

~~AA 126.~~

~~USR 22 6 10~~

168 A. 18

TAYLOR INSTITUTION.
—
BEQUEATHED
TO THE UNIVERSITY
BY
ROBERT FINCH, M. A.
OF BALLIOL COLLEGE.

वृ ङ क ण ष ः

VYĀCARĀNA

SEU

LOCUPLETISSIMA SAMSCRAMICAE LINGVAE INSTITUTIO

*In usum Fidei Praeconum in India Orientali, et Virorum
Litteratorum in Europa adornata*

A

P. PAULINO A S. BARTHOLOMAEO

CARMELITA DISCALCEATO

Collegii Urbani S. Congr. de Prop. Fide Studiorum Praefecto,
S. Congr. Indicis Consultore, Mission. OO. Syndico, Acade-
miarum Veliternae, R. Neapolitanae, Caesareo-Regiae
Patavinae Socio, et Galliae Scientiarum Instituto
correspondente.

ROMAE MDCCCIV.

TYPIS S. CONGREG. DE PROPAG. FIDE

~~~~~
PRAESIDUM FACULTATE.

X V X.

EMINENTISSIMO ET REVERENDISSIMO DOMINO

STEPHANO BORGIAE

S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO

SACRAE CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE PRAEFECTO.

F. PAULINUS A S. BARTHOLOMAEO, CARMELITA DISCALCEATUS,
FELICITATEM.

Q UOD jam fere a duobus seculis (a)
ardentibus Fidei praeconum vo-
tis postulatum fuit ; scilicet ,
ut in eorum commodum aliqua Selecta Indica

(a) Jam anno 1650. R. P. Emanuel *le Martins*, regni *Matura* Missionarius datis Romam literis impense rogavit, ut quidam selecti Indici codices typis excuderentur. V. opusc. inscriptum : *Relazione della Cristianità di Madure*, scritta dal *P. Giacinto de Magistris*, Roma 1661. Hoc ipsum post illius obitum urgebant alii diversorum ordinum Missionarii.

Grammatica typis excusa in lucem ederetur, hoc tandem Tua cura, Tua auctoritate accidit EMINENTISSIME AC REVERENDISSIME PRINCEPS. Celebrarunt alii etiam post nostra anni MDCCXCVIII. acerba fata inclitae Tuae gentis nobilitatem, alii Tuae doctrinae et eruditionis copiam, iterum alii singulare Tuum in promovendis politioribus literis studium (b). Liceat mihi his enarrandis super-

(b) *Catalogus librorum recentiorum, qui in fronte elogia Eminentissimi Card. Stephani Borgia praeseferunt, et Eidem dedicati fuerunt.*

Elogio del Rmo P. M. Agostino Antonio Giorgi, scritto dall' Ab. Francesco Fontani. Firenze 1798. in 4.

Diss. su d' un antico Vaso Battesimale di Adria di Francesco Girolamo Bocchi, nobile Adriese. Adria 1798. in 4.

Osservazioni sopra due versi dell' egloga seconda di Virgilio, Discorso Accademico del Professore Floriano Caldan. Padova 1798. in 8.

Lettera di Angelo Luigi Nuzzi, Prelato Domestico del Sommo Pontefice, sull'origine ed uso del nome PAPA. Padova 1. Set. 1798. in 8.

De antiquitate et affinitate Linguae Zendicae, Samserdamicae, et Germanicae auctore P. Paulino a S. Bartholomaeo. Patavii 1799. in 4.

Dissertazione sopra un antico Sigillo di Adria esistente nella città di Velletri nel celebre Museo BORGIANO di Francesco Girolamo Bocchi Nobile Adriese. Adria 1799. in 4.

De duabus formis archetypis aeneis ad antiquum numisma majoris moduli pertinentibus, Disquisitio Comitum Simonis Stratico. Veronae 1799. in 4.

Mumiographia Musei Obiciani exarata a Paulino a S. Bartholomaeo. Patavii 1799. in 4. Edidit Cl. Prof. Florianus Caldanus.

Vita Antonii Augustini Georgii, auctore Cl. Angelo Fabronio, Academiae Pisanae Curatore. Pisis 1799. in 8. Extat in Volum. XVIII. Vitarum Italarum doctrina excellentium.

Varhu Krugliestra Maryna Govoregna &c. cioè, Regno di Maria di Monsig. Alessandro Borgia Arcivescovo e Principe di Fermo, tradotto in lingua Illirica da Monsig. Gregorio da Varess Vescovo Ruspenese, e Vicario Apostolico nella Bosnia Ottomana. In Ragusa 1799. in 8.

Dissertazione sopra una urnetta Toscanica &c. del Sig. Ab. Luigi Lanzi. Venezia 1799. in 4., inserita nelle *Memorie per servire alla Storia Letteraria e Civile*, Semestre 2. Par. 1. del 1799.

sedere, atque hic unice in sacras Orientis Missiones animi Tui ardorem, singularem benevolentiam, sollicitudinemque Tuam laudare. Subsidia-

Vita Jacobi Facciolati, auctore Jo. Baptista Ferrari in Seminario Patavino Studiorum Praefecto. Patavii 1799. in 4.

La malattia tredecennale di Elio Aristide, Sofista Adrianeo, esposta da Vincenzo Malacarne da Saluzzo Prof. ed Accad. Padovano. Padova 1799. in 4.

Illustrazione di un antico Sigillo di Padova, esistente nel Museo Veliterno di S. E. il Sig. Cardinale Stefano Borgia. Parma 1800. in 4.

Illustrazione di un'urnetta lavorata d'oro e di varj altri metalli all'*Agemina* dell'Abate Daniele Dottor Francesconi. Venezia 1800. in 8.

Orazione Funebre in lode della S. M. di Pio VI. del Conte Filippo Laurenti. Fuligno 1800. in 4.

Jornandis Vindiciae de VAR Hunnorum, auctore P. Paulino a S. Bartholomaeo. Romae 1800. in 4.

Stato ordinario, educazione, vizj, passioni, virtù, costumi, e doveri dell'uomo, e loro rapporto nella vita privata e sociale. Diss. di Enrico Gazzera, inserita nel Tom. I. della *Necessità di una Religione*. Alle sponde del Rodano 1801. in 8.

Del più vero primo titolo giurisdizionale de' Vescovi di Parenzo nel Distretto di Orsara. Diss. del Nob. Sig. Bartolommeo Vergottin. Venezia 1801. in 4. *Questo opuscolo fu composto e stampato per insinuazione fatta dall'Emo Borgia li 23. Giugno 1800. ai Sig. Deputati della città di Parenzo (come dalla Lettera Dedicatoria) quando vennero per ossequiare N. S. PIO VII. sulla nave la Bellona, la quale erasi rifugiata per tempesta nel Porto Quieto dell'Istria.*

Descrizione del Monumento da porsi alla memoria della defonta Maria Cristina Arciduchessa d'Austria, ideato ed eseguito dallo Scultore Antonio Canova. Romae 1801. in 8.

De Theologo Episcopi Epistola Jo. Jos. Paulovichii Lucichii. Rhagusii 1801. in 8.

Elogio d'Ireneo Affò, composto dal P. Pompilio Pozzetti, con note dell'Avv. Luigi Bramieri. Parma 1802. in 8.

Cosmogonia Mosaica del Cav. Angelo Maria Ricci. Roma 1802. in 4.

Lucae Fanciulli Auximatis Eccl. Presb. Canonic. de Lucernis seu Lampadibus pensilibus in Sacris Christianorum aedibus. Maceratae 1802. in 4.

Lycophronis Chalcidensis Cassandra studio et impensis Leopoldi Sebastiani. Romae 1803. in 4.

riam Tuam manum persensere Christiani Sinenses, Malabarenses, Tangutani, Chaldaei, Syri, Arabes, Aegyptii et Iberi. Sunt apud has gentes Tui nominis et clementiae non infrequentia signa et monumenta. Nullus ab Oriente in Occidentis oras advehitur, qui de Tuis laudibus non referat. Tu Alphabeto Granthamico, Tu Sindhustanensi Brahmanico, Tu Avensi et Tangutano in publicam lucem emittendo Tuum studium et operam navasti (c). Te Duce, Te Auspice in lucem prodit haec ipsa nostra locupletissima Samscrdamicae linguae institutio; illius nempe linguae, quae intra et cis *Gangem* quindecim *bhàshas*, seu dialectos per varias gentes, et immensas regiones diffusas, numerat: quarum fons et origo, affinitas vel disparitas, puritas vel corruptio numquam

Dynasties du second livre de Manethon par le Comte Jean Patocki. A Florence 1803. in 8.

Storia dell'Università degli Studj di Roma, detta comunemente la Sapienza, dell'Avv. Filippo Maria Renazzi. Tomo II. Roma 1804. in 4.

De Imitatione Christi. Romae 1804. in 8.

Memorie del Cardinale Ippolito de' Medici pubblicate dall' Arcip. D. Andrea Lazzari di Urbino. In Urbino 1804. in 4.

Discours sur les avantages et la nécessité des lettres, pour être lu à la Séance publique de l'Athénée de Vaucluse, le 2. Brumaire an XII. Par Henri Gazzera. A Avignon an. XII. 1804.

Ven. S. D. Joseph Sebastiani Manasse, Carmelitae Excalceati, Bisignani, dein Tiferi Antistitis, de Consolatione ad Episcopos, a Comite Hieronymo Sebastiani typis restitutum, ejusque vitae compendio praecornatum opus. Romae 1804. in 4.

(c) Vide Joh. Christophori *Amadutii*, Praesidis Typographiae S. Congr. de Prop. Fide praefationes ad haec Alphabeta, Romae 1771., et seqq. annis ejusdem S. Congr. typis editas.

conspici et discerni poterit , nisi ipsius matris linguae perfectam notitiam nanciscamur (d) .

Quis , quaeso , Italici , Gallici , Hispani et Lusitani sermonis affinitatem vel disparitatem , venustatem aut impuritatem , nominum radices ac etymologias ritè perspiciet , aut rectè dijudicabit , nisi ipse matris linguae , quae *latina* est , principiis probè imbutus fuerit ? Hac igitur mea lucubratione Indicis Fidei praeconibus campus aperitur , non solum ad ediscendam linguam *Samscritam* , reliquorum Indiae Idiomatum matrem , per quam aditus patet ad sacros Indorum veteres codices perlegendos : sed etiam expedita via datur ad varias Indiae dialectos inter se conferendas et examinandas , ad impuras in iis dictiones ope primaevi sermonis castigandas , ad abstrusas variorum nominum radices penitius indagandas , et quod rei caput est , ad ipsas Indicas dialectos accuratè , et feliciter perdiscendas (e) . Jam ergo animo benigno , ut soles

(d) *La lingua Samscrit (Samscrta) è una lingua morta nel pubblico , ma è bensì la lingua dei Libri , che chiamano anche lingua dei Dei , che sarebbe come fra noi la lingua Latina , che non si sa se non da chi l'impara con studio . R. P. Marcus a Tamba in cod. ms. in fol. pag. 196. in Museo Borgiano asservato . Plura de lingua Samscrta ex D. Jones , Dow , P. Pons , Halhed , et ex nostra grammatica coacervata profert vir insignis D. Joh. Frid. Kleuker tom. II. in libro inscripto : *Abhandlungen iiber die Geschichte und Alterthümer Asiens* &c. Riga 1795. pag. 1. 2. 3. seqq.*

(e) De his Indicis dialectis plura inquit D. Kleuker in lib. cit. tom. III. , pag. 427. , et seqq. , ubi de idiomate *Tamulico* , *Malabarico* , *Telugico* , *Canarino* , *Indostano* , *Maràstico* , *Guzaratico* , et *Bengalino* disserit . Perlegi merentur etiam illa , quae ex *Beniamino Schulzio* affert

)(X)(

EMINENTISSIME PRINCEPS , hoc nostrum opus complectere , et quod Te Auspice in publicam profertur lucem , favore et clementia Tua proseguere ac vale .

p. 120. editor libri inscripti : *Orientalisch-und Occidentalischer Sprachmeister* . Leipzig 1748. , ubi *tabulae polyglottae* exhibentur varias Indicas dialectos , et scripturae specimina referentes . Confer nostram praefationem ad hanc eandem *Grammaticam* .

AD LECTOREM.

Grammaticam linguae ಸಂಸ್ಕೃತಃ *Samscrta*, vulgò

संस्कृत *Samscrit* nuncupatae, anno M. D. CC. XC. amplissimorum S. R. E. Cardinalium, Congregationi promovendae in exteras gentes Orthodoxae Fidei Praepositorum, decreto et auctoritate in publicam protuli lucem (a). Vix ille peregrinus partus e crena mei calami decidit, jam is suos tutores et patronos ex una parte nactus est, ex altera vero in crimen venit, quasi informis monstri turpitudinem vultu suo praeferret. Cur, dicebant aliqui, cur eidem nullus europaeus color et cultus? Cur nulla membrorum concinnitas? Cur pellis tam lurida? Cur vagitus tam tenuis, et non magis vox alta, aut rugitus Leonis? Minervam e Jovis cerebro exciendam, eamque non indica, sed graeca, aut romana forma insignem, a me expectabant illi, qui geniali lecto decumbentes, et refragantis Orientalium linguarum indolis ignari, omnia sine studio et labore assequi, atque ad suam voluptatem comparata esse volunt. Non legerant isti pag. 80. ejusdem *Grammaticae* decretum S. Congregationis de Propaganda Fide, ex quo palam et aperte colligitur, opusculum illud non vanae europaeorum hominum curiositati, sed Indicorum Orthodoxae Fidei praeconum commodo consecratum fuisse; qui cum vulgarium Indicarum linguarum peritia, et Indicae Orthographiae scientia jam sint praediti, superse-

(a) *Sidharùbam*, seu *Grammatica Samscrdamica*, cui accedit Dissertatio Historico-Critica in linguam *Samscrdamicam*, vulgò *Samscret* dictam. Romae 1790., typis S. Congregationis de Propaganda Fide.

dendum erat pluribus instructionibus, quae requirebantur, si opusculum illud europaeis viris, omni Indico adminiculo destitutis, dedicandum fuisset. Accedit, quod grammatica illa brevis sit synopsis grammaticae magnae *Brahmanicae*, quam si integram *Granthamicis* elementis exaratam tradidissem, eam vix quinque voluminibus absolvissem. Porrò cum haec ipsa non solum nimia redundantia et amplitudine laboret, sed etiam plurimis difficultatibus sit intricata, apostolicis viris manu ductio quaedam pernecessaria fuit, quae, in sermone jam dudum exoleto, per avia et devia semitam commonstraret, atque ad abstrusas hujus scientiae partes aditum aperiret. Sed his satis: quis enim omnibus ineptis quaestiunculis satisfacere valeat, aut luxuriantem Eruditorum quorundam *picam* coerceat? Jam ergo ad വ്യാകരണം *Vjàcaranam*

transeamus.

Est *Vjàcarana* illa major *Brahmanicae Grammaticae* pars, quae nominum et verborum inflexionibus seclusis, longo artificio, et maxima regularum ubertate nomina, verba, adverbia, participia, et reliquas orationis partes connectit, attemperat, concinnat, eisque elegantiam, ornatum, et venustatem addit, quâ conspicuae, in prosa et versu aptè et decorè comparere possint (b). Ea pro regionum diversitate variis elementorum formis conscripta est. Literis *Dèvanagaricis* utuntur Brahmanes borealis Indiae; *Telugicis* seu *Talenganicis* incolae mediterranei, seu in peninsula Indiae media degentes; *Granthamicis* Brahmanes australis Indiae, quae regnum *Carnàda*, *Concam*, *Maissur*, *Malajàlam*, *Meatura*, *Tanjaur*, et totam *Coromandelidis* (*Tschòlamandhalam*) oram comple-

(b) Perlege illa, quae de *Syntaxi Brahmanica* infra pag. 125, et pag. 127. in hac nostra *Grammatica* afferuntur.

ctitur . Jam vero nulla horum characterum forma omnibus Indis ita communis est , ut ea universi promiscue utantur ; unde oritur grave incommodum , ex quo fit , ut una ex tribus memoratis characterum formis exarati codices per totam Indiam perlegi nequeant , cum unaquaeque forma peculiari provinciae affixa sit , et reliquarum regionum alphabetum excludat . In tali rerum statu quosnam ego in hac mea grammatica typis evulganda characteres adhiberem nisi latinos , qui ab omnibus Indicis Missionariis , in quacunque Indiae regione versarentur , perlegi , et intelligi possent ? Profecto hac ratione hujus grammaticae lectio et usus redditur communis , et lingua *Sams*

scrita **संस्कृत** reliquorum Indiae idiomatum fons et ma-

ter , sub una latina elementorum forma acyissime et feliciter edisci poterit (c) . Datur etiam Europaeis literatis viris locus eandem artem perscrutandi , linguae Samscrdamicae ubertatem admirandi , opportunitas eam addiscendi . Quamvis vero potior hujus grammaticae pars latinis elementis descripta sit , in ea tamen Indicorum characterum usum prorsus non neglexi , sed iis cumprimis constructionum exempla depinxi atque adornavi , ut ii , qui archetypī , et legitimae lectionis Indicae desiderio afficiuntur , eam assequi valeant . In Indicis vocabulis , latino caractere reddendis , tenacissimè inhaesi orthographiae *Grantbamicae* , quae in australi Indiae regione viget , et quae a *Dèvanagarica* non dissonat ; quod palam fit ex plurimis vocabulis Samscrdamicis a D. G. Jones *Dèvanagarica* orthographia descriptis . *Vjàcaranam* ipsam ex codice *ms. R. P. Joannis Ernesti Hanxleden* , Samscrdamicī Sermonis peritissimi viri , qui eam ex codicibus pal-

(c) Vide vocabuli *Samscrita* etymologiam et analysim infra in Dictionario sub voce *Samscrita* .

meis *Granthamicis* Academiae Brahmanicae *Triciurensis* accuratissima manu descripsit, deprompsi, atque ad codicem *chart. ms.* Francisci *Texeira*, indigenae Indi, rite contuli, quem ego mea manu jam anno 1778. descripseram. Huic ipsi locupletissimum nomenclatorem ex *Amarasinha*, ex libro *Judhishtiravidjèa*, ex *Dictionario ms.* Hanxlediano addidi, denique omnem operam navavi, ut haec grammatica locuples, pura, facilis, et concinna in lucem prodiret.

Primaevus auctor magnae Brahmanicae Grammaticae creditur fuisse पनीनी PANINI, unus ex iis veteribus Indiae Philosophis, quos Indi *Muni*, seu *Silentiarios* vocant, atque ut suarum artium et disciplinarum institutores venerantur. Huic coevi fuere *Catàjana* et *Patanjali* duo philosophi, qui eidem suam navarunt operam in illa grammatica perpolienda, et absolvenda, ita tamen, ut *Paninio* വിഷ്ണു ശിഷ്യാ *shicsha*, seu illa grammaticae majoris pars, quae de recta et castigata literarum pronuntiatione agit, praecipuè attribuat. Meminit hujus auctoris liber Indicus വിദ്യാദർശനം *vidjadershana*, seu *scientiarum inspectio*, inscriptus, cui suas eruditas annotationes adjecit D. Jones, olim Academiae Calcuttanae Praeses, quae referuntur tom. I. in *Asiatick Researches*, et apud D. Joh. Frid. Kleuker tom. I. §. VIII. pag. 266. de *Litteratura Indica* in libro a nobis supra citato. Fide digna esse videtur haec Indica traditio, exstat enim sub *Paninii* nomine maximum et intricatissimum grammaticale opus (d), quod *Paniniga* inscribitur. Adde, quod il-

(d) *Paniniga*. Vide de hoc opere librum *Vidjadershana*, mox citatum, et annotationes D. Jones in eundem. Confer R. P. Cassiani Be-

li, qui majorem illam Brahmanicam grammaticam, qualem ego ex laudatis academiae *Triciurensis* codicibus descriptam possideo, viderunt, et attenta mente considerarunt, fateantur est necesse, eam non unius hominis, sed plurium doctorum virorum partum esse. Vera itaque esse videtur illa Indica sententia, quae magnam Brahmanicam Grammaticam *Paninio*, *Cā, ājanae* et *Patanjali* adscribit. Huic refragari, dum et scriptis monumentis, et universa Indicae gentis vocali auctoritate suffulcitur, ab honestae criticae regulis esse videtur alienum. Sane universalis hujus traditionis etiam in Australi Indiae regione vigentis testis luculentus est *R. P. Pons*, qui in epistola ad *P. du Hald* scripta (e) inquit: *Pania aidé du Sarasvat, composita un ouvrage immense des regles du Samskret*. Quonam autem aevo haec grammatica composita fuerit, quanam aetate et ipsa lingua *Samscrta* nata sit, hoc in tanta temporis longinquitate, et monumentorum defectu, quo laboramus, dictu perdifficile est. Ante *Herodoti* aevum sermonem samscrdamicum certe per totam Indiam, et fortassis etiam veterem Persidem in usu fuisse, ea probare videntur, quae nos alibi ex *Herodoto* ipso, ex *Ctesia*, *Plinio*, *Arriano*, *Strabone*, et *Hesychio* attulimus (f). Ceterum *Vjàcaranam*; quam nos tra-

ligatti *Alphabetum Brahmanicum seu Indostanum Universitatis Kasl*, Romae 1771., pag. 105., ubi de Brahmanica grammatica *Sarasvata* inscripta disserit. *Paninii* opus grammaticale etiam *Sidhanta Caumudi*, id est, *pervicacia in inquirenda luce*, inscribitur, cujus libri exemplar ms. citatur n. 41. in catalogo Anglicano: *A catalogue of Sanscrita Manuscripts presented to the Royal Society by Sir William and Lady Jones, by Charles Wilkins, Esq. F. R. S. From the Philosophical Transactions*.

(e) *Lettre sur la Litterature Indienne, et les Brahmanes qui en sont les Depositaires*, Carical, ce 23. Novem. 1740. *Lettres Edifiantes*, tom. XXVI. p. 218. et suiv.

(f) *De Antiquitate et Affinitate Linguae Zendicae et Samscrdamicae*, Patavii typis Seminarii, pag. xxxiii., et seqq., et cumprimis pag. xxxvii. §. iv. *Vocabula Zendica et Samscrdamica ex Priscis Scri-*

dimus , jam anno Lvi. ante Christi Servatoris N. nati-
vitatem exstitisse , et in numero Indicarum scientiarum
ac librorum effulsisse , palam et aperte evincitur ex *Ama-
rasinha* , sect. *Shabdàdivargga* . Vixit *Amarasinha* , celebris
auctor Dictionarii *Amarasinha* inscripti sub *Vicramàditja*
illustri Indiae rege , (g) qui obiit anno 57. ante Christum
natum (h) . Is ergo laudata sect. *Shabdàdi* inscripta ait :

ശിക്ഷശാസ്ത്രം ശ്രുതികൾ Shikshètjádi shruteranga , id
est , in *Shiksha* , quae ars est recte pronunciandi literas ,
incipiunt sex membra (partes) legis *Vèda* , quae etiam
shruti dicitur , ഷഡംഗവെദം shadhangovèda , *sex membra*
seu partes *Vèdae* , quas deinde recenset , nempe ശിക്ഷ
Shiksha , ars recte pronunciandi ; കല്പഃ *Calpa* , Ethice ,
seu scientia vel praecepta morum ; വ്യാകരണം *Vjàcara-
na* , grammatica major cum syntaxi universa ; നിരൂക്തി
niructi commentatio seu glossema in obscura verba et ab-
strusas phrases legis *Vèda* nuncupatae , quarum genuinam

ptoribus Eruta . Confer in eodem opusculo pag.x. , in qua *Eusebii* , *Pli-
nii* , *Strabonis* , *Clementis Alex.* , *Cyrilli* , *Mosis Choren.* , sententia de
antiquis *Brakmanum* sedibus affertur .

(g) Confer in calce hujus operis corollarium de *Bibliographia* In-
dica , ubi haec uberius et accuratius expenduntur .

(h) Vide de aera regis *Vicramàditjae* librum inscriptum : *Viaggio
alle Indie Orientali , umiliato alla Santità di N. S. Papa Pio VI.* , Ro-
mae 1796. , pag. 243. et 244. , ubi haec diligenter et accuratè expedi-
ta fuit . Confer praefationem in librum inscriptum : *Amarasinha* , Se-
ctio Prima *De Caelo* , ex tribus ineditis Codicibus Indicis Manuscri-
ptis , Romae 1798. pag. ix. in *praefat.*

significationem et sensum explicat ac expedit. ജ്യോതിഷം
giòtisza, seu *djòtisza*, astrologia, seu scientia stellarum,
ചന്ദ്ര ത്ചന്ദാ *tschanda*, forma venusta, seu *Prosodium*, quod de
syllabarum mensura, carminibus, versibus, et rythmicis
compositionibus tractat. Haec omnia consona sunt libro
Vidjadershana, mox laudato, in quo eadem sex legis seu
Vedae membra recensentur; ut proinde de *Vjàcaranae* exi-
stentia et antiquitate dubitare non liceat (i). Ad hanc
referuntur *Mugdhabòdha*, Grammatica Samscrdamica, au-
ctore *Vopadèva*, qui fuit *Gòsvàmi* seu gymnosophista.
Meminit hujus grammaticae D. Jones in commentatione
in librum *Vidjadershena*. Eadem recensetur in catalogo

(i) Cum *Amarasinha* suum linguae Samscrtae Dictionarium
in tria capita seu *càndha*, et 27. sectiones divisum sub initium seculi
ultimi ante Christum natum composuerit, et in eo *Vjàcaranae* memi-
nerit, fide historica certum et perspicuum est, ante ipsius aevum hoc
grammaticale opus in India notum et pervulgatum fuisse; is enim non
nova et recentia a se creata aut conficta, sed antiqua, a majoribus tra-
dita, atque jam dudum in illa regione notissima in suum codicem re-
tulit; quod ex divisione *Vèdae* in sex partes, aliisque indiciis apertè
colligitur. Potest itaque jure merito, haec Indica grammatica certare
de antiquitate cum quacumque grammatica latina; nam ut *Svetonius*
Gram. c. 1. n. 1. ait: *Primus, quantum opinor, studium grammaticae in*
urbem intulit Crates Mallotes, Aristarchi aequalis, qui missus ad Se-
natum ab Attalo rege inter secundum ac tertium bellum Punicum. An-
tea *Romae* loquendi scribendique lex erat populi consuetudo. At ve-
ro *Crates Mallote* Indicos Philosophos *Paninium, Càtajanam* et *Patanja-*
lium aevo superiores fuisse, non datur dubitandi locus, si vel leviter
animadvertas, Indicam Philosophiam ac scientias aevo *Alexandri M.* in
suo culmine constitisse. Nec desunt intrinsecae rationes pro antiquitate
Paninii, hujus Indicae grammaticae auctoris. *Patanjali* est auctor se-
ctae philosophicae *Patanjala dershana* dictae, quae *Sankhja* est, con-
templatio nempe rerum cum *Ishvara* seu *Domino*, quâ animus ad quan-
dam quietem, stoicae philosophiae peculiarem, ducitur. Supersunt ho-
diedum in India hujus scholae et sectae vestigia. Ejus initium et ori-
go ad septingentos circiter annos ante Christum natum non sine vali-
dis conjecturis rejici potest.

Bibliothecae R. Parisinae *cod. chart. ms.* num. 215. sub corrupto lemmate *Mouge bōdha*, et *Bopdeva* (k). Grammatica

സമുദ്രകടലുടേ *Sidhāntacaumudi*, seu *Pervicacia in inquirenda luce* inscripta, cujus supra in annotatione)(meminimus, *Vopadevae* opus aetate sua antecellit, sed hoc teste, jam laudato D. Jones, lucidius et apertius est.

Grammaticam സരസ്വത *Sarasvata* commendat R. P. Pons,

et R. P. Cassianus Beligattius sub vulgari et corrupto nomine *Suoarasot* pag. 104. Alphabeti Brahmanici seu Indostani. Idem commemorat *Vjācaranam* sub inculto vocabulo *Biakarn* (pag. 49. ibidem). His coronidem imponimus nostrae in Indicas grammaticas disquisitioni, nam vulgarium grammaticarum copia affluunt singulae *Sindhustani* provinciae, sed de his nobis nullus est sermo, qui solius literalis et purioris Samscredamicae linguae praecepta tradenda suscepimus. Dialectos Indicas ex lingua

Samscredamica matre dimanantes, quae sunt नगरी *Nagri*, seu *Nagarica*, *Guzaratica*, *Bengalica*, *Goana* seu *Concāna*, *Marāshtrica*, *Telugica* seu *Talinga*, vulgò *Vadaca* dicta, *Canarina*, *Tamulica*, *Malabarica*, *Sinhalaea* sacra in insula *Sinhaladipa* seu *Ceylan*, *Peguana Avensis* sacra, *Pāli* nuncupata, ac denique *Zendica*, jam alibi accurate et diligenter recensuimus, invicem contulimus, et producto multorum vocabulorum agmine illustravimus (l).

(k) *Catalogus Codicum Orientalium mss. Bibliothecae R., Parisiis*, ex *Typographia Regia*, 1739. fol. 434.

(l) Vide opus inscriptum: *Musei Borgiani Codices Manuscripti Avenes, Peguani, Siamici, Malabarici, Indostani animadversionibus castigati et illustrati*, Romae 1793., pag. 2. et seqq., pag. 51. et seqq., ubi analysis datur orationis Dominicae variis dialectis adornatae. Confer pag. xvii. et xviii. in *Dissertatione de Antiquitate et Affinitate*

Vestigia aliqua Indici Sermonis in insula Malacensi hodie-
 dum perstantia reperit *Marsden* (m). Nec mirum, nam
 alia ego detexi in titulis regum insulae *Sumatra* (n).
 Jam ergo habes, o benevole Lector, in hoc tanto im-
 mensoque campo sufficiens spatium, in quo Tu decurre-
 re, operam et curas tuas collocare, studium linguarum
 Orientalium exercere, et non solum curioso tuo res no-
 vas inquirendi animo satisfacere, sed etiam ipse aliquid
 aequi bonique in publicum commodum conferre possis.
 Aditum aperui, ingredi et sequere. Longa et aspera
 est via, sed magno et alacri animo facile conficitur, et
 improbus labor omnia vincit. Vale.

Linguae Zendicae, Samscrdamicae et Germanicae, Patavii, typis Se-
 minarii.

(m) Vide pag. 226. *On the traces of the Hindu Language and
 literature exstant amongst the Malays*, in opere inscripto: *Dissertations
 and Miscellaneous Pieces, Relating To the History and Antiquities of
 Asia*, vol. IV. London 1798.

(n) Vide supra citatas pag. in *Dissertatione de Antiquitate et
 Affinitate Linguae Zendicae et Samscrdamicae*. Impuriores sunt, et a
 veteri gentilitia Samscrdamica matre lingua plus dissidentes, illae Indi-
 cae dialecti, quas pervasere et corrupere lingua *Persica* et *Arabica*,
 armata Barbarorum manu, et incursionibus Tatarorum in Indiam alla-
 tae. E. G. nihil corruptius et deformius hodierna vulgari lingua *In-
 dostana*; quae per aliquas extincti *Mogolitani* Imperii provincias va-
 gatur, ea enim composita est ex veteri gentilitia Indica lingua, ex
Persica et *Arabica*, quae duae ultimae illius veteris patriae linguae vim
 et lucem adeo exstinxere, ut eam in hac perversa mixtione vix digno-
 scere, atque vocabula ejusdem ab Arabicis et Persicis discernere vix pos-
 sis. Indos Mogolitanos semper *Persice* locutos fuisse credas, nisi ani-
 madvertas, hanc *Persicam* admixtionem tardius, et per *Tatarorum* in-
 vasiones gentilitiae Indicae linguae accessisse. Vide grammaticam *Indo-
 stanam* vulgarem anno 1778. Romae typis S. Congr. de Prop. Fide
 editam, cujus auctor in explicatione utitur lingua Lusitana. Puriores
 Indiae dialecti sunt: *Maràshtica*, *Telugica*, *Tamulica*, *Malabarica*, ab
 his enim *Persica* et *Arabica* vocabula et corruptiones exulant.

INDICULUS

Codicum Indicorum Manuscriptorum, qui in hoc opere citantur, et adhibentur.

I. അമരസിംഹം *Amarasinha*, de quo jam supra disseruimus, et

infra pag. 329. sermo recurret. Exstat alterum ejus exemplar graphio chali-
beo et Indica manu in *dlis*, seu palmarum foliis accuratè descriptum, quod
nunc in *Museo Borgiano Velitris* asservatur; exemplar sane perverustum et siglis
ac notis interpunctum, quae interpunctiones, resolutis versibus, quibus *Ama-
sinha* suum Dictionarium conscripsit, nomina omnia distincta, et si ita loqui
fas est, nuda, sistunt, ut Lectoris oculis sigillatim insiliant, sublatis nempe
elisionibus syllabarum, quae in hoc Dictionario versibus scripto graves diffi-
cultates in legendo facessunt. Hoc Dictionario interpuncto ego in vocabulís
Samscrdamicis describendis saepe usus sum. Alia duo hujus codicis exemplaria
chartacea sunt; et illud, quod R. P. *Hanxleden* ex codicibus palmeis Acade-
miae Brahmanicae *Triciuensis* descripsit, versibus constat.

II. ജുധിഷ്ഠിരാവിദ്യ *Judhishtiravidjæ*, seu *Judhishtiræ regis vi-*

ctoriæ, poema epicum; cod. chart. ms., sed mancus, incipit enim ab *ðshvã-
sa* IV., seu a capite quarto, quod inscribitur, *astra lâbhã shvãsa*; Caput V.
Kitschacavadha rûpa; Cap. VI. *szasztðshvãsa*; Cap. VII. *Saptamãshvãsa*, *carna
sujððhanajðrvãdha rûpa*. Codex numerat in 4to. paginas 190. minutissimo cha-
ractere *granthamico* exaratas. Descripsit ex codd. palmeis academiae Triciu-
rensis R. P. *Hanxleden*, S. J. Missionarius, vir linguae Samscrta peritissimus.
Vide infra pag. 331., ubi de aera regis *Judhishtiræ*. Exstat in *Museo Borgiano*.

III. ഭഗവതം *Bhagavata*, vel *Shribhagavata*, cod. ms. in *dlis*, seu pal-

marum foliis, nunc in *Museo Borgiano* exstans. Dei *Krshnae* Θεοφάτιαν, ge-
sta, genus, *Pandavis* fratribus auxilia praestita purissimo carmine canit. Hu-
jus codicis initium ego cum versione latina protuli in *Sidharûbam* seu *Gram-
matica Samscrdamioa*, pag. 171. Romae edita 1790. Scriptus est caractere
Granthamico, et XII. capita complectitur. Alia hujus codicis exemplaria cha-
ractere *Dèvanagarico* et *Bengalino* exarata citantur in catalogo anglicano, su-
pra laudato, num. 3. a., num. 3. b., num. 3. c., et num. 107. versio hujus
operis in idioma Persicum. *Bhagavata* a *Marida poulla* in linguam Gallicam
versus, opus est apochryphum, et imperfectum, ut recte notat *Domina Jo-
nes* pag. 5. in praedicto catalogo.

IV. Fragmentum libri *Mãgha*, quod apud me exstat. De hoc egi in
alia mea *Grammatica*, pag. 66.

V. ശ്ലോകങ്ങൾ *Shlõga*, seu sententiae gymnosophisticae, versibus de-

scriptae, quae exstant in calce *Vyãcaranae* in codice chartaceo *Hanxlediano*.

VI. Dictionaria Malabarico-Samscrdamica P. *Hanxleden*, et P. *Biscopings*,
in quo ultimo vocabula pura Samscrdamica asterisco notantur, et distinguuntur.
Denique mea schediasmata, quae ex lectionibus a Brahmane *Krshna Vã-
riar* et a *Cugoi Mõpon* auditis, confeci et asservavi.

INDEX

CAPITUM, ET SECTIONUM.

CAPUT I.

<i>De Sanscritamicis litteris.</i>	pag. 1
SECTIO I. <i>De litterarum divisione.</i>	ib.
SECTIO II. <i>Classis vocalium.</i>	2
SECTIO III. <i>Classis consonantium.</i>	6
SECTIO IV. <i>Divisio litterarum consonantium.</i>	12
SECTIO V. <i>Exempla lectionis.</i>	15
<i>Litterae duplices extravagantes.</i>	16

CAPUT II.

<i>De Nominum declinationibus.</i>	20
SECTIO I. <i>De declinationibus nominum exeuntium in vocales.</i>	31
<i>Exempla declinationis nominum desinentium in A,</i> <i>I, U, O, Ei, Au, pagina 22. usque</i>	38

CAPUT III.

SECTIO I. <i>De declinationibus nominum desinentium in con-</i> <i>sonantes.</i>	39
Declinatio I.	40
Declinatio II.	41
Declinatio III.	43
Declinatio IV.	46
Declinatio V, VI, VII, VIII.	47
Declinatio IX.	48
Declinatio X, XI, XII, XIII.	49—51
Declinationes Neutrorum.	51—54

(XXII)

SECTIO I. De pronomine , et relativiis .	54—58
<i>Exempla casus illustrantia .</i>	59
SECTIO III. De generibus .	60
SECTIO IV. De conjunctione adverbiorum cum nominibus .	64
SECTIO V. De conjunctionibus nominum Adjectivorum cum Substantiis .	66
SECTIO VI. De transformatione Substantivorum in Adjectiva , et viceversa .	69
SECTIO VII. De contractione nominum inter se .	71

C A P U T I V .

De conjugationibus verborum . 72

SECTIO I. Conjugatio verbi Bhavati , est , vel existit .	74
Conjugatio II. Verbi atti edit , runadhi , impugnat junacti , jungit .	84
Conjugatio III. Verbi Sunòdi , Tschinòdi , Tanòdi , Karòdi , Bhravidi . Ritum exercet , auget , facit , facit , dicit .	88
Conjugatio IV. Verbi Krinnòdi , emit , Grahnnàdi , accipit .	92
Conjugatio V. Verbi dadhàdi excipit , dadàti dat , giuhòdi , dat , accipit .	94
SECTIO II. De Verbis Passivis .	97
SECTIO III. De Verbis communibus , sive Mediis , de Deponentibus sive Submediis .	102
Conjugationes verborum communium , et Deponentium , specimina quinque , a	102—115
SECTIO IV. De Verbis Anomalis .	115
SECTIO V. De Verbis Desideratiis .	120
SECTIO VI. De Verbis Effectiis , et Verbis Frequentatiis .	122

(XXIII)

CAPUT V.

SECTIO I. De Syntaxi Nominum , et Verborum , de Nominativo .	125
SECTIO II. De Accusativo seu II. casu Brahmanico .	128
SECTIO III. De Ablativo causae , societatis , instrumenti , seu de III. casu Brahmanico .	131
SECTIO IV. De Dativo cui fini , seu de IV. casu Brahm.	132
SECTIO V. De Ablativo II. , seu de V. casu Brah.	135
SECTIO VI. De VI. casu , seu de nostro Genitivo et Dativo .	137
SECTIO VII. De VII. casu , seu de Ablat. quietis et numeri .	139

CAPUT VI.

De analysi constructionum , de adverbis , praepositionibus , et conjunctionibus .

140

SECTIO I. De Conjunctione et separatione dictionum .	141
SECTIO II. De Adverbis .	
SECTIO III. De Supinis , participiis et gerundiis .	151

CAPUT VII.

Nomenclator Latino-Samscrdamicus .

SECTIO I. De Deo ejusque attributis , de caelitibus , et beatis .	155
SECTIO II. De diis falsis , de Ethnicis et eorum sacrificiis .	158
SECTIO III. De caelo , firmamento , astris , elementis et temporibus .	164
SECTIO IV. De terra habitata , ejusque partibus , regnis , urbibus , aedificiis .	171
SECTIO V. De igne et aqua .	173
SECTIO VI. De animalibus et bestiis .	174
SECTIO VII. De homine , ejusque variis attributis .	177
SECTIO VIII. de corpore humano , ejusque partibus .	182
SECTIO IX. De statu regio .	185

(XXIV)

SECTIO X. <i>De pace et bello.</i>	189
SECTIO XI. <i>De statu sacerdotali, monastico, et scientifico.</i>	192
SECTIO XII. <i>De agricultura, botanica et medicina.</i>	201
SECTIO XIII. <i>De suppellectili domestica.</i>	209
<i>Signa hieroglyphica, quae Indi in fronte vel pectore depicta gerunt.</i>	216
SECTIO XIV. <i>De anima ejusque potentis, affectibus, sensibus internis et externis.</i>	ib.
<i>Sankirnavargga, classis miscellanea variorum vocabulorum ordine alphabetico, seu Dictionarium Samscrdamico-Latinum a pag. 222. usque ad pag.</i>	299
<i>Nanarthavargga, seu classis dictionum aequivocarum.</i>	ib.
<i>Adjectiva.</i>	303
<i>Virorum qualitates.</i>	306
<i>Verba varia caractere Granthamico descripta.</i>	307
<i>Oratio Dominica in lingua Samscrta, composita cum commentatione grammaticali.</i>	315
<i>Exempla varia constructionum.</i>	
<i>Numeralia et Ordinalia.</i>	326
<i>Corollarium de Indica Bibliographia.</i>	327

CAPUT PRIMUM

De Samscrdamicis Literis

SECTIO I.

De Literarum divisione

Omnes literae Samscrdamicae dividuntur in duas classes : Prima, quae est *Vocalium*, vocatur Samscrdamice *Agianda*, vel ut Germani scribunt, *Adjanda*. Altera, quae est consonantium, *Halanda* nuncupatur. Vocales sunt

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
അ a,	ആ aa,	ഇ i,	ഈ ii,	ഉ u,	ഊ uu,	ഋ iru,	ൠ iṛuṁ,
9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
ഈ ilu,	ഊ iluṁ,	എ e,	ഈ ai,	ഒ o,	ഊ au,	അം am,	
16.							
അഃ ah.							

Consonantes sunt.

1.	2.	3.	4.	5.	6.		
ക ka,	ഖ ka,	ഗ ga,	ഘ gha,	ങ nga,	ച cia seu tscha;		
7.	8.		9.	10.	11.		
ജ gia seu dja,	ഝ ggitha seu tja,	ഞ gna,	ട dda,	ഠ ddha,			
12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
ഡ da,	ഢ dha,	ണ na,	ത t,	ഥ tha,	ദ d,	ധ dha,	ന na;
20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	
പ pa,	ബ ba,	ഭ bha,	മാ ma,	യ ja seu ya,	ര ra,	ല la,	
27.	28.	29.	30.	31.			
വ va seu wa,	ശ scia seu scha,	സ sa,	ഹ la crassum,				

A

2

32.   33.   34.   35.   36.   37.

കൃഷ്ണ ksha seu kcia , റ rra , ററ dta , ഹ ppha , ഞ la , ഞ tscha ,

38.

ഹ ha .

SECTION II.

Classis Vocalium .

1. Prima vocalis effertur ut latinum *a* , et valet *a* . Haec vocalis numquam scribitur in medio et fine dictionis , quia quaevis consona sibi congenitam habet vocalem *a* ; ac proinde figura et forma hujus primae vocalis solummodo occurrit in principio dictionis aut periodi alicujus . V. G. *Aham ega medinim imam handum* : *Aham ega* , *ega solus* (unus) , *medinim terram* , *imam hanc* , *handum ad destruendum* (nempe sufficio) . In hac periodo figura et forma primae vocalis *a* tantummodo scribitur in principio nominis *Aham ego* ; in quo conservat suam formam in praescripto syllabario depictam : in reliquis vocibus *a* vocalis intermedia aut finalis ore quidem effertur , sed non scribitur . Haec regula semper certa et firma manet , nec aliquam patitur exceptionem .

2. Secunda vocalis est *à* longa , et valet duo *aa* . Eadem sequitur regulam antecedentem , sed post consonantem requirit notam ᳚ , seu signum vocalis *à* longae , quod appositum indicat syllabam esse longam , ut ᳚ *maa* magna .

3. Tertia vocalis *i* valet latinum *i* ; et numquam scribitur in medio aut in fine dictionis , sed tunc eam supplet sigla ista ᳚ consonanti a latere dextro imposita : sic in ᳚ *bhavadi* existit , ultima consonans ᳚ , *d* seu *t* . appictum habet signum vocalis *i* , *valli* dictum .

4. Quarta vocalis valet duplex *ii* seu *i* longum ; ejusque vices in medio et fine dictionis supplet nota ᳚ *valli* dicta , consonan-

ri a latere dextro appicta : ut ए॒ँ ए॒ऽ *līlā* jocus . A longa, *l* longa, et *u* longa distinguitur a brevi per signa *dirggha* dicta : est autem *dirggha* longitudo , ut *dirggha darshi* longe videns , prophetā , qui futura praevidet , et praenoscit . Ex hoc etymo vocis jam patet , *dirggha* in scriptura samscrdamica nihil aliud esse , quam notam vocalis longae consonanti appictam .

5. et 6. Quinta et sexta vocalis est *u* breve , et *ū* longum , et valet *u* breve , et *ū* longum latinum . Etiam haec litera numquam in medio et in fine dictionis integra scribitur , sed per notas infra ad pedem consonantis appictas suppletur , v. grat. रु॒क्ष ३ *rūks̄ha* ira , odium , res aspera , dura , terribilis . Varias notarum seu siglarum formas , quibus Brahmanes vocalem *u* suppleunt , videsis pag. 31. et 32. in *Alphabeto Grandonico-Malabarico , seu Samscrdonico* , edito Romae anno 1772. In eodem locupletissimam de his literis , earumque pronuntiatione notitiam comperies . Nobis non licet his levitatibus jam toties repetitis immorari . Ceterum tota difficultas notarum , quibus *u* breve ab *ū* longo secer nitur , in eo stat , quod utriusque siglae ad latus dextrum , aut ad pedem consonantis appensae nunc in dextram , nunc in sinistram manum deflectant , ut in citatis paginis Alphabeti Granthamico-Malabarici conspici licet . Eadem ratio et norma habetur in scribendis vocalium notis , dum lingua Samscrdamica exaratur characteribus *Devanagaricis* , aut *Talenganicis* . Notae nempe vocalium , quae in lingua Arabica , Persica et Chaldaica punctis consonanti impositis aut suppositis determinantur , in lingua Samscrdamica , quocumque characterē ea exaretur , consonantibus appictae vel ad dextram , vel ad sinistram ipsius consonantis collocantur , aut subtus literam producuntur . Videsis *Alphabetum Bramhanicum , seu Indostanum universitatis Kasi* , Romae editum anno 1771. pag. 35. , Cap. IV. *De copulatione vocalium cum consonantibus* .

7. et 8. Septima et octava vocalis samscrdamica , a lingua graeca et latina omnino aliena , valet *ru* breve , et *rū* longum , et in scriptura *Devanagarica* valet *ri* breve et *rī* longum . Perpauca sunt nomina , quae ab hac vocali incipiant . *Rishi* viri sancti *Muni* dicti , veteres Indorum sapientes ; *Rikr* , *sāma* , *yadju* , seu

yagiú, nomina trium Legum, quibus tota Indorum religio, et legislatio continetur; *Rishabha* bos; *Rinna* debitum; *Rida* spatium duorum mensium seu bimestre. Haec fere, et non alia sunt illa vocabula, quae ab initio dictionis hanc vocalem, si vocalis dici potest, postulant. Nota hujus vocalis, quae eam in medio, vel in fine nominis supplet, sunt duae figurae seu siglae, quae consonantium pedi appiguntur, v. g. ex *sa* fit *ꣳ sa*, ut in voce *ꣳꣳ srshí* creatio, res creata, *ꣳꣳ mrtju* mors; *mrshí* nitor, mundities. Ad *rú* vel *ri* longum denotandum eadem inservit nota consonae subtus appicta, geminando ductum inferiorem recurvum ipsius notae, ut *ꣳ sri* vel *sru* breve, *ꣳ srii* vel *sruu* longum.

9. et 10. Nona et decima vocalis valet *lu* breve, et *lù* longum, et in Alphabeto *Devanagarico* *li* breve, et *lì* longum. Haec vocalis non suppletur per notas, sed integra et firma manet sive ab initio, sive in medio, sive in fine dictionis, et secundum suam formam in syllabario descriptam additur consonanti.

11. Undecima vocalis valet latinum *è*, eademque tantummodo occurrit in principio dictionis: in medio autem et fine consonanti addita suppletur per signum *pulli* dictum; quod hoc modo pingitur *ꣳ*; sic *ꣳ*, *k* simplex, cui si praeponas notam *pulli* erit *ꣳꣳ*, *kè*. Haec nota in scriptura *Granthamica*, qua Nos utimur, semper consonanti praeponitur; in scriptura vero *Devanagarica* semper una virgula oblique ducta consonanti imponitur, eademque vocalem *è* supplet. (*)

12. Duodecima vocalis, seu potius dyphthongus, valet latinum *ai* vel *ei*. Eadem suppletur per binas hasce figuras *ꣳꣳ*; unde ex *ꣳ* *k* simplici fit *ꣳꣳ*, *kai* vel *kei*.

13. Decimatertia vocalis valet latinum *o*, quod supplet col-

(*) Ratio itaque Alphabeti, quo quis in scribendo utitur, habenda est, nam Alphabetum *Devanagaricum* et *Talenga*, quibus lingua *Sanscrda* recte exprimitur, alios et alios ductus ac figuras habent.

locando consonantem in medio harum duarum notarum െ et േ ; sic ex *am*, fit െ*am*: v. g. െ*am* െ*am* *mòksha* beatitudo .

14. Decimaquarta vocalis, seu potius dyphthongus, valet latinum *au*, cujus naturam et vim ubique conservat . Collocatur autem consona inter duas hasce figuras െ et േ , atque in earum complexu transit in *au* clarum et distinctum , sic v. g. ex *ap*, fit *ap* െ*ap* *pautra*, vel *ap* െ*ap* *pautra* nepos. Ubi vides non semper necessariam esse primam figuram െ , bene tamen secundam, quae numquam abesse potest .

15. Decimaquinta vocalis est litera *m*, vel *n* nasalis, eamque modo per cyclum, literae latinae *o* similem, aut per ipsam literam *am* exprimunt et describunt : v. g. *am* െ*am* *samsiravam* consensus, *am* െ*am* *samghida* musica, concentus, *am* െ*am* *samsargga* unio, copula, conjunctio, *am* *sam* simul . Praeceptores Indiae Borealis, qui linguae Samscrdamicae elementa pueris tradunt, hanc narinam vocalem uno circello describunt, et punctum *ankar* nuncupant . Ea semper naribus magis quam ore pronuntianda est .

16. Decimasexta vocalis est quidam accentus, qui vim et conatum, seu quamdam aspirationem indicat esse faciendam in promenda litera, cui a latere dextro appinguntur duo circelli, *visargga* dicti : *vrkshab* arbores; distinguitur pluralis numerus cum quadam finali aspiratione et conatu a numero singulari *vrksha* arbor, quod desinit in *a* breve . Hi dicycli etiam inserviunt ad distinguendam unam dictionem ab alia, dum in periodo aliqua nominibus aut verbis interjiciuntur . Devanagaricae scripturae magistri eos *bisarka* nuncupant : quod vocabulum scribi debet *visargga* ; id est, *disjunctio* ; est enim compositum ex *vi* dis, et *sargga* junctio ; unde *samsargga* conjunctio, copula,

visargga autem disjunctio. Ex hoc vocis etymo nobis innotescit horum dicyclorum praecipuum munus, quod est, verba et nomina in periodis invicem separare et distinguere.

S E C T I O III.

Classis consonantium.

1. Prima consonans ക, *k*, valet latinum seu graecum *k*, posita in principio alicujus nominis aut periodi; in medio valet *ca*, aut *ga*: sic legito സകല *Sagala*, non *sakala*, totum, universum; അകംപടി *agampadi* miles praetorianus (guardia di corpo); കർണ *karna* aures. Haec consonans correspondet consonanti क *ka* Alphabeti Devanagarici seu Indostanici, et persicae literae ق *qaf*. Filia hujus consonantis est ക്ക *kka*. duplex; quae in principio, in medio, et fine semper suum durum sonum retinet, et vix distinguitur a ك *kaf* persico, aut a ק *koph* hebraico.

2. Secunda consonans ഛ *kha*, valet persicum aut arabicum ح *cha* seu *kha* cum aliqua aspiratione et conatu, v. g. *kham* ഛം caelum seu firmamentum, ഛല *khala*, fur, nebulo. Respondet haec litera Devanagarico क्ख *kha*, ejusdem valoris et potestatis. Ad harum duarum consonantium naturam et vim refertur littera samscrdamica ക്ക *kr.*, quae miro et indicibili modo solo gutture effertur, v. g. *Tvakk* ക്ക ത്ക *tactus*. Huic litterae similem nec in persico, aut alio alphabeto invenio. Non scripto, sed viva praecceptoris voce est pronuntiatio illius ediscenda.

3. Tertia consonans est ഴ *ga*, et valet *g* germanicum, vel *gimel*, hebraicum, *g* nempe ante *a* positum, ut in latina voce

gaudium, gustus, et in verbo germanico *gehen*. Indostani eam scribunt ग्गा; گگا littera filialis mox dictae consonantis *ga*, valet duplex *gg*: v. g. स्वर्गः *svargga* caelum seu olympus gentilium, वर्गः *vargga*, classis, species.

4. Quarta consonans est ग्घा *ggha*, praecedenti durior, cum vi aliqua et aspiratione prolata. Valet غ *gain* persicum, sed cum aspiratione et energia vocis prolata: v. g. दिग्घसूत्रः *dirgghasútra*, homo iners, et tardus: Indostanis haec littera est ग्घा *gha*.

5. Quinta consonans est ङ्गा *nga* narina, quae Europaeis literis haud exprimi potest. Effertur lingua retrorsum retracta, paullo inversa, et palatum leniter feriente, ita ut blesum et simul nasalem sonum edat. Respondet Indostanae ङ्गा *nga*. Granthamicum ङ्गा *ngga*, quod raro occurrit, est duplex *nga*.

6. Sexta consonans च्छा *cia*, valet *cia* romanum, aut *tscha* germanicum. छ्छा *cia* est duplicatum *cia*, vel *tscha*. Illa prima respondet Indostano च्छा *cia*. Granthamicum च्छा *cia* est *cia* seu *tscha* cum valida aspiratione.

7. Septima consonans est ज्जा *gia* romanum, aut *dja* germanicum; rectius ج *gim* Arabum. Correspondet ज्जा *gia* Indostano.

8. Octava consonans est त्त्था *tja* germanicum, aut rectius fortissimum ج *gim* arabicum, cujus natura nostris literis satis exprimi nequit. Valet Indostanum त्त्था *giha* seu germanicum *tja*.

9. Nona consona est ङ्घ्ना *ghna* Italicum, ore romano prolata, sed cum aliquo narium ministerio. Valet Indostanum ङ्घ्ना *ngghion*. Lusitani hanc litteram per *nh*. satis recte enunciant, ut

१. *conheço, senhor, inhame*. Granthamicum ६३ est duplex *gna*, ore italico prolatum. Germani hanc literam nec scribere, nec satis recte pronunciare possunt.

10. Decima consonans est ५ , et valet *t* latinum, mixtum cum litera *d*. Pronuntiatur inversa retrorum lingua, et palatum feriente, more *yiva* Magistri ediscendo. Valet Indostanum ५ , et Europaeis literis exprimi nequit.

11. Undecima consonans est ० d , mixtum literae *t*, seu quasi duplex *tt*; inversa, ut supradictum fuit, lingua, et palatum fortiter percutiente proferendum. Valet Indostanum ० , eodem modo pronunciandum, non autem ut *tha* contra dentes vibratum. Granthamica littera ३ na , quae decimae consonantis est filia, raro in libris samscrdamicis occurrit. Profertur lingua retrorsum retracta, inversa, et palatum majori vi feriente.

12. Duodecima consona २ est *da* grave, et quasi blesum, inflexa lingua proferendum. Valet Indostanum ३ da .

13. Decimatertia est २ dha grave cum aliquo conatu et aspiratione promendum. Valet ३ dha Indostanum.

14. Decimaquarta est ६३ nna , id est, quasi duplex *nn* proferendum. ६३ est quadruplex *nnnn*, et duplici majore vi pronunciandum. Illa prior valet Indostanum ५ na , quod pariter cum aliquo narfui ministetio efferri debet. Parum differt ab Arabum ن nun .

15. Decimaquinta est ५ *t* latinum, quod in medio et in fine dictionis valet *d* latinum. Quare in nominibus Samscrdamicis mihi solitum est eam scribere per litteram *d*, dum ea latinis litteris exaro; quod non fecit D. G. Jones, qui ubique hujus literae sonum et naturam per litteram *t* exprimit. Valet Indostanum ५ ta .

Granthamicum ५ na est duplex *tt*.

16. Decimasexta est $\text{L} \theta$ *tha* latinum . Valet थ *tha* Indostanum, et plusquam *Teth* θ hebraicum . Sunt qui eam literam duplici tt latino aequiparant .
17. Decimaseptima est z *da* latinum, et द *da* Indostanum .
18. Decimaoctava est ω *dha* cum quadam aspiratione prolatum; et valet dh , seu *daleth* hebraicum, aut ذ *dhal* Arabum . Granthamicum ω *ddha* est litera ejusdem filialis majori v prolata . Correspondet Indostano seu Devanagarico ध *ddha* :
19. Decimanona est r , *na* blandum, more latino prolatum . Valet न , *na* Indostanum . nn , *nna* est duplex *nn* .
20. Vigesima consona est p , *p* latinum, quod valet प *pa* Indostanum . Effertur subinde ut *b* latinum .
21. Vigestimaprima est b *ba*, seu ब *ba* Indostanum, quod semper valet *B* latinum .
22. Vigesima secunda est z , *bha*, seu भ , *bha* Indostanum cum aspiratione proferendum .
23. Vigesimatertia est m , *ma*, seu म , *ma* Indostanum . Granthamicum mm est duplex *mm* .
24. Vigesimaquarta est j , *ja*, seu *jota* consonans Latinorum, valet ज , *ja* Indostanum . Granthamicum jj est duplex *jj* latinum .
25. Vigesimaquinta est r , *ra*, seu molle *r* Latinorum; valet र *ra* Indostanum .
26. Vigimasexta est l *la* seu *l* latinum, valet ल *la* Indo-

stanum . Granthamicum ॒ *lla* est duplex *ll* .

27. Vigestimaseptima est ॒ *va*, seu *v* latinum, et valet ॒ *va* Indostanum . Granthamicum ॒ *vva* est duplex *vv* seu *w* Germanicum . Prima illa litera subinde profertur ut *b*, et haec pariter subinde ut *v*; quod etiam accidit inter Latinos: unde illa vetus epicuraea inscriptio Velitris in Museo Borgiano .

Balnea, vina, Venus mecum senuere per annos .

Haec ego si potui, sit mihi terra lebis .

28. Vigesimaoctava est ॒ *scia*, seu ut Germani scribunt *scha* in voce *Schalen, Tischler, Schlagregen* . Valet Indostanum ॒ *scia*, seu ش *scin* Arabum .

29. Vigesimanona est ॒ *sza*, quasi ex litera *s*, et *z* conflatum, et praecedenti consonante paulisper levius . Haec litera, ut et aliae plures, in Alphabeto Indostano P. Cassiani Beligattii desunt . Eam tamen proferunt Angli Calcuttenses in accuratiori suo Alphabeto Nagarico, edito in I. tomo pag. 13., et seq. in libro inscripto: *Asiatic Researches* . Eadem littera, multisque aliis a nobis relatis, caret Alphabetum *Hanscretanum* sive *Brachmanicum*, in tabula *Orbis eruditi Literaturam* representante, a Carolo Mortonio editum anno 1759 Londini .

30. Trigesima consona samscrdamica est ॒ *sa*, seu *s* latinum, quod valet ॒ *sa* Indostanum . Granthamicum ॒ *ssa* est duplex *ss* .

31. Trigesimaprima, quae in libris samscrdamicis, caractere granthamico conscriptis, raro se prodit, est ॒ *la* quoddam crassum, quod inflexa ad palatum lingua profertur .

32. Trigesimasecunda est ॒ *kcia* romanum, seu *ksha* germanicum . Correspondet ॒ *kcia* Indostano, quod P. Cassianus non satis recte exprimit per *ciha* . Sic in voce Samscrdamica

ക്ഷ (ക) ഷ kshetria vel ksetria rex, ratio habenda est literae k simul conjunctae cum literis sh, vel potius *cia* romano ore prolatis.

33. Trigesimatertia est റ rra asperum Malabaricum, quod in libris genuinis samscrdamicis non occurrit. Valet duplex rr.

34. Trigesimaquarta est ററ tt, vel potius *da*, quae compressis quasi dentibus, et lingua eos paulisper impetente est proferenda. Non est litera samscrdamica, sed ex superiori Malabarica composita, quam tamen heic afferre libuit, quod in libris mixto idiomate, id est, ex Malabarico et Samscrdamico sermone compositis, saepe numero afferatur: v. g. റററ netti frons.

35. Trigesimaquinta est ഫ ppha, seu *pph* forte latinum, non autem ϕ graecum, aut simplex *ph* latinum, nam in illa litera nulla nostrae literae *f*, vel *ph* ratio habetur, sed enunciari debet ut duplex *pp* cum impetu et aspiratione. Aequivalet Indostano फ़ *ppha*: sic *pphala* fructus.

36. Trigesimasexta est ल *la* seu *l* lene; unde componitur ल्ल *lla*, seu duplex *ll*.

37. Trigesimaseptima est च *ciha*, seu germanicum *tscha* quasi duplicatum cum aspiratione. Componitur ex litera च *cia* seu *tscha*, et ह *h*, germanica.

38. Trigesimaoctava consona est modo dictum ह *h*, germanico ore prolatum. Aequivalet Indostano ह *ha*, et Arabum ح *h*.

Subinde occurrit in libris litera ല *za*, vel lenissimum *l*, cuius sonus scriptotenus doceri nequit. Indi, dum latinis elementis samscrdamica, aut Malabarica vocabula scribunt, eam supplent per literam *l*, v. g. കലിക്കൽ Calicotta Calicut, urbs, post *Kò* seu *Cò* istam postulat singularem literam. Hanc, quintam, octavam, nonam, decimam, undecimam, vigesimamnonam, tri-

gesimam primam, 32, 34^{am}, et 37^{am} Europaei homines perarò recte pronunciant. Organum linguae a teneris unguiculis hisce pronunciandis assuetum, aut millies repetitum idem vocabulum facilitatem affert haec exotica elementa rite proferendi, praesertim si viva magistri vox, et frequens loquendi usus accedat. (*)

S E C T I O I V.

Divisio Litterarum consonantium.

Dividuntur elementa samscrdamica in duas classes, quarum prima vocatur *schánda* seu *sciánda*, altera vero *asciánda*, seu, ut Germanis scribere placet, *aschánda*.

Litterae *sciánda* dictae illae sunt, quae una sola consonante cum addita, aut ingenita sibi vocali constant, qualis est v. g. ka ; *asciánda* vero illae sunt, quae ex duabus consonantibus componuntur: v. g. kra . Litterae *sciánda* Indis sunt *blandae* seu molles, a *sciándada* blandimentum, mollities; *asciánda* vero sunt

(*) Quicunque harum Samscrdamicarum Litterarum numerum, sonum, qualitatem, potestatem, ac, si ita loqui licet, scythicam *Ἐσφάυνην*, seu asperam pronuntiationem rite et diligenter expenderit, fateatur est necesse: illos eruditos viros immane quantum a vero aberrasse, qui samscrdamica litterarum elementa, atque ipsam linguam a Graeco, vel a Chaldaico sermone primitus dimanasse rabidè contenderunt. Plures certe haec samscrdamicae litterae occurrunt, quarum sonum et valorem Graeci et Chaldaei neque suis litteris exprimere, nec sono vocis satis aeque reddere possunt. Non diffiteor Apollonium Thyanaeum Indicum regem *Taxila* graece allocutum fuisse; et ab aliquibus Indis *Homeri* carmina cantari potuisse, quod tradit. Dio Chrysost. *Orat.* 53, pag. 555 edit. Morell. 1604. Verum haec si vera sunt, ad Indi seu *Sindhu* fluminis ostia et ripas accidere, ubi Macedonici exercitus aliquae reliquiae remanserant, non autem in Indiae mediterraneis, non in urbe *Dèvanagari*, non ad *Gangem*, non denique ad juga montium *Ghattes*; ubi semper purus, et antiquus sermo Samscrdamicus floruit, et hodieum in rebus lythurgicis viget. Confer Philostratum in vita *Apollonii* lib. 3, c. 2, Aelianum *var. hist.* lib. 12, c. 48, p. 230 edit. Scheffer. 1662, Lucianum in *fugit.* p. 369 edit. Amst. 1743. Ceterum hoc, quod asserimus, verba et nomina samscrdamica, eorumque casus et inflexiones infra luculentissime comprobabunt.

asperae, quia ex duabus consonis constant, et asperiori modo enunciantur.

Ad primam classem pertinent omnes consonantes simplices, seu radicales vocalibus conjunctae, quarum unum solum exemplum proferam in litera ക, *ka*.

ക Ka, കട Kā, കി Ki, കി Kii seu Kī, ക്ക Ku, ക്കു Kū, ക്കു Kru, ക്കു Krū, കണ Kilu, കണ Kilū, കെ Ke, കൈ Kai, vel Kei, കെട Kò, കെട Kau, കട Kam, കട Kah.

Quemadmodum in hac litera consonante *k*, per varios apices, signa, seu notas, quae vocales supplent, ordo et methodus vocales cum consonantibus uniendi ostenditur, ita omnes aliae simplices consonantes a nobis supra allatae per haec eadem signa et notas vocalibus conjungi, et syllabas efformare possunt. Hae simplices syllabae ex una sola consonante et vocali compositae vocantur *sciānda* seu *blandae*; et harum omnium formam ediscere poteris ex mea grammatica samscrdamica, pag. 81, et 82 ubi inscribuntur: *Consonantes simplices vocalisatae*. Ad hanc grammaticam Lectorem saepe remittere oportet, ne easdem litteras heic identidem inutiliter appingamus, et praesens Grammatica nostra in immensum volumen excrescat.

Literarum *asciānda* dictarum numerantur quinque classes.

I. Classis consonantium *asciānda*, seu compositarum asperiorum est illa, quae complectitur consonantes *rectrices* literam *r* a tergo implexam per quamdam rotam, quae a dextera ad laevam sursum versus producit et pedi literae consonantis annectitur: sic ക est simplex *k*, ക്ക autem est *kra*: ubi vides literam *r* praecedenti literae *k* immediate annexam esse, atque ab hac regi. Quocirca haec litera *k* rectrix, *r* autem recta dicitur.

Harum consonantium compositarum classim descriptam habes in Grammatica samscrdamica pag. 83., et in Alphabeto Granthamico-Malabarico, seu Samscrdamico Romae edito 1772., pag.

53, quae ibi est *Classis II*. Omnes consonantes simplices, atque etiam ex duabus compositae hanc literam *r* post se admittunt: v. g. ᳚ est simplex *r*, ᳚᳚ est *sra*, et ᳚᳚᳚ est *stra*; ubi vides literam *r* non solum simplicibus, sed etiam compositis consonantibus uno calami ductu implexam esse.

II. Classis est earum consonantium, quae subtus implexam habent literam ᳚ *l*, quae pariter regitur a rectrice illa, cui subnectitur: v. g. ᳚ est simplex *k*, et ᳚᳚ est consonans *asciánda*, seu aspera *kla*. Sic scribe ᳚᳚᳚ ᳚᳚ , *klimba* sexu carens, genus neutrum. Haec consonans *l* omnibus consonantibus subtus annecti potest: v. g. *kla*, *gla*, *sla*, *pla* &c. quam literarum seriem vide in praedicto Alphabeto Granthamico-Malabarico pag. 55 classe III, vel in Grammatica Samscrdamica pag. 83. Notandum: quod omnes hae consonantes per signa et notas supradictas vocalibus omnibus uniri possint, ac proinde eadem ratione scribere queam *kli*, *gli*, *sli*, *pli*: *Klau*, *glau*, *slau*, *plau*: *Klo*, *glo*, *slo*, *plo*, &c.

III. Classis *asciánda* consonantium est earum, quae a tergo implexam habent notam ᳚ , a laeva in dextram scribentis sursum productam, quae indicium est literae consonantis vigesimae-quartae, nempe ᳚ *ja*, seu *jota* latinum. Sic ᳚ est *k* simplex, adde modo dictum signum erit ᳚᳚ *kja*, vel *kya*, ut ᳚᳚᳚᳚᳚᳚ *saumja* formositas; ubi vides literae *m* consonantem *j* additam et implexam esse.

Haec consonantium classis tradita fuit in Grammatica Samscrdamica pag. 84, et in Alphabeto Granthamico pag. 50 sub *Classe I*. Eadem figura consonantibus annexa recipit omnes vocales, quemadmodum de praecedenti classe dictum fuit: v. g. *Lja*, *kje*, *kjò*, *kju*, *kjau*; *Sja*, *sje*, *sjò*, *sju*, *sjau* &c.

IV. Classis implexam gerit literam ᳚ *v*, a tergo consonanti annexam: v. g. ex ᳚ *k* fit ᳚᳚ *kva*, *kve*, *kvo*, *kvu*, *kvau* &c.

Vide in Grammatica Samscrdamica eamdem paginam *cit.*

V. Classis consonantium superimpositam gerit notam, quae literae *ra* vices obit: v. g. *ക kka* est duplex *kk*, cui si superimponas signum *r* erit *ക rka*. Vide in eadem Grammat. p. 84 *Consonantes Rectas per litteram r*, et in Alphaneto Granthamico pag. 59 *Classem V*. In his duobus locis reperies et alias permultas samscrdamicas literas, varios earum nexus, duplices et triplices consonantium figuras, quae dum ex tribus aut quatuor elementis conflatae sunt, *Purnakschara* nuncupantur, a *Purna* plenus, et *akschara* litera; seu *litterae plenae*, quod ex pluribus congestae et implexae sint. Ex quibus omnibus jam patet: elementa literarum granthamica seu samscrdamica pene infinita esse, ac proinde alphabetum samscrdamicum prius studiose perdiscendum esse, quam ad lectionem et grammaticam procedatur. Profecto R. P. Ildephonsus a Praesentatione octo millia samscrdamicarum literarum in suo manuscripto Alphaneto affert, quae omnes ex elementis a nobis allatis descendunt et componuntur. Nos heic radicales, et proxime ab iis descendentes descripsimus, quas si memoriae mandes, et diurna atque nocturna manu saepe describas, reliquas ex iis promanantes facile dignosces, et edisces. (*) Jam ad lectionis specimina procedamus.

S E C T I O V.

Exempla Lectionis

രഥശ്ചവ്വഗജപതികീട്രംജലംപമ്പുകുമാരകൈ
 ജഗദ്രാജാദിത്യജയമുഖൈകമസംഗ്രഹൈകൈകൈവിദ്യഃ
 Rath, āschva, gagia, pattinām, gelam, parvvada, mārggachè
 Iantrádibhi, scia, juddhártthe, samgrahe, juddha, còvidu.

(*) In commentariis Petropolitanis tom. III et IV vir apprimè eruditus Theophilus Sigefridus Bayerus in VII tabulis acri incisus characteres exhibet *Dèvanagaricos* quamplurimos; R. P. Clemens a Jesu *Granthamicos* fere omnes in suo Alphaneto Malabarico-Samscrdamico, typis edito Romae anno 1772.

Exemplum secundum :

ജാ qui, ദുർന്നായം *durnnajam* injustitiam, കരോദി *karòdi* facit, സാ *sa* ille, ധർമ്മം *dharmmam* virtutem, അനുശാസിക്കുന്നു *anuschasti*, seu *anusciasti* docet.

Qui injustitiam facit, ille (alios) virtutem docet.

ക്ഷുൽ, തർസ, വിവശ, ഭോഗ്യാ, ന, രോചി.

Kschul, *tarsza*, *vivasha*, *bhògāja*, *na*, *rociadè*.

Fame *sitique oppresso* (homini) *venus non placet*. Ad literam melius vertes: *kschul* fame, *tarsza* siti, *vivascia* homini dejecto seu impotenti, *bhògāja* veneri (venus), *na* non, *rociadè* sapit. Verbum *rociade* regit Dativum, qui est *bhogāja*, veneri.

ക്ഷേത്രം, നഗരം, തരി, മോക്ഷധി, ഭരതി *Kschètram cia*, *nagarimcia*, *tarimcia*, *mokschadhí*, *bharadi*. Agros et, urbes et, naves et, caelestis sapientia, gubernat.

Ex his Lector jam perspicit in Alphabeto Samscrdamico quamplurimas dari literas peculiare, quae in classes a nobis allatas cogi non possunt: talis v. g. est litera ക്ഷ / finalis, quae occurrit in voce *kschul* seu *ksciul* fames, in secundo exemplo exhibit. Talis etiam est ഞ *tscha* seu *scia* in voce *Kschetramcia*, *nagarimcia*, *tarimcia*. Quare heic annectendae sunt earum praecipuae, quas extravagantes duplices jure vocare possis.

ക *nka* seu *nga*, composita ex *n* et *k* leni.

ഞ *ncia*, composita ex *n* et *cia*.

ന്ദ *nnda*, composita ex duplici *nn* et *d*.

ന്ത *nta* vel *nda*, composita ex *n* et *t* leni.

പ് *ppa* duplex *pp*.

മ്പ *mba*, composita ex *m* et *b*, vel ex *n* et *b*.

- 𐌆 *mm*, duplex *mm*.
- 𐌇 *jja*, duplex *jota*.
- 𐌈 *r*, finale sine *a*, ut in nostro *niger*.
- 𐌉 *lla*, duplex *ll*, de quo supra.
- 𐌊 *wa*, duplex *vv*.
- 𐌋 *sscia*, duplex *scia* Italico-Romanum.
- 𐌌 *ssa*, duplex *ss*.
- 𐌍 *ttha*, compositum ex *t*, et *tha*.
- 𐌎 *hha* Germanicum aut Arabicum, duplex *hh*.
- 𐌏 *kscha*, seu *kscia*, compositum ex *k* et *scha*, seu
29 consonante *sz*, sed *scia* literae sonum
habente. Vide 32 consonantem.
- 𐌐 *n*, finale sine congenita sibi vocale *a*, ut in *Amen*.
- 𐌑 *l*, finale sine *a*, ut in germanico *Himel*.
- 𐌒 *l*, finale sine *a*, ut praecedens.
- 𐌓 *l*, est quoddam *l*, Europaeis prorsus ignotum.
- 𐌔 *nn*, compositum ex *n* et vocali *u*.
- 𐌕 *nnu*, duplex *nn*.
- *m*, vel *n* nasale sine vocali *a* congenita.
- 𐌖𐌗 *nda*, composita ex *n* finali et *dt*.
- 𐌘𐌗𐌗 *ende*, composita ex iisdem, cum antecedenti no-
ta vocalis *e*, seu signo *pulli*.
- 𐌙𐌗 *nnea*, composita ex duplici *nn* et *k* leni.

C

- ६३) *nnma*, constat ex *nn* et *m*.
- ६४) *shtscha* seu *stcia*, composita ex *scia* et *cia*, seu *tscha*.
- ६५) *gdha*, constat ex *ga* et *dha*.
- ६६) *tna*, conflata ex *t* et *n*.
- ६७) *stha*, composita ex *s*, et *tha*.
- ६८) *sta*, exsurgit ex *s* et *t*.
- ६९) *spa*, ex *s* et *p*.
- ७०) *sua*, ex *s* et *v*.
- ७१) *sma*, ex *s* et *m*.
- ७२) *ska*, composita ex *s*, et *k*.
- ७३) *ddha*, conflata ex *d* et *dha*.
- ७४) *ndha*, ex *n* et *dha*.
- ७५) *tma*, ex *t* et *m*.
- ७६) *psa*, composita ex *p* et *s*.
- ७७) *ksa*, conflata ex *k* et *s*.
- ७८) *ghna*, constat ex *gha* et *n*.
- ७९) *gna* ex *g* et *n*, germanico ore prolatis.
- ८०) *kr* seu *cr*, gutturalis Europaeis incognita.
- ८१) *hna*, composita ex *h* et *n*.
- ८२) *pta*, constat ex *p* et *t*.
- ८३) *shta*, composita ex २९, et १० consonante.

ነደ	<i>nnda</i> , ex <i>nn</i> et <i>d</i> .
ነደ	<i>ntdha</i> , composita ex <i>nn</i> et <i>ii</i> consonante.
ገሌ	<i>tta</i> , ex <i>t</i> et <i>s</i> , pronunciatur ut <i>lta</i> .
ነ	<i>sna</i> , composita ex <i>s</i> et <i>n</i> .
ገሌ	<i>stra</i> , conflata ex <i>s</i> , <i>t</i> , et <i>r</i> .
ከ	<i>lbha</i> , litera singularis ex <i>lbh</i> .
ገሌ	<i>dgna</i> , ex <i>gia</i> et <i>gna</i> italico ore prolatis.
ክ	<i>kr</i> seu <i>cr</i> , ex <i>k</i> , et <i>r</i> .
ገሌ	<i>gia</i> , duplex <i>gia</i> seu <i>dja</i> .
ከ	<i>bda</i> , ex <i>b</i> et <i>d</i> .
ከ	<i>bdha</i> , ex <i>b</i> et <i>dha</i> .
ገሌ	<i>nda</i> seu <i>nna</i> , ex <i>n</i> et <i>d</i> .
ነ	<i>pna</i> , ex <i>p</i> et <i>n</i> .
ከ	<i>hma</i> , ex <i>h</i> et <i>m</i> .
ገሌ	<i>nttha</i> , ex <i>n</i> , <i>t</i> , et <i>tha</i> .
ከ	<i>kta</i> , ex <i>k</i> , et <i>t</i> .

Simili modo et aliae pene infinitae literae componi possunt, cujus compositionis, et varietatis specimina dedimus quamplurima in nostra Grammatica Samscredamica pag. 187., quae ibi diligenter sunt inspicienda. (*) Haec de litteris sufficiant.

(*) In Alphabeto *Amharico* Aethiopico pariter 33 consonantes per 7 vocales, et 20 dyptongos moventur, junguntur, et varias syllabas efficiunt, ex quibus exsurgit Alphabetum 251 litterarum.

CAPUT II.

De Nominum Declinationibus.

Nomen Samscrdamice vocatur *Náma*.

Declinatio *Prádipadica*.

Numerus *Vaciana* seu *Vatschana*.

Casus *Vibhacti*.

Genus *Linga*.

Verbum *Dhádu*.

Quidquid est indeclinabile dicitur *avja*.

Constructio nominum et verborum vocatur *Anvaja*. (*)

Samscrdamica lingua tanta affluit declinationum copia, ut si quis omnes in unum volumen ire cogeret, hoc Lectori ipsi perarduum et gravissimum onus accideret. Praecipuas itaque declinationes tradam, ad quarum lumen et normam reliquas exigere et accommodare haud erit difficile. Distinguuntur illae in declinationes *Agiandam* et *Halandam*: sicut ipsae Samscrdamicae literae, quarum naturam sequuntur, cum et illae in declinationes nominum in unam vocalium desinentium, et in declinationes nominum in consonantem exeuntium dividantur. Tot autem fere sunt declinationes in genere Masculino, Feminino, et Neutro gradientes, quot sunt vocales et consonantes literae in Alphabeto Samscrdamico, exceptis paucis consonantibus, in quas nullum omnino desinit nomen Samscrdamicum. Hae itaque literae, in quas nullum exit nomen, *Aprasidha*, id est, *mutae* seu *occultae*, illae vero, quae nomina sortiuntur in se desinentia, *Prasidha*, hoc est, *manifestae*, et *apertae* dicuntur.

Risu et cachinnis excipiendi sunt, qui Samscrdamici sermonis ne umbram quidem viderunt, et a nobis completam perfectamque grammaticam Samscrdamicam postulant, tot nominibus, tot declinationibus, conjugationibus, adverbis, tot ambagibus, tot regulis, et artificiis gravidam et refertam, ut ipsa fere sola cum sua Syntaxi decennale studium a solertissimo vi-

(*) Ars recte pronuntiandi dicitur *Shabdashàstra*. Ars recte scribendi, seu ortographia vocatur *Aksharashiksha*, vel *Lipishiksha*.

28

ro postulet . Admirabilis Diaboli calliditas veteres Philosophos *Brahmanes* ad hoc perduxit , ut linguam adornarent tam locupletem , et simul tam arduam , ut ejus opulentia et arduitate suae religionis dogmata et mysteria facile et commode etiam sagacibus viris abscondere , vulgusque caelare possent . Rebus itaque exploratis , praecipua dabimus majoris Grammaticae Brahmanicae , *vyàcarana* dictae , capita juxta methodum a nobis in nostra grammatica Romae anno 1790 edita prolatam . Reliqua studio et perquisitionibus relinquimus Eruditorum virorum , quibus si vacat et lubet , adire poterunt ipsum Brahmanicum fontem , Grammaticam dico , *Sidharúbam* et *Vjácarna* nuncupatam , in quibus duobus libris campum reperient , in quo per decennium sentibus evellendis operam navare poterunt , antequam fructus et flores ex eo carpere possint .

S E C T I O L

De Declinationibus nominum exeuntium in Vocales .

Numeri in quos declinatio distribuitur sunt tres , ut apud Graecos . Singularis *Egavaciana* , dualis *Dvivaciana* , pluralis *Behuvaciana* dictus . Genera pariter sunt tria : masculinum *Pullinga* , femininum *Strilinga* , neutrum *Napunsacam* nuncupatur . Casus sunt octo : unus Nominativus , unus Genitivus , duo Dativi diversi , unus Accusativus , unus Vocativus , tres Ablativi . Vocativus inter casus non numeratur , quia Nominativo semper similis est , et sola particula *Hè* , id est , *o* eidem praeponitur . Manent itaque septem casus , qui nuncupantur : *Prathama* , primus casus ; *Dvidia* secundus casus ; *Tridia* tertius , *Tciadrsti* seu *Tschadrsti* quartus ; *Pantschami* seu *Panciami* quintus ; *Schaschtì* sextus ; *Saptami* septimus . Ordo horum casuum a Graeco et Latino prorsus est diversus . En ordinem *Brahmanicum* , quem pervertere nefas ducimus , nisi totam Grammaticam pervertere velimus .

Nominativus *Prathama* manet ut apud nos ; et hunc immediate sequitur *Vocativus* , perditque dicyclos , seu duos circellos , puncta nempe correptionis *Visargga* dicta , quae Nominativo adhaerent .

- Dvidia* est noster Accusativus .
- Tridia* est noster Ablativus *causae , instrumenti , societatis* .
- Tschadrti* est Dativus *cui , tamquam fini* .
- Pantschami* est Ablativus *ex quo , prae quo* .
- Sciashti* est Genitivus et Dativus secundus .
- Saptami* est Ablativus *quietis in quo , seu subjecti* .

Exemplum Declinationis Nominum desinentium in *a* vocalem brevem generis masculini et neutrius .

Singularis .

- 1 Prathama , പ്രകൃഷ്ടം arbor , *vrkscha* .
Sambhòdhana prathama , ഹെ പ്രകൃഷ്ടം , o arbor , *hè vrkscha* .
- 2 Dvidía , പ്രകൃഷ്ടം *vrkscham* , arborem .
- 3 Tridía , പ്രകൃഷ്ടേണ *vrkschéna* , cum arbore , causa , societate , instrumento .
- 4 Tschadrti , പ്രകൃഷ്ടായ *vrkscháya* , arbori tamquam fini .
- 5 Pantschami , പ്രകൃഷ്ടാൽ *vrkschál* , ex arbore , prae arbore .
- 6 Sciashti , പ്രകൃഷ്ടസ്യ *vrkschásya* , arboris , arbori .
- 7 Saptami , പ്രകൃഷ്ടേ *vrkschè* , in arbore .

Primus itaque casus exit in _____	<i>a</i>
Secundus in _____	<i>am</i>
Tertius in _____	<i>éna</i> long.penul.
Quartus in _____	<i>áya</i> long.penul.
Quintus in _____	<i>ál</i> long.ult.
Sextus in _____	<i>sya</i>
Septimus in _____	<i>é</i>

Dualis .

- 1 പ്രകൃഷ്ടൗ *vrkschau* , ambae arboress .

1 ഹ പ്രകൃതേ *hé vrkschau*, o ambae arbores.

2 പ്രകൃതേ *vrkschau*, ambas arbores.

3 പ്രകൃതേ *vrkschábhyám*, ab arboribus, seu per ambas arbores; cum ambabus arboribus.

4 പ്രകൃതേ *vrkschábhyám*, ambabus arboribus ut *fnibus*.

5 പ്രകൃതേ *vrkschábhyám*, ex ambabus arboribus, prae ambabus arboribus.

6 പ്രകൃതേ *vrkschayò*, ambarum arborum, ambabus arboribus.

7 പ്രകൃതേ *vrkschayò*, in ambabus arboribus.

Primus itaque dualis casus exit in _____ *au*

Secundus pariter in _____ *au*

Tertius in _____ *ábhyám*

Quartus et Quintus pariter in _____ *ábhyám*

Sextus et Septimus in _____ *ayò*

Pluralis.

1 പ്രകൃതേ *vrkschá*, arbores.

ഹ പ്രകൃതേ *hé vrkschá*, o arbores.

2 പ്രകൃതേ *vrkschán*, arbores.

3 പ്രകൃതേ *vrkschéy*, cum, per, ab arboribus.

4 പ്രകൃതേ *vrkschébhya* arboribus, ut *fnibus*.

5 പ്രകൃതേ *vrkschébhya*, ex, prae arboribus.

6 പ്രകൃതേ *vrkschánnám*, arborum, arboribus.

7 പ്രകൃതേ *vrkschészu*, in arboribus.

Primus itaque Pluralis casus exit in — *á* longum

Secundus in _____ *án* longum

Tertius in	_____	éy longum
Quartus)	_____ (	
et)	_____ (	
Quintus)	_____ (	ébhya long. penul.
Sextus in	_____	ánnam long. penul.
Septimus in	_____	észu seu éshu long.

Confer Grammaticam nostram Samscrdamicam pag. 91—95, ubi hi casus dilucide referuntur, et exemplis illustrantur.

S E C U N D U M E X E M P L U M

Sing.	Dualis.	Pluralis.
<i>Prathama</i> ,	Nátha. Náthau, Domini.	Náthà, Domini.
	Hé nátha. Hé náthau, o domini.	Hé náthà, o domini.
<i>Dvīdia</i> ,	Nátham. Náthau, dominos.	Náthán, dominos.
<i>Trīdia</i> ,	Náthéna. Náthábhyam. —	Náthéy.
<i>Tschadrtī</i> ,	Nátháya. Náthábhyam. —	Náthébhya.
<i>Pantschamī</i> ,	Náthál. Náthábhyam. —	Náthébhya.
<i>Schashī</i> ,	Náthasya. Náthayò. —	Náthánám.
<i>Saptamī</i> ,	Náthé. Náthayò. —	Náthéshu.

Excipiuntur ab hac regula *ubhau*, *ambo*, quod solo duali gaudet. Item *ubhaya* uterque; *kadara* qualis, *kadama* qualis; *satara*, *satama* talis; *anya* alius; *itara* alius; *anyatara* alter; *sama* similis; *anyatama* alteruter; *sīma* finis; *éga* unus: quae omnia pluralem faciunt in *é*, ut *sarva* omnis, *vishva* omnis.

Prathama, *sarva*. — Plural. *sarvé* omnes.

Tschadrtī, *sarvasmey*.

Pantschamī, *sarvasmál*.

Schashī — Plural. *sarvészám* omnium.

Saptamī, *sarvasmin*.

Nomen itaque *sarva*, *vishva*, et reliqua in solo plurali in 1. casu discrepant, habent enim *sarvé*, *vishvé*, *kadaré*, *anyé*, *samé*, *anyatamé* etc. Differunt etiam in 4., et 5. casu numeri singularis; in sexto pluralis, et in septimo singularis. Dices igitur *sarvé nátha* omnes domini, *sarvészám náthánám* omnium dominorum, *sarvasmál vrkschál* ex omni arbore etc.

Nēma declinatur ut *sarva*, sed in primo casu, seu No-

minativo numeri pluralis admittit in fine à longum ut *némà*.

Pūrva antiquus vel praecipuus, *para* alius, alienus, *dakshinna* meridionalis, *uttara* septentrionalis, *apara* vel *abara* occidentalis, *adhara* vilis, abjectus, inferior; *sua* suus, *andara* proprius, occultus, multiplex, sequuntur regulam generalem; sed recte declinari possunt etiam ut *sarva* omnis, excepto casu quarto num. sing., in quo solam recipiunt terminationem *asmey*, ut *pūrvasmei*, et non aliam. Ita pariter in numero plurali in sexto casu dicendum est *pūrvészam*, antiquorum, vel antiquis.

Dvidia secundus, *tridia* tertius in casu tertio, quarto, quinto, et septimo numeri singularis sequuntur regulam generalem, sed declinari possunt etiam ut *sarva*. Verum in sexto casu numeri pluralis admittunt solum terminationem in *ánám*, ut *náthánam*, *dvidiyánám*, *tridiyánám*.

Prathama primus, *tscharama* ultimus, *ardha* medius, *katibaya* quotus, *dvidaya* duplex, *tridaya* triplex in nominativo plurali admittunt terminationem in à longum, vel in è longum. In ceteris casibus declinantur ut *nátha*. Haec de *a* brevi, seu declinatione nominum in *a* breve masculinum desinentium.

A breve neutrum, *kunda* olla.

<i>Singularis.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
1 कण्डा Kundam.	Kundé <i>ollae</i> .	Kundáni <i>ollae</i>
Hé Kunda.	Hé Kundé.	Hé Kundáni.
2 Kundam.	Kundé.	Kundáni.
<i>ollam,</i>	<i>duas ollas,</i>	<i>plures ollas.</i>
3 Kundéna.	Kundábhyám.	Kundéy.
4 Kundáya.	Kundábhyám.	Kundébhya.
5 Kundál.	Kundábhyám.	Kundébhya.
6 Kundasya.	Kundayò.	Kundánam.
7 Kundé.	Kundayò.	Kundészu.

Ab hac generali regula excipiuntur *sarva*, omnis, *vishva* omnis, aliaque nonnulla, quae triplex genus admittunt; eaque declinantur ut in genere masculino, excepto 1 casu, Vocativo, et 2 casu seu Accusativo; qui sequuntur *kundam*.

D

1	Casus <i>sarva</i>		<i>Sarvé</i>		<i>Sarvānni</i>
		omne .		omnia .	omnia .
	<i>Hé sarva .</i>		<i>hé sarvé .</i>		<i>hé Sarvānni .</i>
2	<i>Sarvam</i>	omne .	<i>Sarvé</i>	omnia .	<i>Sarvānni, omnia.</i>
3	<i>Sarvéna .</i>		<i>Sarvábhyam .</i>		<i>Sarvéy .</i>
4	<i>Sarvasméy .</i>		<i>Sarvábhyám .</i>		<i>Sarvébhya .</i>
5	<i>Sarvasinál .</i>		<i>Sarvábhyám .</i>		<i>Sarvébhya .</i>
6	<i>Sarvasya .</i>		<i>Sarvayò .</i>		<i>Sarvészám .</i>
7	<i>Sarvasmin .</i>		<i>Sarvayò .</i>		<i>Sarvészu .</i>

Vide exceptiones sub *Nátha*, et grammaticam Samscrdamicam pag. 96, et 97.

Nomina *kadara, itara, anya, anyatara, anyatama, kadama, yátara, yatama, tatara* masculina, quae desinunt in *visargga* seu in *a* longum duobus circellis notatum, mutant hos circel-
lòs in *l*. vel *d*, quod retinent in Nominativo, Vocativo, et Accusativo numeri singularis; et per has literas *l*. vel *d* fiunt neutra, ad distinctionem eorum quae exeunt in *a*, quae sunt masculina: V. g.

Kadara qualis, *kadaral* quale, vel *kadarad* quale. Haec nomina, quae tria genera admittunt, in nominativo, vocativo, et accusativo declinantur ut *kundam* in numero duali, et plurali, in reliquis vero casibus ut masculina.

1	Casus <i>Kadarad, quale</i> .	<i>Kadaré, qualia</i> .	<i>Kadaráni, qualia</i> .
	<i>Hé kadarad</i>	<i>Kadaré</i>	<i>Kadaráni</i> .
2	<i>Kadarad</i>	<i>Kadaré</i>	<i>Kadaráni</i> .
3	<i>Kadarénna</i> .	<i>Kadarábhyám</i> .	<i>Kadaréy</i> .
4	<i>Kadarasmey</i> .)		
5	<i>Kadarasmál</i> .)		
6	<i>Kadarasya</i> .)	ut nomen <i>sarva</i> mox allatum .	
7	<i>Kadarasmin</i> .)		

Ubhé, ambo habet solum .dualem, et declinatur ut *Kundè* .

A longum masculinum .

Sómabū seu *sòmapà*, cum *p*. leni, sacerdos, qui bibit *Sómam* seu succum ex herbis *Lunae* sacris expressum, qui bibitur in sacrificio *Sòmae* seu *Lunae*. Hunc succum Parsi *Hom*, Indi

Som, Graeci Hom, vel Om, et Omom corrupte appellant. (*)

	<i>Singularis.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
1	Sòmabá.	Sòmabau.	Sòmabā.
	Hé Sámabà.	Hé Sómabau.	Hé Sòmabā.
2	Sòmabám.	Sòmabau.	Sòmaba.
3	Sòmabá.	Sòmabábhyám.	Sòmabábhi.
4	Sòmabé.	Sòmabábhyám.	Sòmabábhyā.
5	Sòmabā.	Sòmababhyám.	Sòmabábhyā.
6	Sòmabā.	Sòmabò.	Sòmabám.
7	Sómabi.	Sòmabò.	Sòmabásu.

Quae accentibus notata sunt, ea pronuntiando producuntur, et longae vocalis naturam habent.

J breve masculinum. Kavi, कवि homo doctus.

	<i>Singularis.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
1	Kavi.	Kaví.	Kavayá.
	Hé Kavè.	Hé Kaví.	Hé Kávayá.
2	Kavim.	Kaví.	Kavin.
3	Kaviná.	Kavibhyám.	Kavibhi.
4	Kavayé.	Kavibhyám.	Kavibhya.
5	Kavé.	Kavibhyám.	Kavibhya.
6	Kavé.	Kavyò.	Kavinám.
7	Kavau.	Kavyò.	Kaviszu.

Ita declinantur aghni ignis, ghiri mons, ravi sol, mannè res pretiosa, sed in tertio casu numeri singularis, et in sexto pluralis duplicant litteram n, sic ghirinhá, ghirinnám. Excipitur sakhi, amicus.

	<i>Sing.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
1	Sakha, amicus.	Sakháyau, amici.	Sakhàya, amici.
	Hé sakhé.	Hé Sakáyau.	Hé Sakháya.
2	Sakháyam.	Sakháyau.	Sakhín.
3	Sakhyá.	Sakhibhyám.	Sakhibhi.
4	Sakhyé.		Sakhibhyá.

(*) Videtis Plutarchum in libro de Iside, et Anquetili du Peron Zend Avesta.

5	Sakhyù .	Sakhibhyám .	Sakhibhyá .
6	Sakhyùr .	Sakhyò .	Sakhínám .
7	Sakhyau .	Sakhyò .	Sakhiszu .

Padi seu *pati* cum littera *t* leni, *dominus* et *maritus*, declinatur ut *Sakha* amicus; nempe. in casu 3. *padyá*, in 4. *padyé*, in 5. *padyu*, in 6. *padyu*, in 7. *padyau*; sed in reliquis sequitur declinationem *Kavi*, nempe *Padi*, *padì*, *padayã* etc.

Dvi duo habet solum dualem; *tri* tres, et *kadi* quot, solum pluralem.

1	Dvau <i>duo</i> .	<i>traya</i> <i>tres</i> .	Kadi <i>quot</i> .
2	Dvau <i>duos</i> .	<i>trín</i> <i>tres</i> .	Kadin <i>quot</i> .
3	)	tribhi .	Kadibhi .
4	) Dvábhyám .	tribhya .	Kadibhya .
5	)	tribhya .	Kadibhya .
6	Dvayò .	trínnám .	Kadínám .
7	Dvayò .	triszú .	Kadiszú .

Videsis meam grammaticam Samscrdamicam pag. 98., ubi haec referuntur; et in magna Brahmanica grammatica haec ipsa nomina post *Igarándam Kavi sciabdam* .

I breve Neutrum . *Vári* aqua .

	<i>Sing.</i>	<i>Dualis</i> .	<i>Pluralis</i> .
1	<i>Vári</i> , <i>aqua</i> . Hé <i>vári</i> .	<i>Váriní</i> , <i>aquae</i> . Hé <i>Váriní</i> .	<i>Váriní</i> , <i>aquae</i> . Hé <i>váriní</i> .
2	<i>Vári</i> , <i>aquam</i> .	<i>Váriní</i> , <i>aquas</i> .	<i>Váriní</i> , <i>aquas</i> .
3	<i>Váriná</i> .	<i>Váribhyám</i> .	<i>Váribhi</i> .
4	<i>Váriné</i> .	<i>Váribhyám</i> .	<i>Váribhya</i> .
5	<i>Várinna</i> .	<i>Váribhyám</i> .	<i>Váribhya</i> .
6	<i>Várinna</i> .	<i>Várinò</i> .	<i>Várinám</i> .
7	<i>Váriní</i> .	<i>Várinò</i> .	<i>Váriszu</i> .

Shuci purum in 1. et 2. casu sequitur *Vári*, in reliquis graditur ut *Kavì*, vel etiam ut *Vári* .

In legendo et scribendo servantur ubique accentus .

Asthi os, ossis, *dadhi* lac acidulum, *sakthi* junctura ossium, *akschi* oculus in 1. et 2. casu numeri singularis sequuntur *Vári*, in aliis casibus contrahunt duas ultimas syllabas .

3	Casus .	Asthná .	Dadhná .	Sakthná .	Akschná .
4	—	Asthné .	Dadhné .	Sakthné .	Akschné .
5	—	Asthna .	Dadhna .	Sakthna .	Akschna .
6	—	Asthna .	Dadhna .	Sakthna .	Akschna .
7	—	Asthini , vel Asthni ; Dadhini , vel dadhni ; Sakthini , vel Sakthni ; Akschini , vel Akschni . In 6. casu dualis et pluralis faciunt : <i>asthnò</i> , <i>asthnàm</i> : reli- qua ut <i>Vári</i> . Vide grammaticam Samscrdamicam pag. 99. — Dvi duo neutrum .			

Dualis , <i>dvé</i> duo .		Pluralis , <i>trínni</i> tria .	
1	Dvé .	1	Trínni .
2	Dvé .	2	Trínni .
3	)	3	) Tribhi .
4	) Dvábhyám .	4	) Tribhya .
5	)	5	)
6	) Dvayò .	6	Trayánám .
7	)	7	Triszu .

I longum Masculinum : *Grámani* , incola districtus , seu pa-
gi Brahmanici .

	<i>Singularis</i> .	<i>Dualis</i> .	<i>Pluralis</i> .
1	Grámaní .	Grámanyau .	Grámanya .
	Hé grámaní .	Hé grámanyau .	Hé grámanya .
2	Grámanyam .	Grámanyau .	Grámanya .
3	Grámanyá .	Grámaníbhyaám .	Grámaníbhí .
4	Grámanyé .	Grámaníbhyaám .	Grámaníbhya .
5	Grámanya .	Grámaníbhyaám .	Grámaníbhya .
6	Grámanya .	Grámanyò .	Grámanyám .
7	Grámanyám .	Grámanyò .	Grámaniszu .

Sudhí vir doctus , boni ingenii , *sushrí* vir bonae famae , ce-
lebris , in 1. casu habet *sudhí* , *sudhíyau* , *sudhíyá* , et in 7. casu
num. sing. dices *sudhíyi* , *sushríyi* . Cetera ut *grámaní* .

J longum Neutrum declinatur ut *vári* , vel ut *grámaní* ma-
sculinum .

U breve Masculinum . *Káru* faber .

1 *Káru* , *faber* . *Karú* , *duo fabri* . *kárava* , *plures fabri* .

	Hé kárò .	Hé kárú .	Hé kárava .
2	Kárum .	Káru .	Kárun .
3	Kárunnâ .	Kárubhyám .	Kárubhi .
4	Káravé .	Kárubhyám .	Kárubhya .
5	Kárò .	Kárubhyám .	Kárubhya .
6	Kárò .	Kárvò .	Kárunnám .
7	Káraú .	Kárvò .	Káruszu .

Excipitur ab hac regula nomen *Kròshtu*, quod significat *Adibe*, Malabarice *Curuken*, animal orientale, ab Europaeis *Schakal* dictum. (*)

	<i>Sing.</i>	<i>Dualis .</i>	<i>Plur.</i>
1	Kròshtá .	Kròshtárau .	Kròshtára .
	Hé kròshtò .	Hé kròshtárau .	Hé Kròshtára .
2	Kròshtáram .	Kròshtárau .	Kròshten .
3	Kròshtrá	Kròshtu .	Kròshtubhyám .
4	Kròshtré, <i>et</i> Kròshtavè .	Kròshtubhyám .	Kròshtubhy .
5)	Kròshtu, <i>et</i>	Kròshtubhyám .	Kròshtubhya .
6)	Kròshtò .	Kròshtvò .	Kròshtúnnam .
7	Kròshtari <i>et</i> Kròshtau .	Kròshtvò .	Kròshtuszu .

U breve Neutrum . *Trabu* (goma lacca) gummis a formicis congesta, ex qua cera sigillatoria .

	<i>Sing.</i>	<i>Dualis .</i>	<i>Pluralis .</i>
1	Trabu .	Trabunni .	Trabùnni .

Reliqui casus ut *Káru* .

Mrdu, blandum, res blanda, in tribus primis casibus declinatur ut *Vári*, in reliquis ut *Káru*, vel etiam ut *Vári* .

U longum Masculinum . *Khalapù*, valde laboriosus, diligentissimus vir .

1	Khalapù .	Khalapau .	Kalapvá .	Reliqua ut <i>grámani</i> , seu ut <i>J</i> longum .

(*) Consule librum inscriptum : *Physiologus Syrus, seu Historia Animalium in S. Scriptura memoratorum, Syriace et Latine* . Venit et illustravit *Olaus Gerhardus Tyschen*, Rostochii 1795 . Item *Zimmermanni Zoologiam* .

Hac eadem ratione declinatur *kāndaṭū*, arator.

Excipe *Svabhū*, qui per se existit, *Svayambhū*, idem, *pradibhū*, ex adverso sistens, inimicus; et alia composita ex *bhū*, quae sequenti methodo declinantur.

<i>Sing.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
1 Pradibhū, adver.	Pradibhuvau.	Pradibhuvā, adver.
2 Pradibhum. sa-	Pradibhuvau.	Pradibhuvam. sato-
3 Pradibhūvá. tor.	Pradibhūbhyám.	Pradibhūbhi. res.
4 Pradibhūvé.	Pradibhūbyám.	Pradibhūbbhya.
5 Pradibhuva.	Pradibhūbhyam.	Pradibhūbhya.
6 Pradibhuva.	Pradibhuvò.	Pradibhuvám.
7 Pradibhuvi.	Pradibhuvò.	Pradibhuszu.

Consule grammaticam meam Samscrdamicam pag. 100., & 101.

U longum neutrum. *Khalapù* res diligens, declina *Khalapù Khalapuni*, *Khalapùni*, nempe ut *Vári* usque ad tertium casum. Ab hoc autem in reliquis omnibus declinabis juxta *Khalapù* masculinum, aut etiam juxta *Vári*.

Ru seu *ir* breve masculinum. *Kartr* factor, creator, dominus. (*)

1 Kartá.	Kartárau.	Kartára.
Hé Karta.	Hé Kartárau.	Hé Kartára.
2 Kartáram.	Kartárau.	Kartrùn.
3 Kartrà.	Kartrubhyám.	Kartrubhi.
4 Kartré.	Kartrubhyám.	Kartrubhya.
5 Kartu.	Kartrubhyám.	Kartrubhya.

(*) Dictiones *Samscrdamicas* quamplurimas *Graecis* et *Latinis* affines esse, ostendimus in nostra Dissertatione *de Latini Sermonis Origine*, typis edita Romae 1802; quae doctè recensita fuit Lutetiae Parisiorum tom. V in diario Scientifico, in lucem prolato ab erudito viro A. L. Millin ad an. 1803 Eadem affinitatem inter vocabula *Celtica* et *Samscrdamica* animadvertit Brigant. *Dètachemens de la langue primitive* par M. Le Brigant a Paris 1787 pag. 43. Res haec dubio caret, sed aequè certum est vocabula *Samscrdamica* a Brigantio allata, corrupta esse. Casta, puraque sunt nomina *Samscrdamica* *Kartr*, seu *Carir* creator, *pidr* pater, *màta* mater, *Dèva* Deus, et infinita alia, quae latinis affinia esse, facile perspicias.

6 Kartu .	Kartrò .	Kartrùnnám .
7 Kartari .	Kartrò .	Kartruzu .

Nomen *Pidr* seu *Pidá* pater, *Giamádr* seu *Giamádá* gener declinabis hoc modo .

1 <i>Pidà</i> .	<i>Pidarau</i> .	<i>Pidara</i> .
<i>Giamáda</i> .	<i>Giamádarau</i> .	<i>Giamádara</i> .

Ita de reliquis casibus, qui non producunt in plurali syllabam *tá* seu *dá* ut producit nomen *Kartá* .

Nomen *Nr* seu *Ná* mas, quod huc spectat, paullo difficilius est, et heic recenserí debet .

	<i>Singularis</i> .	<i>Dualis</i> .	<i>Pluralis</i> .
1 Casus <i>Ná mas</i> .	<i>Narau, duo mares</i> .	<i>Nará mares</i> .	
	<i>Hé Náh, o mas</i> .	<i>Hé Narau, o duo mares</i> .	<i>Hé Nará, o mares</i> .
2	<i>Naram, marem</i> .	<i>Narau, duos mares</i> .	<i>Nrun, mares</i> .
3	<i>Nrá, cum mare, per marem, a mare</i> .	<i>Nrbhyám</i> .	<i>Nrbhi</i> .
4	<i>Nré, mari</i> .	<i>Nrbhyám</i> .	<i>Nrbhya</i> .
5	<i>Nu, prae mare, ex mare</i> .	<i>Nrbhyám</i> .	<i>Nrbhya</i> .
6	<i>Nu, maris, mari</i> .	<i>Nrò</i> .	<i>Nrnnám</i> .
7	<i>Nri, in mare</i>	<i>Nrò</i> .	<i>Nrszu</i> .

Ru breve neutrum. *Kartr*, quod facit, seu ens faciens, creans, dominans .

1 <i>Kartr</i> .	<i>Kartrunni</i> .	<i>Kartrúnni</i> .
2 <i>Kartru</i> .	<i>Kartrunni</i> .	<i>Kartrúnni</i> .
3 <i>Kartrá,</i> <i>et</i> <i>Kartrunna</i> .	<i>Kartrubhyam</i> .	<i>Kartrubhi</i> .

Reliqui casus declinantur ut in masculino.

O masculinum seu breve seu longum. *Gò vacca, bos.*

1 Gau, <i>vacca</i> .	Gávau, 2. <i>vaccae</i> .	Gáva, <i>plures vaccae</i> .
Hé Gau.	Hé Gávau.	Hé Gává.
2 Gám.	Gávau.	Gáh.
3 Gavá.	Góbhyám.	Góbhi.
4 Gavé.	Góbhyám.	Góbhya.
5 Gò.	Góbhyám.	Góbhya.
6 Gò.	Gavò.	Gavám.
7 Gavi.	Gavò.	Gószu.

Ei vel aj masculinum. Surey, Dives; item, unus deorum.

1 Surá.	Suráyau.	Suráyā.
Hé Surá.	Hé Suráyau.	Hé Suráyā.
2 Suráyam.	Suráyau.	Suráya.
3 Suráya.	Surábhyám.	Surábhi.
4 Suráyé.	Surábhyám.	Surábhya.
5 Suráya.	Surábhyám.	Surábhya.
6 Suráya.	Suráyò.	Suráyám.
7 Suráy.	Suráyò.	Surásu.

Au masculinum. Glau luna.

1 Glau, <i>luna</i> .	Glávau.	Gláva, <i>lunae</i> .
2 Glávam.	Glávau.	Gláva.
3 Glává.	Glaubhyám.	Glaubhi.
4 Gláyé.	Glaubhyám.	Glaubhya.
5 Glává.	Glaubhyám.	Glaubhya.
6 Gláva.	Glávò.	Glávám.
7 Glávi.	Glávò.	Gláuszu.

Ei seu aj neutrum. Adirei medicina quaedam.

1 Adiri.	Adiríní.	Adiríní.
2 Adiri.	Adiríní.	Adiríní.
3 Adirinná.	Reliqui casus ut <i>Vári</i> sub littera <i>i</i> .	

Au neutrum, declinatur ut trabu sub littera u v. g.

1 Adinu.	Adinuní.	Adinúni.

E

2	Adinu .	Adinuní .	Adinúni .
3	Adinutá .	Adinunábhyám .	Adinubhi .
4	Adinuné; et reliqua ut <i>Trabu</i> .		

Hae igitur sunt declinationes generis masculini et neutrius nominum desinentium in vocales. Superstites adhuc sunt declinationes nominum generis feminini desinentium in vocales. Quare sit primum exemplum .

A femininum breve *apprasidha*, id est, non datur nomen in *a* breve femininum desinens .

Sequuntur Feminina .

A longum femininum. *Giáyá*, seu *djáya* uxor .

1	<i>Giáya</i> , uxor .	<i>Giáyé</i> , 2. uxores .	<i>Giáyā</i> , plures uxores .
	Hé <i>Giáyé</i> .	Hé <i>Giáyé</i> .	Hé <i>giáyā</i> .
2	<i>Giáyám</i> .	<i>Giáyé</i> .	<i>Giáyā</i> .
3	<i>Giáyayá</i> .	<i>Giáyábhyám</i> .	<i>Giáyábhi</i> .
4	<i>Giáyáyey</i> .	<i>Giáyábhyám</i> .	<i>Giáyábhya</i> .
5	<i>Giáyáyá</i> .	<i>Giáyábhyám</i> .	<i>Giáyábhya</i> .
6	<i>Giáyáyá</i> .	<i>Giáyayò</i> .	<i>Giáyánám</i> .
7	<i>Giáyayam</i> .	<i>Giáyayò</i> .	<i>Giáyasu</i> .

Hoc modo declinabis *shálá*, *málá*; et reliqua omnia feminina in *a* longum desinentia .

Excipe *sarvá* omnis femininum, *vishvá* omnis, *ubhayá* utraque, *kadará*, *kadavná* qualis femininum, *sadará*, *sátamá* talis femininum, *anyá*, *anyatará* alia, altera, *égá* una &c., quae tria genera admittunt; dum in feminino genere veniunt, differunt a masculinis in quatuor casibus numeri singularis, et in sexto casu numeri pluralis. En illos

4	Casus. <i>Sarvasyei</i> .	<i>Sarvábhyám</i> .	<i>Sarvábhya</i> .
5	<i>Sarvasyá</i> .	<i>Sarvábhyám</i> .	<i>Sarvábhya</i> .
6	<i>Sarvasyá</i> .	<i>Sarvayò</i> .	<i>Sarvásám</i> .
7	<i>Sarvsyám</i> .	<i>Sarvayò</i> .	<i>Sarvásu</i> .

Dvidiá secunda, *tridiá* tertia sequuntur declinationem nominis *sarvá*, vel etiam *giáyá*, sed in sexto pluralis dices: *Dvidiánám*, *Tridiánám*.

Gerá seu *giará* senectus, canities, declinatur sequenti methodo.

1	<i>Gerá</i> .	<i>Gerasau</i> .	<i>Gerasā</i> .
	<i>Hé Gerá</i> .	<i>Hé Gerasau</i> .	<i>Hé Gerasā</i> .
2	<i>Gerasam</i> .	<i>Gerasau</i> .	<i>Gerasā</i> .
3	<i>Gerásá</i> .	<i>Gerábhyám</i> .	<i>Gerábhi</i> .
4	<i>Gerasé</i> .	<i>Gerábhyám</i> .	<i>Gerábhya</i> .
5	<i>Gerasa</i> .	<i>Gerábhyam</i> .	<i>Gerábhya</i> .
6	<i>Gerasa</i> .	<i>Gerasò</i> .	<i>Gerasám</i> .
7	<i>Gerasi</i> .	<i>Gerasò</i> .	<i>Gerásu</i> .

I breve femininum. *Rusci* gustus, desiderium.

1	<i>Rusci</i> seu <i>ruci</i> .	<i>Rucí</i> .	<i>Ruciayā</i> .
	<i>Hé Rucé</i> .	<i>Hé rucí</i> .	<i>Hé Ruciayā</i> .
2	<i>Rucim</i> .	<i>Rucí</i> .	<i>Rucí</i> .
3	<i>Ruciya</i> .	<i>Rucibhyám</i> .	<i>Rucibhi</i> .
4	<i>Ruciyēi</i> ,		
	<i>et</i>		
	<i>Ruciayé</i> .	<i>Rucibhyám</i> .	<i>Rucibhya</i> .
5	<i>Ruciyá</i>		
	<i>et</i>		
	<i>Rucé</i> .	<i>Rucibhyám</i> .	<i>Rucibhya</i> .
6	<i>Rucé</i> .	<i>Ruciyò</i> .	<i>Rucínám</i> .
7	<i>Ruciyám</i> .		
	<i>et</i>		
	<i>Ruciau</i>	<i>Ruciyò</i> .	<i>Ruciszu</i> .

Hoc modo declina *yupadi* juvencula, *hani* projectrix, destructrix &c.

Nomen *dvi* duae femininum declina ut supra in neutro.
1. *Dvé*, 2. *dvé*, 3. 4. 5. *dvábhyám*, 6. 7. *dvayò*. Tri tres.

1. *Tisrá* tres feminae, 2. *tisrá*, 3. *tisrubhi*, 4. et 5. *Tisrubhya*, 6. *Tisrunnám*, 7. *Tisruszu*.

I longum femininum. *Kartri* factrix, creatrix.

	<i>Sing.</i>	<i>Dual.</i>	<i>Plural.</i>
1	<i>Kartri</i> .	<i>Kartryau</i> .	<i>Kartryá</i> .
			E 2

2 Kartryam .	Kartryau .	Kartrí .
3 Kartryá .	Kartribhyám .	Kartribhi .
4 Kartrey .	Kartribhyám .	Kartribhya .
5 Kartryá .	Kartribhyám .	Kartribhya .
6 Kartryá .	Kartryò .	Kartrínnám .
7 Kartryám .	Kartryò .	Kartríszu .

Ita declina *bhartrí* gubernatrix, directrix, *hartrí* destruetrix, raptrix &c.

Bhavadí femina existens, *yádi* femina gradens, pergens, eodem modo declinantur, sed in 2. casu num. sing. faciunt *bbavadím*, *yádím*, et in 6. pluralis faciunt *bhavádínám*, *yádínám*, cum uno solo *n*.

Lakshmi, uxor dei *Vishnu*, declinatur ut *Kartrí*, sed in 2. casu habet *Lakschim*, in 6. casu *lakschmya*, *lakschmyò*, *lakschínám*, in 7. *lakschmya*, *lakschmayò*, *lakschmíszu*.

Shrí uxor Dei *Vishnu*, item femina celebris, dives, ab his differt.

1 Shrì .	Shriyau .	Shriyā .
2 Shriyam .	Shriyau .	Shriyā .
3 Shriya .	Shribhyám .	Shribhi .
4 Shriyei .		
et		
Shriyé .	Shribhyám .	Shribhya .
5 Shriya .	Shribhyám .	Shribhya .
6 Shriyá .	Shriyò .	Shrínám .
7 Shriyám .		
et		
Shriyi .	Shriyò .	Shríszu .

Iuxta hoc ultimum nomen *shrí*, etiam declinabis *strí* mulier, excepto 2. casu, in quo dices hoc modo: *striyam* vel *strím*, mulierem, *striyau* duas mulieres, *stría* vel *strí* plures mulieres.

U breve femininum. *Tanu* corpus.

1 Tanu .	Tanùu .	Tanavā .
Hé Tanu .	Hé Tanùu .	Hé Tanavā .
2 Tanum .	Tanù .	Tanuum .

3	Tanvá.	Tanubhyám.	Tanubhi.
4	Tanavé.	Tanubhyám.	Tanubhya.

et

Tanvé.

5	Tanò.	Tanubhyám.	Tanubhya.

et

Tanvá.

6	Tanò.	Tanvò.	Tanùnám.

et

Tanvá.

7	Tanau.	Tanvò.	Tanuszu.

et

Tanvám. Ita *raggiu* seu *radju* vimen, &c.

U longum femininum. *Gembù* certum arbustum, declinatur ut *kartri* sub littera *i* longa.

1	Gembù.	Gembvau.	Gembvá &ci.

Bhrù supercilium declina ut *shri* femininum.

1	Bhrù.	Bhruvau.	Bhruvá.
2	Bhravam.	Bhruvau.	Bhruvá.
3	Bhruvá.	Bhrubhyám.	Bhrubhi.
4	Bhruvei.	Bhrubhyám.	Bhrubhya.
5	Bhruvá.	Bhrubhyám.	Bhrubbyá.
6	Bhruva.	Bhruvò.	Bhrúvám et Bhrùnnám.
7	Bhravam, et Bhruvi.	Bhruvò.	Bhruszu.

Ru seu *ir* breve femininum. *Mádr* mater.

1	Mádrá seu Mátá.	Mádarau.	Mádara.
2	Mádaram.	Mádarau.	Mádrù.
3	Mádrá.	Mádrubhyám.	Mádrubhi.
4	Mádré.	Mádrubhyám.	Mádrubhya.
5	Mádu.	Mádrubhyám.	Mádrubhya.
6	Mádu.	Mádrò.	Mádrùnnám.
7	Mádari.	Mádrò.	Mádruszu.

Ita declinatur *Pidr* seu *Pidá* Pater, sed est gen. masculini.

Digitized by Google

Vide meam grammaſicam Samscrdamicam pag. 105. *Tschadaya* nomen habet solum pluralem, nempe *qilas* uxor
feminae.

Nanánt seu *nanáva* uxor fratris respectu sororis; *duhidr*
seu *duhidá* filia; Germanis *Dochter*, *yádr* seu *yádá* uxor fratris
respectu fratris, declinantur ut *Mádá*.

Swasr, seu *swasá* soror declinatur ut *kartru* seu *kartá*. Vide
ru breve masculinum. (*)

O breve et longum. *Gò* vacca.

1	<i>Gò</i> vacca.	<i>Gávau</i> .	<i>Gáva</i> , vaccae.
2	<i>Gám</i> .	<i>Gávau</i> .	<i>Gá</i> .

Vide o masculinum, et declina ut ibi.

Ei vel *ay* femininum. *Rei* aurum.

1	<i>Rá</i> .	<i>Ráyau</i> .	<i>Ráya</i> .
2	<i>Ráyam</i> .	<i>Ráyau</i> .	<i>Ráya</i> .
3	<i>Ráyá</i> .	<i>Rábhyám</i> .	<i>Rábhi</i> .

Declinabis ut *gorá*.

Au femininum. *Nau* cymba, navis.

1	<i>Nau</i> , <i>navis</i> .	<i>Návau</i> , 2. <i>naves</i> .	<i>Nává</i> , <i>naves</i> .
2	<i>Návam</i> , <i>navem</i> .	<i>Návau</i> .	<i>Náva</i> , <i>naves</i> .
3	<i>Nává</i> .	<i>Naubhyám</i> .	<i>Naubhi</i> .

Reliqua ut *glau* in masculinis.

(*) Habes hic iterum *mádr* seu *mátá* nomen affine latino *mater*,
et Persico *مادر* *mader*, ac Germanico *muther*; Samscrdamicum *duhidr* fi-
lia, affine Persico *Dochter* filia, et Germanico *Dochter* filia; Sam-
scrdamicum *Swasr* soror, affine Germanico *Swester*. Quare merito lin-
guam Samscrdamicam inter antiquissima, eaque primaeva gentium idio-
mata collocandam esse censeo.

CAPUT III.

SECTIO II. De declinationibus nominum desinentium
 De declinationibus nominum desinentium
 De declinationibus nominum desinentium

In consonantes.

Quemadmodum in nominibus desinentibus in vogalem nominativus seu primus casus differt a suo nomine radicali, v. g. *suasr* soror in nominativo habet *suwá*, *duhidr* filia in nominativo *duhidá*, ita pariter in nominibus desinentibus in consonantem nominativus, vocativus et accusativus numeri singularis discrepant a suo nomine radicali, v. g. *suwártsch*, quae ultima consonans est *cia* romanum, seu *tscha* getmanicum, mutatur in nominativo in litteram *g* consonam, fitque *suwárg*, homo facundus, *Rágen* rex mutatur ultimam in *g*, et fit *rágia* rex. Illae igitur litterae consonantes, quae in nominativo mutationem suscipiunt, et ex quibus aliae derivantur, *radicales* vocantur, illae vero quae in nominativo mutatae illi consonanti substituuntur *derivatae* nuncupantur. Consonantes igitur finales radicales sunt haec: *cia*, seu *tscha*, *t.*, *th.*, *d.*, *dh.*, *n.*, *gia* seu *dj.*, *p.*, *bh.*, *m.*, *r.*, *v.*, *sh.*, *sz.*, *s.*, *h.*

- 1 *Tsch*, seu *cia* mutatur in *k.* *g.* *ng.*
- 2 *t.*, *th.*, *dh.*, *d.*, mutatur in *l.*, et *d.*
- 3 *n.* mutatur in *ñ.*
- 4 *dj.*, seu *gia* mutatur in *k.*, *l.*, et *d.*
- 5 *p.* in femininis manet *p.*
- 6 *bh.* in femininis mutatur in *p.*, aut *b.*
- 7 *r.* accipit circellos duos seu visargga in fine.
- 8 *v.* mutatur in *au.*
- 9 *sh.* mutatur in *l.*, vel *d.*, aut *k.*, vel *g.*
- 10 *sz.* suscipit *l.*, et *d.*
- 11 *s.* litterae finali substituuntur duo circelli seu visargga.
- 12 *h.* mutatur in *k.*, vel *g.*, vel in *l.*, aut *d.*
- 13 *m.* mutatur in *n.*

Sit itaque prima declinatio consonantium radicalium, quam vide etiam in mea grammatica pag. 107.

Tschagáranda pullínga suvátscha shánda, id est, Nomina
exeuntia in literam *tsch* seu *cia*, *suvátscha* facundus vocabulum.

Tsch. exeuntia, *SUVÁTSCH*, facundus.

<i>Sing.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
1. <i>Suvák</i> , vel <i>Suvág</i>	<i>Suváchau.</i>	<i>Suvácia</i>
<i>Hé Suvák</i> , vel <i>Hé Suvág</i> .	<i>Suváciu.</i>	<i>Hé Suvácia.</i>
2. <i>Suvátscham.</i>	<i>Suvátschau.</i>	<i>Suvátscha.</i>
3. <i>Suvátschá.</i>	<i>Suvágbhyám.</i>	<i>Suvágbhi.</i>
4. <i>Suvátsché.</i>	<i>Suvágbhyám.</i>	<i>Suvágbhya.</i>
5. <i>Suvátscha.</i>	<i>Suvágbhyám.</i>	<i>Suvágbhya.</i>
6. <i>Suvátscha.</i>	<i>Suvátschò.</i>	<i>Suvátschám.</i>
7. <i>Suvátschi.</i>	<i>Suvátschò.</i>	<i>Suvákshu.</i>

Prátscha seu *prácia* oriens, res orientalis, differt in solo
Nom., Vocat, et Accusativo.

1. <i>Práng.</i>	<i>Prántschau.</i>	<i>Prátscha.</i>
2. <i>Prántscham.</i>	<i>Prántschau.</i>	<i>Prátscha.</i>

Vocativus ut in Nominativo.

Pratyatsch occidens, Nom. *Pratyangi* *Pratyantschau*. *Pratyantscha.*

2. <i>Pratyantscham.</i>	<i>Pratyantschati.</i>	<i>Pratítschá.</i>
3. <i>Pratítschá.</i>	<i>Pratyagbhyám.</i>	<i>Pratyagbhi &c.</i>

Samyatscha veritas, eodem modo delinatur.

1. <i>Samyang.</i>	<i>Samyantschau.</i>	<i>Samyantscha.</i>
2. <i>Samyantscham.</i>	<i>Samyantschau.</i>	<i>Samítschá &c.</i>

Sadhryang, auxiliator.

Udatsch, fructus secuturus, Nom. *Udang*, fructus secuturus,
Dualis *Udantschau*, Pluralis *Udantscha*, reliqua ut *pratyang*.
Vide Grammaticam pag. 107., et 108.

Excipe ab hac regula *Tiryatsch* occultus, abscondite, furtivo gressu incedens.

1 Tiryang.	Tiryantschau .	Tiryantscha .
Hè Tiryang .	Hè Tiryantschau .	Hè Tiryantscha .
2 Tiryantscham .	Tiryantschau .	Tiratsha .
3 Tiratschà .	Tiryàgbhyàm .	Tiryagbhi .
4 Tiratschè .	Tiryagbhyàm .	Tiryagbhya :
5 Tiratscha .		
6 Tiratscha .	Tiratschò .	Tiratschàm .
7 Tiratschi .	Tiratschò .	Tiryakschu .

Excipe secundo *Prang*, seu *pègiá* cultus, honor, obsequium, sacrificium.

1 Prang .	Pràntscha .	Pràntscha .
3 Pràntscha .	Pràngbhyàm .	Pràngbhi &c.

Haec de exeuntibus in consonantem *tsch*, sequitur declinatio terminantium in *t, d, th*.

II. DECLINATIO.

Marud, ex *Marul* ventus, juxta supradicta.

1 Marul, marud .	Marudau .	Maruda .
3 Marudà .	Marudbhyàm .	Marudbhi .
7 Marudi .	Marudò .	Marudsu .

Reliqua ut *Suvàg* in prima declinatione. Vide grammaticam, pag. 108.

Excipe ab hac regula nomina sequentia.

Mahal magnus, *bhavan* existens, *Bhagaván* sanctus, felix, *Agghaván* universalis, quae ita declinantur.

Nom. Mahán magnus .	Mahandau duo magni.	Mahanda magni.
Acc. Mahandam .	Mahandau .	Mahada .
Abl. 1 Mahada .	Mahadbhyàm .	Mahadbhi .
Abl. 3 Mahadi .	Mahadò .	Mahadsu .

Bhavan, *Brhan* et reliqua supradicta declinantur ut *Mahan*.

Nom. Bhavan .	Bhavandau .	Bhavanda .

<i>Voc.</i>	Hè Bhavan .	Hè Bhavandau .	Hè bhavanda .
<i>Acc.</i>	Bhavandam .	Bhavandau .	Bhavada .
<i>Abl.</i> 1	Bhavada .	Bhavadbhyàm .	Bhavadbhi <i>Sec.</i>

Ita pariter declinatur *dadal*, *dadhal*, *giakshal*.

<i>Nom.</i>	Dadada .	Dadadau .	Dadada .
<i>Voc.</i>	(Hè Dadal .	Hè Dadadau .	Hè Dadada .
	(Hè Dadada .		

Reliqua ut *Marul*: item feminina, v. g. *vidjul* fulgur, ut *Marul*. Vide Grammaticam, pag. 108.

Exeuntia in *th*, ut v.g. *Drdhimath*, ex lacte butyrum extrahens, *aghnimath* ignem eliciens, declinantur sequenti methodo.

1	Aghnimal, agnimada;	Agnimathau .	Aghnimatha .
2	Aghnimatham .	Aghnimathau .	Aghnimathà .
3	Aghnimathà .	Agnimadbhyam .	Aghnimadbhya .
7	Aghnimathi .	Agnimathò .	Agnimatsu .

Reliqua ut *Suvàk* supra in 1. declinatione.

Haec declinatio exeuntium in *th*, caret femininis nominibus.

Exeuntia in *d*. latinum, ut *Vèdavid* seu *Vèdavid* legem sciens, secundum dicta ab initio in sectione II., declinantur hoc modo :

1	Vèdavid, vèdavid,	Vèdavidau .	Vèdavida .
	Hè Vedavil .	ut supra .	
2	Vèdavidam .	Vèdavidau .	Vèdavida .
3	Vèdavidà .	Vèdavidbhyàm .	Vèdavidbhi .
4	Vèdavidè .	Vèdavidbhyàm .	Vèdavidbhya .
5	Vèdavida .		
6	Vèdavida .	Vèdavidò .	Vèdavidàm .
7	Vèdavidì .	Vèdavidò .	Vèdavitsu .

Excipe ab hac regula *Dvipal* bipes, quod oritur ex *Dvipad*.

1	Dvipal .	Dvipàdau .	Dvipàda .
2	Dvipàdam .	Dvipàdau .	Dvipàda .

3 Dvipadà .	Dvipadbhyam .	Dvipadbhi .
7 Dvipadi .	Dvipadò .	Dvipàtsu .

N. B. Vocales quae accentu gaudent , omnes longae sunt .
Feminina nomina hujus declinationis , ut *Drszal* , ortum ex *drszad* , declinantur ut *Vèdavił* .

Tal *ille* , ortum ex *Tad* ; *Jal* *quì* ; *Edal* *iste* , ortum ex *Edad* ; quae huc referuntur , ac exceptionem aliquam postulant , infra recensebuntur . Vide grammaticam , pag. 109 .

Exeuntia in *dh* . litteram aspiratam , ut *Tatvabhudh* veritatis conscius , declinantur sequenti modo .

1 Tatvabhul .	Tatvabhudhau .	Tatvabhudha .
2 Tatvabhudham .	Tatvabhudhau .	Tatvabhudha .
3 Tatvabhudhà .	Tatvabhudbhyàm .	Tatvabhudbhi .
4 Tatvabhudhè .		Tatvabhudbhya .
5 Tatvabhudha .		
6 Tatvabhudha .	Tatvabhudhò .	Tatvabhudhám .
7 Tatvabhudhi .	Tatvabhudhò .	Tatvabhutsu .

Feminina hujus declinationis hoc eodem modo declinantur , v. g. *Samil* , *samidhau* , *samidha* &c.

III. DECLINATIO

Nomina exeuntia in *n* . consonantem , v. g. *Ràdjen* seu *ràgen* rex , *Pùszen* sol . Vide Grammaticam , pag. 110 .

1 Ràdjà , pùszà .	Ràdjànau , pùszanau .	Ràdjàna , pùszana .
<i>Voc.</i> Hè Ràdjen . Hè pùszen &c.		
2 Ràdjànám .	Ràdjànau .	Ràdjna seu ragna , <i>reges</i> .
3 Ràdjnà .	Ràdjabhyàm .	Ràdjabhi .
4 Ràdjnè .		Ràdjabhya .
5 Ràdjna .		
6 Ràdjna .	Ràdjnò .	Ràdjnàm , <i>regum</i> , <i>regibus</i> .
7 Ràdjni , vel		
Ràdjani .	Ràdjnò .	Ràdjasu , <i>in regibus</i> .

Brahman occisor *Brahmani* declinatur ut *Pùszen* , exceptis his casibus sequentibus .

1	Brahmahà .	Brahmahanau .	Brahmahana .
2	Brahmahanam .		
3	Brahmagghnà .	Brahmahabhyàm .	Brahmahabhi .
7	Brahmahani .	Brahmagghnò .	Brahmahasu .
	<i>Suparvan</i> Divus pariter paulo abludit .		
1	Suparvâ .	Suparvânau .	Suparvâna .
	Hè Suparvan . (*)		
3	Suparvanna .	Supervabhyàm .	Supervabhi .
7	Suparvani .	Suparvanò .	Suparvasu .

Huc pertinent *Shvâ* canis, *yuva* juvenis, *magghavâ* deus
Dèvendra .

- 1 *Shvâ*, *yuvâ*, *magghavâ*, *dualis* shvanau, *yuvânau*, *magghavanau*, *Pluralis* shvâna, *yuvâna*, *magghavâna* .
- Voc.* Hè shvan, hè yuvan, hè magghavan, &c. ut in Nominativo.
- 2 *Shvânam*, *shvanau*, *shûna* . *Canem*, *canes*, *canes* . *yuvânam*, *yuvânau*, *yûna* . *Juvenem*, *juvenes*, *juvenes* . *magghavânam*, *magghavânau*, *magghòna* .
- 3 *Shunâ*, *yùnâ*, *magghòna*; *shvabhyàm*, *yuvâbhyàm*, *magghavâbhyàm*; *shvabhi*, *yuvabhi*, *magghavabhi* .
- 4 *Shunè*, *yùnè*, *magghònè*, *shvabhyàm*, *yuvâbhyàm*, *magghavabhyam*, *shvabhya*, *yuvabhya*, *magghavabhya* .
- 5 *Shuna*, *yûna*, *maggõna*, &c. ut in casu quarto .
- 6 *Shuna*, *yuna*, *magghòna*; *shunò*, *yunò*, *magghòno*; *shunàm*, *yùnàm*, *magghònàm* .
- 7 *Shuni*, *yùni*, *magghòni*; *shunò*, *yunò*, *magghònò*, *shvasu*, *yuvasu*, *magghavasû* .

Nomen *Arvan* declinatur ut *Mahàn* .

1	Arvâ .	Arvandau .	Arvanda .
<i>Voc.</i> Hè Arvan .			
3	Arvandâ .	Arvadbhyàm .	Arvadbhi &c.

(*) Vacuum, quod in duali, et plurali in multis locis relictum est, denotat, casum dualis et pluralis spatii vacui eundem esse cum casu dualis et pluralis immediate antecedenti, E. G. *Brahmahanau*, *Brahmahana* dualis et pluralis est primi casus, et hic ipse dualis et pluralis est secundi casus; ita pariter in nomine *suparvâ*, aliisque supra descriptis .

Nomen *Pathin* seu *pantha* via excipitur :

1	Panthà .	Panthànau .	Panthàna .
Voc.	Hè Panthà .	Hè Panthànau .	Hè Panthàna .
2	Panthànám .	Panthànau .	Pathà .
3	Pathà .	Pathibhyàm .	Pathibhi .
4	Pathè :	Pathibhyàm .	Pathibhya .
5	Patha .		
6	Patha .	Pathò .	Pathàm .
7	Pathi .	Pathò .	Pathiszu .

Ita *Mathin*, *Irubhukshin* : sed *Karin* elephas differt .

1	Karì elephas .	Karinau .	Karinnà .
	Hè Karin .	Hè Karinau .	Hè Karinnà .
2	Karinám .	Karinau .	Karinnà .
3	Karinà .	Karibhyàm .	Karibhi .
4	Karinè :	Karibhyàm .	Karibhya .
5	Karina .		
6	Karina .	Karinò .	Karinàm .
7	Karini .	Karinò .	Kariszu .

Ita *shichari* apex , pinaculum , *shichì* pavo , *patrì* avis , *sàdà* debilis , *vàgì* , et reliqua huc spectantia , quorum ultima radicalis est littera *n* , quae mutatur in *ì* longum . Vide Grammaticam , pag. III .

Pantscha quinque , *ashda* octo , gaudent solo plurali .

1	Pantschan , pantscha .	Ashden , ashda .	Hoc eodem modo .
2	Pantscha .	Ashda , ashdau .	saptan , sapta , septem .
3	Pantschabhi .	Ashdabhi .	navan , nava , novem .
4	Pantschabhya .	Ashdabhya .	dashan , dasha , decem .
5	Pantschabya .	Ashdabhya .	
6	Pantschànàm .	Ashdànàm .	
7	Pantschasu .	Ashdasu .	

Feminina hujus declinationis sequuntur masculinum *Ràdja* , quod supra attulimus : sic *Simà* terminus , limes .

1	Simà .	Simànau .	Simànà .
3	Simnà .	Simabhyàm .	Simabhi &c .

IV. D E C L I N A T I O .

Exeuntium in *gia* romanum, seu *dj*. Germanicum,
sic *Bhiszagr* Medicus, ortum ex *Bhiszadj*.

1	Bhiszak, Bhiszag .	Bhiszadjau .	Bhiszadjà .
2	Bhiszadjam .	Bhiszadjau .	Bhiszadjà .
	Medicum .	Medicos .	Medicos .
7	Bhiszagi .	Bhiszadjò .	Bhiszakshu .

Reliqui casus omnes ut supra *Suvag*, facundus. Ita pariter
Genmabhacr seu *genmabhàrg* familiam colens.

1	Genmabhacr .	Genmabhàdjau .	Genmabhàdja &c.

Excipe *Samràg* illustris vir, quod ita declinabis.

1	Samràg, samradh .	Samràdjau .	Samràdjà .
2	Samràdjam .	Samràdjau .	Samràdjà .
3	Samràdja .	Samràdhbhyàm .	Samràdhbhi .
4	Samràdjè .		Samràdhbhya .
5	Samràdja .		
6	Samràdja .	Samràdjò .	Samradjàm .
7	Smràgi .	Samràdjò .	Samràshsu .

Ita pariter differt *yung* conjungens, ortum ex *yudj*.

1	Yung, jungens .	Yudjau, jungentes .	Yudjà, jungentes .
2	Yudjam .		
3	Yudjà .	Yugbhyàm .	Yugbhi .
7	Yugi .	Yudjò .	Yukshu .

Feminina hujus declinationis declinantur ut supra *Bhiszak*
seu *Bhiszag*, sic *Srak* collare, sertum.

1	Srak, srag .	Sradjau .	Sradja, sertum, sarta, sarta .

V. D E C L I N A T I O .

Exeuntium in *P*. , ut *Ap* aqua, femininum, habet
solum pluralem.

Nom.	)	
Voc.	)	<i>Apa, aquae, o aquae, aquas.</i>
Acc.	)	

<i>Abl.</i> 1	Albhi.
<i>Dat.</i> 1 et <i>Abl.</i> 2	Albhya.
<i>Gen. et Dat.</i> 2	Apàm.
<i>Alb.</i> 3	Apsu.

VI. DECLINATIO.

Exeuntium in *bh*, seu *b* aspiratum, quae habet sola feminina,
ut *Kukub* ortum ex *Kucubh*, regio.

1	Kucub,etCucup. Kucubhau.	Kucubhà.
2	Kucubham. Kucubhau.	Kucubhà.
3	Kucubhà. Kucubbhyàm.	Kucubbhi.
7	Kucubhi. Kucubhò.	Kucubsu.

VII. DECLINATIO.

Nominum exeuntium in consonantem *n*, ut *prashan* ortum
ex *prasham* patiens, mansuetus, mitis.

1	Prashán. Prashámau.	Prasháma. <i>Mitis, mites, mites.</i>
2	Prashámam. Prashámau.	Prasháma.
3	Prashámà. Prashán.	Prashán.
4	Prashámè. Prashán.	Prashán.
5	Prasháma. Prashán.	Prashan.
6	Prasháma. Prashámò.	Prashámám.
7	Prashámi. Prashámò.	Prashán.

VIII. DECLINATIO.

Nominum exeuntium in consonantem *R*, ut *Priatschatvâ*
sincerus amicus, ortum ex *Priatschadur*.

1	Priatschatvâ. Priatschatvârau.	Priatschatvâra.
2	Priatschatvâram. idem.	idem ut supra.
3	Priatschadurâ. Priatschadurbhyàm.	Priatschadurbhi.
4	Priatschadurè. idem.	Priatschadurbhya.
5	Priatschadura. idem.	idem.
6	Priatschadura. Priatschadurò.	Priatschaduràm.
7	Priatschaduri. Priatschadurò.	Priatschadurszu.

Tschatvâr quatuor habet solum pluralem :

- 1 *Tschatvâr* . 2 *Tschatvar* . 3 *Tschadurbhi* . 4 *Tschadurbhya* .
5 *Tschadurbhya* . 6 *Tschadurnnàm* . 7 *Tschadurszu* .

Feminina huj. declinationis, ut *Ghîr* verbum, *pûr* urbs
sic declinabis .

1	<i>Ghî</i> . (*)	<i>Ghirau</i> .	<i>Ghîr</i> . verbum, verba, verba .
2	<i>Ghiram</i> .	<i>Ghirau</i> .	<i>Ghîr</i> .
3	<i>Ghirà</i> .	<i>Ghîrbhyàm</i> .	<i>Ghîrbhi</i> .
7	<i>Ghiri</i> .	<i>Ghirò</i> .	<i>Ghirszu</i> .

Ita *dhù* a *dhur* operatio . *Dhù*, *dhurau*, *dhur*, 3 *dhurà*,
dùrbhyàm, *dùrbhi*, 7 *dhuri*, *dhurò*, *dhurszu* .

Tschadasra quatuor feminae, ortum ex *Tschadasar*,
habet solum pluralem .

1	(	<i>Tschadasra</i> .
2	(	
3		<i>Tschadasrbhi</i> .
4	(	<i>Tschadasrbhya</i> .
5	(	
6		<i>Tschadasrnam</i> .
7		<i>Tschadasrszu</i> .

IX. DECLINATIO.

Exeuntium in *v*, ut *sudiv*, bonus deus, bonum nomen .

1	<i>Sudiau</i> .	<i>Sudivau</i> .	<i>Sudiva</i> .
2	<i>Sudivam</i> .		
3	<i>Sudivà</i> .	<i>Sudubhyàm</i> .	<i>Sudubhi</i> .
4	<i>Sudivà</i> .		<i>Sudubhya</i> .
5	<i>Sudiva</i> .		
6	<i>Sudiva</i> .	<i>Sudivò</i> .	<i>Sudivàm</i> .
7	<i>Sudivi</i> .	<i>Sudivò</i> .	<i>Sudyuszu</i> .

Ita pariter *djav* caelum, aer, firmamentum, sed est generis
feminini . Vide Grammaticam, pag. 113 .

(*) *Gi* scribunt Germani, et recte; est enim littera *g*, id est,
ga inter consonantes .

X. DECLINATIO.

Exeuntium in *sh*, ut *vil* homo ex familia seu tribu
agricolarum, ortum ex *Vish*.

1	Vil, virdh.	Vishau.	Visha.
2	Visham.		
3	Vishà.	Vidhbhyàm.	Vidhbhí.
4	Vishè.	Vidhbhyàam.	Vidhbhya.
5	Visha.		
6	Visha.	Vishò.	Vishàm.
7	Vishi.	Vishò.	Vilsu.

Ita *Tàdrk*, ortum ex *Tàdarsh*.

1	Tàdrk.	Tadrshau.	Tadrsha.
2	Tadrsham.		
3	Tadrshà.	Tadrgbhyàm.	Tadrgbhi.
7	Tadrshi.	Tadrshò.	Tadrkshu.

Feminina, ut *Drk* oculus, declina ut *Tadrk*, ortum est ex
drsh. Vide Grammat. pag. 113.

XI. DECLINATIO.

Nominum exeuntium in litteram *sz*, quae est vigesima no-
na in nostro Alphabeto, et distinguitur a *xxviii*, quae est *scha*, vel
sh, seu Italicum *scia*, de qua in superiori declinatione egimus.
Haec declinatio inscribitur: *szacárándampullingam ratnamursza*
schabdam.

Ratnamul fur gemmae, ortum ex *ratnamursza*.

1	Ratnamul, ratnamurdha.	Ratnamuszu.	Ratnamusza.
2	Ratnamuszuam, <i>furem gemmae</i> .		
3	Ratnamuszuà.	Ratnamudhbhyàm.	Ratnamudhbhi.
7	Ratnamuszi.	Ratnamuszò.	Ratnamulsu.

Reliqua ut *vil* in x declinatione.

Nomen *szal* sex habet solum pluralem.

1	Szal, szadh.	2 idem.	3 Szadhbhi.	4 Szadhbhya.	5 et 6
Szannàm vel szadhnàm.					
7 Szalsu.					

Feminina huj. declinationis, ut *Tvil*, eodem modo ince-
duot ut *Ratnamul*.

XII. D E C L I N A T I O .

Exeuntium in consonantem *S* ut *Suvartsch* clarus,
ortum ex *Suvartschas* .

1	Suvartscha .	Suvartschasau .	Suvartschasa .
2	Suvartschasam .		
3	Suvartschasà .	Suvartschòbhyàm .	Suvartschòbhi .
4	Suvartschasè .		Suvartschòbhya .
5	Suvartschasa .		
6	Suvartschasa .	Suvartschasò .	Suvartschasàm .
7	Suvartschasi .	Suvartschasò .	Suvartschassu .

Ita declinatur *Sumanas* , angelus &c.

Nomen *Shrèyan* praeclarus , valde bonus , ortum ex *Shrèyas*
paullo differt .

1	Shrèyan .	Shrèyàmsau .	Shrèyamsa .
2	Shrèyamsam .		
3	Shrèyasà .	Shrèyòbhyàm .	Shrèyòbhi .
4	Shrèyasè .		Shrèyòbhya .
5	Shrèyasa .		
6	Shrèyasa .	Shrèyasò .	Shreyasàm .
7	Shreyasi .	Shrèyasò .	Shrèyāsu et Shreyasu .

Nomen *ushanà* venus planeta declinatur ut *suvartscha* , sed
in vocativo habet *hè ushanen* , et in ablativo tertio seu casu se-
ptimo habet etiam *ushanàsu* .

Nomen *Pumàn* mas differt .

1	Pumàn .	Pumàmsau .	Pumàmsa .
2	Pumàmsa .		
3	Pumsà .	Pumbhyàm .	Pumbhi .
4	Pumsè .		Pumbhya .
5	Pumsa .		
6	Pumsa .	Pumsò .	Pumsàm .
7	Pumsi .	Pumsò .	Pumsu .

Ita *Vidvàn* vir sapiens , eruditus , differt .

1	Vidvàn .	Vidvàmsau .	Vidvamsa .

2	Vidvamsam .		Vidusza .
3	Viduszà .	Vidvadbhyàm .	Vidvadbhi .
4	Viduszè .	Vidvadbhyàm .	Vidvadbhya .
5	Vidusza .		
6	Vidusza .	Viduszò .	Viduszàm .
7	Viduszi .	Viduszò .	Vidvalu .

Feminina huj. declinationis sequuntur nomen *Svartscha* supra allatum .

XIII. DECLINATIO .

Nominum exeuntium in *h*, ut *Godhuc* vaccas mulgens, ortum ex *Godhuh* .

1	Godhuc, godhug.	Godhuhau .	Godhuha .
2	Godhuham .		
3	Godhuhà .	Godhugbhyàm .	Godhugbhi .
7	Godhuhi .	Godhuhò .	Godhukshu .

Shvalil canem lambens, ortum ex *Shvalih* excipitur, et declinatur ut *Vil*, in x declinatione .

1	Shvalil .	Shvalihau .	Shvaliha .
2	Shvaliham .		
3	Shvalihà .	Shvalidhbhyàm .	Shvalidhbhi &c.

Mitradruc amicum offendens, ortum ex *Mitradrugh* :

1	Mitradruc .	<i>dualis</i> .	<i>pluralis</i> .
et	Mitradrul .	Mitradrughau .	Mitradruha .
2	Mitradrugham .		
3	Mitradrughà ,	mitradhrugbhyàm ,	mitradhrugbhi ,
		vel mitradhrudhbhyàm ,	mitradhrudhbi .
7	Mitradrughi ,	mitradhrughò ,	mitradhrughshu
		vel mitradhrughsu .	

Ita pariter differt *Anadvàn*, ortum ex *Anaduh*, Taurus .

1	Anadvàn .	Anaduhau .	Anaduha .
	Hè Anadven .		
2	Anaduham .	Anaduhau .	Anaduha .
3	Anaduhà .	Anadudbhyàm .	Anadudbhi .
7	Anaduhi .	Anaduhò .	Anadulsu .

Feminina huj. declinationis, ut *Ubànal* calceus, ortum ex *Ubànah*, fere sequuntur modo dictum *Anadvàn*.

1	Ubànal, ubànad.	Ubànahau.	Ubanaha.
	Hè Ubànal, hè ubanad.	Hè Ubanahau.	Hè Ubànaha.
2	Ubànaham, <i>calceum</i> .		
3	Ubànaha:	Ubànadbhyàm.	Ubànadbhi.
7	Ubànahi.	Ubànahò.	Ubànalsu.

Haec de masculinis et femininis exeuntibus in aliquam consonantem. (*)

N E U T R A .

Differunt in nominativis, vocativis et accusativis, qui casus fere semper sunt aequales et uniformes, in reliquis procedunt ut masculina. v. g.

I. D E C L I N A T I O .

Exeuntium in *cia*, seu *tsch* germanicum, ut *pràg* plaga orientalis, ortum ex *pràtsch*.

		<i>dualis.</i>	<i>pluralis.</i>
1	Pràg, pràk.	Pràtschi.	Pràntschi.
2	idem.	idem.	idem.
3	Pràtschà.	Pràgbhyàm.	Pràgbhi &c.

Ita declinatur quodcumque aliud neutrum terminans in *tsch*.

(*) Duo eruditi viri, qui meam grammaticam Samscrdamicam *Sidharùbam* inscriptam diligentius inspexerant, literis ad me datis conquesti sunt, quod eam necessitati hominum Europaeorum, hujus linguae studio incumbere volentium, non accommodaverim, et a methodo, qua europaeae grammaticae conscriptae sunt, longe discesserim. Volunt ergo hi viri, ut ego Indos europaeis caligis induam, et Europaeis hominibus rotundum ac patens vestis frustum, quo Indi femora tegunt, *vastra* dictum, accingam. Nomina quidem Samscrdamica cum latinis, graecisque in generibus et numeris conveniunt, sed terminationibus, casibus, declinandique ordine, methodo, et varietate ab illis longe abluunt. Pervertetur ergo genuinus Indicus linguae ordo, indoles Indicae Grammaticae suffocabitur, et rei alioquin implexae et intricatae immensum chaos affundetur. Quid aequi bonique accideret, si quis linguae arabicae rudimenta ad latinam graecamve methodum, indolem, et ordinem redigeret? Profecto nesciunt hi viri, linguis Orientalibus peculiarem genium et naturam inesse, quae nostris linguis adscribi, applicarique non potest.

II. DECLINATIO.

Exeuntium in *d*, seu *t*, lene, ut *shacral*, ortum
ex *shacrd* stercus.

- 1 Shacral; shacrd, shacrdì, shacrandi.
ita declina *dadal*, *dadadì*, *dadani*.
yàl *yàdì*, *yandì*.
Bhaval, *bhavadi*, *bhavandi*.

Reliqui casus ut in masculinis.

III. DECLINATIO.

Exeuntium in consonantem *n*, ut *Tscharman* pellis.

- 1 Tscharma. Tscharmanì. Tscharmànì.
Voc. Hé Tscharman.
2 Tscharma.
3 Tscharmanà. Tscharmàbhyàm. Tscharmabhi &c.
Sàma sermo blandus, ortum ex *sàman* differt.
1 Sàma. Sàmni. Sàmni.
Hé Saman.
3 Samnà. Sàmabhyam. Sàmabhì.
Aha dies, ortum ex *ahan* differt.
1 2 Aha. Ahanì et ahni. Ahànì.
3 Ahnà. Ahòbhyàm. Ahòbhi.
7 Ahni et ahani. Ahnò. Ahasu.

IV. DECLINATIO.

Exeuntium in *gia* seu *dj*. ut *Asrk* sanguis ortum ex *asrdj*
seu *asrgia*. Vide litteram num. 7. in Alphabeto.

- 1 Asrk, Asrg. Asrgi seu Asrdji. Asrngi.
3 Asrgià. Asrgbhyàm. Asrgbhi &c.

V. DECLINATIO.

Exeuntium in *m*, ut *Kim*, quid quod, *idam* hoc. De his
agemus infra.

VI. DECLINATIO.

Exeuntium in *r*, ut *và* aqua, ortum ex *Vàr*.

- 1) Vàm. Vàmì. Vàmì.
2) Vàm. Vàmì. Vàmì.

Reliqua ut *ghì* in declinatione VIII, sed *và* semper ma net longa.

Tschatuàr quatuor neutrum.

- 1)
2) Tschatvàri, 3 Tschadurbhi, 4 et 5 Tschadurbhya,
6 Tschadurnàm, 7 Tschadurszu.

V I. D E C L I N A T I O .

Exeuntium in *s* finale, ut *Paya* lac, ortum ex *payas*.

1 et 2	<i>Paya</i> .	<i>Payasi</i> .	<i>Payamsi</i> .
3	<i>Payasà</i> .	<i>Payòbhyàm</i> .	<i>Payòbhi</i> .
7	<i>Payasi</i> .	<i>Payasò</i> .	<i>Payassu &c.</i>

Ita declinatur *Havi* butyrrum, ortum ex *Havis*.

1	<i>Havi</i> .	<i>Haviszi</i> .	<i>Havimszi</i> .
2	<i>Havim</i> .		
3	<i>Havimszà</i> .	<i>Havòbhyàm</i> .	<i>Havòbhi</i> .
4	<i>Haviszi</i> .	<i>Haviszo</i> .	<i>Haviszu</i> .

Aliae Litterae finales in neutris declinationes non admittunt, seu aliae neutrorum declinationes non dantur.

S E C T I O II.

De Pronomine et Relativis.

1	<i>Aham ego</i> .	<i>Avàm, nos</i> ,	<i>Vayam nos</i> .
2	<i>Màm et mà</i> ,	<i>Avàm, et nau;</i>	<i>Asmàn et na</i> .
3	<i>Mayà</i> ,	<i>Avabhyàm</i> ,	<i>Asmàbhi</i> .
4	<i>Mahya et mè;</i>	<i>Avàbhyàm et nau;</i>	<i>Asmabhya et na</i> .
5	<i>Mal</i> ,	<i>Avàbhyàm</i> ,	<i>Asmal</i> .
6	<i>Mama et mè;</i>	<i>Avayò et nau;</i>	<i>Asmàcam et na</i> .
7	<i>May</i> ,	<i>Avayò</i> .	<i>Asmàsù</i> .
1	<i>Tvàm, tu</i>	<i>Yuvàm, vos</i> .	<i>Yùyam, vos</i>
2	<i>Tvàm, et Tvà</i>	<i>Yuvàm, et vàm</i> ,	<i>Yuszman et va</i> .
3	<i>Tvayà</i> ,	<i>Yuvàbhyàm</i> ,	<i>Yuszma bhi</i> .
4	<i>Tubhyam</i> ,	<i>Yuvàbhyam</i> ,	<i>Yuszma bhyam, et va</i> .
5	<i>Tval</i> ,	<i>Yuvàbhyàm</i> ,	<i>Yuszmal</i> .
6	<i>Tava, et Tè</i> ,	<i>Yuvayo, et vàm</i> .	<i>Yusmàcam, et và</i> .
7	<i>Tvay</i> ,	<i>Yuvayò</i> ,	<i>Yusmàsù</i> .

Notandum, quod *Aham* ego, et *Tuam* tu in praenotatis casibus dupliciter adhiberi possit, nempe in accusativo *Màm*, vel *mà*; ita et *Tuam*, et *tuà*, prout in compositione vel unum vel aliud melius congruit. Sit itaque.

2 *Màm* vel *mà*; *avàm* vel *nau*; *asmàn* vel *nà*; ita et de reliquis casibus supra jam indicatis.

Pronomen *Sa* ille.

1 <i>Sa</i> , ille	<i>tau</i> ,	<i>tè</i> .
2 <i>Tam</i> ,	<i>tau</i> ,	<i>tàn</i> .
3 <i>Tèna</i> ,	<i>tàbhyàm</i> ,	<i>tèy</i> .
4 <i>Tasmey</i> ,	<i>tàbhyàm</i> ,	<i>tèbhya</i> .
5 <i>Tasmàl</i> ,	<i>tàbhyàm</i> ,	<i>tèbhya</i> .
6 <i>Tasya</i> ,	<i>tayò</i> ,	<i>tèszàm</i> .
7 <i>Tasmin</i> ,	<i>tayò</i> ,	<i>tèszu</i> .

Femininum *Sà* illa.

1 <i>Sà</i> ,	<i>te</i> ,	<i>tá</i> .
2 <i>Tàm</i> ,	<i>tè</i> ,	<i>tá</i> .
3 <i>Tayá</i> ,	<i>tábhyám</i> ,	<i>tábhi</i> .
4 <i>Tasyei</i> ,	<i>tábhyám</i> ,	<i>tábhya</i> .
5 <i>Tasyá</i> ,	<i>tábhyám</i> ,	<i>tábhya</i> .
6 <i>Tasyá</i> ,	<i>tayò</i> ,	<i>tásám</i> .
7 <i>Tasyám</i> ,	<i>tayò</i> ,	<i>tásu</i> .

Neutrum *tal* illud.

1 <i>Tal</i> , <i>tè</i> ;	<i>táni</i> ,	<i>tal</i> .
2 <i>Tal</i> , <i>ta</i> , <i>te</i> ; <i>dualis</i> <i>tè</i> ,	<i>plural.</i> <i>táni</i> .	
3 <i>Tèna</i> ,	<i>tábhyám</i> ,	<i>tey</i> .
4 <i>Tasmey</i> ,	<i>tábhyám</i> ,	<i>tèbhya</i> .
5 <i>Tasmàl</i> ,	<i>tábhyám</i> ,	<i>tèbhya</i> .
6 <i>Tasya</i> ,	<i>tayò</i> ,	<i>tèszám</i> .
7 <i>Tasmin</i> ,	<i>tayò</i> ,	<i>tèszu</i> .

Ita declina *Sya*, *dualis* *tyau*, plur. *tyè*.

<i>Tyam</i> .	<i>tyau</i> ,	<i>tyán</i> .
<i>Tyèna</i> ,	<i>tyábhyám</i> ,	<i>tyei</i> &c.

Pronomen *Edal* seu *Esza* iste, ortum ex *èdad*.

1 <i>Esza</i> , iste	<i>èdau</i> ,	<i>èdè</i> .
2 <i>Edam</i> ,	<i>èdau</i> ,	<i>èdán</i> .

3	Edèna,	èdábhyám,	èdèy.
4	Edasmey,	èdábhyàm,	èdèbhya.
5	Edasmál,	èdábhyám,	èdèbhya.
6	Edasya,	èdayò,	èdèszám.
7	Edasmin,	èdayò,	èdèszu.

Femininum *Esza* ista, ortum ex *èdad*.

1	Eszá,	èdè,	èdá.
2	Edám,	èdè,	èdá.
3	Edayá,	èdábhyám,	èdábhi.
4	Edasyeï,	ádábhyám,	èdábhya.
5	Edasyá,	èdábhyám,	èdábhya.
6	Edasyá,	èdayò,	èdásám.
7	Fdasyám,	èdayò,	èdásu.

Neutrum *Edal* istud, ortum ex *èdad*.

1	Edal,	èdè,	èdáni.
2	Edal,	èdè,	èdáni.
3	Edèna,	èdábhyám,	èdey.
4	Edasmey,	èdábhyám,	èdèbhya.
5	Edasmál,	èdábhyám,	èdèbhya.
6	Edasya,	èdayò,	èdèszám.
7	Edasmin,	èdayò,	ádèszu.

Notandum, quod hoc pronomen *èdal* iste in omnibus generibus in accusativo seu 2 casu, in 3, in 6 et 7, praeter modo allatas terminationes etiam alias admittat. v. g.

2 Edam *vel* ènam; èdau *vel* ènau, èdán *vel* ènán

3 èdèna *vel* ènèna; hoc in singulari.

6 et 7 in duali èdayò *vel* ènayò.

Ita femininum *èsza* ista.

2	ènám,	ènè,	èná.
3	ènayá,	solum in singulari.	
6 7		ènayò, solum in duali.	

Ita neutrum *èdal* vel *ènèl* istud, ortum ex *èdad*.

1 et 2	èdal <i>vel</i> enad,	dual.	plural.
	<i>vel</i> ènèl.	ènè,	ènáni.
3	ènèna, solum in singulari.		
6 et 7	ènayò, solum in duali.		

Pronomen *ayam* hic,

1 Ayam, hic	imau,	imè.
2 Imam <i>et</i> ènam;	imau, imàn	ènàn.
2 Anèna <i>et</i> ènèna;	àbhyàm,	èbhi.
4 Asmey,	àbhyàm,	èbhya.
5 Asmàl,	àbhyàm,	èbhya.
6 Asya,	anayò <i>et</i> ènayò,	èszàm.
7 Asmin,	anayò <i>et</i> ènayò,	èszu.

Femininum *iyam* haec.

1 Iyam, haec	imè,	imà.
2 Imàm,		
<i>et</i> ènàm,	imè <i>et</i> ènè,	imà <i>et</i> ènà.
3 Anayà,	àbhyàm,	àbhi.
4 Asyei,	àbhyàm,	àbhya.
5 Asya,	àbhyàm,	àbhya.
6 Asya,	anayò <i>et</i> ènayò,	àsam.
7 Asya,	anayò <i>et</i> ènayò,	àsu.

Neutrum *idam* hoc.

1 Idam, hoc	imè,	imàni.
2 idam,	imè,	imàni.
3 Anèna,	àbhyàm,	èbhi.
4 Asmey,	àbhyàm,	èbhya, &c. ut mascul.

Pronomen *asau* iste, ortum ex *adass*.

1 Asau, iste	amù,	amì.
2 amum,	amù,	amùn.
3 amunà,	amùbhyàm,	amìbhi.
4 amuzmey,	amùbhyàm,	amìbhya.
5 Amuzmál,	amùbhyàm,	amìbhya.
6 amuszya,	amuyò,	amìszàm.
7 Amuzmin,	amuyò,	amìszu.

Femininum *asau*, ista.

1 Asau,	amù,	amù.
2 amum,	amù,	amù.
3 amuyà,	amubhyàm,	amùbhi.
4 Amuszyei,		amùbhya.
5 Amuszyà,		amùbhya.

H

6	amuszyá ,	amuyò ,	amùszám .
7	amuszyam ,	amuyò ,	amùszu .
	Neutrum <i>ada</i> istud ortum ex <i>adass</i> .		
1 et 2	Ada ,	amù ,	amùni .
3	Amuná ,	amùbhyám ,	amùbhi .
	Reliqua ut in masculinó .		

Relativum *Ka* , quis , *Kà* quae , *Kim* quid , quod , interrogando .
 Masculinum   Femininum ,   Neutrum .

1		
Sing. <i>Ka</i> ,	<i>Ká</i> ,	<i>Kim</i> .
Dual. <i>Kau</i> ,	<i>Kè</i> ,	<i>Kè</i> .
Plural. <i>Kè</i> ,	<i>Káa</i> ,	<i>Káni</i> .
2		
<i>Kam</i> ,	<i>Kám</i> ,	<i>Kim</i> .
<i>Kau</i> ,	<i>Kè</i> ,	<i>Kè</i> .
<i>Kán</i> ,	<i>Káa</i> ,	<i>Káni</i> .
3		
<i>Kèna</i> ,	<i>Kayá</i> ,	<i>Kèna</i> .
<i>Kábhyám</i> ,	<i>Kábhyám</i> ,	<i>Kábhyám</i> .
<i>Key</i> ,	<i>Kábhi</i> ,	<i>Key</i> .
4		
<i>Kasmey</i> ,	<i>Kasyeï</i> ,	<i>Kasmey</i> .
<i>Kábhyám</i> ,	<i>Kábhyám</i> ,	<i>Kábhyám</i> .
<i>Kèbhya</i> ,		
5		
<i>Kasmál</i> ,	<i>Kasyá</i> ,	<i>Kasmál</i> .
<i>Kábhyam</i> ,	<i>Kábhyám</i> ,	<i>Kábhyam</i> .
<i>Kèbhya</i> ,	<i>Kábhya</i> ,	<i>Kèbhya</i> .
6		
<i>Kasya</i> ,	<i>Kásyà</i> ,	<i>Kasya</i> .
<i>Kayò</i> ,	<i>Kayò</i> ,	<i>Kayò</i> .
<i>Kèszám</i> ,	<i>Kásám</i> ,	<i>Kèszám</i> .
7		
<i>Kasmin</i> ,	<i>Kasyám</i> ,	<i>Kasmin</i> .
<i>Kayò</i> ,	<i>Kayò</i> ,	<i>Kayò</i> .
<i>Kèszu</i> ,	<i>Kásu</i> ,	<i>Kèszu</i> .

Hoc eodem modo declinabis *ya* qui, *yà* quae, *yal* seu *yad* quod relativum.

1 <i>ya</i> qui,	<i>yà</i> quae,	<i>yal</i> quod.
2 <i>yam</i> quem,	<i>yám</i> quam,	<i>yal</i> quod.
Dualis <i>yau</i> ,	<i>yè</i>	<i>yè</i> .
Plural. <i>yán</i> ,	<i>yáa</i> ,	<i>yáni</i> etc.

Exempla casus illustrantia .

I. *Vrkschèna* dvirado hada , *per arborem* , nempe ut causam , vel instrumentum , *occisus elephas* . Vide declinationem nominis *vrksha* , *arbor* Sect. I in declinatione nominum exeuntium in *a* vocalem brevem , inveniesque *vrkschèna* in casu 3 , qui est noster ablativus causae , societatis , et instrumenti . *Hada* occisus .

II. *Vrkschàl padidam* , res ex arbore lapsa . Est ablativus noster absolutus , tamquam rem ex termino suo lapsam denotans , qui apud Brahmanes est casus quintus .

III. *Vrkschèna sahida* , cum arbore conjunctus ; est ablativus societatis seu casus tertius Brahmanicus .

IV. *Nàthèna kriyadè* , a Domino fit : est ablativus causae , seu casus tertius .

V. *Nàthàyà namà* , Domino adoratio . Est dativus noster cui , vel commodi , ut v. g. *Nàthàya gàm dadàti* , domino vaccam dat .

VI. *Mòkschàya dharmam bhagiadè* , ad litteram : *gloriae virtutem sequitur* , id est , propter gloriam sequitur virtutem ; ubi vides dativum cui , tamquam *fini* , nempe *gloriae* ; qui est casus iv Brahmanicus .

VII. *Vrkschàl prabhavandi puszpàni* , ex arbore nascuntur flores ; ubi elucet ablativus causae , vel originis . Sic *aghnè* igne seu ex igne , *ruszna* calor , *giayadè* nascitur .

VIII. *Tasmàl param mahàn* , illo valde major , ad litteram : *illo valde magnus* ; ubi percipis ablativum nostrum simplicem , seu quintum casum Brahmanicum *tasmàl* illo , super illum , quod usuvenit in comparativis .

IX. *Aagàshè pakschi tscharadi* , in aere circumit avis ; ubi vides ablativum loci seu quietis . Sic *vanè vrkscha tisztdi* ,

vanè in Sylva, vrkscha arbor, tistztadi stat. Est casus 7. Ita pariter Udayadi oriente, bhàsvadi sole, giàda natus, putra filius.

X. Mānuszèszu shùratama, in hominibus generosissimus; est ablativus 3. Brahmanicus, seu casus septimus, qui valet nostrum genitivum conjunctum superlativo, nempe *hominum generosissimus*, vel inter homines generosissimus.

XI. Dèvabhya àdya, ex Divis primus: est casus quintus ex arboribus, prae arboribus; vide I declinationem: aequivalet latino: *inter Divos primus*. Prosequitur eadem lectio: *Tava* tuo *darshanèna* conspectu, tuis oculis, *samasta* omnia, *durida* peccata, *kschayam* extinctionem, *pragen* afferens generans. Id est, *Dèvabhya àdya tava darshanèna samasta durida kschayam pragen*. Ex Divis antesignane Tu (nempe Deus *Shiva*), tuo aspectu, tuis oculis omnium peccatorum extinctionem afferens. In libro *Judhishtiravlgèa*.

XII. Tāmasām ignorantiarum, obscuritatum, tenebrarum, *astamayàya* destructori, occisori, tè tibi, *sadà* semper, *namà* adoratio. *Naghèshànàm* deorum, proprie caeli dominorum, *vasidèim* habitaculum, *sa* ille, ipse, *pràval* obtinuit, adeptus est. Ibidem. Vide meam Grammaticam Samscrd. pag. 116 et 117.

S E C T I O III.

De Generibus .

Genus masculinum apud Brahmanes vocatur *Pullinga*, femininum *Strilinga*, neutrum *Nabunsaga*, vel etiam *Klibè* sexu carens. In Dictionario *Amarasinha* notatur uniuscujusque nominis genus per haec verba, *Nà*, vir, mas; *Strì* femina; *Klibè* seu *Klibè* sexu carens, neutrum. Ex hoc igitur libro generum cognitio est haurienda. Nihilominus cum P. I. E. Hanxleden generatim observandum esse censemus, nomina maribus propria, Solis, Lunae, Deorum atque ipsis oppositorum malorum geniorum, quos *Asur* vocant, gloriae caelestis, sacrificiorum, uubium, maris, arborum, temporis, gladii, sagittarum, inimicorum masculina esse, nisi aperte excipiantur in ipso *Amarasinha*. v. g.

Gagana
Ananda
Surapatma
Gham
Vial
Vishnupada
Aagasha
Vihàya . Nà .

Haec omnia significant *Caelum* seu *firmamentum*, et omnia sunt generis masculini; quod exprimitur per *nà*, id est, *mas*.

Bràhmi
Bhàradì .
Bhàsà .
Ghì .
Vakrvànì .
Sarasvadì . ' *strì*

Haec omnia significant deam *Saràsvadì*, eloquentiae et historiae praesidem; et sunt generis feminini, quod denotat vocabulum *strì*, femina.

Tschittam ,
Tschèdam ,
Hrdayam ,
Svàndam ,
Mànasam ,
Mana . *Kli* .

Haec omnia significant *voluntatem*, et sunt generis neutrius, quod indicat vocabulum *Kli*.

Ad *masculina* referuntur nomina brachii, labiorum, dentium, manuum, crinium, unguium, uberum.

Ad eadem accedunt nomina desinentia in *ahna*, in *aha*, in *ràtra*; omnia nomina *venenorum*, et ea quae carent significatione *numeri*, ut *pürvaràtra* nox praecedens. *Pantscharàtra* quinta nox, &c. Numerum indicantia sunt neutra.

Masculina sunt nomina *bituminum* et *gummi arborum*, ut *thus*, excepto *djadu*, *gomma lacca*.

Desinentia in *as* et *an* radicalia masculina sunt, ut *Tschandramà*, *anghirà*, *mürdha*, *ukschà*, *takscha*.

Desinentia in *ru*, ut *tscharu*; excepto *kashèru*.

Desinentia in *tu* vel *du*, ut *hèdu*, *mandu*, *lèdu*, excepto *mastu* mel, et *djadu*, quae neutra sunt.

Desinentia in litteram *c* seu *k*, *sz*, *n*, *bh*, *m*, *r*., ut *lòc*, *gunn*, *garbh*, *yàm*, *bhrangar*, in his enim ultima littera *o*

corripitur per *visarggha* seu dicyclos ३, qui auferunt sonum ultimae litterae *a*, qui alias semper enunciari debet.

Masculina etiam sunt desinentia in *p*, *th*, *n* simplex, *y*, *s*, *dd*, quae est littera *decima* in Alphabeto: sic *dip*, *arth*, *in*, *cadd*, *kschetriya*, *ras*, &c., in his enim declinandis in 1. casu iterum corripitur ultimum *a*, quod natura sua congenitum habent.

Masculina sunt nomina propria familiarum ut *Càshyapa*, *Bhàradvadja*; item nomina *pedem* significantia ut *pad*; nomina ex verbis orta et actionem aliquam indicantia, ut *pàc* coctio, *tyàg*, donatio, abdicatio; item nomina passionem notantia, et in *a* desinentia, ut *prasàda*, hilaritas; *pravèsha* introitus, ingressio; *tòda* dolor; *svapna* somnus; *geya* victoria; *tara*, *gara*, *nyàda*, *nyàya* &c.

Masculinis accensentur nomina desinentia in *athu*, ut *shva-yathu*, *davathu*, &c. Item agentem alicujus rei indicantia, ut *ramanna* jocans, jocularior lasciviens; *nandana* hilaris, gaudens; *samkarszana* opprimens, prostrans.

Denique masculina sunt *padaca*, *anuvàça*, *rallaca*, *cu-dhungaca*, *punggha*, *njunggha*, *mulga*, *vidda*, *patta*, *dhadda*, et alia usu addiscenda.

F E M I N I N A

I. Feminina sunt quae desinunt in *i* et *u* longum; item nomina propria feminarum, ut *Sidà*.

II. Femininis accensentur nomina *fulgur*, *noctem*, *ramos arboris*, *bestias repentes*, *cytharas*, *regiones*, *terras*, et *rivos* significantia.

III. Nomina desinentia in *tà* seu *dà* et *yà* multitudinem significantia, ut *ashvadà* multitudo, turma equorum; *dhùmyà* copia fumi vel atomorum; *rathyà* multitudo carpentorum bellicorum; quod nomen oritur ex *ratha* currus.

IV. Desinentia in *ani*, in *di* vel *ti*, in *ni*, in *ù*, in *i* longum feminina sunt, ut *hrdi*, *crdi*, *acaranni*, &c.

V. Desinentia in *ddà*, *dhà*, *tschà*, *djà*, et fere omnia

in *a* longum exeuntia, ac ad primam femininorum declinationem spectantia, ut *Ràma*, *djàyà* &c., Sed cum primis feminam indicantia ut *vàmà*, *yòszà*, *abalà*, *mahilà*, *pramadà*, *càndà*, *còbanà*, *uttamà*, *bhàryà*, *dàrà*, *madhyamà*, *canyà*, et alia quae varias feminarum species, et proprietates significant.

N E U T R A .

I. Sunt nomina aeris, silvarum, foliorum, specuum et antrorum, nubium, nebularum, aquae, frigoris, coloris, carnis, sanguinis, faciei, oculorum, fortitudinis, jugi, auri, ferri, tristitiae, laetitiae, bonitatis, malitiae, florum, salis, necis, pugnae, et alia usu ediscenda.

II. Desinentia in *as*, *is*, *us*, ut *yash* ortum ex *yashas*, *tscharu*, *vapu*, &c. Item desinentia in *am* in Nominativo, ut *Tschittam*, *tschèdam* voluntas. Item desinentia in *a* breve, et spectantia ad declinationes *neutrorum* exeuntium in *tsch*, *d*, *n*, *dj*, *r*, *s*, de quibus supra in neutris. Confer Grammaticam Samscrdamicam a pag. 118—ad 120.

C O M M U N I A .

Lingua Samscrdamica non habet genus commune, sed omnia nomina distinguuntur in masculina, feminina, et neutra. V. g. *Sarva*, *omnis* apud latinos commune mari, et feminae, contradistinguitur per sua genera.

Masc.	Femin.	Neut.
Nom. <i>Sarva</i> ,	<i>Sarvâ</i> cum ultima longa,	<i>Sarvam</i> .

Ita *sama* similis; *cadara* et *cadama* qualis; *sadara* et *sadama* talis, *vishva* omnis, *dahschina* australis, *uttara* borealis, *abara* seu *apara* occidentalis, *adhara* inferior, vilis; *andara* proprius, occultus, multiplex, et alia quoad genera distinguuntur; et quidem masculinum per *a* breve, femininum per *â* longum, neutrum per *m*. finale, quo correpto in Nominativo, fit *sarva*, seu *a* breve neutrum, quod vide supra.

S E C T I O I V .

*De compositione adverbiorum , quam Brahmanes
Avyajbhàva vocant .*

Sunt in lingua Samscrdamica certa adverbia et praepositiones , quae dum nominibus junguntur , ea quasi adverbia reddunt , et in suam indolem transferunt . Ea sunt *uba* seu *upa* , *sam* , *pradi* , *pradu* , *pashvâl* , *yathà* , *ati* seu *adi* , *anu* , *sa* , *adhi* , *ava* , *andar* , *yàval* . Haec omnia nominibus praeponi , et cum eis connecti possunt , v. g. *uba* prope , junge cum *cumbham* vas , erit *ubacumbham* , res vasi vicina , aliquid vasi vicinum , proximum , seu res prope vas . *Ubaràdjàm* proximum regi ; *ubadisham* proximum regioni , *ubahrdam* proximum cordi ; *ubasharadam* anno proximum ; *ubànadhuham* proximum bovi ; *ubatscharma* , proximum pelli ; *ubanadi* fluvio proximum .

Ita *pradu* foris , junge cum *bhudam* exstitit , fuit , fiet que *pràdurbhudam* declaratum , manifestum , res foras missa . *Pràdurbhavam* quod apparet res visibilis , apparens .

Sam significat simul , et excessum , incrementum rei , sic , *rdhi* incrementum , *samrdhi* magnum incrementum , *madam* luxuria , *sammadam* magna luxuria , consensus .

Pradi contra , adversus , reciproce , sic *pakscham* affectus , *pradipakscham* contrarietas ; inimicitia , discordia ; *pradishrudam* res consensu probata , reciproco consensu admissa ; *pradishta* contrastans , ex adverso stans .

Pashvâl , *pashvâda* , retro , a latere , *pashvâdavastaij* retrostans , *pashvavarti* retro gradiens , comes , satelles , *pashvimâ* occidens .

Tathà , conformiter , juxta , *yathavidhi* juxta regulam ; *yathacàmam* juxta desiderium ; *yathàbaràdham* juxta culpam , pro merito culpae , conformiter ad culpam ; *yathacàlam* pro tempore , pro temporis circumstantiis , *yathàshakti* pro viribus .

Adhi et *adi* multum , valde , *adishidam* magnum frigus , *adhicramam* , magnus excessus , magna crudelitas .

Anu post , *anusaranam* sequela , comitiva , satellitium , postitio , item obedientia . *Anuvartanam* obedientia , *anuvâdam* permissio , annutus , facultas , &c.

Ana et *aba* aliquoties contraponuntur, ut *ubabhògyasyànubhògyam* primò delibandum, postea bibendum seu gustandum.

Sa, *sam* significat conjunctionem seu simul. *Sakschatram* cum hominibus ex Tribu regia, quae vocatur kschetria. *Samsargga* conjunctio, copula, vinculum, *samvāsam* contubernium, *samshravam* consensus, *Sàghni* cum igne, *samòdam* cum laetitia.

Adhi subinde denotat *in*. *Adhinadam* in fluvio, *adhivānam* in silva, *adhivāsam* in domo.

Andar denotat *intus*, *in*, sic *andarvannam* in silva, *andargenam* homines qui sunt intus, interni custodes. item uxores Brahmanum, quia cubiculis inclusae degunt. *Andarggraham* domus interior. Ceterum *andar* etiam alias varias significaciones habet, ut *diversitas*, *mutatio*, *differentia*, *defectus*, sic *adjaghedjandaram*, est differentia inter ovem et elephantem.

Madhyè in medio, *madhyè samudram* in medio maris, *parè gelam* in littore aquae, *parè nadam* in littore fluvii.

Hae compositiones valde sunt memoriae mandandae, nam ex his praepositionibus et adverbiiis quam plurima exurgunt nomina Samscrdamica, quorum radix et etymologia intelligi nequit, nisi et ipsae intelligantur praepositiones ex quibus coalescunt. V. g. ex *pradi*, quae praepositio est nunc *similitudinem*, nunc *partem contrariam* seu *adversam* significans, componuntur sequentia et alia plura nomina.

Pradiyòghi,	homo adversae partis, inimicus.
Pradibandham,	receptio, id est, contra acceptio.
Pradibalam,	vis adversa aequalis.
Pradibimba,	imago, idolum ex prototypo desumptum.
Pradibhà,	lux, splendor, quasi lux repercussa.
Pradisvani,	echo, vox adversa, repercussa.
Pradicarmma,	opus cuniculis exactum; <i>contromina</i> .
Pradicàra,	idem.
Pradicàsham,	res similis, similitudo.
Pradicria,	cuniculi, <i>contromina</i> .
Pradiculam,	res contraria.
Pradikschèdham,	contemptus, irrisio.
Pradichyàdi,	fama, rumor,

Pradigraham ,	Satellitium , italice <i>Retroguardia</i> .
Pradiyòdhava ,	Miles inimicus , hostis , adversator .
Pradimadam ,	opinio contraria .
Pradimà ,	similitudo , figura , imago .
Pradisaram ,	frons exercitus , la <i>Vanguardia</i> .
Pradisira	cortina , velum , tela adversa .
Pradivàdam ,	responsum , contradictio .
Pradivàdi ,	contradicens , adversator .
Pradishrayam ,	asyllum , item locus consilii .
Pradishravam ,	assensus .
Pradishruda ,	echo , vox repercussa .
Pradiszhèdham ,	resistentia .
Praditschì ,	occidens , orienti adversus .
Pradìndryam ,	res oculorum aciem et sensus fugiens .
Pradyarpidam ,	res restituta etc.

S E C T I O V.

De Conjunctionibus *Talpurusza* dictis .

Compositiones nominum ex varia casuum diversitate , et adjectivorum cum substantivis unione a Brahmanibus *Talpurusza* dicuntur . Primi generis sunt .

Kaszdam shrida , *shrida* , *adida* , *padida* , *gada* , *atyasta* , *pràpta* , *aabana* , quae omnia petunt accusativum , & cum eo junguntur , ita ut inter se coalescant . v.g. dici potest *kaszdam-shrida* , atque etiam *kaszdashrida* , homo qui penetravit in via , et loca penetratu difficilia . In feminino dices : *kaszdashridà* , in neutro *kaszdashridam* .

Shaculayàcrda , ubi *shaculayà* est in 3. casu seu ablat. i. , contrahe et dic : *shaculàcrda* . Ita *dhanyènaartha* per fruges divitiae , seu ex frugibus opes , dic : *dhanyàrtha* . Similiter *cundhalàya hirannyam* , ubi *cundhalàya* est in dativo , dic : *cundhalahirannyam* , inauribus aurum , seu ad inares aurum . Ita construitur *artha* opes , divitiae ; *hidam* bonum ; *sugham* gustus , quies , voluptas , v. g. *yuvasugham* juvenum seu juvenilis voluptas , *Brahmanartham* Brahmanum opes . *Brahmanartham paya* Brahmanum divitiae lac .

Hoc fere modo componuntur etiam alii casus, v.g. *Tschò-ràl bhayam*, ex fure metus, ubi *tschoràl* est casus quintus, contrahe et dic: *Tschòrabhayam*. Ita contrahitur genitivus seu casus 6., v.g. *Ràdjna purusza*, dic *ràdjapurusza* regis vir, vir regius. Similiter contrahitur casus 7., ut *akschèszu shaundha*, jocis, lusibus ebrius, dic melius contrahendo: *akschashaundha*; ita pariter loco *vrkschasyàgrè* in arboris apice, elegantius dicitur *agrèvrkscha*.

Similes conjunctiones occurrunt inter adjectiva et substantiva, v.g. *nilam*, caeruleus adjectivum, *ulpalam* fructus, flos, germen; abjice litteram *m*, et muta penultimam *a* in *nìla*, et primam *u* in voce *ulpalam* in unum solum *o* longum, fiet *nì-lòlpalam*, flos caeruleus; ita *mahòlpala* flos *Tàmara* seu Nymphaea: compositum est ex *mahà* magnus, et *ulpala* flos, unde fit *mahòlpala*, nomen nymphaeae.

Lucidius haec compositio patescit in voce *ushna* calor, et *maha* magnus. Elidito ultimam litteram *a* in *maha*, et primam *u* in *ushna*, et muta ambas in *o* longum, fiet *mahèshna*, magnus calor. Haec regula valet etiam pro femininis, dum ultima antecedentis et prima vocalis sequentis concurrunt, quae semper elidi debent. Alias ubi hae vocales non concurrunt, adjectivum mutare haud est necesse. V.g. *krshna* niger *sarpa* serpens, dic: *krshnasarpa*, niger serpens; *krshna varnna*, niger color, *uttama bhàryà*, optima uxor, *racta vastra* rubra vestis &c. Subinde tamen et in his adjectivis littera ultima mutatur, ut *kschubhida nàtha*, iratus dominus, dic melius *kschubhidònàtha*.

Nomina quae laudem et praestantiam significant, apte et eleganter ei nomini postponuntur, cujus praestantiam extollunt. Talia sunt *vrndàraca*, *nàga*, *cudjara*, et alia. Sic igitur dices: *narttaca vrndàraca*, saltatorum apex, vel etiam cantorum vertex, id est, *princeps*. Ita *gòvrndàraca* vaccarum princeps; *ashvanàga* equorum praecipuus, *gòcudjara* vaccarum praecipua.

Adjectivum *anya* alienus, alter, alius, dum concurrit cum nomine incipiente a vocali, eleganter mutatur in *an*, v.g. non dicitur *anya ashva*, vel *ashuadanya*, sed *anashua* alius ab equo, item alienus equus; sic *anya ishda* alienum a gustu vel ab appetitu dic *anishda*.

Huc referri debent pene infinita nomina quae componuntur ex puris particulis negativis. Tales sunt *a*, et *nir*, quae nomini negationem inferunt, et recte contrariam significationem ingenerant, *mârcha* via, *amârcha* via falsa, non bona. Talia nomina sunt pene infinita. Speciminis gratia adjiciam aliqua.

Balam, vis, valor, fortitudo;
Bhayam, metus

Bhâszana, locutio,
Bhîru, timidus.
Tschittam, voluntas.
Tscharam, sensibilitas
Djnânam, sapientia.
Darshana, visio, apparitio.
Drşdam, res visa.
Drşhya, visibilis.
Arthacam, res significans,

Andaram, mutatio, interruptio,
interruptio, interruptio.

Ubadravam, adversitas.

Bandham, ratio, connexio.

Bhâgyam, beatitudo.
Bhâram, multum, grave.
Dhana, dives.
Gunna, bonitas, utilitas.

Gamana, incessus, peregrinatio,
actio eundi.

Gandham, res odorosa,
Djara, senex.

Linga, sexus.
Ladja, verecundia.

Abalam, defectus virium &c.

Abhayam, securitas, animus
haud timidus, intrepiditas.

Abhâszana, silentium.

Abhîru, intrepidus.

Atschittam, defectus voluntatis.

Atscharam, insensibilitas.

Adjnânam, inscitia, ignorantia.

Adrashana, caecitas, disparitio.

Adrsdam, res non visa.

Adrşhya, invisibilis.

Nirarthaca, res sine significatione.

Sine interruptione, &c.

Nirubdravam, defectus adversitatis.

Nirbandham, sine ratione et connexione.

Nirbhâgyam, infortunium.

Nirbhâram, leve, facile.

Nirdhana, pauper.

Nirgunna, defectus bonitatis et commodi.

Nirgamana exitus, actio exeundi,
statio.

Nirgandha, res sine odore.

Nirdjara, qui non senescit,
Divus.

Nirlinga, Eunuchus, sine sexu.

Nirladja, inverecundia.

<i>Maryàda</i> , regula, consuetudo.	<i>Nirmaryàda</i> , res, actio contra regulam et consuetudinem.
<i>Mannam</i> , honor, obsequium.	<i>Nirmànnam</i> res turpis, indecora, sine honore.
<i>Vatschana</i> , vox, verbum, sermo.	<i>Nirvatschana</i> , defectus sermonis.
<i>Vèda</i> , lex.	<i>Nirvèda</i> sine lege &c.
<i>Kàma</i> , desiderium.	<i>Niszcamà</i> , defectus desiderii.
<i>Krdi</i> , opus,	<i>Niszcrdi</i> , opus contrarium.
<i>Krbà</i> , misericordia.	<i>Niszcrbà</i> , immisericordia.
<i>Phalam</i> , fructus.	<i>Niszphalam</i> , vacuus, sine fructu, inutilis res. (*)

S E C T I O VI.

De conjunctionibus seu compositione *Bahuvrìhi* dicta.

Valde commune est huic linguae ex substantivis facere adjectiva, v. g. *Tschitra*, *gavò*, *yasya*, variegatas, vaccas (habet) qui = contrahe et dic uno verbo: *Tschitragu*. Ita *usznnagu* calorem habens, *shidagu* frigus habens, seu vir calida aut frigida verba proferens. Similiter, *Rùbavadi* pulchra, *bhàryà* uxor, *yasya* cujus (est), contrahe et dic, *Rùbaval bhàrya* pulchrae uxoris vir. Ita dum dicere volunt: vir qui habet multos filios, dicunt uno verbo *Bahupradja*; uxor illius qui coquit, dic, *Pàtschicabhàrya*; uxor illius qui saltat, dic *Narttaghè bhàrya*; cujus divitiae duae naves, dic, *Dvi nàvadhana*; ille cujus opes sunt quinque vaccae, dic, *Pàntscha gava dhana*; qui amat cubiculum orientale, dic, *Pùrvashàlapriya*.

Addi debent variae aliae compositiones prorsus singulares, v. g. *Peregrinus*, *advena*, qui venit in districtum *Brahmanum*, dici deberet: *adithi peregrinus*, *ya* qui, *pràpta* venit, *gràmam* in districtum *Brahmanum*; verum Praeceptores linguae haec

(*) Ex *analysisi* et *Synthesi* elegantissima tot adverbiorum et nominum, necessariò exurgit lingua opulentissima, doctissima, ed elegantissima. Et talis est sermo Samscrdamicus, qui copia, et elegantia verborum Graecum et Latinum sermonem longe superat.

omnia abbreviant et dicunt : *Pràptàdithigràma* . Ita *bos* a quo trahitur *currus* , dicunt : *ùdharathònadhvàn* : cum ad litteram dici debeat : *anadhvàn* bos , *ratha* currus , *ùdha* trahitur , *yena* a quo vel per quem . Similes his sunt contractiones sequentes :

Ubahrda pashu rudra : Rudra (Deus *Shiva*) cui oblatus bos .

Udhrdau danà stàli : olla oryzâ vacua .

Vira puruszacò gràma : districtus in quo homines fortes .

Puszpa dhanvâ kàma : Cupido (deus) cujus arcus ex floribus .

Kumbhòdhni gò : Vacca habens ubera amphorae similia .

Tschitra , vividha , puszpa , phala , taru , vanò-bashòbhiddòdyàna , bhumicanagaram . Urbs habens Silvas ad recreationem relucentes, floribus, arboribus et fructibus diversi generis praeclaris .

Tschitra vividha puszpa phalàlam krda drumà shadà vrda shigghara parvada . Mons cinctus centum arboribus, ornatusque variis et pulchris fructibus ac floribus . (*)

Adalah avidya màna tulah anubama . Vir , cui non datur similis .

Ex his perspicias , quod varii casus in unum Nominativum cogantur , seu nomina quae vi constructionis varios casus postularent , in unum Nominativum transeant elegantiae gratia , quae linguae et sermoni rapiditatem ac majorem volubilitatem conciliat praesertim in versibus .

(*) Ex rebus agrestibus , simplicibus , naturalibus , ex quibus primi auctores hujus Grammaticae exempla dictionum et comparisonum afferunt , patet : hanc grammaticam sub regibus *Pàla* seu Pastoribus , antiquo nempe illo simplicitatis aevo jam compositam fuisse ; nam in ea persaepe vaccarum , lactis , boum , taurorum , arborum , montium , solis et lunae , aquarum , oryzae , aliarumque naturalium rerum mentio occurrit , et ab his exempla , et similitudines petuntur .

S E C T I O VII.

De connexione Nominum *dvandva* dicta.

Solent nomina copulari, ut in Latino, per copulam *tscha*, *et*. Verum ad evitandam monotoniam et continuam repetitionem particulae *tscha*, *et*, elegantius ponetur unum ex nominibus in numero duali, abjecta prorsus particula copulativa. V. g. *Sol et Luna*, dici potest: *Sùryatscha tschandratscha*, id est, *Sol et Luna et*. Verum elegantius dices: *Sùryatschandrau* sol et luna. Sic *ashvarathau*, equi et currus. *Vrkscha parvadau*, arbores et mons.

Simili modo contrahuntur membrorum humanorum, tympanorum et instrumentorum nomina, et exercitus partes. V. g. *Shirogrivam*, caput et collum; *rathicapadàtam*, milites currules et pedestres. *Aaràshastri*, duo instrumenta ferrea. *Màrdjàra mùszìcam* felis et mus. *Takschàyaskàram* faber liguarius et ferrarius. *Radjacatandubàyam*, lator et textor. Dum plura concurrunt animalia, eorum nomina manent in singulari, et solum ultimum ponitur in plurali, v. g. *Mrga shacuni Kschudra gendavà*: animalia quadrupeda, aves, et parvae bestiae. Sed de his satis, plura enim alia hujus generis legendo assequeris.

CAPUT IV.

De Conjugationibus Verborum.

Dividunt Brahmanes verba in decem classes, quas heic ex ordine referam.

I. Classis **V**ocatur *Shabvicarana*, et ad hanc refertur *Bhavadi* existit, *èdhatè* auget, *patschati* seu *patschadi* coquit, item *patschadè* coquit, *vyadi* deficit, *nandadi* exultat, *vyadè* dissolvitur.

II. Classis vocatur *Lugvicarana*, ad quam spectant, *atti* edit, comedit, *shèdè* jacet.

III. Classis nuncupatur *shluvicarana*, ad quam referunt, *dadhadi* excipit, *giuhodi* dat et accipit, *dhattè*, accipit, educat.

IV. Classis *Shanvicarana*, ut *divyadi* ludit, *nahyadi* ligat, *nahyadè* ligatur, *sùyadè* parit.

V. Classis *Shnuvicarana*, ut *sunodi* certam cerimoniam facit, *tschinodi* auget, *tschinudè* augetur.

VI. Classis *Shavicaranna*, ut *tudati* pungit, dolorem infert, *mriyade* moritur, mors oppetitur, *muntschadi* separat, *muntschadè* separatur.

VII. Classis *Shnamvicarana*, ut *runnadhi* invadit, aggreditur, *yunakti* jungit, *bhunakti* edit, item regit, *bhunctè* comeditur, *yunctè* jungitur.

VIII. Classis *uvicaranna* ut *tanodi* facit, *carodi* facit, operatur, *Kurudè* fit, *tanudè* fit.

IX. Classis *Shnavicaranna*, ut *Krinnadi* emit, *grahnadi* arripit,prehendit, accipit.

X. Classis *Nidjvicarana*, ut *tschorayadi* surripit, furatur, *artschayadi* colit, honorat, veneratur.

Habent Brahmanes verba substantiva, activa, passiva, anomala, deponentia, volitiva, jubentia, communia.

Tempora sunt decem, quae *Lacàra* dicuntur, et sunt sequentia: 1 *lal*, 2 *lang*, 3 *lol*, 4 *ling*, 5 *ashirling*, 6 *lil*, 7 *lung*, 8 *lul*, 9 *lrng*, 10 *lrl*.

Haec tempora reducuntur ad *vartamàna*, id est, ad tempus praesens indicativum, quod notatur per vocabulum *lal*. Se-

cundò , tempus elapsum indicat verbum *lang* , *lil* , *lung* : tria enim habent praeterita, nempe primum , secundum et tertium. *Lang* est primum , *lil* secundum , *lung* est tertium . Imperativos seu optativos habent tres, quorum primus indicatur per *lol* , secundus per *llng* , tertius denique , qui est imperativus seu optativus permissivus , notatur per *ashirling* . Ita pariter tria futura , nempe primum *lul* , secundum *lrng* seu *lirng* , et tertium *lrl* seu *lirl* . Tempus praesens vocatur *vartamàna* , ut dixi , Praeteritum *bhudam* , imperandi modus dicitur *vidhi* , id est , jussio , praecceptum , vel *ashirvidhi* id est , *benedictio* aliqua jussoria , ut *shubham astu* , felix sit . Futurum vocatur *bhàvi* vel *bhaviszyadi* . Totam hanc explicationem Brahmanes includunt his duobus versibus Samscrdamicis :

Lal vartamànè , lang , lil , lung bhudè ;

Lul , lirl tscha bhàvani , vidhyàdau

Lol , lingau lirngtscha crià niszpadya sambhavè .

Personae dicuntur *Purusza* , vel *Karta* , et sunt tres .

— Prima , quae nobis tertia , vocatur *prathama purusza* .

Secunda , quae nobis itidem secunda , dicitur *madhyama purusza* , id est , *media persona* .

Tertia , quae nobis prima , nuncupatur *uttama purusza* , id est , *optima* , *praeclara persona* .

Numeri sunt tres , *ècavatschana* , id est , verbum , sermo de uno . *Dvivatschana* sermo de duobus . *Bahuvatschana* , sermo de pluribus .

Agens dicitur *Kartà* , actio *Kriyà* , opus *Karma* . Verbum , quod denotat actionem , dicitur *sakarmaca* ; quod nullam , seu passionem , *akarmaca* .

Verba quae significant actionem in aliud quid tertium , vocantur *Parasmeypada* ; quae indicant actionem in propriam agentis personam , *àtmanèpada* ; quae ambas significationes seu actiones includunt dicuntur *ubhayapada* .

Praeterita tria , et futuri tres promiscue usurpari possunt in carmine , sed non in prosa , ubi major ratio temporum habenda est , et distingui debet praeteritum modo elapsum , paullo antea elapsum , et dudum antea effluxum . Ita de futuris sentiendum .

Personae indicantur per *sa* ille , *tvam* tu , *aham* ego ; dua-

K

lis per *āvām* nos ambo, *yuvām* vos ambo, *tau* illi ambo; Pluralis per *tē* illi, *yūyam* vos, *vayam* nos plures. His praenotatis sit prima conjugatio.

S E C T I O I.

Bhusatāyam.

Hoc est verbum significans *esse, existere.*
Activa Terminatio.

I. C O N J U G A T I O.

- Lal, vartamānē.* Indicativi tempus praesens.
- Sing. *Bhavadi*, ille est, vel existit.
- Dual. *Bhavada*, illi ambo sunt vel existunt.
- Plural. *Bhavandi*, illi plures sunt, vel existunt.
- Sing. *Bhavasi*, tu es.
- Dual. *Bhavathā*, vos ambo estis.
- Plural. *Bhavatha*, vos plures estis.
- Sing. *Bhavāmi*, ego sum.
- Dual. *Bhavāvā*, nos ambo sumus.
- Plural. *Bhavāma*, nos plures sumus.
- Lang. anadyatanē.* Praeteritum perfectum I.
- Sing. *Abhaval*, fuit.
- Dual. *Abhavadam*, ambo fuerunt.
- Plural. *Abhavan*, fuerunt.
- Sing. *Abhava*, fuisti.
- Dual. *Abhavadam*, ambo fuistis.
- Plural. *Abhavada*, fuistis.
- Sing. *Abhavam*, ego fui.
- Dual. *Abhavāvā*, nos ambo fuimus.
- Plural. *Abhavāmā*, fuimus.
- Lol.* Optativus imperativus.
- Sing. *Bhavadu* vel *Bhavadal*, sit, utinam sit.
- Dual. *Bhavādām*, sint, utinam ambo sint.

- Plural. *Bhavandu*, sint, utinam sint.
 Sing. *Bhava*, vel *bhavadal*, sis, esto, utinam sis.
 Dual. *Bhavadam*, sitis ambo, utinam sitis.
 Plural. *Bhavada*, sitis, utinam sitis.
 Sing. *Bhavani*, sim, utinam sim.
 Dual. *Bhavavà*, ambo simus.
 Plural. *Bhavàmà*, simus, utinam simus.

Ling. nimitè. Imperativus II.

- Sing. *Bhavèl*, sit.
 Dual. *Bhavèdam*, simus ambo.
 Plur. *Bhavèyu*, simus.
 Sing. *Bhavè*, sis, esto.
 Dual. *Bhavèdàm*, sitis ambo, estote.
 Plur. *Bhavèda*, sitis.
 Sing. *Bhavèyam*, sim.
 Dual. *Bhavèvà*, simus ambo.
 Plur. *Bhavèmà*, simus.

Ashirling. Imperativus seu optativus benedictionis et permissionis.

- Sing. *Bhuyàl*, sit.
 Dual. *Bhuyàstam*, ambo sint.
 Plur. *Bhuyàsu*, sint.
 Sing. *Bhuyà*, sis.
 Dual. *Bhuyàstam*, sitis ambo.
 Plur. *Bhuyàsta*, sitis.
 Sing. *Bhuyàsam*, sim.
 Dual. *Bhuyàsà*, simus ambo.
 Plur. *Bhuyàsà*, simus.

Paròkschè Lll. Praeteritum perfectum II.

- Sing. *Babhuvà*, fuit.
 Dual. *Babhuvadu*, ambo fuerunt.
 Plur. *Babhuvu*, fuerunt.
 Sing. *Babhuvitha*, fuisti.
 Dual. *Babhuvitha*, fuistis ambo.
 Plur. *Babhuvà*, fuistis.

Sing. *Babhuvā*, fui.
 Dual. *Babhuvivā*, fuimus ambo.
 Plur. *Babhuvimā*, fuimus.

Lung. Praeteritum perfectum III.
 Sing. *Abhul*, fuit.
 Dual. *Abhudām*, ambo fuerunt.
 Plur. *Abhuvan*, fuerunt.
 Sing. *Abhu*, fuisti.
 Dual. *Abhudam*, fuistis ambo.
 Plur. *Abhuda*, fuistis.
 Sing. *Abhuvam*, fui.
 Dnal. *Abhuvā*, fuimus ambo.
 Plur. *Abhumā*, fuimus.

Anadyatanè Lul. Futurum I.
 Sing. *Bhavidā*, erit.
 Dual. *Bhavidārau*, erunt ambo.
 Plur. *Bhavidārā*, erunt.
 Sing. *Bhavidāsi*, eris.
 Dual. *Bhavidāsthā*, eritis ambo.
 Plur. *Bhavidāstha*, eritis.
 Sing. *Bhavidāsmi*, ero.
 Dual. *Bhavidasvā*, erimus ambo.
 Plur. *Bhavidāsma*, erimus.

Lirng, kriyādipattau. Futurum II.
 Sing. *Abhaviszyal*, erit,
 Dual. *Abhaviszyadām*, erunt ambo.
 Plur. *Abhaviszyan*, erunt.
 Sing. *Abhaviszyā*, eris.
 Dual. *Abhaviszyadām*, eritis ambo.
 Plur. *Abhaviszyada*, eritis.
 Sing. *Abhaviszyam*, ero.
 Dual. *Abhaviszyāvā*, erimus ambo.
 Plur. *Abhaviszyāmā*, erimus.

Litl. Futurum III.

- Sing. *Bhaviszyadi*, erit.
 Dual. *Bhaviszyada*, erunt ambo.
 Plur. *Bhaviszyandi*, erunt.
 Sing. *Bhaviszyasi*, eris.
 Dual. *Bhaviszyathà*, eritis ambo.
 Plur. *Bhaviszyatha*, eritis.
 Sing. *Bhaviszyàmì*, ero.
 Dual. *Bhaviszyàva*, erimus ambo.
 Plur. *Bhaviszyàma*, erimus.

Futurorum terminationes in activis et neutris semper sunt uniformes in omnibus conjugationibus.

Vocales accentu notatae semper longae sunt, ut supra monui; illae vero quae accentu gravi vel acuto destituuntur, breviter sunt pronunciandae. (*)

Modus infinitivus.

Quem Graeci modum infinitivum habent, ut *τύπτισθαι*, *verberari*, vel *τύπτιν verberare*, cum Brahmanes supino suppleant: v. g. *Bhavitum*, esse, existere, ut sit, existat; *nactum* ligare, ligatum, ut liget, ad ligandum &c. sit ergo.

Bhavitum, esse, existere.

Participium Praesentis.

- Masc. *Bhavan*, existens.
 Fem. *Bhavandi*, fem. existens.
 Neut. *Bhaval*, existens.

Participium Praeteriti.

- Masc. *Babhuvàn*, qui fuit, exstitit.

(*) *Tantum fere interest inter vocales et consonantes, quantum inter animam et corpus*, ait Priscianus Grammaticus lib. 1. de *num. Literarum apud Veteres*, pag. 544. apud Heliam Putschium in lib. inscripto: *Grammaticae Latinae Auctores Antiqui*, Hanoviae 1605. Certe a vocalibus corruptis, permutatis, improbe prolatis, praecipua omnium idiomatum corruptio et permutatio. Quare diligenter et accuratè sunt enunciandae, cum in his Linguae integritas, anima, elegantia, et decor consistat.

Fem. *Babhuszì*, quae fuit, exstitit.

Neut. *Babhuszaval*, quod fuit, exstitit.

Participium ex futuro I, significans habitum.

Masc. *Bhavidà*, qui solet esse, existere.

Fem. *Bhavitrì*, quae solet esse, existere.

Neut. *Bhavitr*, quod solet esse, existere.

Participium futuri ex Futuro III.

Masc. *Bhaviszyan*, futurus.

Fem. *Bhaviszyandì*, futura.

Neut. *Bhaviszyal*; futurum.

Participium Praeteriti II.

Hoc crebro utuntur dum dicere volunt: *postquam fuit, exstitit, postquam amavit, cum amasset, cum dixisset, postquam dixisset, hoc dicto, amato, &c. Bhuvà*, posquam fuit.

Supinum.

Bhavitum, ut sit, *tanitum*, *Kartum* ut faciat, factum, ad faciendum.

Gerundium ex futuro I.

Masc. *Bhavidavya*, qui potest, aut debet esse.

Fem. *Bhavidavyà*, quae potest, aut debet esse.

Neut. *Bhavidavyam*, quod potest, aut debet esse.

Vel etiam.

Masc. *Bhavaniya*, qui potest, solet, aut debet esse.

Fem. *Bhavaniyà*, quae potest, solet, aut debet esse.

Neut. *Bhavaniyam*, quod potest, solet, aut debet esse.

V. g. *mama cartaviyam* meum negotium, res mihi facienda, mihi faciendum opus. *Bhavaniyam* res existenda.

Haec igitur est prima verborum activorum Conjugatio. Juxta hanc conjugatur *Dhupatschaszpàghe* seu *patschadi* coquit; *ddunandì samrdhau* seu *nandadi*, laetatur, exultat; *vyeingsamvaranè* seu *vyayadi* perit; *nahabandhanè* seu *nahyadi* ligat, *tudavyathanè* seu *tudadi* pungit, affigit; *Divucridhà* seu *divyadi* ludit, vincit, loquitur, reprehendit, laudat; tot enim habet significationes. *Mutschna mòkschanè* seu *muntschadi* separat; *tschurastèyè* seu *tschorayadi* furatur; surripit; *pàlarakschanè* seu *pàlayadi* regit, gubernat; *artschapùdjàyàm* seu *artschadi* colit, veneratur; *namadi*, adorat; *gatschadi* pergìt, incedit; *stàbyadi*,

ponit, collocat; *rekschadi* alit, nutrit, protegit, liberat; *svabadi* dormit; *tscharadi* vagatur, circumit; *shamsadi* laudat, celebrat; *stuvadi* laudat; *bhòdhadi* intelligit, percipit &c. Ex his aliqua in iis modis et temporibus inflectam, quae lectori aliquod fastidium aut difficultatem parere possunt.

Indicativi tempus Praesens.

Sing. *Patschadi* coquit, *nandadi* exultat, *vyayadi* perit, *nahyadi* ligat, *tudadi* affligit, *divyadi* ludit, *muntschadi* separat, dividit, *tschorayadi* surripit, *palàyadi* gubernat, *artschayadi* colit.

Dual. *Patschada*, *nandada*, *vyayada*, *nahyada*, *tudada*, *divyada*, *muntschada*, *tschorayada*, *palàyada*, *artschayada*.
Coquunt ambo &c.

Plur. *Patschandi*, *nandandi*, *vyayandi*, *nahyandi*, *tudandi*, *divyandi*, *mutschandi*, *tschorayandi*, *palàyandi*, *artschayandi*. *Coquunt* &c.

II. Sing. *Patschasi*, *nandasi* &c. *coquis*, *exultas* &c.

Dual. *Patschathà*, *nandathà* &c. *coquitis*, *exultatis* &c.

Plur. *Patschatha*, *nandatha* &c. *coquitis*, *exultatis* &c.

III. Sing. *Patschàmi*, *nandàmi* &c. *coquo*, *exulto* &c.

Dual. *Patschávà*, *nandávà* &c. *coquimus*, *exultamus ambo*.

Plur. *Patschàmà*, *nandàmà* &c. *coquimus*, *exultamus*.

Praeteritum Perfectum I.

I. Sing. *Apatschal*, *coxit*, *anandal* exultavit, *avyayal* periit, *anahyal* ligavit, *atudal* afflixit, *amuntschal* divisit, *atrchòrayal* surripuit, furatus est, *apalayal* gubernavit, *aartschayal* coluit, veneratus est.

Dual. *apatschadàm*, *coxerunt ambo*, &c.

Plur. *apatschan*, *coxerunt*, &c.

Imperativus I.

Sing. *Patschadu vel patscadàl*, *nandadu vel nandadàl*, *vyayadu vel vyayadàl*, *nahyadu vel nahyadàl* &c.

Imperativus II.

I. Sing. *Patschèl*, *nandèl*, *vyayèl*, *nahyèl*, *tudèl*, *dívyel*,

muntschël, tschòrayèl, pálayèl, artschayèl.
Imperativus optativus benedictionis
et permissionis.

I. Sing. Patschyál, nandyál, viyál, nahyál, tudyál, divyal,
mutschyál, pálayál, tschòryál, artschyál.

Praeteritum Perfectum II.

	<i>coxit .</i>	<i>periit .</i>	<i>ligavit .</i>	<i>lusit .</i>
I. Sing.	Papàtscha,	vivyàya,	nanàha,	didèva .
Dual.	Pètschadu,	vivyadu,	nèhadu,	didivadu .
Plur.	Pètschu,	vivyu,	nèhu .	didivu .
	<i>afflixit .</i>	<i>divisit .</i>	<i>surripuit .</i>	<i>gubernavit .</i>
Sing.	Tudòda,	mumòtscha,	tschòrayá mása,	pálayámása .
Dual.	Tududu,	mumutschu,	tschòrayá másadu,	pálayámásadu .
Plur.	Tududu,	mumutschu,	tschòrayá másu,	pálayámásu .
	<i>coxisti .</i>	<i>periisti .</i>	<i>ligasti .</i>	<i>lusisti .</i>
II. Sing.	Pètschitha,	vivyayitha,	Nèhitha,	Didèvitha .
<i>et</i>	<i>Patschacta,</i>	<i>et vivicta .</i>	<i>et nanacta .</i>	
Dual.	Pètschathu .	vivyathu .	Nèhathu .	Didèvathu .
Plur.	Pètscha .	vivya .	Nèha .	Didèva .
	<i>coxi .</i>	<i>perii .</i>	<i>ligavi .</i>	<i>lusi .</i>
III. Sing.	Papàtscha .	vivyàya .	nanàha .	Didèva .
Dual.	Pètschivá .	vivivá .	nèhivá .	didivá .
Plur.	Pètschimá .	vivimá .	nèhimá .	didimá .
	<i>afflixisti .</i>	<i>divisisti .</i>	<i>surripuisti .</i>	
II. Sing.	Tudòditha,	mumòtschitha,	tschorayámásitha .	
Dual.	Tududathu,	mumutschathu,	tschorayámasathu .	
Plur.	Tududa,	mumutscha,	tschorayámása .	
	<i>Afflixi .</i>	<i>Divisi .</i>	<i>Surripui .</i>	
III. Sing.	Tudòda,	mumòtscha .	tschòrayámása .	
Dual.	Tududivá,	mumutschivá .	rschòrayámásivá .	
Plur.	Tududimá,	mumutschimá .	tschòrayámásimá .	
	<i>affliximus .</i>	<i>divisimus .</i>	<i>surripuimus .</i>	

Hoc Praeteritum Perfectum formatu difficillimum est, neque certa regula tradi potest, sed ex *vyàcarna* seu *syntaxi* hujusmodi formatio addisci poterit.

Interim respondere videtur Graecorum Praeterito *τίτυφα verberavi*, *τίτυφας*, *verberasti*, *τίτυφας verberavit*; duplicat enim pri-

mam praesentis, v. g. *patschadi*, in Praeterito *papátscha*; *nahyadi*, in Praeterito *nanáha*; *divyadi* in Praet. *didèva*, *muntschadi* in Praet. *mumòtscha*. Hoc tamen generaliter dici nequit, nam *pálayadi* gubernat, habet *pálayámása* gubernavit, et *tschorayadi* furatur, habet *tschcrayámása* furatus est. Ita pariter *artschyadi* colit, habet *artschyámása*.

Aliqua ex his, ut *patschadi*, *vyayadi*, *nahyadi*, habent in Praeterito isto in prima nostra persona duplicem formationem, nempe vel longam vel brevem, ut *papátsha* vel *papatscha*; *vi-vyáya* vel *viviya*; *nanáha* vel *nanaha*, nempe *coxi*, *perii*, *ligavi*.

Praeteritum Perfectum III.

I. Sing.	Apákschil,	anandil,	anátsil,	atautsil.
	<i>coxit,</i>	<i>exultavit,</i>	<i>ligavit,</i>	<i>afflixit.</i>
Dual.	Apáktám,	anandisztám,	anádhám,	atauttám.
Plur.	Apákschu,	anandiszu,	anátsu,	atautsu.
II. Sing.	Apákschì,	anandi,	anátsì,	atautsì.
	<i>coxisti,</i>	<i>exultasti,</i>	<i>ligasti,</i>	<i>afflixisti.</i>
Dual.	Apáktam,	anandisztam,	anádhám,	atauttam.
Plur.	Apákta,	anandiszta,	anádhá,	atautta.
	<i>coxistis,</i>	<i>exultastis,</i>	<i>ligastis,</i>	<i>afflixistis.</i>
III. Sing.	Apákscham,	anandiszam,	anátsam,	atautsam.
	<i>coxi,</i>	<i>exultavi.</i>	<i>ligavi,</i>	<i>affixi.</i>
Dual.	Apákshvá,	anandiszvá,	anátsvá,	atautsvá.
Plur.	Apákshná,	anandiszmá,	anátsiná,	atautsmá.
	<i>coximus,</i>	<i>exultavimus,</i>	<i>ligavimus.</i>	<i>affiximus.</i>

Adèvil lusit, ut *anandil*; *amutschal* divisit, ut *abhul* seu *amutschal*, *amutschadám*, *amutschan*. II. persona: *amutscha*, III. *amutschavam*, *amutschavá*, *amutschamá*, *divisi*, *divisimus* *ambo*, *divisimus*. Ita

Atschural furatus est, *apilal* gubernavit, *artschilal* coluit.

Futurum I.

Sing. *Paktà* coquet, *nandidá* exultabit, *vyádá* peribit, *naktá* ligabit, *tòttá* affliget, *punget*, *dèvidá* ludet, *moktá* dividet, *tschorayidá* furabitur, *pálaydá* gubernabit, *artschayidá* colet. Reliqua ut in *Bhavadi* futuro I.

Futurum II.

Sing. *Apakschyal*, *coquet*, *anandiszyal*, *avyasyal*, *anatsyal*, *atòt-*

syal, adèviszyal, amòkschyal, atschorayiszyal, apàlayiszał, ártschayiszyal. Omnia terminantur ut praeteritum I.

Futurum III.

Sing. Pakschadi *coquet*, nandiszyadi, vyásyadi, natsyadi, totsya-di, dèviszyadi, mòkschyadi, tschorayiszyadi, pàlayiszyadi, artschayiszyadi. Reliqua ut *Bhaviszyadi* in fut. III.

Infinitivum et Supinum .

Pactum coctum, coquere, ad coquendum, *nanditum* exultatum, *vyatum* ad pereundum, ut pereat, deficiat, *nactum* ligatum, *tòttum* afflicto, punctum, *dèvitum* lusum, *mòctum* divisum, *tschòrayitum* furari, ut furetur, *pàlayitum* gubernatum, *artschayitum* cultum .

Participium Praesentis .

Masc. Patschan *coquens*, nandan, vyayan, nahyan', tudan, dī-vyan, muntschan, tschòrayan, pàlayan .

Femin. Patschandi, nandandi, vyayandi, nahyandi, tudandi, divyandi, muntschandi, tschòrayandi, pàlayandi .

Neut. Patschal, nandal, vyayal, nahyal, tudal, divyal, muntschal, tschòrayal, pàlayal .

Participium Praeteriti .

Masc. Pètschivàn, qui coxit, nanandvàn, samvivivàn, sannèhivàn, qui ligavit, tududvàn qui pupugit aut afflixit, didivàn qui lusit, mumutschvàn qui separavit, solvit, divisit, tschòrayàntshvacrvàn qui furtum fecit, vel tschorayànbabhuvàn, qui fur exstitit, qui surripuit, vel tschorayàmàsivan, qui furtum fecit; pàlayàntschacrvàn qui gubernavit, vel pàlayàn àsivàn qui gubernator exstitit; artschayantschacrvàn qui coluit, cultum fecit, vel artschayàn babhuvan, qui cultor fuit, artschayamàsivàn qui cultor exstitit &c. Correspondet hoc participium graeco *ὁ τυπών*, vel *ὁ τυψας* qui verberavit .

Femin. Pètschuszì quae coxit, nananduszì quae exultavit, samvivvuszì quae periit, sannèhuszì quae ligavit, tuduszì quae afflixit, didivuszì quae lusit, mumutschuszì quae divisit, tschòrayàntschacrszì quae furtum fecit, pàlayàntschacrszì quae gubernavit, artschayàntschacrszì quae coluit .

Neut. Pètschival *quod coxit*, nanandval, samvivival, sannèhival,

tududval, didival, mumutschval, tschòrayàntschacrvàl, vel tschòrayàmàsival, pàlayàm àsival, vel pàlayantschacrvàl; artschayàmàsival vel artschayàntschacrvàl.

Participium II. Praeteriti.

Paktvâ, *postquam coxit, cocto, cocta, cocto*, nanditvâ, vya-yidâ, naktvâ, tutvâ, dèvitvâ, vel dùtvâ, muktvâ, tschorayidâ, pàlayidâ, artschayidâ.

Participium Futuri I. significans habitum.

Masc. Pakta *qui solet coquere*, nandidâ, vyâdâ, naktâ, tòttâ, dèvidâ, mòktâ, tschorayidâ, pàlayidâ, artschayidâ.

Fem. Paktrî, nanditrî, naktrî &c.

Neut. Paktr, nanditr, naktr &c.

Omnia haec exeunt in *r* radicale breve, et declinari debent per *Kartr* seu *Kartâ* in masculino et neutro, seu per declinationem in *r* masculinum et neutrum. Feminina autem declinanda sunt per *i* longum femininum.

Participium Futuri ex Fut. III.

Masc. Pakschyan *cocturus*, nandiszyan, vyâsyan, natsyan, tòtsyan, dèviszyan, mòkshyan, tschòrayiszyan, pàlayiszyan, artschayiszyan.

Fem. Pakschyandî *coctura*, nandiszyandî, vyâsyandî, natsyandî, tòtsyandî, dèviszyandî, tschorayiszyandî.

Neut. Pakschyal, *cocturum*, nandiszyal, vyâsyal, natsyal, tòtsyal, dèviszyal, mòkschyal, tschòrayiszyal &c.

Gerundium ex Fut. I.

Masc. Paktavya *coquendus*, nandidavya, vyâdavya, naktavya, tòttavya, dèvidavya, mòktavya, tschòrayidavya, pàlayidavya, artschayidavya.

Fem. Paktavyâ, cum ultima *a* longa, &c.

Neut. Paktavyam, cum ultima *m* littera; quod in neutris in hoc gerundio semper observandum, ut *nandidavyam* exultandum, *naktavyam* ligandum, *tòttavyam* pungendum, affligendum &c.

C O N J U G A T I O II.

Ada bhakschanè.
edit.

Rudhiravarànè.
aggreditur, vel
impugnat.

Tugiryòghè.
jungit.

Sing.	Atti <i>edit</i> .	Runadhi <i>impugnat</i> .	Yunacti <i>jungit</i> .
Dual.	Attà .	Rundhà .	Yudjdà .
Plur.	Adandi .	Rundhandi .	Yudjandi .
Sing.	Atsi , <i>edis</i> .	Rundhatsi , <i>impugnas</i> .	Yunakschi .
Dual.	Athà .	Rundhà .	Yunctà .
Plur.	Atha .	Rundha .	Yuncta .
Sing.	Admi , <i>edo</i> .	Rundhmi , <i>impugno</i> .	Yunadmi .
Dual.	Advà .	Rundhvà .	Yudjvâ .
Plur.	Admâ .	Rundhmâ .	Yudjmâ .

Praeterit. Perfectum I.

Sing.	Aadal , <i>comedit</i> .	Arunal .	Ayunal , <i>junxit</i> .
Dual.	Aattâm .	Arundhâm .	Ayunctâm .
Plur.	Aadan .	Arundhan .	Ayunctan .
Sing.	Aada , <i>comedisti</i> .	Arunna .	Ayudja , <i>jûnxisti</i> .
Dual.	Aattam .	Arundham .	Ayunctam .
Plur.	Aatta .	Arundha .	Ayuncta .
Sing.	Aadam , <i>comèdi</i> .	Arunadham .	Ayunadjam .
Dual.	Aadvâ .	Arundhvâ .	Ayudjvâ .
Plur.	Aadmâ .	Arundhmâ .	Ayudjmâ .

Verbum *Runadhi* et *yunacti* in hoc Praeterito in prima Brahmanica persona seu nostra tertia etiam habet *arunad* , et *ayunag* . Ita pariter in II. persona etiam habet *arunal* vel *arunad* , et *ayunal* vel *ayunag* , tu *junxisti* . (*)

Imperativus optativus I.

Sing. *Attu* , vel *attâl* , comedat ; *Ranadhu* vel *Rundhâl* , ag-

(*) Cum verba Samscrdamica careant modo conjunctivo seu sub-
junctivo , ut vidimus in verbo *Bhavati* , Brahmanes verbum aliqua tem-
poris conditione affectum relinquunt in modo indicativo , et eidem ver-
bo conditionem subjungunt . v. g. Dum comederem , tu me pupugisti :
Aadamyada , *tvam atautsî mâ* . Vides heic in verbo *aadam* comedi Praet-
Indicativi , quod valet comedi dum , *dum comedebam* , *tvam tu* , *atautsî*
pupugisti , iterum est praeteritum indicativi , *mâ me* . Particula tempo-
ris , conditione seu modo affecti , est *yada* , *quando* , *dum* , quae verbo
annectitur .

Mama rakshâ shatrûdhâni bhavati yati :

Mea salus occisio hostis existit si . Id est

Si mea salus hostis occisio est . Vide supra in *Adverbiis* , inter quae
Brahmanes *praepositiones* , et particulas *conditionales* reponunt .

grediatur, invadat, impugnet; *yunctu* vel *yuncàl*, jungat.

Dual.	Attàm .	Rudhàm .	Yunctàm .
Plur.	Adandu .	Rudhandu .	Yudjandu .
	<i>edant .</i>	<i>aggrediantur .</i>	<i>jungant .</i>
Sing.	<i>Adhi</i> vel <i>attàl</i> comede ; <i>rudhi</i> vel <i>rundhàl</i> aggredere , impugna, impugnato; <i>yuncti</i> vel <i>yuncàl</i> junge vel jungito.		
Dual.	Attam .	Rundham .	Yunctam .
Plur.	Atta .	Rundha .	Yuncta .
Sing.	Adàni <i>comedam</i> .	Runadhavàni .	Yunadjàni .
Dual.	Advàvà .	Runadhavà .	Yunadjàvà .
Plur.	Advàmà .	Runadhàmà .	Yunadjàmà .
	<i>comedamus .</i>	<i>aggrediamur .</i>	<i>jungamus .</i>

Imperativus II.

Sing.	Adyàl <i>edat</i> .	Rundhyàl .	Yundjàl, <i>jungat</i> .
Dual.	Adyàdàm .	Rundhyàdàm .	Yundjàdàm .
Plur.	Adyu .	Rundyu .	Yundju .
Sing.	Adyà , <i>ede</i> .	Rundhyà .	Yundja , <i>junge</i> .
Dual.	Adyàdam .	Rundhyàdam .	Yundjàdam .
Plur.	Adyàda .	Rundhyàda .	Yundjàda .
Sing.	Adyàm, <i>edam</i> .	Rundhyàm .	Yundjàm, <i>jungam</i> .
Dual.	Adyàvà .	Rundhyàvà .	Yundjàvà .
Plur.	Adyàma .	Rundhyàma .	Yundjàma .
	<i>edamus .</i>	<i>aggrediamur .</i>	<i>jungamus .</i>

Imperat. Optativus III.

Sing.	Adyàl , <i>edat</i> ,	Rudhyàl .	Yudjyàl , <i>jungat</i> , <i>utinam edat</i> .
Dual.	Adyàstàm .	Rudhyàstàm .	Yudjyàstàm .
Plur.	Adyàsu .	Rudhyàsu .	Yudjyàsu .

Reliqua ut in prima conj. *Bhuyàl* .

Praeteritum Perfect. II.

Sing.	Aada, <i>edit</i> .	Ruròdha .	Yuyòdja , <i>junxit</i> .
Dual.	Adadu .	Rurudhadu .	Yuyudjadu .
Plur.	Adu .	Rurudhu .	Yuyudju .
Sing.	Aditha ,	Ruritha .	Yudjitha .
Dual.	Adithu .	Rurithu .	Yudjithu .
Plur.	Aada .	Ruròdha .	Yuyòdja .
Sing.	Aada <i>edi</i> .	Ruròdha .	Yuyòdja .

Dual.	Adivà.	Rurivà.	Yudjivà.
Plur.	Adimà.	Rurimà.	Yudjimà.

Praet. Perfectum III.

Sing. *Arudhal*, invasit, aggressus est, *ayudjal* junxit, conjugabis ut *Abhul* in I. conjugatione.

Verbum *edo* heic mutat formam, et dicitur: *agghasal*, *agghasadàm*, *agghasavan* &c.

Idem in Praeterito II. pariter habet: *djagghàsa* comedit, *djakschadu* comederunt, *djakschu* comederunt.

Verbum *aggredior* et *jungo* in hoc Praeterito III. etiam habet *arautsil* aggressus est, invasit; *ayaukschil* junxit; et tunc conjugantur ut *anàtsil* exultavit, in I. conjugatione.

Futurum I.

Sing. *Attà* edet; *ròdhà* invadet, aggredietur; *yòctà* junget, ut *Bhavida* in I. Conjug.

Futurum II.

Sing. *àtsyal* edet; *aròtsyal* invadet; *ayòkschyal* junget, ut *abhavisyal* in I. Conjug.

Futurum III.

Sing. *atsyadi* comesturus est, *ròtsyadi* invasurus est, *yòkschyadi* juncturus est.

Infinitivum et Supinum.

Attum, comestum, comedere, ad comedendum.

Ròdhum, invasum, impugnatum, ad impugnandum &c.

Tòctum, junctum, jungere, ad jungendum.

Participium Praesentis.

Masc.	Adan, <i>edens</i> .	rundhan.	yudjan, <i>jungens</i> .
Fem.	Adandì.	rundhandì.	yudjandì.
Neutr.	Adal.	rundhal.	yudjal.

Participium Praeteriti.

Masc.	Aadivàn,	rurudhvàn,	yuyudjivàn.
Fem.	Aaduszi,	rurudhuszi,	yuyudjuszi.
	<i>quae edit</i> ,	<i>quae invasit</i> ,	<i>quae junxit</i> .
Neut.	Aadival,	rurudhval,	yuyudjival.
	<i>quod edit</i> ,	<i>quod invasit</i> ,	<i>quod junxit</i> .

Verbum *edo* etiam habet: *Djakschivàn* qui comedit; *djakschuszi* quae comedit; *djakschival* quod comedit.

Participium Futuri I.

Attà qui solet edere ; *ròdhà*, *yòctà* qui solet jungere .

Participium Futuri III.

Masc. Atsyàn ,	editurus ,	ròtsyàn ,	yokschyàn .
Fem. Atsyandì ,		ròtsyandì ,	yokschyandì .
Neut. Atsyal ,		ròtsyal ,	yokschyal .
	<i>editurum .</i>	<i>invasurum .</i>	<i>juncturum .</i>

Participium Praeteriti II.

Djagdhvâ postquam comedit . *Rudhvâ* postquam invasit ,
Juctvâ postquam junxit , vel juncto , juncta , juncto .

Gerundium ex Futuro I.

Masc. Attavya , comedendus .
Ròdhavya , invadendus , impugnandus .
Yòctavya , jungendus .
Fem. Attavyâ , comedenda .
Ròdhavyâ , impugnanda .
Yòctavyâ , jungenda .
Neut. Attavyam , comedendum .
Ròdhavyam , impugnandum .
Yòctavyam , jungendum .

Hoc modo conjugatur *Bhulpàlanâbhyavahàrayò* seu verbum *Bhunacti* , quod significat *comedere* , et *regere* .

Bhunacti , comedit , regit .

Bhunakschi , comedis , regis .

Bhunadmi , comedo , rego , in omnibus ut *yunacti* .

Praeteritum I.

Abhunal , vel *abhunag* comedit , rexit .

Imperativus Optativus I.

Bhunactu , vel *Bhuncâl* , edat , regat .

Bhuncti , vel *bhuncâl* ede , rege .

Bhunadjâni , edam , regam .

Imperativus II.

Bhudjàl , ut *yudjàl* .

Imperativus Optativus III.

Bhudjàl , ut *Bhujâl* vel *yudjàl* .

Praeteritum II.

Bubhòdja comedit , *bubhudjadu* comederunt , *bubhudju* comederunt .

Praeteritum III.

Abhaukschil, comedit, ut *apakschil* coxit, in I. Conjug.

Futurum I.

Bhòctà comedet, ut *yoctà*.

Futurum II.

Abhòkschyal; Futurum III. *bhòkschyadi*; Supinum *Bhòctum*; Particip. Praes. *Bhudjan*, *bhudjandi*, *buhdjal*; Particip. Praeter. *Bhubhugiwan*, *bubhudjuszi*, *bubhadjival*; Particip. Fut. I. *Bhòctà*; Particip. Fut. III. *Bhòkschyan*, Particip. Praet. II. *Bhuctvā*; Gerundium *Bhòctavya*.

C O N J U G A T I O III.

Szugnabhiszave seu *Sunòdi*. *Tschintschayane*, seu *tschinodl*, certam cerimoniam exercet. *auget*.

Tanvoistàre seu *tanodi*, facit, *Kriankàranè* seu *Karodi*, facit, operatur, extendit. *operatur, agit*.

Bhrungvyactàyam seu *Bhravidi* loquitur, dicit.

Indicativus.

Sing. *Sunòdi*, *tschinòdi*, *tanòdi*, *karòdi*, *Bhravidi*.
ritum exercet, auget, facit, facit, dicit.

Dual. *Sunudà*, *tschinudà*, *tanudà*, *karudà*, *bhrudà*.

Plur. *Sunvandi*, *tschinvandi*, *tanvandi*, *karvandi*, *bhruvandi*.

Sing. *Sunòdzi*, *tschinòdzi*, *tanòdzi*, *karòdzi*, *bhravìdzi*.
auges, facis, facis loqueris.

Dual. *Sunuthà*, *tschinutà*, *karuthà*, *bhruthà*.

Plur. *Sunatha*, *tschinuta*, *tanutha*, *karutha*, *bhrutha*.

Sing. *Sunòmi*, *tschinòmi*, *tanòmi*, *karòmi*, *bhravìmi*.
rit. exerceo, augeo, facio, facio, loquor.

Dual. *Sunvā*, *tschinvā*, *tanvā*, *kurvā*, *Bhruvā*.
et sunuvā, et tschinuvā, et tanuvā.

Plur. *Sunmā*, *tschinmā*, *tanmā*, *kurmā*, *bhrumā*.
et sunumā, et tschinumā, et tanumā,

Praeteritum I.

Sing. *Asunòl*, *atschinòl*, *adanòl*, *acaròl*, *abhravìl*.
auxit, fecit, fecit, dixit.

Dual. *Asunuvadām*, *atschinuvadām*, *adanaivadām*, *abhradām*.

Plur. Asunvan, atschinvan, adanvan, abhravan.
 Sing. Asunò, atschinò, adanò, abhravì.
auxisti, fecisti, dixisti.

Dual. Asunadam, atschinudam, adanudam, abhrudam.

Plur. Asunuda, atschinuda, adanuda, abhruda.

Sing. Asunuvam, atschinuvam,) adanavam, abhravam.
) acaravam,
cerim. feci. auxi. feci. dixi.

Dual. Asunuvà, atschinuvà, adanvâ, acurvâ, abhruvâ.

Plur. Asunumâ, atschinumâ, adanmâ, acurmâ, abhrumâ.

Imper. Optativus I.

Sing. Sunòdu *vel* sunudâl, tschinòdu *vel* tschinudâl, tanòdu
vel tanudâl, karòdu *vel* karudâl, bhravìdu *vel* bhrudâl.

Dual. Sunudàm, tschinudàm, tanudàm, karudàm, bhrudàm.

Plur. Sunvandu, tschinvandu, tanvandu, kurvandu, bhruvandu.

Sing. Sunu tschinu tanu kuru Bravì.
et sunudâl, et tschinudâl, et tanudâl, et kurudâl, et bhrudal.
cerim. fac. auge. fac. fac. dic.

Dual. Sunudam, tschinudam, tanudam, karudam, bhrudam.

Plur. Sunuda

Sing. Sunavàni, tschinavàni, tanavàni, caravàni, bhravàni
cerim. faciam, augeam, faciam, faciam, dicam.

Imperativus II.

Sing. Sunuyâl, tschinuyâl, tanuyâl, kuryâl, bhrayâl.

Dual. Sunuyàdàm, tanuyàdàm, kuryàdàm, bhrayàdàm.

Plur. Kuryu, bhrayu, Sunuyu, tschinuyu.

Sing. Kuryà, bhrayà, sunuyà, tschinuya.

Dual. Kuryàdam, bhrayadam, sunuyàdam, tschinuyàdam.

Plur. Kuryàda, bhrayàda, sunuyàda, tschinuyàda.

Sing. Kuryàm, bhrayàm, sunuyàm.

Dual. Kuryàvâ, bhrayàvâ, sunuyàva.

Plur. Kuryàmâ, bhrayàma, sunuyàma.

Imperat. Optat. III.

Sing. Sùyâl, tschìyâl, tanyâl, kriyâl, utschyâl.

Dual. Sùyàstàm, tschìyàstàm, tanyàstàm, kriyàstàm, utschyàstàm.

Plur. Sùyàsu, &c.

Sing. Sùyâ, tschìyâ, tanyâ : &c.

Dual. Sùyàstam,

Plur. Sùyàsta, &c. ut *Bhuyal* in I. Conjug.

Perfectum II.

Sing. Suszàva, tschicàya, tadàna, tschacàra, uvàtscha.

Dual. Suszuvadu, tschikyadu, tènadu, tschacradu, ùtschadu.

Plur. Suszuvu, tschikyu, tènu, tschacru, ùtschu.

Sing. Tènitha tschacartha. ùtschita

vel tadasta

vel utschacta

Ita Tschighètha,

fecisti

fecisti,

dixisti

vel tschicaitha.

Dual. Tènathu, tschacrathu,

ùtschithu

dual. tschicyathu.

Plur. Tèna, tschacra,

uvàtscha

plu. tschicya.

Sing. Tena tschacàra,

ùtscha vel

vel Fadana

uvatscha.

tschicàya.

Dual. Tènivà, tschacrivà,

ùtschivà.

tschicyava.

Plur. Tènimà, tschacrimà,

ùtschimà.

tschicyama.

fecimus,

fecimus,

diximus.

Tschitschàya, tschitschyadu, tschitschyu, in 1. Brahm. pers.

Singularis.

Praet. Perfectum III.

Sing. *Asàvwil*, certam cerimoniam fecit; *atscheyszil*, auxit; *atanil* fecit, item *atanil* fecit, cum penultima brevi; *acàrszil* fecit; *avòtschal* locutus est, dixit. Hoc ultimum conjugabis ut *abhul* in 1. Conjugatione, alia quattuor verba antecedentia ut *anandil* exultavit, ibidem in fut. III.

Futurum I.

Sing. Sòdà, tschèdà, tanidà, karttà, vactà.

augebit, faciet, faciet, dices.

Futurum II.

Sing. Asòszyal, atschèszyal, ataniszyal, akariszyal, avakschyal.

Futurum III.

Sing. Sòszyadi, tschèszyadi, taniszyadi, kariszyadi, vakschyadi.

Omnia ut *bhaviszyadi*.

Infinitivum et Supinum.

Sòdum, tschèdum, tanidum, karttum, vactum.

Participium Praes.

Masc. Sunvan, tschinvan, tanvan, Kurvan, bhruvan

agens, faciens, faciens, loquens.

Fem. Sunvandì, tschinvandì, tanvandì, kurvandì, bhruvandì.
 Neut. Sunval, tschival &c.

Participium Praeteriti.

Masc. Suszuvàn, nitschischivàn, tènivan, tschacrivàn, ùtschivàn.

Fem. Suszuszi, nitschitschyszì, tenuszì, tschacruszì, utschuszì.

Neut. Suszuval, nitschitschivàl, tenival, tschacrival, utschival.

Participium Futuri I.

Masc. Sòdà, tschèdà, tanidà, karttà, vactà.

qui solet cerem. facere, qui solet augere, facere, loqui.

Participium Fut. III.

Masc. Sòszyan, tschèszyan, taniszyan, kariszyan, vakschyan.

Fem. Sòszyandì &c.

Neut. Soszyl &c.

Participium Praeteriti II.

Tschitvâ postquam auxit, aucto, *krvâ* postquam fecit, facto, *uctvâ* postquam dixit, locutus fuit &c.

Gerundium ex Fut. I.

M. Sòdavya, tschèdavya, tanitavya, karttavya, vactavya.

F. Sòdavyà, tschèdavyà &c.

N. Sodavyam, tshèdavyam, tanitavyam, karttaviam &c.

augendum, faciendum, faciendum &c.

Notandum, quod verbis subinde aliquae praepositiones annectantur et cum iis componantur, itaque speciminis gratia heic pauca verba tradimus.

Sing. *Samscaròdi* ornat; compositum ex *sam* simul & *karòdi* facit, id est, adornat, coornat, ornatum facit.

Samscaroszi ornas &c.

Samscaròmi orno etc.

In Praeterito I.

Samascaròl ornavit; ita *vidanòdi*, multum, valde facit, in Praeterito habet *vyadanòl* valde fecit. Sic *ubavasadi* assidet, prope sedet aut habitat, in Praet. habet *ubàvasal*. (*)

(*) Quamvis in dialectis Indicis ex Samserdamica lingua dimanantibus nomina et verba persaepe cum Samserdamicis in sua radice materna convenient, attamen inflexiones illorum nominum et verborum a maternis valde discrepant. v. g. Verbum samserdamicum *Karòmi* facio, *Karòsi* facis, *Karòsi* facit, in lingua *Maràshica* conjugatur: *My*

C O N J U G A T I O I V.

<i>Dhu Krìngdravya viniyamè,</i>	<i>Grahaubadanè seu Grahmàdi,</i>
seu <i>Krìnnàdi,</i> emit .	cipit,prehendit, capit .
Sing. <i>Krìnnàdi,</i> emit .	<i>Grahnnàdi,</i> accipit .
Dual. <i>Krìnnida .</i>	<i>Grahnnida .</i>
Plur. <i>Krìnnandi .</i>	<i>Grahnnandi .</i>
Sing. <i>Krìnnàsi,</i> emis .	<i>Grahnnàsi,</i> accipis .
Dual. <i>Krìnnithà .</i>	<i>Grahnnithà .</i>
Plur. <i>Krìnnitha .</i>	<i>Grahnnitha .</i>
Sing. <i>Krìnnàmi,</i> emo .	<i>Grahnnàmi,</i> accipio .
Dual. <i>Krìnnivà .</i>	<i>Grahnnivà .</i>
Plur. <i>Krìnnimà .</i>	<i>Grahnimà .</i>

Praet. Perfectum I.

Sing. <i>Akrìnnàl,</i> emit .	<i>Agrahnnàl,</i> accepit .
Dual. <i>Akrìnnidàm .</i>	<i>Agrahnnidàm .</i>
Plur. <i>Akrìnnan .</i>	<i>Agrahnnan .</i>
Sing. <i>Akrìnnà,</i> emisti .	<i>Agrahnnà,</i> accepisti .
Dual. <i>Akrìnnidam .</i>	<i>Agrahnnidam .</i>
Plur. <i>Akrìnnida .</i>	<i>Agrahnnida .</i>
Sing. <i>Akrìnnam,</i> emi .	<i>Agrahnnam,</i> accepi .
Dual. <i>Akrìnnivà .</i>	<i>Agrahnnivà .</i>
Plur. <i>Akrìnnimà .</i>	<i>Agrahnnimà .</i>

Imperat. Optat. I.

Sing. <i>Krìnnàdu,</i> vel <i>Krìnnidàl .</i>	<i>Grahnnàdu,</i> vel <i>Grahnidàl .</i>
Dual. <i>Krìnnidàm .</i>	<i>Grahnnidàm .</i>
Plur. <i>Krìnnandu .</i>	<i>Grahnnandu .</i>
Sing. <i>Krìnnihi,</i> vel <i>Krìnnidàl .</i>	<i>Grahanna,</i> vel <i>Grahnidàl .</i>
Dual. <i>Krìnnidam .</i>	<i>Grahnnidam .</i>
Plur. <i>Krìnnida .</i>	<i>Grahnnida .</i>
Sing. <i>Krìnnàni .</i>	<i>Grahnnàni .</i>
Dual. <i>Krìnnivà .</i>	<i>Grahnnivà .</i>
Plur. <i>Krìnnimà .</i>	<i>Grahnnimà .</i>

khartam ego facio ; *tum khartess,* tu facis ; *tuu khartè* ille facit . Vide librum : *Grammatica Marasta a mais vulgar,* em Roma 1778. pag. 30. Hoc pariter usuvenit in lingua *Tamulica, Malabarica, Talenganica, Nagarica* vulgari, aliisque dialectis ex Samscrdamica matre descendentibus .

Participium Praeteriti .

M. Tschicrayivàn ,	<i>qui emit .</i>	Djagrhivam ,	<i>qui accepit .</i>
F. Tschicrayuszi .		Djagrhuszi .	
N. Tschicrayival .		Djagrhival .	

Participium Fut. I.

M. Krèda ,	<i>qui solet emere .</i>	Grahidà ,	<i>qui solet accipere .</i>
F. Krètri ,	<i>quae solet emere .</i>	Grahitri ,	<i>quae solet accipere .</i>
N. Krètr ,	<i>quod</i>	Grahitr ,	<i>quod</i>

Masculina et neutra declina per exeuntia in *r* breve .

Participium Fut. III.

M. Krèszyan ,	<i>empturus .</i>	Grahiszyan ,	<i>accepturus .</i>
F. Krèszyandi .		Grahiszyandi .	
N. Krèrzyal .		Grahiszyal .	

Participium Praet. II.

Kritvâ *empto , postquam emisset , dum emisset .*

Grahitvâ , *accepto , postquam accepisset .*

Gerundium ex Futuro I.

M. Krèdavya ,	<i>emendus .</i>	Grahidavya ,	<i>accipiendus .</i>
F. Krèdavyà .		Grahidavyà ,	<i>accipienda .</i>
N. Krèdavyam .		Grahidavyam ,	<i>accipiendum .</i> (*)

C O N J U G A T I O V .

<i>Dhudhàng dhàrana pòszanayò .</i>		<i>Hudànà dānayò .</i>	
seu <i>dadhàdi</i> excipit , et <i>dà-dadi</i> dat , donat .		seu <i>Giuhòdi</i> dat et accipit , permutat .	
Sing.	<i>Dadhàdi</i> excipit .	<i>Dadàdi</i> dat .	<i>Giuhòdi</i> dat , accipit .
Dual.	<i>Dhattà</i> .	<i>Dattà</i> .	<i>Giuhudà</i> .
Plur.	<i>Dadhadi</i> .	<i>Dadadi</i> .	<i>Giuhvadi</i> .
Sing.	<i>Dadhàsi</i> excipit .	<i>Dadasi</i> dat .	<i>Giuhòsi</i> .

(*) Verba et nomina Samscrdamica ubique latinis literis scribimus , sicut ea scripsere R. P. Joannes E. Hanxleden , R. P. de Nobilibus , et D. G. Jones , olim Academiae Anglo-Calcuttanae Praeses ; hi enim viri alios omnes linguae Samscrdamicae peritia , et sana orthographia longe superarunt . Wilkins , Anquetil du Perron , Hodges , Dow , aliique , qui Samscrdamica attigerunt , projectitia , corrupta , et plerumque erronea metho et arte vocabula Samscrdamica exprimunt et describunt .

Dual. Dathà .	Dathà .	Giuhuthà .
Plur. Datha .	Datha .	Giuhutha .
Sing. Dadhàmi .	Dadàmi .	Giuhòmi .
<i>excipio .</i>	<i>do .</i>	<i>do et accipio .</i>
Dual. Dathvà .	Dadvà .	Giuhuvà .
Plur. Dathmà .	Dadmà .	Giuhumà .
	Praet. Perfect. I.	
Sing. Adadhàl .	Adadàl .	agiuhòl ; <i>dedit</i>
<i>excepit .</i>	<i>dedit .</i>	<i>et accepit .</i>
Dual. Adhattàm .	Adattàm .	agiuhòdàm .
Plur. Adadhu .	Adadu .	agiuhuvu .
Sing. Adadhà .	Adadà .	agiuhò .
<i>excepisti .</i>	<i>dedisti .</i>	<i>dedisti et accepisti .</i>
Dual. Adhattam .	Adattam .	agiuhutam .
Plur. Adhatta .	Adatta .	agiuhuta .
Sing. Adadhàm .	Adadàm .	agiuhavam :
<i>excepi .</i>	<i>dedi .</i>	<i>dedi , accipi .</i>
Dual. Adadvà :	Adadvà .	agiuhuvà .
Plur. Adadmà .	Adadmà .	agiuhumà .
	Imperat. Oprat. I.	
Sing. Dadhàtu , <i>vel</i> dhattàl , <i>excipiat .</i>		
dadàtu , <i>vel</i> dattàl , <i>det .</i>		
giuhòtu , <i>vel</i> giuhutàl , <i>det , accipiat .</i>		
Dual. Dhattàm . dattàm . giuhutam .		
Plur. Dadhatu . dadatu . giuhvatu .		
Sing. Dhèhi , <i>vel</i> dhattàl , <i>excipe .</i>		
dèhi , <i>vel</i> dattàl , <i>da .</i>		
giuhudhi <i>vel</i> giuhutal , <i>da et accipe .</i>		
Dual. Dhattam .	Dattam .	giuhutam .
Plur. Dhatta .	Datta .	giuhuta .
Sing. Dadhàni .	Dadàni .	giuhavàni .
<i>excipiam .</i>	<i>dem .</i>	<i>dem , accipiam .</i>
Dual. Dadhàvà .	Dadàvà .	giuhavàvà .
Plur. Dadhàmà .	Dadàmà .	giuhavàmà .
	Imperativus II.	
Sing. Dadhyàl .	Dadyàl .	giuhuyàl .
Dual. Dadhyàtàm .	Dadyàtam .	giuhuyàtàm .

Plur. **Dadhyu . Dadyu . giuhuyu .**
 Sing. **Dadhyà excipe , dadyà , da ; conjugabis ut adyàl comedat ,**
 in Imperat. II. in secunda Conjugatione .

Imperat. Optativus III.

Sing. **Dhèyàl . Dèyàl . Huyàl , ut Bhuyàl :**
 Excipiat, utinam excipiat; det, utinam det; det et acci-
 piat, utinam det et accipiat .

Praeteritum Perfect. II.

Sing. **dadhau . dadau . giuhàvà , vel giuhavàntscharà , vel**
 Excepit . dedit . **giuhavàmbabhuvà , vel giuhavàmàsa .**
 Dedit et accepit .

N. B. Praeteritum II. verbi *giuhòdi*, nempe *giuhavantscha-
 càra*, componitur ex praeterito verbi *karòdi*, facit; item ex *bha-
 vadi* existit; item ex verbo substantivo *astì* est, quod in Praet.
 pariter habet *àsa*, unde fit *giuhavàmàsa* .

Dual. Dadhatu ,	dadatu ,	giuhavatu .
Plur. Dadhu ,	dadu ,	giuhavu .
Sing. Dadhitha ,	daditha ,	giuhavitha .
Dual. Dadhàthu ,	dadàthu ,	giuhòtha .
Plur. Dadhau ,	dadau ,	giuhàva .
Sing. Dadhau <i>excepi</i> , dadan <i>dedi</i> ,		giuhàva <i>dedi accipi</i> .
Dual. Dadhivà ,	dadivà ,	giuhavivà .
Plur. Dadhimà ,	dadimà ,	giuhavimà .

Perfectum III.

Sing. adhàl ,	adàl ,	ahàszil .
Dual. adhàtàm ,	adàtàm ,	ahausztàm .
Plur. adhu ,	adu ,	ahàszta .
Sing. adhà ,	adà ,	ahàszì .
Dual. adhàtam ,	adàtam ,	ahausztam .
Plur. adhàta ,	adàta ,	ahauszta .
Sing. adhàm ,	adàm ,	ahàszam .
Dual. adhàvà ,	adàvà ,	ahàszvà .
Plur. adhàmà ,	adàmà ,	ahàszmà .

Futurum I.

Sing. Dhàtà , dàtà , hòta , ut bhavità .

Futurum II.

Sing. adhàsyal , adàsyal , ahòszyal .

Futurum III.

Sing. dhàsyadi, dàsyadi. hòszyadi, ut *bhavsyaði*
 Infinitivum et Supinum.

Dhàtum exceptum, ad accipiendum, *dàtum* datum, ad dan-
 dum; *hòtum* datum acceptum, ad dandum accipiendum.

Participium Praes.

Masc. Dadhał, dadal. giuhval.
 Fem. Dadhatì, dadatì. giuhvatì.
 Neut. Dadhal. dadal. giuhval.
 Masc. in duali, dadhau, dadau, giuhvadau.
 Masc. in Plural., dadhà, dadà, giuhvadà.

Participium Praet.

Masc. Abhidadhivàn, dadivàn, giuhavàn.
 Fem. Abhidadhuszì, dadivuszì, giuhavuszì.
 Neut. Abhidadhival, dadival, giuhaval.

Participium Futur. I.

Dhàta, dàtà, hòtà. Fem. dhàtri; dàtri, hòtri.
qui solet excipere.

Particip. Fut. III.

Masc. Dhàsyān, dàsyān, hòszyān.
 Fem. Dhàsyandì, dasyandì. hòszyandì.
 Neut. Dhàsyāl. dàsyāl, hòszyāl.
excepturum, accepturum, daturum. daturum accepturam.

Participium Praet. II.

Dhatvā accepto, *datvā* dato, *hutvā* dato accepto, postquam
 dedit, accepit &c.

Gerundium ex Fut. I.

Masc. Dhàtavya, dàtavya, hòtavya.
 Fem. Dhàtavya, dàtavya, hòtavya.
 Neut. Dhàtavyam, dàtavyam, hòtavyam.

S E C T I O I I.

De Verbis Passivis.

Verba passiva omnia conjungantur ut verbum activum *Edhadè*
 vel *èdhatè*, quod paullo infra subjiciam inter verba de-
 ponentia. Quare heic principia tantum subjungam cujus-
 vis difficilioris Temporis : N

Praesens.

Sing. èdhyatè, augetur.	Patschyatè, coquitur.
anubhuyatè, habetur.	vìyatè, dissolvitur, destruitur.
nandyatè, exultatur.	nahyatè, ligatur.
tudyatè, dolor infertur.	divyatè, luditur.
mutschyatè, dividitur.	tschòryatè, surripitur.
pàlyatè, gubernatur.	artschyatè, colitur.
adyatè, comeditur.	rudhyatè, impugnatur.
bhudjatè, voratur.	yudjatè, jungitur.
abhiszùyatè, fit certa cerimonia.	nitschìyatè, accumulatur.
tàyatè, fit, extenditur.	kriyatè, fit.
utschyatè, dicitur.	tanyatè, fit.
vikriyatè, emitur.	grahyatè, accipitur.
vidhìyatè, excipitur, prehenditur.	huyatè, datur et acci- pitur.
vrðhvamsyatè, destruitur.	prasùyatè, paritur.
mriyatè, mors obitur.	hàyatè, itur.
vriyatè, eligitur.	adishayatè, incubatur
manyatè, existimatur.	passiv. verbi jacet.
ashyatè, obtinetur.	

Praeteritum Perf. I.

Aidhyata, *auctus*. Anbabhuyata *habitus*. Apatschyata *coctus*. Avìyata *destructus*. Anandyata *gavisus, laetatus*. Anahy-
ta *ligatus*. Atudyata *punctus, dolore affectus*. Adivyata *lusus*.
amutschyata *separatus, solutus*. Atschòryata *furto ablatas*. Apà-
lyata *rectus*. Artschyata *cultus*. Aadyata *comestus*. Arudhyata
impugnatus. Abhudjata *devoratus*. Agiudjata *junctus*. Abhya-
szùyata *certa cerimonia facta*. Niratschìyata *accumulatus*. Atà-
yata vel atanyata *factus, extensus*. Autschyata *dictus*. Akriyata
factus. Vyakriyata *emptus*. Agrhyata *acceptus, intellectus, com-
prehensus*. Dhyadhìyata *exceptus, prehensus*. Ahuyata *datus
acceptus*. Pràdhvamsyata *destructus*. Prasùyata *natus, partu edi-
tus*. Amriyata *mortuus*. Ahàyata *profectus*. Avriyata *electus*. At-
yashayata *jacendo impositus, collocatus*. Amanyata *existimatus,
honoratus*. Aashyata *obtentus*.

Omnia haec in feminino habent ultimum à longum, et in

neutrò *m* finale, ut *àshyata* obtentus, *àshyatà* obtenta, *àshyatam* obtentum. Conjugantur seu inflectuntur in sing. duali, et plurali. Vide verbum *èdhatè* in Praet. I.

Imperativus I.

Anubhuyatàm, aidhyatàm, patschayatàm, viyatàm, nahyatàm, mutschayatàm, tudyatàm, tschòryatàm, pàlyatàm, artschayatàm, adyatàm &c.

Imperativus II.

Anúbhuyèta, aidhyèta, patschyèta, nandyèta, viyeta, nahyèta, tudyèta, mutschyèta, tschoryèta, pàlyèta, artschyèta, adyèta, &c.

Imperativus III.

Anubhàviszista, èdhiszista, patschiszta, nandiszista, vvaszista, natsizsta, tatsizsta, dèviszista, mukschizsta, tschòriszista, et tschòrayiszista, pàlayiszista et pàliszista, artschayiszista, atsizsta, rutsizsta, bhukschizsta, nitschàyiszista et nitschèszista, taniszista, vakschizsta, kàriszista et krszista, kràyiszista et kreszista, grahiszista vel grahiszta, dhàszista, hàviszista vel hòszista, dhvamsiszista, prasàviszista vel prasòszista, et prasavaszista; màriszista et mrszista; hàyszista vel hàszista; vàriszista, shayszista, maniszista, akschizsta.

Praeteritum Perf. II.

Anubhabhuvè, vox passiva verbi *babhuvà* fuit, exstitit; *èdhàmtschacrè* auctus fuit, proprie, *auctus factus est*, ubi vides incrementum verbi *tschacar* fecit, collocatum in passivo. Dicitur etiam *èdhàmàse* auctus fuit, vel *èdhàmbabhuvè* auctus exstitit, è *stato accresciuto*. Pètschè coctus fuit, nanandè, vivyè, nèhè, tutudè, didivè, mumutschè, tschòrayàmtschacrè, tschorayamàse, tschòrayambabhuvè *furto ablatu* fuit; pàlayàmtschacrè, et reliqua ut in *tschòrayàmtschacrè*; artschayàmtschacrè, aadè vel djakschè, rurudhè, bhuhudjè, yuyudjè, abhiszuzuvè, tschikyè vel tschitschyè, tènè, ùtschè, tschacrè, tschikriyè, djegrhè, dadhè, djuhuvè vel djuhavamàse, dadhvamsè, suszuvè, mamrè, djabhè, vavrè, shishyè, mènè, anashè.

Perfectum III.

Sing.	Dualis	Pluralis
Ambabhàvi,	ambabhàviszàtàm,	ambabhàviszata.
		N 2

Aidhi ,	aidhiszátám .	aidhiszata .
Apátschi ,		
Anandi ,	anandiszátám ,	
Avyaij ,	avyaijszátám ,	
Anàhi ,	anatsátám .	anatsata .
Atòdi ,	atutsátám ,	
Adèvi ,	adèviszátám ,	adèviszata .
Amòtschi ,	amukschàtám ,	amukschata .
Atschòri ,	atschòriszátám .	atschòriszata .
Apàli ,	apàliszátám ,	
Artschi ,	artschiszátám ,	
Agghàsi ,	agghàtszátám ,	
Aròdhi ,	aròdhiszátám ,	
Abhòdji ,		
Ayògi ,		
Atschày ,	atschàyiszátám ,	
	<i>et</i> atschèszátám ,	
Asàvi ,	asàviszátám ,	
Atàni ,		
Avàtschi ,	avakschàtám ,	
Acàri ,	acrszàsám ,	
Acrày ,	acràyszátám ,	
	<i>et</i> acrészátám ,	
Agràhi ,	ahàviszátám ,	
	<i>et</i> ahòszátám ,	
Vyadhày ,	vyadhàijszátám ,	vyadhàijszata .
Abhàvi ,		
Adhvamsi ,	adhvamsiszátám ,	
Asàvi ,		
Amàri ,	amariszátám ,	
	<i>et</i> amrszátám ,	
Ahàij ,		
Avàri ,	avariszátám ,	
	<i>et</i> avrszátám ,	
Atyashàij ,	atyashayszátám ,	
Amàni ,		
Ashi ,	ashiszátám ,	

<i>Comestus fuit .</i>	<i>et apàkschàram ,</i>	<i>apakschata .</i>
Futurum I.	<i>Comesti fuere .</i>	<i>Comestè fuere .</i>
Anubhavità ,	Futurum II.	Futurum III.
Edhità ,	ambabhaviszyata .	anubhaviszyatè .
Pactà ,	aidhiszyata ,	edhiszyatè .
Nandità ,	apakschyata ,	pakschyatè .
Vyàtà ,	anandiszyata ,	nandiszyatè .
Tottà ,	avyàsyata ,	vyàszyatè .
Dèvità ,	atòtsyata ,	tòtsyatè .
Mòctà ,	adèviszyata ,	dèviszyatè .
Tschorayità ,	amòkschyata ,	mòkschyatè .
Pàlayità ,	atschòriszyata ,	tschòriszyatè .
Fut. I.	apàliszyata ,	pàliszyatè .
Artschayità ,	Fut. II.	Fut. III.
Attà ,	aartschiszyata ,	artschiszyatè .
Ròdhà ,	aatsyata ,	atsyatè .
Bhòctà ,	aròtsyata ,	ròtsyatè .
Yòctà ,	abhòkschyata ,	bhòkschyatè .
Tschayità	ayòkschyata ,	yòkschyatè .
<i>et Tschétà ,</i>	atschàyiszata ,	
Sàvità	<i>et atschèszyata ,</i>	tschèszyatè .
<i>et Sòtà ,</i>	asàviszyata ,	
Tanità ,	<i>et asòszyata ,</i>	sòszyatè .
Vactà ,	ataniszyata ,	taniszyatè .
Kartà	avakschyata ,	vakschyatè .
<i>et Kàrità ,</i>	akariszyata	
Kràyità ,	<i>et akàriszyata ,</i>	kariszyatè .
	acràyiszyata ,	
	<i>et acrèszyata ,</i>	krèszyatè .
Gràhità	agràhiszyata ,	
<i>et grahità ,</i>	<i>et agrahiszyata .</i>	grahiszyatè .
Dhàtà ,	adhàsyata ,	dàsyatè .
Hàvità ,	aháviszyata	
	<i>et ahòszyata ,</i>	hoszyatè .
Dhvamsità ,	adhvámsiszyata ,	dhvámsiszyatè .
Sàvità ,	asáviszyata	
<i>et savità ,</i>	<i>et asòszyata ,</i>	sòszyatè .

Màrità	amariszyata,	mariszyatè .
et martà,	ahàyiszyata	
Hàyità	et ahàsyata,	hàyiszyatè .
et hàta,	avàriszyata	
Vàrità	et avàriszyata,	variszyatè .
et varità,	ashàyiszyata,	shayiszyatè .
Shàyita,	amaniszyata,	maniszyatè .
Manità,	aashishzyata	
Ashità	et àkschyata,	akschyatè .
et ashtà,		

S E C T I O III.

De verbis Communibus sive Medtis, et de Deponentibus sive Submediis.

Commune seu medium verbum est, quod alias active, alias passive significat, ut apud graecos ἀγομαι, *duco et ducor*, κοπιζομαι *porto et portor*; Deponens sive submedium, ut μάχομαι *pugno*. Talia apud Brahmanes sunt *èdhatè* auget, *patschatè* coquit, *muntschatè* dividit, solvit, separat, *sùyatè* parit de animali, *mriyatè* moritur, *tschorayatè* furatur, *pàlayatè* regit, gubernat, *artschayatè* colit, *nahyatè* ligat, *vyayatè* perit, deficit, *dhvamsatè* it, perguit.

Sing. *èdhatè*, *acrescit*, &c. *Edha vrdhau*.

Dual. *èdhetè*.

Plur. *èdhantè*.

Sing. *èdhasè*. *auges*, *augeris*, *acrescis*.

Dual. *èdhèthè*. *augetis*, *acrescitis*.

Plur. *èdhadhvè*. *augetis*, *acrescitis*.

Sing. *èdhè*. *augeor*, *incrementum accipio*, *acresco*.

Dual. *èdhavahè*.

Plur. *èdhàmahè*.

Perfectum I.

Sing. *Aidhata*, *apatschata*, *avyayata*, *asùyata*,
amriyata, *amuntschata*, *apalayata*.

Dual. *aidhètàm*, *asùyatàm*, *amriyatàm*, *àrtschayatàm*, *apàlayatàm*, *anahyatàm*, *apatschatàm*.

Plur. *aidhanta*, *asùyanta*, *apatschanta*, &c.

Sing. aidhèthà, asùyèthà, &c.

Dual. aidhètham.

Plur. aidhathvam, asùyadhvam, apatschadhvam, &c.

Sing. aidhè, asùyè, apatschè, *acrevi*, *auxi*, *coxi*, &c.

Dual. aidhàvahi.

Plur. aidhàmahi, asùyamahi, &c.

Imperat. I.

Sing. èdhatàm, patschatàm, sùyatàm, mriyatàm, muntschatàm, dhvamsatàm, tschòrayatàm, nahyatàm.

Dual. èdhètàm, patschètam.

Plur. èdhantàm, patschantàm.

Sing. èdhasva, patschasva, &c.

Dual. èdhèthàm, patschèthàm.

Plur. èdhadhvam, patschadhvam, sùyadhvam, &c.

Sing. èdhey, patschey, sùyey, mriyey, &c.

Dual. èdhàvahey, patschàvahey, sùyàvahey.

Plur. èdhàmahey, patschàmahey.

Imperat. II.

Sing. èdhèta, patschèta, dhvamsèta, sùyèta, vyayèta, muntschèta, tschorayèta, artschayèta, nahyèta.

Dual. èdhèyàtàm, patschèyàtàm.

Plur. èdharan, patscharan, sùyaran.

Sing. èdhèthà, patschèthà.

Dual. èdhèyàthàm, patscheyàthàm.

Plur. èdhèdhvam, patschèdhvam, sùyèdhvam.

Sing. èdhèya, patschèya.

Dual. èdhèvahi, patschèvahi.

Plur. èdhèmahi, patschèmahi, sùyèmahi.

Imperat. Optat. III.

Sing. edhisziszta, patschiszta, dhvamsisziszta, vyàsiszta, savisziszta, mrsziszta, tschorayisziszta, pàlayisziszta, artschayisziszta, natsiszta.

Dual. edhisziyàstàm, patschiyàstàm.

Plur. edhiszìran, patschiszìran.

Sing. edhisziszta, pakschiszta, natsiszta.

Dual. edhisziyàsthàm, pakschiyàsthàm, natsiyàsthàm.
mrsziyàsthàm, mukschiyàsthàm, &c.

Plur. edhiszìdhvam , pakschìdhvam , &c.

Sing. edhisziya , pakschiya , natsiya , &c.

Dual. edhiszìvahi , payschìvahi .

Plur. ediszìmahi , pakschìmahi , natsìmahi .

Perfectum II.

Sing. èdhantschacrè , tschorayantschacrè , pàlayantschacrè ,
artschayantschacre .

vel èdhàmàsa , tschòrayàmàsa , pàlayàmàsa , artschayàmàsa .

vel èdhànbabhuva , tschorayànbabhuva , pàlayànbabhuva ,
artschayànbabhuva .

Haec et alia verba utuntur verbis auxiliaribus ad hoc tempus exprimendum , ut in Italico sermone : *è stato rubato* , *accresciuto* , et in Germanico : *es ist gestohlen worden* ; ac proinde proprio perfecto carent . Hec omnia sequenti modo inflectuntur .

Dual. edhàntschacràtè &c.

Plur. edhàntschacrirè , aucta sunt , incrementa facta sunt .

Sing. edhàntschacrszè , aucta fuisti , acrevisti .

Dual. edhàntschacràthè .

Plur. edhàntschacrdhuvè , auctae fuistis , acrevistis .

Sing. edhàntschacrè , acrevi , auctus fui , incrementum feci .

Dual. edhàntschacrvahè , &c.

Plur. edhàntschacrmahè , acrévimus , &c.

Sequentia proprium Praet. II. habent .

Sing. Pètschè , dadhvansè , suszuvè , vivyè , mumutschè , nèhè .

Mriyate , habet solum Perfect. activi .

Dual. Pètschàtè , vivyàtè &c.

Plur. Pètschirè , vivirè .

Sing. Pètschiszè , viviszè .

Dual. Pètschàthè , vivyàthè .

Plur. Pètschidhvè , vividhvè .

Sing. Pètschè , *coxi* et *coctus fui* . *Vivyè perii* , et *destructus fui* .

Dual. Pètschivahè , *coximus* , et *cocti fuimus* . *Vivivahe* .

Plur. Pètschimahè , vivimahè .

Verbum *mriyate* , moritur .

Sing. Mamàra , mortuus fuit .

Dual. Mamratu .

Plur. Mamrù .

- Sing. Mamartha , mortuus fuisti .
 Dual. Mamrthu .
 Plur. Mamra .
 Sing. Mamàra et mamara , mortuus fui .
 Dual. Mamrivà .
 Plur. Mamrimà , mortui fuerunt .

Perfectum III.

- Sing. aidhiszta , adhvansiszta , asaviszta , *vel asòszta , apacta , amrta* nempe coctus , cocta , coctum fuit , mortuus , mortua , mortuum fuit .
 Dual. aidhiszàtàm , asaviszàtàm , apakschàtàm , amrszàtàm .
 Plur. aidhiszata , asaviszata , apakschata , amrszata .
 Sing. aidhiszta , asaviszta , apacthà , amrthà .
 Dual. aidhiszàthàm , asaviszàthàm , apakschàthàm .
 Plur. aidhidhvam , asavidhvam , apactvam .
 Sing. aidhiszi , asaviszi , apakschi .
 Dual. aidhiszvahi , asaviszvahi , apakszvahi .
 Plur. aidhiszmahi , asaviszmahi , apakszmahi .

Ita pariter inflectuntur .

- Sing. avyasta , apìpalata , atschutschurata , anadha .
destructus fuit , defecit . rectus fuit . surreptus fuit . ligatus fuit .
 Dual. avyàsàtam , apìpalatàm , atschutschuratàm , anatsatàm .
 Plur. avyàsata , apìpalanta , atschutschurata , anatsata .
 Sing. avyàsthà , apìpalathà , atschutschurathà , anadhà .
 Dual. avyàsàthàm , apìpalathàm , atschutschurathàm , anatsàthàm .
 Plur. avyàdhvam , apìpaladhvam , atschutschuradhvam , anadhvam .
 Sing. avyàsi , apìpala , atschutschura , anatsi .
Defeci , rectus fui , surreptus fui , ligatus fui .
 Dual. avyàsvahi , apìpalàvahi , atschutschuràvahi , anatsvahi .
 Plur. auyàsmahi , apìpalàmahi , anatsmahi .

Hunc ordinem sequitur etiam *aartschita* , cultus fuit .

Futurum I.

- Sing. edhità , pactà , dhvamsità , vyàtà , sòtà , marttà , moctà ,
 tschòrayità , pàlayità , artschayità , nadhà .
 Dual. Edhitàrau , pactàrau , sòtàrau , marttàrau &c.
 Plur. Edhitàra , pactàra , sòtàra , marttàra .

O

Sing.	Edhitàsè ,	pactàse ,	sotàse ;	marttàsè .
	<i>accresces ,</i>	<i>coquèris ,</i>	<i>nascèris ,</i>	<i>morièris .</i>
Dual.	Edhitàsathè ,	pactàsathè ,	sotàsathè ,	marttàsathè .
Plur.	Edhitàdhvè ,	pactàdhvè ,	sotàdhvè ,	marttàdhvè .
Sing.	Editàhè ,	pactàhè ,	sotàhè ,	marttàhè .
	<i>accrescam ,</i>	<i>coquar ,</i>	<i>nascar ,</i>	<i>moriar .</i>
Dual.	Edhitàsvahè ,	pactàsvahè ,	sotàsvahè ,	marttàsvahè .
Plur.	Edhitàsmahè	pactàsmahè ,	sotàsmahè ,	marttàsmahè .

Futurum II.

Sing. Aidhiszyata , apakschyata , adhvamsiszyata , avyàsyata , asòszyata *et* asaviszyata , amòkschyata , atschòrayiszyata , apàlayiszyata , aartschayiszyata , anatsyata , amàriszyata .
Hoc ultimum habet etiam terminationem verbi activi, nempe *amariszyal*, morietur, seu mortem obibit, et inflectitur ut *abhaviszyal* in activis .

Dual.	Aidhiszyètàm ,	apakschyètàm , &c.
Plur.	Aidhiszyanta ,	apakschyanta , &c.
Sing.	Aidhiszyathà ,	apakschyathà , &c.
Dual.	Aidhiszyètham ,	apakschyètham , &c.
Plur.	Aidhiszyadhvam ,	apakschyadhvam , &c.
Sing.	Aidhiszyè ,	apakschyè .
Dual.	Aidhiszyàvahi ,	apakschyàvahi .
Plur.	Aidhiszyàmahi ,	apakschyàmahi .

Futurum III.

Sing. Edhiszyatè , pakschyatè , dhvamsiszyatè , vyàsyatè , saviszyatè , màriszyatè , mokschyatè , tschòrayiszyatè , pàlayiszyatè , natsyatè .

Dual.	Edhiszyètè ,	pakschyètè ,
Plur.	Edhiszyantè ,	pakschyante , &c.
Sing.	Edhiszyasè ,	pakschyasè .
Dual.	Edhiszyèthè ,	pakschyèthè .
Plur.	Edhiszya dhvè ,	pakschyadhvè .
Sing.	Edhiszyè ,	pakschyè .

accrescam , incrementum accepturus sum , coquar .

Dual.	Edhiszyàvahe ,	pakschyàvahè .
Plur.	Ediszyàmahè ,	pakschyàmahè .

Confer Indicativi tempus Praesens et Futurum III, item

Praet. Perfectum I et Futurum II, denique Imperativum II et III, et iis inspectis cognosces, terminationes inflexionum valde inter se convenire. Simile quid in verborum graecorum inflexionibus tam vocis passivae, quam mediae observatur.

Infinit. et Supinum.

Edhitum, pactum, dhvamsitum, vyàtum, sòtum, maritum, moctum, tschorayitum, pàlayitum, artschayitum, nactum.

Participium Praesentis.

Masc. Edhrmàna, patschamàna, dhvamsamàna, vyayamàna, prasùyamàna, mriyamàna, muntschamàna, pàlayamàna, tschorayamàna, aartschayamàna, nahyamàna.

Fem. Edhamànà, patschamànà, &c. omnia cum ultima longa.

Neut. Edhamànàm, patschamànàm, &c. omnia cum littera *m* finali.

Participium ex Fut. III.

Masc. Edhiszyamànna, pakschyamànna, dhvamsiszyamànna, vyàsyamànna, saviszyamànna, mariszyamànna, mokschyamànna, tschoriszyamànna, pàlayiszyamànna, artschayiszyamànna, natsyamàna.

Fem. Edhiszyamànna, pakschyamànna &c.

Neut. Edhiszyamànnam, pakschyamànnam &c.

Haec declinantur in masculinis et neutris per desinentia in *a* breve, et in femininis per *a* longum.

Participium Praeteriti.

Edhitvā, postquam acrevit, dhvamsithvā postquam ivit, sùtvā natus est, seu partu editus est, mrtvā postquam mortuus est, mortuo, moctvā, postquam divisus, separatus est, diviso, separato. Vide reliqua in activis.

CONJUGATIO III.

Communium et Deponentium.

<i>òhàm gatau.</i>	<i>vrng sambhactau.</i>	<i>graha ubadàne.</i>
S. <i>Gihite, it, pergit.</i>	<i>vrnite, eligit,</i>	<i>grahnite, accipit.</i>
D. <i>Gihàte,</i>	<i>vrnàte,</i>	<i>grahnàte.</i>
P. <i>Gìha te,</i>	<i>vrnate,</i>	<i>grahnate.</i>

S. Gihìsze , <i>pergis</i> .	vrnìszè , <i>elìgis</i> .	grahnìszè . <i>accipis</i> .
D. Gihàthè ,	vrnàthè ,	grahnàthè .
P. Gihìdhvè ,	vrnìdhvè ,	grahnìdhvè .
S. Gihè , <i>eo , pergo</i> .	vrnè , <i>eligo</i> .	grahnè . <i>accipio , prehendò</i> .
D. Gihìvahè ,	vrnìvahè ,	grahnìvahè .
P. Gihìmahè ,	vrnìmahè ,	grahuìmahè .

Praeteritum I.

S. Agihìta , <i>perexit</i> , <i>et profectus est</i> ,	avrnìta , <i>elegit</i> , <i>electus est</i> ,	agrahnìta . <i>accepit</i> . <i>acceptus est</i> .
D. Agihàtàm ,	avrnàtàm ,	agrahnàtàm .
P. Agihata ,	avrnata ,	agrahnata .
S. Agihìthà ,	avrnìthà ,	agrahnìthà .
D. Agihàthàm ,	avrnàthàm ,	agrahnàthàm .
P. Agihìdhvam ,	avrnìdhvam ,	agrahnìdhvam .
S. Agihi , <i>perexi</i> , vel <i>translatus fui</i> ,	avrnìhi , <i>elegi</i> vel <i>electus fui</i> ,	agrahnìhi . <i>accepi</i> , vel <i>acceptus fui</i> .
D. Agihìvahi ,	avrnìvahi ,	agrahnìvahi .
P. Agihìmahì ,	avrnìmahì ,	agrahnìmahì .

Imperativus I.

S. Gihìtàm ,	vrnìtàm ,	grahnìtàm .
D. Gihàtàm ,	vrnàtàm ,	grahnàtàm .
P. Gihatam ,	vrnatam ,	grahnatam .
S. Gihìszva .	vrnìszva ,	grahnìszva .
D. Gihàthàm ,	vrnàthàm ,	grahnàthàm .
P. Gihìdhvam ,	vrnìdhvam ,	grahnìdhvam .
S. Gihey ,	vrney ,	grahney .
D. Gihàvahey ,	vrnavahey ,	grahnàvahey .
P. Gihàmahey . <i>pergamus</i> , vel <i>transferamur</i> ,	vrnàmahey , <i>eligamus</i> , <i>eligamur</i> ,	grahnàmahey . <i>accipiamus</i> , <i>accipiamur</i> .

Imperativus II.

S. Gihìta , <i>pergat</i> ,	vrnita , <i>eligat</i> ,	grahnìta . <i>accipiat</i>

	<i>transferatur</i> ,	<i>eligatur</i> ,	<i>accipiatur</i> .
D.	Gihiyàtàm ,	vrniyàtàm ,	grahniyàtàm .
P.	Gihìran ,	vrnìran ,	grahnìran .

Omnia ut in *edhète* , sed secunda syllaba , nempe *è* manet semper longa et immutabilis .

Imperat. Optativus III.

S.	Hàsiszta ,	varisziszta ,	grahisziszta .

omnia ut *edhisziszta* .

Perfectum II. (*)

S.	Djahè ,	vavrè ,	djagrè , seu giagrè .
	<i>profectus fuit</i> ,	<i>electus fuit</i> ,	<i>acceptus fuit</i> .
D.	Djahàtè ,	vavràtè ,	djagrhatè .
P.	Djahirè ,	vavrirè ,	djagrhirè .
S.	Djahiszè ,	vavraszè ,	djagrhaszè .
D.	Djahàthè ,	vavràthè ,	djagrhatè .
P.	Djahidhvè ,	vavridhvè ,	djagrhidhvè .
S.	Djahè ,	vavrè ,	djagrè .
D.	Djahivahè ,	vavrvahè ,	djagrvahè .
P.	Djahimahè ,	vavrmahè ,	djagrimahè .

Perfectum III.

S.	Ahàsta ,	avariszta ,	agrahiszta .
D.	Ahàsàtàm ,	avariszàtàm ,	agrahiszatàm .
P.	Ahàsata ,	avariszata ,	agrahiszata .

Omnia ut *aidhiszta* , sed *ahàsta* ut *avyàsta* . *Avrta* autem ut *amrta* , nempe *avrszàtàm* , *avrszata* &c. duplicem enim inflexionem habet .

Futurum I.

Sing. Hàtè *ibit* , varità *eliget* , grahitè *accipiet* . Omnia ut *edhitè* .

Futurum II.

Sing. Ahàsyata , ut *avyàsyata* , in prima communium conjugatione .
Avariszata , *agrahiszata* .

(*) Jam supra monui , Praeteritum perfectum II , et III ut plurimum adhiberi cum aliquis indefinite loquitur de re quapiam praeterita . Hoc etiam intelligitur de Futuro II , et III . At vero cum quis tempus Praeteritum , aut futurum determinare et restringere vult ad certum temporis punctum , horam , diem , annum , semper Praeterito I ; et Futuro I utatur est necesse .

Futurum III.

Sing. Hàsytè, variszyatè, grahiszyatè. Omnia ut *edhiszyatè*.

Infinitivum et Supinum.

Hòtum, ire, proficisci, ad eundum, *varitum*, electum, ad eligendum, *grahitum*, acceptum, comprehensum, ad accipiendum.

Participium Praesentis.

Masc. Ugihàna seu udjihàna, vrnnàna, grahnàna.
pergens, *eligens*, *accipiens*.

Fem. Udjihànà, vrnnànà, grahnànà.

Neut. Udjihànàm, vrnnànàm, grahnànàm.

Participium Futuri III.

Masc. Hasyamàna, variszyamàna, grahiszyamàna.

Fem. Hàsyamànà, variszyamànà, grahiszyamànà.

Neut. Hàsyamànàm, variszyamànàm, grahiszyamànàm.

Participium Praeteriti.

Hitvā, vrtvā, grahitvā.

Postquam ivi, elegi, accepi.

C O N J U G A T I O III.

Bhudja pàlanabhya : Yudjiryòghe . Shìngsvapne . (*)
vahàrayò .

Bhunctè, regitur et Yunctè, jungitur . Shètè, dormit,
comeditur . jacet .

Dhudhàng dhàrana pòszanayò . Rudhirà varannè .
id est, *dhattè* excipitur, accipitur . *Rundhè*, impugnatur,
aggressio, invasio, fit.

S. Bhunctè, yunctè, shètè, dhattè, rundhè.

D. Bhudjàtè, yudjàtè, shèyàtè, dadhàtè, rundhàtè.

P. Bhudjatè, yudjatè, shèratè, dadhatè, rundhatè.

S. Bhuncszvè, yuncszvè, shèszè, dhatsè, rundhsè.

D. Bhudjàthè, yudjàthè, shèyàthè, dadhàthè, rundhàtè.

(*) Haec prima linea semper exprimit verborum significationem.
E. G. *Bhudja* verbum, accipiendum *pàlanabhya*, in sensu gubernii, regiminis; *yudjir* seu *yugir* in sensu *yòghè*, id est, vinculi, ligaminis, junctionis; *shìng* verbum in sensu *svapne*, id est, somni, dormitionis. *Bhudja* etiam significat comedere.

- P. Bhunhdhvè, yungdhvè, shèdhvè, dhadhvè, rundhvè.
 S. Bhudjè, yudjè, shèyè, dadhè, rundhè.
 D. Bhudjvahè, yudjvahè, shèvahè, dadhvahè, rundhvahè.
 P. Bhudjmahè, yudjmahè, shèmahè, dadhmahè, rundhmahè.

Praet. Perfectum I.

- S. Abhuncta, ayuncta, ashèta, adhatta, arundha.
 D. Abhudjàtàm, ayudjàtàm, ashèyàtàm, adadhàtam, arundhàtam.
 P. Abhudjata, ayudjata, ashèrata, adadhata, arundhata.
 S. Abhunctà, ayunctà, ashèthà, adhathà, arundhà.
 D. Abhudjàthàm, ayudjàthàm, aishèyàthàm, adadhàthàm, &c.
 P. Abhungdhvam, ayungdhvam, ashèdhvam, adadhvam.
 S. Abhudji, ayudji, ashèyi, adadhi, arundhi.
 D. Abhudjvahi, ayudjvahi, ashèvahi, arundhvahi.
 P. Abhudjmahi, ayudjmahi, ashèmahi, adadmahi.

Imperativus I.

- S. Bhunctàm, yunctàm, ashètàm, dadhàm, rundhàm.
 D. Bhudjàtàm, yudjàtàm, shèyàtàm, dadhàtàm.
 P. Bhudjatàm, yudjatàm, shèratàm, dadhatàm.
 S. Bhudjszva, yudjszva, shèszva, dhatsva, runtsva.
 D. Bhudjàthàm, yudjàthàm, shèyàthàm, dadhàthàm.
 P. Bhungdhvam, yungdhvam, shèdhvam, dhadhvam.
 S. Bhunadjey, yundjey, shayey, dadhey, rundhey.
 D. Bhunadjàvahey, junadjàvahey, shayàvahey, dadhàvahey.
 P. Bhunadjàmahey, yunadjàmahey, shayàmahey, dadhàmahey.

Imperativus II.

- S. Bhudjta, yudjta, shayita, dadhita, rundhita.
 omnia ut *djihita* seu *gihita* in II. Conjug.

Imperativus Optativus III.

- S. Bhuksziszta, yuksziszta, shaysziszta, dhàsziszta.
 Omnia ut *edhisziszta*.

Praet. Perfectum II.

- S. Bubhudjè, yuyudjè, shishyè, dadhè, rundhè.
 Prima duo ut *mumutschè*, tertium ut *vivoyè*, quartum ut *pèpetschè*.

Praeteritum III.

- S. Abhungkta, ayungkta, ashayiszta, adhita.
 D. Abhukshàtàm, ayukshàtàm, ashayiszàtàm, adhiszàtàm.

- P. Abhukshata, ayukshata, ashayiszata, adhiszata.
 S. Abhukthà, ayukthà, ashayisztà, adhithà.
 D. Abhukshàthàm, ayukshàtam, adhiszàtham, ashayiszàthàm.
 P. Abhugdhvam, ayugdhvam, ashayidhvam, adhidhvam.
 S. Abhukschi, ayukschi, ashayi, adhiszi.
 D. Abhukszvahi, ayukszvahi, ashayiszvahi, adhiszvahi.
 P. Abhukshmahi, ayuksshmahi, ashayiszmahi, adhiszmahi.

Futurum I.

Sing. Bhòctà, yòctà, shayità, dhàrà, ut *edhità*.

Futurum II.

Sing. Abhòkshyata, ayòkshyata, ashayiszyata, adhàsyata.

Omnia ut *aidhiszyata*.

Futurum III.

Sing. Bhòkshyatè, yòkshyatè, shayiszyatè, dhàsyatè.

Ut *edhiszyatè*.

Infinitivus et Supinum.

Bhòctum, yòctum, shayitum, dhàtum.

Participium Praesentis.

Masc. Bhudjàna, yudjàna, shayàna, dadhàna, ut in conjug. antecedenti.

Participium Futuri III.

Masc. Bhòkshyamàna, yòkshyamàna, shayiszyamàna, dhàsyamàna, ut in conjug. antecedenti.

Participium Praeteriti.

Buctvà, yuctvà, ashitvà, dhatvà. Postquam rexit, voravit, junxit, jacuit, excepit, accepit.

CONJUGATIO IV.

Communium et Deponentium.

Manuavabòdhane. Dhukriang Karanè. Ashuvyàptau.
 Id est: *Manutè*, *Karutè*, facit, *Ashnutè*, obtinet
 existimat, existimatur. *et fit*. *et obtinetur*. (*)

(*) Meminerit Lector, verba *Media* seu *Communia*, si actionem significant, *activè*, sin vero passionem, *passivè* construenda esse.

Tschintschayane

Id est: *Tschinutè*; auget,
accrescit.

Brungvyàctâyam.

Brutè, dicit, dicitur,
locutio fit.

- S. Manutè, kurutè, ashnutè, tschinutè, brutè.
 D. Manvètè, kurvètè, ashnuvètè, tschinvètè, bruvètè.
 P. Manvate, kurvate, ashnuvate, tschinvate, bruvate.
 S. Manuszè, kuruszè, ashnuszè, tschinuszè, bruszè.
 D. Manvàthè, kurvàthè, ashnuvàthè, tschinvàthè, bruvàthè.
 P. Manudhvè, kurudhvè, ashnudhvè, tschinudhve, brudhvè.
 S. Manvè, kurvè, ashnuvè, tschinvè, bruvè.
 D. Manvahè, kurvahè, ashnuvahè, tschinvahè, bruvahè.
 P. Manmahè, kurmahè, ashnumahè, tschinmahè, brumahè.

Perfectum I.

- S. Amanuta, akurata, aashnutà, atschinuta, abruta.
 D. Amanvâtàm, akurvâtàm, ashnuvâtàm, atschinvâtàm, abruvâtàm.
 P. Amanvata, akurvata, ashnuvata, atschinvata, abruvata.
 S. Amanuthà, akuruthà, ashnuvathà, atschinvathà, abruthà.
 D. Amanvâthàm, akurvâthàm, ashnuvâtham, abruvâthàm.
 P. Amanudhvam, akurudhvam, ashnudhvam, abrudhvam.
 S. Amanvi, akuvi, atschinvi, ashnuvi, abruvi.
 D. Amanvahi, akuvahi, atschinvahi, ashnuvahi, abruvahi.
 P. Amanmahi, akumahi, atschinmahi, ashnumahi, abrumahi

Imperativus I.

- S. Manutàm, kurutàm, ashnutàm, tschinutàm, brutàm.
 D. Manvâtàm, kurvâtàm, ashnuvâtàm, tschinvâtàm, bruvâtàm
 P. Manvatàm, kurvatàm &c.
 S. Manuszva, kuruszva, ashnuszva, tschinuszva, bruszva.
 D. Manvâthàm, kurvâthàm, ashnuvâtham, bruvâthàm.
 P. Manudhvam, kurudhvam, ashnudhvam, brudhvam.
 S. Manvey, kurvey, ashnuvey, tschinvey, bruvey.
 D. Manavâvahey, kurvâvâhey, ashnuvâvahey, bruvâvahey.
 P. Manavâmahey, kurvâmahey, ashnuvâmahey, bruvâmahey.

Imperativus II.

- S. Manvîta, kurvîta, ashnuvîta, tschinvîta, bravîta.
 D. Manvîyâtàm, kurvîyâtàm, ashnuvîyâtàm, bravîyâtàm.
 P. Manvîran, kurvîran &c. ut *djhîta*.

Imperat. Optat. III.

- S. Maniszisza, krszisztà, ashiszisza, tschèsziszta, vakshiszta.
Omnia ut in I. comun. conjugat. *aidhiszta*.

Perfectum II.

- S. Mènè, tschacrè, anashè, tschikyè, ùtschè.
D. Mènàtè, tschacràte, anashàte, tschikyàte, ùtschivahè.
P. Mènirè, tschakrirè, anashirè, tschirè, ùtschimahè.
N. B. *utschè* inflectitur ut *Pètschè*. N. B. II. verbum *tschikyè* etiam habet *tschitschyè*. Verbum *menirè* et alia sequuntur in hoc tempore verbum *djahè* vel *pètschè*, in II antecedenti conjug. v. g.
S. Meniszè, tschakrszè, anashiszè, tschikisze, utschiszè.
D. Menàthè, tschacràthe, anaschàthe, ùtschàthe.
P. Menidhvè, tschacrdhvè, &c.
S. Mène, tschacrè.
D. Menivahè, tschacrvahè.
P. Menimahè, tschacrmahè, &c.

Perfectum III.

- S. *Amaniszta*, *akrta*, *àshiszta* et *àszta*, *acèszta*, *avotschata*:
item loco *amaniszta* dici potest etiam *amanata*.
D. Amaniszatàm, akrszatàm, àkschàtàm, avòtschàtàm.
P. Amaniszata, akrszata, àkschata, avòtschanta. ●
S. Amanuthà, akrthà, àszdtà, avòtschathà.
vel amaniszdtà
D. Amanuszàthàm, akrszàthàm, àkschàthàm, avòtschàthàm.
P. Amanudhvam, akrdhvam, àkschadhvam, avòtschadhvam.
S. Amanuszi, akrszi, aakschi, avotscha.
D. Amanuszvahi, akrszvahi, àkschvahi, avòtschàvahi.
P. Amanuszmahi, akrszmahi, àkschamhi, avòtschàmahi.

Futurum I.

- S. Manità, karttà, tschètà, ashta *vel* ashità, vactà.

Futurum II.

- S. Amaniszyata, akariszyata, atschèszyata, àshiszyata, *vel* àkschyata, avakschyata.

Futurum III.

- S. Maniszyatè, kariszyatè, tscheszyatè, ashiszyatè *vel* akschyatè, akschyatè, vakschyatè.

Infinitivus et Supinum .

Manitum , Karttum , tschètum , ashdtum *vel* ashitum , vaktum .

Participium Praes.

Masc. Manvànà , Kurvànna , tschinvànà , ashnuvànà , bruvànà .*Existimans , faciens , augens , &c.**Fem.* Manvànà , Kurvànna , &c.*Neut.* Manvànàm , Kurvànna , &c.

Participium Fut. III.

Masc. Maniszyamànna , Kariszyamànna , tschèszyamànna , akschamànna , vakschamànna .*Fem.* Maniszyamànna &c.*Neut.* Maniszyamànna , &c.

Participium Praet.

Matvà , Krtvà , tschitvà , ashitvà , uctvà . (*)

S E C T I O I V .

De verbis Anomalis .

Verba anomala illa sunt, quae cum fere inflectantur per omnia tempora, non tamen conjugantur aequaliter, et subinde ab aliis verbis, quasi subsidium petunt, ut omnia sua tempora expleant; sicut *fero* apud Latinos, et *ἁμαρτανω* *pecco*, aut *ἀπόλλυμι* *perdo* apud Graecos. His accenseo verbum substantivum *sum*.

Asabhuvì . Hanahisàgatò . Inngatau . (**)

Id est : *asti*, est . *Handi*, occidit . *Eti*, it , pergit .

S. Asti, handi, èti . Est, occidit, pergit .

D. Stà, harà, ità . Sunt, occidunt, eunt .

P. Santi, Khnanti, yanti . Sunt, occidunt, eunt .

S. Asi, es, hamsi, *occidis*, esi, is, *pergis* .

(*) In tanta conjugationum ubertate, et verborum congestu necesse fuit, haec omnia latinis characteribus descripta tradere; nam si elementa *granthamica* adhibuissemus, in immensum volumen excrevisset nostra institutio .

(**) Asa = bhuvì, id est, *esse* in sensu *existendi*; Hana = hisàgatò, id est, *hana* in sensu mactandi, occidendi, *hisàgatò*; Inn = gatau, i.e. *inn* verbum in *gatau*, in sensu eundi, pergendi .

- D. Sthà, hathà, ithà. Estis, occiditis, itis. (*)
 P. Stha, hatha, itha.
 S. Asmi, *sum*, hanmi *occido*, enmi *eo*.
 D. Asvà, *sumus*, hanvà, *occidimus*, envà, *imus* (ambo).
 P. Smà, *sumus*; hanmà, *occidimus*, enmà, *imus* (plures).

Praeteritum Perfectum I.

- S. Aasal *fuit*, ahal *occidit*, aial *ievit*.
 D. Aastàm *fuertunt*, ahatàm *occiderunt*, itàm *iverunt*.
 P. Aasan akhnam, itan.
 S. Aasì *fuisti*, ahan, *occidisti*.
 D. Aastàm, *fuistis*, ahatàm *occidistis*.
 P. Aasta, ahata.
 S. Aasam, *fui*, ahanam *occidi*, ètam, *ivot*.
 D. Aasvà, ahanvà, itvà *vel* yàva.
 P. Asmà, ahanmà, itmà *vel* yàma.

Imperativ. Optat. I.

- S. Astu *vel* stàl, handu *vel* hatàl, ètu *vel* itàl,
   sit, occidat. eat.
 D. Stàm, *sint*. hatàm, *occidant*. itàm, *cant ambo*.
 P. Santu, *sint*. khnantu, *occidant*. yantu, *cant plures*.
 S. Dhi *vel* stàl, Djahi *vel* hatàl, Ehi *vel* itàl.
   sis, esto. occide, *occidito*. i *vel* ita.
 D. Stam, hatam, itam.
 P. Sta, hata, ita.
 S. Asàni, *sint*. hanàni, *occidam*, yàni, *cam*.
 D. Asàvà, hanàvà, yàvà.
 P. Asàmà, hanàmà, yàmà, *camus*.

Imperativus II.

- S. Syal, Hanyàl, iyàl, *eat*.
 D. Syàtàm, Hanyàtàm, iyàtàm, *cant*.

(*) Vir clarissimus Joan. Frid. Kleuker in Synopsi meae Grammaticae Samscrdamicae, quam edidit Rigae anno 1797, jam animadvertit, in Pronominibus Samscrdamicis *germanica*, *latina*, et *graeca* contineri. Heic iterum mirabilis est harmonia inter latinum *est*, et Samscrdamicum *astì*; inter *it*, et *eti*; inter *es*, et *asi*; inter *sunt*, et *santi*; inter *enma* et *imus*; inter *smà* et *sumus*; inter *ithà*, et *itis*, &c. Quis negabit his duabus linguis communem fuisse originem?

P. Syu,	Hanyu,	iyu, <i>eaus</i> .
S. Syà,	Hanyà,	iyà, <i>i, perge</i> .
D. Syàtam,	Hanyàtam,	iyàtam, <i>ite</i> .
P. Syàta,	Hanyàta,	iyàta <i>ite</i> .
S. Syàm <i>sim</i> ,	Hanyàm <i>occidam</i> ,	iyàm <i>eam</i> .
D. Syàvà,	Hanyàvà,	iyàvà, <i>eamus ambo</i> .
P. Syàmà,	Hanyàmà,	iyàmà, <i>eamus</i> .
	Imperat. Optat. III.	
S. Syàt, omnia ut in imp. II.	vadhyàl,	udiyàl.
D.	vadhyàstàm,	udiàstàm.
P.	vadhyàsu,	udiasu.
S.	vadhyà,	udiyà.
D.	vadhyàstam,	udiyàstam.
P.	vadhyàsta,	udiyàsta.
S.	vadhyàsam,	udiyàsam.
D.	vadhyàsvà,	udiyàsvà.
P.	vadyàsmà, <i>occidamus</i> ,	udiyàsmà. <i>eamus</i> .
	Perfectum II.	
S. Aasa, <i>fuit</i> .	djakhàna, <i>occidit</i> .	iyàya, <i>ivit</i> .
D. Aasatu,	djakhnatu,	iyatu.
P. Aasu,	djakhnu, <i>vel</i> djakhnitu,	iyu.
	Perfectum III.	
S. Aasil,	avadhil,	agàl &c.
	Futurum I.	
S. èta, <i>vel</i> aayta,	khànità <i>vel</i> khàtà,	hantà.
D. etàrau, <i>vel</i> aaytàrau,	khànitàrau,	hantàrau.
P. etàrà, <i>vel</i> aaytàrà,	khànitàrà,	hantàrà.
	Futurum II.	
S.	haniszyal,	eszyal.
	Futurum III.	
S.	haniszyati,	eszyati.

Participium Praes.

Masc. *Sən*, qui est; *Khnan*, qui occidit; *Tən*, qui it.
 Fem. *Satì*, quae est; *Khnatì*, quae occidit; *Yatì*, quae it.
 Neut. *Sal vel Sad*, *Khnal vel Khnad*, *Yal vel Yad*.
quod est, seu ens. quod occidit. quod it,

Participium Praeteriti.

Masc. (*) *Djakhnivan*, *eyvàn*, qui occidit, ivit.
 Fem. *Djakhnuszi*, *eyvasì*, quae occidit, ivit.
 Neut. *Djakhnival*, *eyval*, quod occidit, ivit.

Dual. Masc. *Djakhivamsau*, *eyvamsau*.
 Fem. *Djakhnivamsyau*, *eyvamsyau*.
 Neut. *Djakhnivasi*, *eyvasi*.
 Plur. Masc. *Djakhnivamsà*, *eyvamsà*.
 Fem. *Djakhnivamsyà*, *eyvamsyà*.
 Neut. *Djakhnivamsi*, *eyvamsi*.

Participium Fut. I.

Sing. *Hantà*, *età*.

Particip. Fut. II.

Haniszyal, *eszyal. occisurus, iturus*.

Notandum, quod verbum substantivum *sum, es, est*, careat aliquibus Temporibus, ut vidimus et vacuo signavimus; ea ergo Tempora supplentur per verbum *bhavati*, est, existit, v. g. in futuro II dices: *abhaviszyal*, erit, &c.

Anomala Terminatione Passiva,
 quae active construuntur.

S. *Aahatè*, occidit, *adhità*, descit, *ignorat*, *dediscit*.
 D. *àgghnatè*, *adhìyàtè*.
 P. *àgghnatè*, *adhìyatè*.
 S. *aahasè*, *adhisè*, occidis, *descis*, *dediscis*.
 D. *aakhnatè*, *adhìyàthè*.
 P. *aakhnadhvè*, *adhìyadhvè*.
 S. *aakhnè*, *adhìyè*, occido, *descio*, *dedisco*.
 D. *aahanhè*, *adhìyanhè*.
 P. *aahanmahè*, *adhìyanmahè*, *ocidimus*, *descimus*.

(*) Verbum *asmi, sum*, caret futuro II, futuro III, participio praeteritii, participio futuri.

Perfectum I.

S. Ahata,	adheyta, <i>occidit, descivit.</i>
D. aakhnàtàm,	adheyatàm.
P. aakhnata,	adheyata.
S. aahathà,	adheyathà, <i>occidisti, descivisti.</i>
D. aakhnàthàm,	adheyathàm.
P. aahadhvam,	adheyadhvam, <i>occidistis, descivistis.</i>
S. aakhni,	adheyii, <i>occidi, descivi.</i>
D. aahanvahi,	adheyvanvahi.
P. aahanmahi,	adheyvanmahi, <i>occidimus, descivimus.</i>

Imperativ. I.

S. aahatàm, <i>occidat;</i>	adhitàm, <i>desciat.</i>
D. aakhnàtàm,	adhitàtàm.
P. aakhnatàm,	adhìtatàm.
S. aahasva, <i>occide,</i>	adhìsya, <i>descito, dedisce.</i>
D. aakhnàthàm,	adhìtathàm.
P. aahadhvam,	adhìtadhvam.
S. aahaney,	adhìtey, <i>occidam, desciam.</i>
D. aahanàvahey,	adhìtávahey.
P. aahanàmahey,	adhìtàmàhey.

Imperativ. II.

S. Aakhnità,	adhìta &c.

Imperat. Optat. III.

S. Aavadhisziszta,	adhjàysziszta.

Perfectum II.

S. aadjakhnè,	adhìdjaghè.

Perfectum III.

S. àvadhiszdta,	adhjàghiszdta.

Futurum I.

S. Khàntà <i>vel</i> Khànità;	adhjètà.
D. Khàtàrau,	adhjètàrau, &c.

Futurum II.

S. Akhàniszata,	adhjàshiszata <i>vel</i> adhjàszata.

Futurum III.

S. Khà niszyatè,	adhjàszatè:

Participium Praes.

Masc. Aakhnàna, <i>occidens,</i>	adhjàna, <i>ignarus, imperi-</i>

Fem. aakhnànà,   adjnànà.   *tus, rudls.*
 Neut. aakhnànami,   adjnànàm.

Particip. Futuri .

Masc. Khànizyamànna *occisurus* &c.

Anomala Passiva .

S. *Hanyatè*, *occiditur*; *iyatè*, *itur*, *adhiyate*, *descitur* .

Inflectuntur ut *edhatè* in passivo seu deponenti .

Praeteritum .	Ahanyata ,	eyata ,	adheyata .
	<i>occisus</i> ,	<i>profectus</i> ,	<i>ignarus fuit</i> .
Imperat. I.	Hanyatàm ,	iyatàm ,	adhiyatàm .
Imperat. II.	Hanyèta ,	iyèta ,	adhiyèta .
Imperat. III.	Vadhisziszta ,	esziszta ,	adheysziszta .
Perfectum II.	Djakhnè ;	iyè ,	adhidjaghè .
Perfectum III.	Akhàni <i>vel</i>		adhyài <i>vel</i>
	avadhi ,	agày ,	addhyagài .
Futurum I.	Khàtà ,	eta <i>vel</i> àytà ,	adhyètà .
Futurum II.	Akhànizyata ,	eyszyata ,	adhyagàiszyata .
Futurum III.	Khànizyatè ,	eyszyatè ,	adhigàyszyatè .
Particip. Praes.	Masc. Khnàna ,		yàna .
	Fem. Khnànà ,		yànà .
	Neut. Khnànami ,		yànami .
Particip. Praet.	Masc. Khàta , <i>vel</i> hata ;		ita .
	Fem. Khàtà , <i>vel</i> hatà ,		ità .
	Neut. Khàtami ,		itam .

S E C T I O V .

De Verbis Desiderativis .

Verba desiderativa seu volitiva illa appellamus , quae his Latinis respondent : *mincturio* , *dormiturio* , *coenaturio* , *esurio* , seu illis , quae magnam voluntatem , et quasi prurium ad aliquid significant . Fiunt ex Futuris verborum activorum per reduplicationem primae syllabae verbi , v. g.

Bubhuszati , *vult esse* , *amat esse* . Inflectuntur per terminationes verborum activorum .

Praeteritum I. Abubhuszal .

Imperativ. I.	Bubhuszatu .
Imperativ. II.	Bubhuszel .
Imperativ. III.	Bubhuszàl .
Praeterit. II.	Bubhuszàntschacàra .
Praeterit. III.	Abubhuszil .
Futurum I.	Bubhuszità .
Futurum II.	Abubhuszjal .
Futurum III.	Bubhuszjati .

Particip. Praes. Masc. Bubhuszan .
Fem. Bubhuszandì .
Neut. Bubhuszal .

Particip. Praet. Masc. Bubhuszàntschacrvàn .
Fem. Bubhuszàntschacrszì .
Neut. Bubhuszantschacrval .

Particip. Futuri. Masc. Bubhuszjan .
Fem. Bubhuszjanti .
Neut. Bubhuszjal .

Haec verba dividuntur in duas classes, nempe in verba terminationis activae, et in verba terminationis passivae et neutrae.

Verba I. classis .

Verba II. classis .

Pipakschati	<i>vult</i> coquere .	Pipakschatè	<i>vult</i> coqui .
Ninandiszati	exultare .	Edidhiszjatè	augeri .
Vivyàsati	deficere .	Ninandiszatè	exultari .
Ninatsati	ligare .	Vivyàsatè	perdi, inte-
Tutòtsati	affligere .	Tutòtsatè	affligi. (riri.)
Didèviszati			
<i>vel</i> Dudùszati	ludere .	Dudyùszatè	ludi :
Mumukschati	separare .	Mumukschatè	separari .
Tschutschorayszati	furari .	Tschutschorayszatè	rapi .
Pipàlayszati	gubernare .	Pipàlayszatè	regi .
Artschitschayszati	colere .	Artschitschayszatè	coli .
Gikatshati	comedere .	Gikatshatè	comedi .
Rurutsati	invadere .	Rurutsatè	impugnari .
Rubhukschati	vorare .	Bubhukschatè .	vorari .
Yuyukschati	jungere .	Yuyukschatè	jungì .
Vinistcitschiszati	augere .	Vinistcitschiszatè	augeri .

Q

Titaniszati	extendere,		
<i>vel</i> Titansati	<i>vel</i> facere .		
Tshikirszati	facere .	Tschikirszatè	feri .
Vivakschati	dicere .	Vivakschatè	dici .
Ashishiszati	obtinere .	Ashishiszatè	obtineri .
Vitschikrìszati	emere .	Vitschikrìszatè	emi .
Gikrkschati	recipere .	Gikrkschatè	recipi .
Ditsati	dare .	Ditsatè	dari .
Djuhuszati	dare accipere .	Djuhuszatè	dari accipi .
Shishayszati	jacere .	Shishayszatè	incubari .
Dhitsati	accipere, educa-	Dhitsatè	accipi &c.
Mimaniszati	existimare . (re.	Mimaniszatè	existimari .

De Verbalibus .

Multa nomina et adjectiva deducuntur et formantur ab his verbis desiderativis, eaque ab hac tertia Indicativi persona procedunt, ut aliqua apud Graecos, v. g. a tertia persona Praeteriti passivi in τος formatur ἀκροῦς *audibilis*, in τωρ formatur κοσμήτωρ *Princeps*, in τις formatur πίστις *fides* &c. Hac plane via similia nomina ex verbis exurgunt in lingua Samscrdamica, v. g.

Bubhukschati, vult vorare . *Bubhukschà*, magna vorandi voluntas .

Tschikirszati, vult facere . *Tschikirszà*, voluntas faciendi .

Rurutsati, vult offendere . *Rurutsà*, voluntas invadendi .

Djikhatsati, vult edere . *Djikhatsà*, voluntas edendi .

Vivakschati, vult dicere . *Vivakschu*, volens dicere .

Rurutsu, volens invadere .

Djikhatsu, volens edere .

S E C T I O VI.

De Verbis Effectivis, & Verbis multitudinis .

Verba effectiva sunt, quae significant effectum, jussionem, aut coactionem unius personae in alteram, ut v. g. *jubes venire*, *cogis amare*; eaque in lingua Samscrdamica eleganter uno verbo efferuntur .

I *Bhàvayati*, jubet seu facit ut sit, existat .

2 *Pàtschayati*, jubet coquere, facit ut coquat.

3 *Dèvayati*, jubet ludere, facit ut ludat.

4 *Nandayati*, jubet exultare, facit ut exulter.

Praesens.

Praeteritum III.

Sànàhayati.

Tòdayati.

Mòtschayati.

Aadayati.

Ròdhayati.

Bhòdjayati,

Yòdjayati,

Abhiszàvayati,

Nitschàpayati,

Tànayati,

Kàrayati,

Vàtschayati,

Krapayati,

Anugràhayati,

Vàrayati,

Dhàpayati,

Dàpayati,

Hàyayati,

Edhayati,

Dhvamsayati,

Sàvayati,

Hàyati,

Atishàyayati,

Mànayati,

Aashayati,

Màrayati,

Pàlayati,

Tschorayati,

Artschayati,

1 *Abìbhaval*, fecit, ut esset.

2 *Apìpatschal*, ut coqueret.

3 *Adìdaval*, ut luderet.

4 *Ananandal*, ut exultaret.

Samànìnahal, ut ligaret.

Atùtudal, ut affligeret.

Amùmutschal, ut separaret.

Aadidal, ut ederet.

Arùrudhal, ut invaderet.

Abùbhudjal, ut voraret.

Ayùyudjal, ut jungeret.

Abhiszùszaval, ut certam cerim.facciet.

Niratschùtschapal, ut accumularet.

Atitanal, fecit ut extenderet, faceret.

Atschìcaral, fecit, ut faceret, fecit fieri.

Avivatschal, ut diceret, fecit dici.

Atschikràpal, ut emeret, fecit emi.

Anvagiğrahal, ut acciperet, accipi.

Avivaral, fecit eligi, ut eligeret.

Adìdhapal, fecit ut exciperet.

Adìdapal, fecit ut daret.

Adjùhaval, fecit ut det accipiat.

Aididhal, fecit ut augetur.

Pràdhvamsal, fecit ut iret.

Asùszaval, fecit ut pareret.

Adjìhaval, fecit ut iret, pergeret.

Atyashishayal, fecit ut incubaret.

Amìmanal, fecit ut existimaret.

Ashishal, fecit ut obtineret.

Amìmaral, fecit ut moretur.

Apìpalal, fecit ut regetur.

Atschùtschural, fecit ut furto auferretur.

Aartschitschal, fecit ut coleret.

Q 2

Verba Multitudinis :

Ex verbis simplicibus fiunt verba multitudinis seu frequentativa, significantia copiam, frequentiam, aut quantitatem. Talia sunt.

Pàpatschyatè, iterum iterumque coquitur, multum coquitur.

Nànandyatè, iterum iterumque exultatur.

Veviyatè destruitur, perit.

Sannànahyatè ligatur, vincitur.

Tòtudyatè affligitur, pungitur.

Anudèdivyatè, valde luditur, iterum iterumque luditur.

Mòmutschyatè, dividitur, separatur.

Vàvatschyatè, dicitur, garritur.

Ròrudhyatè, offenditur, impugnatur.

Bòbhudjatè, voratur.

Yòyudjatè, jungitur, &c.

Bòbhuyatè, est, existit, agitur.

Praeteritum I. Abòbhuyata, fuit iterum, &c.

Imperat. I. Bòbhuyatàm.

Imperat. II. Bòbhuyèta.

Imperat. III. Bòbhuyisziszta.

Praeterit. II. Bòbhuyantschacrè.

Praeterit. III. Abèbhuyzdta.

Futurum I. Bòbhuyità.

Futurum II. Abòbhuyiszyata.

Futurum III. Bòbhuyiszyatè.

Haec verba omnia terminatione et voce passiva usurpantur. Et hìc de Verbis satis.

CAPUT V.

SECTIO I.

De Syntaxi Nominum et Verborum.

Quae supra de nominum et verborum inflexionibus tradidimus, ad primam magnae Brahmanicae Grammaticae partem spectant, quae nuda, si ita fas est dicere, nomina et verba recenset, atque in australi India vel സിദ്ധരൂപം *Sidharùbam*, vel സരസ്വതീ *Sarasvata* nuncupatur. Ea vero primae nominum sive ad invicem, sive cum verbis connexionis rudimenta, quae secundum Brahmanicas regulas jam attulimus, ad പ്രയാഗം *vyàcarana* pertinent, quae secunda est magnae Brahmanicae pars, et *Śūtraḥ* nominum ac verborum docet. Hanc isthic prosequimur, regulis praecipuis ex ipso libro *vyàcarana* inscripto desumptis, cujus duo exemplaria possidemus; unum accuratissima manu R. P. Joannis Ernesti *Hanxleden* e codicibus Granthamicis Academiae Brahmanicae *Triciurensis* descriptum; alterum vero a nobis jam anno 1778 ex codice Granthamico *Francisci Texeira*, indigenae Indi, et Samscrdamicae linguae peritissimi viri nocturna cura et maximo labore desumptum. Analysim et *śūtraḥ* primae partis hujus Samscrdamicae Grammaticae vehementer admiratus est R. P. *Pons* in epistola ad P. *Du Haldium* data (*). Qui d vero is dixisset, quo stupore is correptus fuisset, si ipse abdita *vyàcaranae* lustrasset, et penetrasset? Quare ex iis nos ea promemus, quae maxime inservire possunt Tyronibus; ampliora et uberiora in hac grammatices arte exercitatis viris relicturi, qui conatu et studio suo ipsimet plura assequi poterunt.

De Nominativo et Vocativo.

Hos duos casus construes eo fere modo, quo Latini et Graeci. v. g. രാജ്യം *regiam justitiam*, regium jus,

(*) Lettre sur la Littérature Indienne, a *Carical*, 23 Nov. 1740 (Lettres édifiantes tom. XXVI p. 218, et suiv.)

non suscipiunt qui. ഭവദൻ കരോതി *bhavadan caroti*, ille (vir gravis) facit; ത്വം ഹസസി *tvam hasasi*, tu rides. സഃ മനഃ ദേവേ ദമയൻ ഭഗവതഃ പദമം പവദേ, *sà manà Dèvè damayan. gegatàm Nàtham pavandè*. Ipse mente sua Deum complectens, mundi Dominum adoravit. In lib. *yudhishtiravigea*.

ഹെ ഖദല ശിശ്രം ഹിഹി *hè bàla shicchram èhi*, heus! tu puer, vel o puer citò veni, citò perge. ഹെ പങ്കജദന്ത്ര ശൈകം ത്രുജ്ജ *hè pancagia nètra shòcam tjadja*. O tu! qui nymphaeae similes (pulchros) oculos habes, tristitiam dimitte. In libro *yudhishtiravigea*, ex quo persaepe constructionis specimina dabimus, quia is est elegantissimis et purissimis dictionibus et phrasibus refertus. (*) ആയുഷ്ഠി ശൃഗല്ലുക സ്തദത്രുകുഷ്ടി മിം ഹെ തപസ്വിനഃ *àryà agatschata snàtum akshamadhvam hè tabasvinà*. Sole oriente (adveniente) lavatum (ad vos lustrandos) properate o poenitentes! In *vyàcarana* sub *vibhactyar-*

(*) Ubicunque Lector in fine dictionis hos 3 dicyclos offendet, noverit: vocalem ultimam, cui annectuntur aliquo validiori sono et quadam aspiratione pronunciandam esse, ut v. g. in superiori exemplo *sà manà*, pronuncia, ut *sah manah*. Hoc etiam commune habere videtur haec samscr. lingua cum veteri *Syrorum*, *Aegyptiorumque* Sermone; nam ut inquit Priscianus lib. 1. *de num. Liter. apud Veteres* pag. 549 edit. Putsch. *In Syrorum, Aegyptiorumque dictionibus solent etiam in fine aspirari vocales*. Quod usuvenit in multis hujus per vetustae samscr. linguae dictionibus. E contra in nonnullis nominibus, ut jam supra commemoravi, vocales aliquae in fine dictionis per dicyclos corripuntur, atque ultimam illam vocalem correptam perdunt, integra et sana remante consonante; ut v. g. in Latina particula *vah*, et *ah*, quae teste eodem Prisciano pag. 548 ibi, olim *vaha* et *aha* pronunciabatur, nunc autem correpta vocali *a*, *vah*, et *ah* effertur. Eadem correptio reperitur in vocabulo *bàla* puer, supra descripto, nam in nominativo habet *bàla* seu *bàlàh* cum dicyclis; in vocativo vero perdit illos et corripitur, ac pronuntiatur cum *a* brevi, consonanti litterae *l* antecedenti alioquin congenita.

sha. ഹെ നദ ജ്ജുഃ ധനനിം പദലജകദക് he rādjen dharanim
pàlayatàl, o rex terram gubernà ! കിം പ്രതിപദികം —

അകമ്പദധത്രന ചത്രജകൃ . *Kim pràtipadicam* — *artha*
vada dhātu r pratyayamasti. Quid (est) declinatio? — Nomi-
 nis, verbique (variatio) mutatio est.

Haec constructio nominativi et vocativi in *vyàcarana* refer-
 tur sub *kasminarthè prathama*. Ad hujus rei intelligentiam ju-
 vat heic Brahmanicae syntaxis *σχημα* describere.

Syntaxim universam Brahmanes complectuntur VII capituli-
 bus, quae *avatàra* vocant, et haec ad nomina construenda re-
 feruntur. Primum caput est *samgnàvatàra*, quod nominum,
 trium numerorum, et VIII casuum notionem exhibet. Secundum
 dicitur *samhitàvatàra*, quod de nominum et casuum unione seu
 connexionione tractat; hoc enim innuit dictio *samhita*, nempe co-
 pula, unio, harmonia. Ad hoc caput referuntur *Tukrsandi*, *sva-*
rasandhi, *prakrtisandi*, *vyadjanasandhi*, *visarggasandhi*, *svàdi-*
sandhi, quae regulae sunt accuratam, atque ad voluptatem com-
 paratam casuum inter se harmoniam docentes, multis in *vyàca-*
rana exemplis illustratae. Tertium caput est *vibhactyavatàra*,
 quod nominum declinationes et exceptionum regulas affert, et
 dilucidat, eodem planè modo, quo nos eas breviter exhibuimus
 toto cap. II, et III, in hac nostra institutione. Quartum caput
 est *kàracàvatàra*, quod adverbiorum, praepositionum, pronomi-
 num, notionem exhibet, atque eorum cum nominibus et verbis
 unionem docet, et his IV sectionibus absolvitur: nempe *yuszma-*
dasmatscha shabda seu pronomine; *avya* adverbiiis, inter quae
 praepositiones numerantur; *stripratjayànda* mutatione seu varia-
 tione feminiorum nominum ex masculinis descendentium; ac de-
 nique *vibhactyārtha*, seu explicatione et constructione casuum.
 Quintum caput continet regulas *avyaibhàva*, *talpurusza*, *bahu-*
vrihi, *dvanda*, de quibus jam cap. III, sect. IV, V, VI, et VII
 breviter disseruimus. Hoc caput inscribitur *samàsàvatàra*. Sextum
 est *tadhitàvatàra*, septimum *samàsàntàdhicàra*, quod de plurium
 nominum *സംഭാസം* agit.

Syntaxis verborum uno locupletissimo capite absolvitur, quod

Rùbàvatàra vocant, seu formarum aggregatum; in quo pariter VII sectiones numerantur, quae sunt: *Dhàtucaparitschèta prathama*, id est, verborum usus in casu primo seu nominativo; *yakrparitschèdò dvidia*; *prakria paritschètastridia*; *tschinval paritschèta tschaturtha*; *Sanrdyantanya paritschèta pantschama*; *krtantanaya paritschèta*; quae sectio varia supina et participia verborum pertractat; denique *saptama paritschèta*, in qua sectione verba effectiva, anomala et frequentativa inflectuntur et elucidantur.

Immensi laboris opus esset has regulas cum suis exemplis in apricum proferre, neque ex iis Lectori Nostro magna utilitas eveniret. Quare neglectis permultis, ea quae ad linguae nucleum pertinent, illustrabimus.

S E C T I O II.

De Accusativo seu secundo casu Brahmanico.

Accusativus construitur cum verbis activis, sicut apud Latinos, v.g. ഗൃഹം ഗച്ഛതി domum pergit; ഭ്രതനം ബ്രഹ്മണൈഃ ക്രമേണ ബ്രഹ്മണൈഃ *bhràtaram àlòkya tam sùta ruruda*: fratrem videndo (fratre viso) ipsum filii planxerunt, flevērunt; കടവം ലൂന്ദതി *càndham lùnàti*, baculum scindit; സുഭിപം ശംഭുതി bonum numen celebrat, laudat; കരിയം നജതി elephantem ducit.

Verba, quae significant actionem *eundi*, praeter accusativum possunt habere dativum primum, v. g. ഗവയഃ ഘോഷം ഗച്ഛതി, *gàvò khòszam gatschanti*, vaccae stabulum petunt (eunt), vel ഗവയഃ ഘോഷേണ ഗച്ഛതി vaccae stabulo se inferunt, eunt ad stabulum.

Verba *dogdhi* mulget; *yàtschatè* petit, rogat; *runadhi* offendit, cogit, invadit; *vrtschati* interrogat, quaerit; *anushàsti* imperat, praecipit; *abatschìnòti* privat, spoliat; *nayati* ducit; *vaha-*

ti vehit, *brutè* dicit, loquitur, *harati* aufert, eripit, et verbum *karszati* admittunt duos accusativos, v. g. *Gàm payò dogdhi*, vaccam lac mulget, seu ex vacca lac mulget. *Dèvadattam bhòdjanam yàdjatè*, divinum donum (res diis datas, oblatas) comestionem seu cibum petit. *Brahmanà Nrbam bhòdjanam yàdjatè*, Brahman Regem cibum (prandium) rogat. *Kridham putram runadhì*, ad lusum filium cogit, sollicitat, impellit. *Nàtham pùpam bhìkschatè*, dominum panem petit, seu panem petit a domino. *Gòpam panthànàm pratschati*, pastorem viam quaerit, interrogat, ex pastore viam sciscitatur. *Kumàrim varam brusè*, virgini bonum auspiciam dicit. *Shiszyam dharmam anushàsti*, discipulo virtutem praecipit, *vrkscham abatschinòti phalànì*, arborem spoliat fructibus. *Adjam gràmam nayati*, ovem ad pagum ducit. *Karinnà bharam graham vahanti*, elephantes onus domum vehunt. *Gòpam adjam harati*, pastorem (a pastore) ovem eripit. Sed melius dices: *Gòpàl adjam harati*, ex vel ab pastore ovem eripit.

Verba *effectiva* ex activis progenita postulant duos accusativos: v. g. *Bhrtyam àpanam gamayati*, servum in urbem mittit, id est, facit ire. Heic verbum *gamayati* est verbum effectivum verbi *gatschati* pergit, it. *Muni shiszyam shàstram avagamayati*, muni (monachus gentilis) discipulum scientiam docet, in scientia proficere facit. Heic verbum *avagamayati* est effectivum verbi activi *avagatschati*, proficit, progressum facit. *Màtè sutam payasam bhòdjayati*, mater filium lacticinium comedere facit.

Quando verba effectiva progenita sunt ex neutris, tunc unum solum admittunt accusativum, v. g. *Muni àshìszam vadati*, muni apprecationem boni dicit, fit effectivum: *Muni ashìszam vadayati*, muni benedictionem facit dicere. *Rògui svabiti*, infirmus dormit, fit effectivum: *Bhìszagròguinam svàbayati*, medicus infirmum facit dormire. *Ashva tatra tìsztati*, equus ibi stat; fit effectivum: *Ashvam tatra stàbayati*, equum ibi sistit, collocat.

Verba *harati* eripit, *karòti* facit, dum fiunt effectiva admittunt duplicem accusativum, vel loco accusativi personae affectae admittunt ablativum primum in *èna*, v. g. *Ràdja rakschacam tschòràl dhanam harayati*, rex per gubernatorem (a Praefecto) divitias a fure eripi facit, id est, rex jubet per Praefectum a fure di-

R

vicias auferri. Haec eadem constructio cum ablativo primo dicitur: *Ràdjà rakschaghènna* rex per praefectum, *tschòràl* a fure, *dhanam* divitias, *karayati* auferre facit. *Ràdjà kàrum tschacram kàrayiszpati*, rex fabrum rotam facere jubet, vel *ràdjà kàrunà*, rex a fabro, per fabrum, *tschacram* rotam vel circulum, *kàrayiszpati*, fieri jubet, fieri facit.

Adverbia *dhikr*, *vah*; *ubhayata*, utrobique, ex utraque parte; *sarvata*, ex omni parte; *upari* ex superiori parte; *adhi* super, supra; *adha* infra; *abhità* circum; *samaya* circa, prope; *nikaszà* prope, ad, circa, pone; *hà*, *vah*, petunt accusativum. Sic dicitur: *puram samaya nadi*, prope urbem fluvius; *puramubhayatò nadi*, ex utraque urbis parte flumen. Eundem Accusativum postulant adverbia seu praepositiones *ubaryuvvari*, *adhyadhi*, *adhòdha*, *parita*, v. g. *Parvatam adhòdha*, circa, prope montem; *parvatam adhyadhi*, circa montem, apud montem. *Puram sarvata tscharati*, ex omni urbis parte circulat, ubique per urbem volat.

Verba quibus praeponuntur *uba*, prope, vicinum, *anu* post, continuo, consequenter, *adhi* super regunt accusativum, v. g. *mama grham ubavasati*, meam prope domum habitat; ubi vides *ubavasati*, prope habitat, accollit, compositum esse ex *uba* prope, et *vasati* habitat. *Palyacam adhishètè*, super lecticam jacet. *Aasanam adhyàste*, super sedem sedet. *Puram adhi tiszati*, supra urbem stat. *Gràmam anuvvasati*, post districtum Brahmanum habitat, id est, pagum Brahmanum accollit.

Praepositio *antarèna* inter, et *vinà* sine, admittunt accusativum, v. g. *màmtscha tvàmtscha antarèna*, inter me et te. *Djàyàm vinà adjihita*, sine uxore ivit: melius scribes, *Djàyàm vinòdgihita*.

Nomina indicantia mensuram temporis vel viae petunt accusativum, v. g. *Màsam adhitavan devadatta*, mensis praeteriti divinum donum, id est, quod uno ab hinc mense diis oblatum fuit. *Màsam* mensem est in accusativo. *Kròsham cudtilà nadi*, flumen dimidiam leucam obliquum. *Jodjanam dirkà nadi*, unam leucam longum flumen.

De III casu, seu ablativo I causae, societatis, vel instrumenti.

Verba *Passiva* omnia hunc ablativum regunt, ut apud Latinos, v. g. *Shighinà hata sarpa*, a pavone occisus coluber. *Hastinà hatò cucuda*, a manu occisa gallina. Perspicis heic ablativum *shighina* a pavone, et *hastinà* a manu. Huc pertinet etiam ablativus *causae, instrumenti, societatis*. *Kuddàrèna urkscha tschidyate*, securri arbor scinditur. *Shàstrèna yashà vardhatè*, scientiâ celebritas (fama) accrescit, augetur. *Dhanèna kulam èdhyatè*, divitiis familia augetur. *Duszertèna naracam anubhuyatè*, peccato infernus obtinetur. *Vidyàyà succham grhayatè* scientiâ voluptas apprehenditur. *Sutèna pità stita*, per filium pater vivit, stat, consistit.

Kavibhi nagari pàlyatè, per homines doctos (hominibus doctis) urbs gubernatur. *Dhanuszà prahriyatè sharuni*, arcu configitur, occiditur avis. *Rakschakèna dhanam hàrayati*, per praefectum, a praefecto divitias eripi facit. *Tava dhanèna kim phalam aashyathà*, a tuis divitiis quem fructum consecutus es?

Verba *eundi* pariter hunc postulant ablativum, nempe *viae*, et subjecti in quo via conficitur, v. g. *pathà yàti*, per viam proficiscitur. *Sètunà gatschati*, per vallum seu aggerem pergit. *Vàginà dhàvati*, equo currit. *Nàvā divyati*, naviculâ ludit; et his similia, quae vide in *vyàcarana* sect. *Vibhactyarthà* in *kuotràrthè tridìa* seu in constructione tertii casus.

Praepositiones *Saha, sàcam, sàrdham*, nempe *cum, simul* petunt hunc ablativum, sicut apud Latinos v. g. *Putrèna saha pità grhè adhyastè*, cum filio pater in domo, domi sedet. *Djàyàjà sàcam gata padi*, cum uxore pergens maritus. *Kanyà saha bàla*, cum virgine puer.

Nomina *vitium*, seu defectum corporis vel animi significantia postulant hunc ablativum, v. g. *Palbhyàm pangu*, pedibus claudus. *Akschnà Kàna*, oculis parvus. *Gribà cuntschita*, collo curvus, inflexus, obliquus. *Gàtrèna kharva*, corpore pigmaeus, parvus, obesus. *Udarèna pratschur*, ventre magnus.

Verba composita ex *sam* simul, cum, desiderant hunc abla-

tivum, v. g. *Màtrà sandjanitè*, simul cum matre progenitus, matris congenitus est.

S E C T I O   I V .

De IV casu, seu dativo *cul fini*.

Hic dativus est commodi, boni, emolumenti, et *finis* propter quem aliquid fit. v. g. *Mànuszàya hitam*, homini utile. *Vrkschàya phalam hitam*, arbori fructus utilis. *Ràdjabhyam gòpyam kushalam*, regibus secretum utile, bonum. *Ràdjà sarva munibhya bhikschàm adadàl*, rex omnibus poenitentibus elemosynam dedit. *Kundhalàya hirannyam*, inauribus aurum. *Tùpàya kalpitam adidaval*, columnae (in sacrificio *yàga*) firmitatem fecit dare. *Tadjnàya havi*, sacrificio (*yàga*) butyrum. *Djàtà viprà sua karmanè*, nati Brahmanes suo officio. *Dharmàya samyamam*, virtuti (exercendae) tempus accommodum. *Samyamàya shrudam dhatè pumàn*, tempori obediens vir, nempe vir tempori se accommodans. *Dharmam màkschàya karètì*, virtutem beatitudini (propter beatitudinem, gloriam) operatur, facit. *Vàtàya kabilà vidjul*, *dàtapàya atilohini*, *pita vrszàya vidjnèya*, vento caeruleum fulgur, siccitati valde rubrum, flavum pluviae (significandae) dignoscendum.

Verba significantia gustum, placitum, delectationem, adulationem, imprecationem, diffidentiam, iram, impatientiam, detrimentum, criminis et culpae impositionem construuntur cum hoc dativo, v. g. *Dèvadattàya ròtschatè mòdaca*, placet, sapit divinum donum affectuoso; ubi notandum ad litteram reddendum esse: *Divino dono arridet affectuosus vir*. *Dusztàya ròtschatè tschòra*, malo, peccato arridet fur. *Tadnadattàya svadatè pùpa*, sacrificii dono arridet, sapit panis, id est, panis placet in sacrificio *yàga* in donum oblatum. *Bàlàya svadatè paya*, parvulo sapit lac. *Mama svadatè djagdhi*, mihi sapit comestio, cibus. *Svàmìnè shlàgghatè shunaca*, domino adulatur canis. *Ràdjà mitràya nihnutè*, rex inimico diffidit. *Nàthàya irszyati bhrtya*, domino irascitur servus. *Kàmine tiszdtati vèshya*, luxuriae adstat, arridet meretrix. *Tschòràya shàbatè dvigia*, furi imprecatur Brahman.

Puszpāya sprhayati nāri, floribus arridet, fibres concupiscit mulier. *Phalāya sprhayati vil*, fructus desiderat agricola. *Sakhyē asūyati durdjena*, amico detrahit malus vir. *Mitrāya druhyati dhūrta*, amico nocet deceptor. *Svasrē krudhyati agradja*, sorori irascitur frater, contra sororem excandescit. *Nāthāya shlagghatē bhrtya*, domino adulatur servus. *Rādjamitrāya nihnutē*, rex inimico diffidit. *Amitra* est inimicus, *mitra* amicus.

Adverbia *nama*, *svasti*, *svāha*, *svadhā*, *alam*, *vaszal* postulant hunc dativum, v. g. *Namō dēvabhya*, adoratio diis. Formula orandi est gentiliū Indorum. *Sarveshvarāja namā*, universi Domino adoratio. *Dēvāya namā*, Deo adoratio. *Gannabadāya namā*, Jano (deo Indico) domino adoratio. *Shivāya namā*, Shiyae deo adoratio. *Sal guruvē namā*, bono magistro (nempe Deo *Ganneshae*) adoratio. *Sarva mitrāya namā*, universi amico (nempe *solī*) adoratio. Gentiliae precandi formulae sunt istae. *Dēva matrē namā*, Dei Matri (nempe B.V. Mariae) veneratio. *Matrē svasti*, matri salus, salve mater. *Svasti Brāhmanēbhya*, salus Brahmanibus, *punyavatē svasti*, ave vir sancte, bene sit sancto, salus viro virtute praedito. Bonum apprecandi formulae sunt istae, ut apud nos *salve*, *ave*, *salus* &c. *Agnayē svāha*, benedictio tibi o ignis, salve ignis. *Svāhāgnayē*, salus tibi o ignis. Exultandi et apprecandi formula gentiliū in sacrificio *ignis*, dum eum ut deum suum invocant, excitant, et sacrificium ignis instruunt. Ambo haec ultima adverbia significant *bonum*, *felicitatem*, *prosperitatem*, *salutem*, *incrementum*, et correspondent nomini nostro *Benedictio*. Ita pariter: *Svadhā pitrbhya*, requies, dulcissima quies, gaudium Parentibus. Formula, qua Gentiles Parentibus defunctis aeternam quietem et gaudium apprecantur, vel eos in vivis salutant: nempe bene sit parentibus, dulcis quies parentibus! *Alam*, significat *bene*, *satis*, *pulchre*, et construitur cum hoc dativo: v. g. *Alammitrāya*, satis amico; *alammē Bhāgya*, satis mihi felicitas haec.

Ex adverbio *Alam* multa construuntur nomina Sanscritica, ut *Alambhāva* pulchra, sufficiens opinio. *Alamcāram* ornatus, pompa. *Alancrta*, vir ornatus, *alancrtā* mulier ornata &c.

Ad *Tādarthyam* seu ad Dativum *cui* referuntur etiam no-

mina bonum, commodum, aut utilitatem significantia, ut sunt *śubhikyam*, *madra*, *bhadra*, *cushala*, *suggha*, *artha*, *hita*. E.g. *Kshetriyāyahitam*, regibus bonum, utile. *Subrēbhādam*, amico bonum. *Mama cushalam*, vel *Mahyam cushalam*, mihi bonum. *Patrinē suggham* avi volupe; *mē suggham*, mihi volupe.

Praepositio *pradi*, ad instar, pro, contra, adversus, juxta, hunc regit Dativum, etiam in verbis quae ex ea componuntur: v. g. *Rāgiā amātyāya pradishushruvè*, rex consiliario suo econtra obsequitur, famulatur. Huc refertur etiam praepositio *anu*, quae verbis conjungitur, et significat, *post*, *postea*, *deinde*, *juxta*, *conformiter*, ac saepissime praedictae propositioni *pradi* opponitur, v. g. *pradivādam* responsio contraria, *anuvādam* assensus, facultas, licentia. *Pradiculam* res contraria adversitas, *anuculam* tranquillitas, quies, res commoda, beatitudo. *Pradigamanam* gressus ex adverso, *anugamanam* sequela, comitiva, obedientia. Ex his duabus praepositionibus infinita nomina et verba Samscrāmica componuntur, ut v. g. *bhavam* vel *bhava* existentia, *anubhavam* fruitio, lucrum, fructus alicujus rei; *anumati* consensus ex *mati* opinio. *Anunayam* res rationi consentanea. *Shāsana* correptio, castigatio, *anushāsana* conservatio. *Bala* vis, *pradibala* vis aequalis contraria. *Pratici* occidens, quia opponitur Soli Orienti. *Pradindriam* res invisibilis, seu talis quam sensibus assequi non possumus. *Pradishruta*, echo, vox repercussa. *Pradidhvani* idem. *Pradiyoghī* inimicus. *Pradiyōdhāva* miles ex adverso. *Pradisira* cortina fenestrae, vel cortina simpliciter. *Pradimā* similitudo, figura, idolum, imago. *Pradibimba* idem, *Pradicriā* cuniculus, *contromina* &c. Haec omnia construuntur cum Dativo cui, v. g. *ma-ma ghirē pradivādam*, meo verbo responsum. *Karibhya pradicaśham*, res elephantis similis. *Mē* vel *mahyam pradishrayam*, mihi asyllum, refugium. Hae regulae vocantur *Kasminarthē tschaturthi*. Sequuntur regulae *Kasminarthē pantschami*, seu regulae v. Casus.

S E C T I O V.

De V. Casu, seu Ablativo secundo.

Hic ablativus respondet nostro Ablativo *ex, ab, a, de, sine, ex* hac parte, *ex* illa parte, *pene, prope, longe, usque*. Singula illustremus.

I. Toties quoties in latina constructione occurrit *ab, a, ex, de*, hic ablativus est usurpandus, v. g. *Gràmàdà gatschati*, it, pergit, venit de territorio seu pago Brahmanum. *Bhubhrtò vatarati*, seu sine elisione, *Bhubhrtà avatarati* ex monte, de monte descendit. *Tschòràl harati*, seu cum elisione et liquidatione de qua postea, *Tschòradधारati* a fure auferret.

II. Verba *giugupsati* seu *djugupsati, viramati, pramàdyati*, et alia quae discessum, vel motum, aut horrorem, quo quis se ab aliqua re amovet, significant, hunc postulant ablativum, ut in Latinis, v. g. *adharmàl giugupsati*, amovet se, abhorret ab injustitia, a malo. *Adharma* malum, peccatum, injustitia. Cum liquidatione litterarum melius scribes, *adharmadj-giugupsati*. Ita pariter, *asatyàdviramati*, abhorret a falso, detestatur falsitatem. *Satya* veritas, justitia, juramentum, *asatya* falsitas, mendacium, injustitia. *Shrutè pramàdyati*, Ab obedientia se subtrahit &c.

III. Verba *gignendi, timendi, liberandique*, ut in Latinis, hunc regunt ablativum, ut *vyàccràl bibhèti*, a tigride timet, *tschòrèbhya udvidjatè* a latronibus abhorret. *Pàbàtràyatè Bhagavàn*, a peccato liberat *Bhagavan*, id est, Deus *Shiva*. *Tschòrèbhyaò rakshati* a furibus protegit, liberat, redimit. *Aghnè tushnò djàyatè*, ex igne lux nascitur. *Vàrinnà djàyatè padma* ex aqua gignitur nymphaea. *Vrkshàl prabhavanti pushpàni* ex arbore nascuntur flores.

IV. Nomina *anya* alter, alius; *itara* alius; *bhina* alter, alius, item praepositiones *àràl* prope, *à* usque, *rutè*, vel ut alii scribunt *ritè*, sine, petunt hunc ablativum, v. g. *vidyàyà ritè na Samrdhi*, sine scientia non (datur) splendor, divitiae. *Bhagavata ritè na mucti*, sine Deo *Shiva* non (datur) gloria. *Grhàdanyò vihàra* a domo aliud est templum, id est, aliud est

domus, aliud templum. *Gràmàdàrannadè* prope pagum Brahma-num (adest) flumen. Flumen ad pagum. *Svàmīna itarè Sèva-ca*, aliud est dominus, aliud servus, seu aliud servus a domi-no. *Aa vrkschāl* usque ad arborem. *Arāl* significat *prope*, item *longe* seu *in distantia*.

V. Locus et tempus respectu alterius loci et temporis ponuntur in hoc ablativo, v. g. *iyam gràmāl pūrvadicr*, respectu pagi orientalis haec regio. *Ayam nagarāl pūrvò dēsha*, respectu urbis orientalis haec provincia, seu ab urbe provincia ad orientem sita. *Gràmāl dakschinà vasati* a pago ad meridiem habitat. *Nagarād uttarà vasati*, ab urbe ad Boream habitat. *Samavalsarāl purvò māsā*, ab anno praecedens mensis, seu mensis annum antecedens. *Gràmād uttarāhī vasanti tśchandhāla*, a pago ad Boream utique habitant *Parca* (vilissima tribus) foex plebis. Haec nomina *loci* et *temporis* etiam construi possunt cum VI casu seu nostro Genitivo, v. g. *Gramasya dakschinatò vasati*, pagi ad meridiem habitat, ad meridiem pagi habitat. *Gràmasyòttaratò vasati*, pagi ad septemtrionem habitat. *Gràmasya purasta d vasati*, pagi ad ortum habitat. Dicitur etiam potest, *nagarāl dakschinata* ab urbe ad meridiem, *nagarasya dakschinata* urbis ad meridiem, *grahasya parastāl bhavati*, domūs ad ortum existit &c. *Dakschinata* significat ex parte meridionali, *uttarata* ex parte boreali, *Purastāl* et *parastāl* ex parte orientali: quae junguntur cum ablativo vel genitivo.

VI. Adverbia *Prthacr*, *vinā*, *nānā* sine, absque, admittunt accusativum, ablativum primum aut secundum, v. g. *Djānè nānè lakshmi*, sine sapientia pulchritudo, opes. *Gràmēna prtag-vihāra*, vel *gràmāl prtag-vihāra*, sine pago delubrum.

Hoc eodem modo construitur *dūram* distans, *anticam* et *abhyāsham*, propinquum, vicinum, v. g. *Dūram nagarasya*, vel *dūram nagarāl* distans ab urbe, *anticam nagarasya*, vel *anticam nagarāl*, urbi vicinum.

S E C T I O VI.

De VI casu seu de nostro genitivo et dativo.

Apud Brahmanes terminatio *genitivi* et *dativi* non distinguitur, ut olim apud veteres Graecos indistinctam fuisse probabile est. Id saltem certum et perspicuum est, Graecos olim hos duos casus promiscue usurpasse; quod hodie dum factitant Brahmanes. Circa hos notanda sunt sequentia

I. Ex duobus substantivis non continuatis unum ponitur in genitivo, e. g. *Samudrasya tīram*, maris fluctus, maris unda. *Suhrdò dhanam* amici opes. *Striyà rùbam* mulieris forma, imago. *Ràdja putra* regis filius. *Pashò pàda* animalis, bovis pes. *Guranàm vatschanam* magistri verbum. *Pàyasasya bhòctà* lacticia comedens. *Pushpànàm ghandha uttama* florum odor optimus. *Priyànàm madhuram* amoris dulcedo.

II. Gerundia ex Futuro primo progenita, ut *Kartavya* faciendus, *Kartavyà* facienda, *Kartavyam* faciendum, *vactavya* dicendus &c. postulant genitivum, aut ablativum primum, e. g. *Mama kartavyam* mihi faciendum, vel *mayà kartavyam*, opus a me, per me faciendum. His Gerundiis correspondent *Karanniya*, *Bhavanīya*, *nahyanīya* &c., ac proinde, cum ejusdem sint valoris et significationis cum illis, cum iisdem casibus sunt construenda, e. g. *Mama Karannīyam* mihi faciendum opus, vel *mayà Karannīyam* per me, a me faciendum opus. *Bhavatà Karannīyam* a sua dominatione faciendum opus.

III. Verbum *djānitè* seu *giānitè* cognoscitur, dignoscitur, postulat hunc casum, e. g. *Madhunò giānitè phalam*, per succum, per dulcedinem dignoscitur fructus. *Sarppiszò djānitè* per crassitiem cognoscitur. Hic igitur est casus *medil*, *artis*, et *industriæ*, qua quid cognoscitur.

Verba *smarati* meminit, recordatur, *Dayatè* miseretur, compatitur, *ishdtè* gratum est, placet, sapit, arridet, petunt hunc casum, e. g. *Tvam dēvasya na smarasi*, tu Dei non recordaris. *Sa dayatè dīnasya*, ille compatitur misero, infirmo, miseretur infirmi.

Verba *djāsayati*, *niprahanti*, *piszyati* significantia necem seu occisionem alterius sive ense, sive sagitta, aut alio quocumque

modo, postulant hunc casum, e. g. *Ràdjà arìnnàm nìprahanti* rex inimicos interfecit. *Maharàdja sacchala shatrunnàm djàsayati*, Imperator omnes hostes occidit, delevit. *Ràma rakschasànnàm parvatèna pipeszè*, Ràma larvas, malos genios, monte obruit, interfecit.

IV. Nomina similitudinis aut dissimilitudinis, seu cujuslibet comparationis admittunt dativum aut ablativum primum, e. g. *Kamalèna samam vactram*, cum nymphea (nymphaeae) similis vultus. *Samam*, res similis vel aequalis. *Vactrasya sadrshashashi*, vultui similis Luna. *Sadrsha* similis, speciem, figuram, formam praesefereus.

Nomina *Tulà* et *ubamà* similitudo, species, admittunt solum dativum, sic, *Tulà krshnasya na*, non datur similitudo dei *Krshnae*.

Ràmasya nà styubamà, non reperitur similitudo dei *Ràmae*, id est, nemo deo *Ràmae* similis. *Kamalasya nàstyubamam pushpam*, non datur nymphaeae flos similis.

V. Nomina *Superlativa*, item nomina *dominii*, *proprietatis*, *commodi* seu *utilitatis* et *lucris* petunt hunc casum, aut dativum primum, e. g. *Gavàm krshnà sambana kshira tamà*, vaccarum nigra lactis ditissima, fertilissima. Recte usurpatur cum superlativis etiam casus VII, seu *in*, *inter*, ut apud latinos, e. g. *Gòszu krshnà sambana kshira tamà*, in vaccis, vel inter vaccas nigra lactis fertilissima. *Tama* denotat superlativum. Ita etiam: *Manuszyànàm kschetria shùratama*, *kschetria* (vir ex tribu regali) hominum generosissimus, fortissimus. *Manuszyèszu kschetria shùratama*, in hominibus, vel inter homines *kschetria* generosissimus. *Gavàmsvàmì*, vaccarum dominus, vel *gòszu svàmì*, aut contracte *gòsvàmì* vaccarum dominus.

Nomina utilitatis, ut *àshiszyam*, *madra*, *bkadra*, *cushala*, *suggha*, *artha*, *hita*, de quibus in IV casu egimus, pariter hunc admittunt casum, non tamen ablativum, e. g. *mànuszasya hitam* homini utile, vel *mànuszàya hitam*, homini utile. Hae regulae sexti casus vocantur *kasminarthè szaszti*. (*)

(*) Id est, in qua significatione usurpatur casus sextus? Deinde propositae quaestioni ibidem respondet, et regulas firmat.

S E C T I O VII.

De VII casu seu ablativo quietis et numeri.

I. *Adharòdhi karanam* seu subjectum in *quo*, postulat hunc ablativum ut apud latinos, e. g. *Aagàshè pakshì tscharati*, in aere avis volat, circulat. *Tilè tailam, nadyàm minam*, in sesamo oleum, in flumine piscis.

Ablativus absolutus, seu temporis, quo aliquid agitur huc pertinet, e. g. *Udayati Bhàsvati djàtò ràdja putra*, ortu solis, oriente sole natus regis filius. *Vrszati dèvè tschòra àyàta*, hyeme, tempore pluviae ad delubrum, ad idolum fur venit.

Anàdara yuctè bhàva lakschanè bhàvata, id est, actio, quae nihili ducitur, aut non curatur, hunc petit ablativum, aut genitivum, e. g. *Aagatschati parabalè svayam krìdhati ràdjà*, veniente hostis exercitu ipse rex ludit, vel *aagatschata parabalasya svayam krìdhati ràdja*, advenientis exercitus accessu ipse rex ludit, jocatur. *Aacròshatsu djaneszu gatassa tschòra*, vel *aacròshatàm djanànàm gatassa tschòra*, acclamantibus hominibus discessit ille fur, vel clamantium voces parvipendens abiit ille fur.

Nomina *Svàmì* dominus, *ishvara* dominus, *adhipadl* princeps, dominus, *dàyada* filius, *sàkshì* testis, *pradibhu* contrarius, hostis, adversator, *prasùta* partus, res enixa, postulant vel hunc ablativum vel genitivum, e. g. *gavàm svàmì*, vel *gòszusvàmì*, vaccarum dominus, vel in vaccis dominus. Nomina *prasita* et *utsuca* pariter ablativum istum, vel tertium casum admittunt; quae omnia uberrime tradita vide in *Kàràcàvatàra*; et haec de syntaxi sufficiant, regulas enim omnes tradere maximi foret laboris.

CAPUT VI.

De Analyſi Nominum, de Adverbiis,
Praepoſitionibus et Conjunctionibus.

SECTIO I.

De Conjunctione et Separatione dictionum.

Tandem pervenimus ad id, quod in lingua Samscrdamica maximam difficultatem facessit. Dictiones nempe hujus linguae per litterarum elisiones et mutationes ita inter se copulantur et adstringuntur, ut integra linea vocabulum aut verbum unicum esse videatur; quia naturalis dictionum situs et nominum terminatio per litterarum elisionem tollitur, ac proinde primigenia significatio tenebris obvolvitur. e. g. haec propositio: *Ràmasya nàstyubamà*, *Ramae deo non datur, non est similis*, suo naturali situ scribi deberet hoc modo: *Ràmasya na asti ubamà*, *Ramae non est similitudo*. Verum quia post *na* sequitur iterum vocalis *a* in voce *asti* est, hinc fit, ut vocalis *na* et prima in *asti* liquidentur, contrahantur, et duae breves vocales in unam solam, nempe in *a* longum transeant. Ex his igitur elisis et contractis fit *nàsti*, cum ultima vocali *i*, quae quia iterum concurrat cum vocali *u* sequentis vocabuli *ubamà*, e medio tollitur, sed sui loco recipit litteram *y*, quae iterum in se recipit formam et sonum sequentis vocalis *u*, unde consurgit dictio *vàstyubamà*, non est similitudo.

Hae contractiones, elisiones et mutationes hujus linguae imperitis ansam dedere eam in crimen ducendi, quasi ea longissima vocabula haberet, quibus enunciandis nullus halitus, nulla anima sufficiat. Quare D. Carnac, academiae Calcuttanae Socius, vir armis magis quam linguis idoneus, verbis et nominibus Samscrdamiqis compositis *centum quinquaginta*, et amplius syllabas inesse credebat, neque idem asserere verebatur. *A compound word of an hundred and fifty-two syllables*. Videsis D. I. Frid. Kleuker tom. II *Abhandlungen uber die Geschichte und Alterthumer Asiens*, pag. 10, Riga 1795 — Simile quid suspicatus est

D. G. Jones; sed sobrius, quia hujus linguae peritior. Nunc igitur heic regulas trademus, dictiones Samscrdamicas quascumque separandi et componendi, quibus rite perspectis comparebit, in hac lingua, ut in aliis veteribus, omnia verba et nomina in monosyllaba, bisyllaba, et trisyllaba, aut paullo plus resolvi; falsumque omnino esse, quod hi viri asseruerant.

I. Regula. Quando aliquod nomen desinit in vocalem vel dyphthongum, et non habet sibi annexum signum interruptionis seu suspensionis quod exprimentur $\circ$ dicycli, *visargga*, seu signa separationis dicti, et si deinde sequens nomen iterum incipiat a vocali vel dyphthongo simili praecedenti, tunc duo haec nomina contrahuntur in unum, ita tamen ut vocalis vel dyphthongus contracta fiat longa. e. g. *Danda agram*, dentis elephantini apex, contrahe, et scribe *dandagram*. Ita scribes: *dadhiha* loco *dadhiha*; *madhuttamam* loco *madhu uttamam*; *shobhitahassa* lucidus dies, loco *shobhita ahassa*; *sarvete* loco *sarve ete* &c.

II. Regula. Nomen desinens in *a* vocalem mutat eam in *e* vocalem, si sequens nomen incipiat ab *i* vocali, e. g. *Sarva isha* universi dominus, scribe *sarvesha*.

III. Regula. Nomen desinens in *a*, sequente *u*, mutat vocalem *a* in *o*. v. g. *Tava udaram* tuus venter, scribe *tavodaram*.

IV. Regula. Nomen desinens in *a*, sequente *e*, mutat *a* in *ei*, v. g. *tava esza*, scribe *taveisza*.

V. Regula. Nomen desinens in *a*, sequente *o* mutat *a* in *au*. v. g. *Tava odanam*, scribe *tavaudanam*.

VI. Regula. Nomen desinens in *a*, sequente *au* mutatur in unum solum *au*. v. g. *Tava autsucyam*, scribe *tavautsucyam*.

VII. Regula. Nomen desinens in *a*, sequente *iru*, seu *ru* non perdit vocalem *a*, sed mutatur *iru* in *ir* seu *r*, quod transfertur in syllabam sequentem, v. g. *Purusza iruszabha*, scribe *paruszarszabha*, *maha iruszi* magnus sapiens, magnus doctor, scribe *maharszi*, et corrupte *mahariszi*.

VIII. Regula. Nomen desinens in *i* sequente alia vocali, contrahit vocalem *i* cum vocali sequente, v. g. *Dandhi atra*, contrahe et scribe, *dandhjattra*, *shami atra*, scribe *shamjattra*, *iti uctam*, scribe *itijuctam*, *prati irnam* scribe *pratjurnam*, *ubarai aishvryam* scribe *ubaraishvryam*.

IX. Regula. Nomina desinentia in *u* vocalem pariter contrahuntur cum sua vocali sequente, v. g. *Madhu atra*, contrahe et scribe *Madhuatra*. Quae desinunt in *ru* (*ri* Indostanis ad Boream), ea mutant syllabam in *ra*, v. g. *Pitru artham*, patris divitiae, scribe *pitrartham*. Si vero desinant in *au*, retinent *a* longum, et vocali conjungendae praepositur, *v*, ut *vrkshau ubhau* arbores ambae, scribe *vrkshāvubhau*. Haec de vocalibus, nullis dicyclis, seu signo 8 separationis et suspensionis insignitis dicta sunt, nunc ad nomina dicyclis notata progredimur.

Reg. I. Nomen desinens in *a* breve cum signo visarga seu cum 8 dicyclis notato, sequente *a* brevi mutat *a* in *o*, et fit elisio, v. g. *ananta* 8 *abravil*, scribe *anantòbravil*.

Dum post *a* breve sequitur una ex consonantibus *g* (*gimel* hebraicum), vel *ggh*, aut *dj*, vel *d*, aut *dh*, vel *n*, vel *bh*, aut denique *m*, *y*, *l*, *v*, *h*, mutatur *a* in *o*, et fit contractio, v. g. *Ishvara* 8 *Dèva*, Dominus Deus, scribe *Ishvaro dèva*.

Ita *nrba* 8 *gatschatl*, rex ambulat, pergat, scribe *nrbo gatschatl*.

Nomen desinens in *a* sequente *tsch*, seu *cia* Italico retinet suum *a* breve, et extincto signo correptionis seu Visargga, accipit duplex *tsch*, seu *cia* compositum ex littera sexta, et vigesima octava; sic *Dèva tscharatl*, numen deambulat, circulat, scribe *Dèvatscharati* cum littera *tsch* seu *cia* robustius pronunciata. Ita duplicantur *sha* seu *scia*, item *sza* et *s*, dum ante se habent *a* breve, v. g. *Krùra shatru*, crudelis inimicus, scribe *Krùrashshatru*, *divya suggham* caelestis voluptas, scribe *divyassuggham*.

Littera *a* ante *t*, et *td* seu decimam consonantem in nostro alphabeto descriptam manet intacta, sed litterae *t* sequenti imponitur littera *s*, et litterae *td* super imponitur littera *sz*, v. g. *Mana animi, tàbam* dolor, scribe *manastàbam*, animi dolor, contritio.

Littera *a*, *l*, *u*, ante *dh*, *p*, *r*, *k*, *ksh*, remanet immota, sed litterae sequenti *p*, et *ph*, *k*, imponitur littera *sz*, v. g. *dukrdam*, scribe *duszkrdam* peccatum, opus malum, *niphalam* scribe *nlszphalam*, res in fructuosa, inutilis.

Littera *u*, ante *kha* postulat visārggam seu diccylos ४, signum correctionis et suspensionis, v.g. ३४ ॐ ० *du* ४ *kham*, tristitia, dolor.

Reg. II. Nomen desinens in vocalem *i*, *u*, *o*, et diphtongum *au* cum signo *visarḡga*, uti etiam desinens in *ai*, seu *ei*, subsequente littera *ga*, *kha*, *dja* seu *gia*, *n*, *adh*, *d*, *dh*, *b*, *bh*, *m*, *j* seu *y*, *l*, *v*, *h*, facit, ut duplicetur haec subsequens consonans addito eidem *r*, seu imposito eidem signo *r*, litteram *r* exprimentem, v.g. *Ari dviszta*, dic *arirdviszta* inimicus hostilis, *shatrurnikrszta* scribe *shatrurnnikrszta* inimicus crudelis, *ubhayōgea* scribe *ubhayorḡgea*, ambi victores.

Nomen desinens in praedictas quinque vocales subsequente eidem alia vocali, v.g. *a*, admittit in medio litteram *r*, v.g. *ruci àpta*, scribe *rucir àpta*, *shatru ida* dic *shatrurida* inimicus isthic, *ribu uttama* scribe *ribur uttama* inimicus excellens, maximus &c.

Nomen desinens in vocalem *i*, *u*, *o*, *au*, *ei* vel *ai* subsequente eidem littera *tscha* seu *cia*, *s*, *sha*, *tscha* duplici, *sza*, manet intactum, sed duplicare facit has consonantes, v.g. *sādhu sântva*, scribe *sādhussântva* praeclarum, affabile, dulcissimum verbum, *sindhu ciurnam*, scribe *sindhutschiurnam* seu *sindhutschurnam* Indicus pulvis.

Subsequente vero littera *ka*, *kha*, *p*, *ph*, *r*, *ksha*, interpone litteram *sza*, v.g. *du krdam* scribe *duszkrdam* malum opus, *du prāpyam* dic *duszprāpyam*, res obtentu difficilis. Notandum tamen, quod haec regula multas patiatur exceptiones, v.g. *sukarnam* bonus auditus, bonae aures, *suphalam* bonus fructus, *surrādja* bonus rex, et reliqua plurima, in quibus nihil apponitur, aut interponitur.

Praedictae vocales subsequente littera *t*, subinde in medio inter utramque dictionem requirunt litteram *s*, vel *sz*, v.g. *du tābam* scribe *dusztābam* malus dolor animi, *ni tābam* dic *nisztābam*, nullus dolor animi. Dum subsequitur littera *bh*, *n*, *g*, *gh*, *kh*, *sh*, et aliae aliquae, tunc interponitur littera *r*, seu ejus signum, v.g. *durmarḡga*, mala via, *durggati* infernus, miseria,

durmmatam obstinatio, pertinacia, opinio perversa, *durnnayam* injustitia, *durdjena* homo malus, *nirggunam* res inutilis, infructuosa, *nirbhāgyam* infelicitas, infortunium, *nirbhayam* intrepiditas, *nirvèdam* tristitia.

Reg. III. Littera *kr*, v. g. *tvakr* pellis, tactus, sequente vocali mutatur in *rg*, et contrahitur in unam syllabam, v. g. *vakr fha*, scribe *varghiha*.

Littera *l* sequente vocali transit in litteram *d*, et contrahitur in unam syllabam, v. g. *tal albhutam*, scribe *tadbhutam* istud miraculum, istud portentum.

Alias littera *l* finalis in concursu vocalis transit in *dh*, v. g. *szal angam*, scribe *szadhāgam* sexagonum, res sex angulos, aut sex partes vel membra habens.

Littera *p* transit in *b*, v. g. *triszdtup atra*, scribe *triszdtu batra*.

Littera *Kr*, seu *cr*, de qua supra, sequentibus consonantibus *g*, *ggh*, *d*, *n*, *m*, transit in *g*, quod cum supradictis consonantibus coalescit, v. g. *bhiszakr namati*, scribe *bhiszagnamati* medicus orat, adorat.

Eadem littera *Kr*, sequente *b*, quiescit, vel mutatur in *ggh*, v. g. *bhiszakr hātā* scribe *bhiszagghātā* medicus ibit.

Eadem littera *Kr* sequente *sh*, mutat eam in *ciāh*, seu *tscha* Germanicum aut Anglicum, v. g. *vākkr shōbhana*, scribe *vākert-hsōbhana* verborum nitor, orationis ornatus.

Eadem littera *Kr* sequente *s* quiescit intacta, v. g. *vākrsangam* verborum connexio, orationis nexus. Dicitur etiam potest *vāksangam*. Idem fit sequente *sz*.

Littera *l* sequentibus consonantibus *tscha* seu *ciā*, *giā* seu *dja*, *d*, *dh*, *dt*, *t*, *d*, *n*, perit, et duplicantur hae consonantes, v. g. *tal dānam*, scribe *taddānam* istud donum.

Littera *l* sequente *j* seu *y* consonante perit, et ponitur *dja*; sequente *v* ponitur *dv*; sequente *r* ponitur *dr*, v. g. *tal yātī*, scribe *tadjāti*, *tal val*, scribe *tadval*, *tal rahitam* scribe *tadrahitam*.

Eadem littera *l* sequente *h*, loco hujus litterae recipit *d*, aut *dh*, v. g. *tal hētū*, scribe *tadhētū* ista causa, istud motivum. *Talhitam* dic *tadhitam*.

Sequente *dh* perit *l*, et ponitur *djdhā*, sequente *m* ponitur

km, sequente *shà* perit *l*, et ponitur *tsck*, v. g. *tal shayanam* scribe *tatschayanam*.

Sequente *p*, *ph*, *b*, *bh*, nihil mutatur.

Sequente *l* fit duplex *ll*, ita pariter si sequatur *s*, fit duplex *ss*.

U finale sequente *m* perit, et ponitur *nm*; ita sequente *h* perit et fit *dh*, v. g. *Szal halàni* scribe *szadhalàni*.

Littera *p* sequente *h* potest perire et ejus loco poni *hh*. v. g. *Trisztup hutam*, scribe *trisztubhutam*.

Eadem littera *p* sequente *m* potest perire, seu reticeri, v. g. *trisztup minòti*, scribe *trisztumminòti*.

Regula IV. Littera *ng*, quae est num. 5, et littera *n* ante vocalem constituta et eidem copulanda, saepe duplicari debet, v. g. *Krung àstè*, scribe *Krunggàstè*, *Krszan àstè*, scribe *Krszannàstè*.

Littera *n* sequente *cia* seu *tscha* perit, et ejus loco ponitur *m* vel *n* nasale, v. g. *bhavan ciarati*, dominatio sua pergit, ambulat, scribe *bhavangclarati* cum *n* littera nasali, quae est n. 15 inter vocales, et uno scribitur cyclo, v. g. கவனச் சாரதி .

Eadem littera *n* sequente *sh*, seu italico *scia* சீ , potest mutari in unam litteram compositam ex *n* et *ciah* seu சீ *nclah*, v. g. *bhavan shètè* sua dominatio jacet, cubat, scribe *bhavantschète* vel *bhavanscètè*. = Sequente littera *l* potest perire *n* et duplicari *l*, v. g. *bhavan licati*, elegantius scribes *bhavallicati*. Sed diligenter heic notandum, litteram *n* finalem accusativi pluralis masculini numquam duplicari debere, v. g. *vrkshàn lunàti*, arbores scindit, male scriberes *vrkshallunàti*, accusativus enim hac litterarum geminatione omnino periret.

Littera *n* sequente alia *n* duplicatur, v. g. *bhavan nihnutè* sua dominatio diffidit, scribe *bhavannihnutè*.

Eadem littera sequente *m* fit *nm* copulatum, sequente *d* fit *nd*, sequente *dh*, fit *ndh*, &c.

Littera *m* sequente *kr*, vel *k* potest recipere nasalem *ng*. v. g. *Tuam Karoszi*, tu facis, operaris, scribe *twangkaròszi*. Sequente *cia*, *ciah*, *dd*, littera *m* transit in *n*, v. g. *Tuam ciarasi*, tu ambulas, scribe *twanciarasi*.

Littera *cia*, seu *tscha* sequente vocali transit in *dja*, seu ita-

T

licum *gia*, v. g. *Shamacia damacia ishtè*, et moderatio sensuum interiorum (*shama*), et modestia exterior (*dama*) placet, scribe: *Shamacia damagishè*.

Quamvis plures adhuc regulae ad elegantiores scribendi, connectendique modum statui possint, hae tamen sufficiunt, ut in lectione librorum, in quibus omnia nomina inter se coalescunt, dictiones separatim cognosci, et inter se distingui possint. (a)

S E C T I O II.

Adverbia.

Quidquid non declinatur, hoc apud Brahmanes nomine *adverbii* venit. Hinc praepositiones, conjunctiones, particulae omnes in classe adverbiorum collocantur, et haec omnia ॐ ॥ *avyam*, seu res indeclinabiles dicuntur.

Ita, hinc, ex hoc loco, v. g. *Tata*, illinc, ex illo loco, v. g. *vrkshita*, hinc, ab arbore. (b) *vrkshata*, illinc ab arbore.

(a) Hae literarum inter duo nomina variationes, elisiones, et transpositiones in legendo, veroque sensu assequendo incredibilem difficultatem facessunt. Haec illa causa est, ob quam rari inveniantur etiam inter doctos Indos illi viri, qui Sanscritamicos libros intelligere, explicare, et recte scribere norint. Teritur tempus, transeunt anni plures, antequam abdita penetrentur. Nulla lingua, nulla natio, nulla schola ad sui cultus mysteria caelanda, tam ardua et impervia posuit praecepta. Ad has difficultates superandas juvabit legere *Amarasinhae* Dictionarium versibus conscriptum, cui addere oportet idem Dictionarium a doctis magistris in *prosam* conversum, in quo sublatis omnibus literarum elisionibus, nuda recensentur nomina, quae cum ligatis nominibus invicem collata, praedictas variationes atque elisiones illustrabunt, et in apricum collocabunt.

(b) *Ita*, vel ut Jones scribit *ida*, quia nempe litera *t* in *ita* lenis est, significat etiam rem in loco, v. g. in *Mòha-Mudgara*, libro ab Academicis Calcuttanis tom. 1, pag. 34 in *Asiatick Researches* citato, hic versus affertur:

Nàlinita logatayala vattaralam,

Tadvadiva namatisaya tschapalam.

Ut gutta aquae movetur tremula in nymphaeae folio; ita maxime lubrica est vita humana. Heic *nàlina* est nymphaea; *nàlinita* in nyphaea;

Tatra, heic, in hoc loco, v.g. *shiratra*, in capite. (a)

Tatra, ibi, in illo loco, v.g. *nàsàtra*, ibi in naso.

Iha, hic, v.g. *Vaniha*, hic in Silva.

Kva, ibi, v.g. *Tarukva*, ibi in ligno, in arbore. His 6. adverbiiis utuntur separatim, et conjunctim cum nomine, ut vides.

Tada, quando, *tada*, tunc.

Itham, hoc modo, *Katham*, illo modo.

Val, sicut, v.g. *Munival*, sicut monachus, i.e. hesychasta.

Vrtha frustra. *Apì*, *abi* et, etiam, v.g. etiam tu, *tvamabi*.

Nunam, certe, v.g. *agihinunam* ìvi certe.

Tscha, et, ac, etiam, v.g. et lac, et ficus, *Kshiramtscha*, *pakvamtscha*.

Nà, *nò*, *na*, non, v.g. *agihinà*, non ìvi, vel *na agihi*.

Mà, *nè*, non, prohibentis, v.g.

mà gihàtam, ne perge.

Puna, *atha*, *muhur*, *skashval*, postea, deinde, v.g. *dàntì* *yatha kshandì*, modestia deinde patientia.

Kutra, quo, *atra*, illuc, v.g. *grahatra*, in domum, in aedem.

Tatha, quomodo, *tatha*, *và*, *èva*, hoc modo, sic.

Tada, quando, *adhuna*, nunc.

Kada, quando? interrogantis.

Adya, hodie; *hya*, heri; *shva*, cras; *parashva*, postcras.

Sadà, *sarvadà*, semper.

Sàcam, *sàrdham*, *saha*, *sam*, simul.

Sma, *atitè*, olim.

Prabhàtè, mane; *sàyam*, vesperi.

Tatvè revera, *madhyè* medio.

Eszama, hac vice; *yadi*, si.

Tal, ex qua causa, *tal* ex illa causa!

Tata, ex hac causa, *tata*, ex illa causa.

Divà, diu, de die. *Ahni*, idem.

và aqua; *taralàm* res mobilis, tremula, instabilis, lubrica; *tadva gìvanam* ita pariter vita, *tschapalam*, *ìdlam*, *tschalanam*, res mobilis, instabilis, caduca, lubrica. Hi versus Graecorum versibus *anapaesticis* respondent.

(a) *Tatra* seu *atra* non solum in loco, sive re inanimata, sed etiam in homine *quietem*, sive affectionem *quietis* significat, v.g. in *Tudhishitiravigea* sic scriptum reperies.

Sah avadal: *vàridjanètrè màm bhàdja*; *Krshòdari*, *atra djènè*, *imàm deshàm anupashya*.

Ipsè dixit: O tu, quae nymphaeae similes (id est pulchros) oculos habes, me colito, (mihi obsequere); parvo ventre praedita Tu, *atra* heic, in his hominibus, hunc rerum statum (has circumstantias) aspice.

Dòszà, *nactam*, noctu, de nocte, *Pura*, ante, *pashva*, post, retro.

Nanu, nequaquam, numquid.

Bàhyè, *bahi*, foris, forasist

Bhara, *bhuri*, *atishèya*, multum.

Alpam, *alpisztam*, *màtrà*, parum.

Sàdhu, bene, *duszddu*, male.

Sarvatram, ubique.

Evam, hoc modo, hac methodo.

Nadè, antea, antecederent.

Muhur, iterum.

Hà, oh, obstupescens, abominantis.

Hà, o, tristantis.

Ahaha, oh, admirantis, dolentis. (a)

Aha, *hè*, *hey*, o. vocantis.

Nànà, resistentis.

Và, dubitantis: v. g. *gatschastvâ* pergisne, aut non pergis?

Irtè, sine.

Drudam, *àshu*, citò.

Samayà, apud, pone.

Tschira multum, multum tempus, v. g. *Tschirakalam*, *tschiràyu*, longa vita, *Tschiragivi*, qui multum vivit, *Tschirantana*, res antiqua, *Tschirattam*, res dudum, olim tran-

sacta, vel peracta.

Và, dubitando et comparando; v. g. *Gatschastvâ*, pergis ne, an non pergis? — *Tarivâ Tschalanam*, res ut navis mobilis.

Sàkshâl, evidenter, clare, integre.

Agrata, *pura*, *purata*, ante, antea, prius, v. g. *purassara*, qui antecedit, *purogami*, vir qui praecedit.

Prati, contra, continue, similiter, de novo. v. g. *Pratiyòghi*, adversator, qui contra est. *Màmprati*, pro me, mei amore, *dinam prati*, dedie in diem. *Pratishruta* Echo, vox repercussa. *Pratibimbam*, imago, idolum, figura originali similis.

Svasti, bene, prospere, feliciter, cum augmento, salute, v. g. *Mitràya svasti*, prospere sit amico, salus amico. (b)

Kadàcil, *djàtu*, aliquando, subinde.

Kimù, *Kimuta*, *Kim*, *utàhò*, *uta*, *àhò*, quomodo (dubitando et interrogando). (c)

Pràkr, *purul*, *pùrvè abdè*, anno

(a) *Ahaha bhayadhara samayà*

Ahaha behu sancatam!

Oh terribile momentum (mors),

Oh plurima animi afflictio!

P. *Hanxleden* in carmine de *Morte*.

(b) *Vadhùbhi artschita Dèvamàda*, *tè svasti*. In mulieribus Sanctissima Dei Mater salve (tibi salus).

(c) *Kim* est latidum quid, quod, v. g.

elapso , anno superiori .
Etarhi , *sampradi* , *udànim* , *adhuna* , nunc , hodie .
Tusznim , *tusznicàm* , tacite , in silentio .
Atilparam , *utschey* , plus , ultra , magis .
Purvèdyu , pridie .
Abarèdyu , postero die .
Eszama , *yati abdè* , hoc anno .
Paràri , *purvatarè abdè* , ante biennium .
Sarvadà , *sadà* , semper , omni tempore .
Egatà , aliquo tempore , uno tempore .
Samantata , *parita* , *sarvata* , *vishvakr* , ubique .
Nanu , bonum est , bene bene .
Nanu , nequaquam (prohibendo) .
Nanu , numquid (interrogando) .
Tschèl , *yati* , si , v. g. *ranam àdhyàsya mayadi* , certamen , pugnam inducimus si . *Mudita mana tvam dadàsi tschèl* , bona , hilari voluntate tu das si .
Mama rakshà shatròhàni yati , mea salus inimici occisio si . (a)
Ata , inde , v. g. *ata yàta tastau* , inde discedens stetit .

Irtè , *irutè* , *vinà* , v. g. *màm irutè kshitipam raraksha* , sine me regem liberavit , salvavit .
Vakrsangam vinà uvàtscha , sine verborum connexionem dixit , locutus est .
Sahasa , casu , fortuitò , v. g. *Sahasa nyapatal* , casu , fortuito cecidit .
Prasahya , vi (a forza) , v. g. *Prashya paryagu* , vi obtinuit .
Pràdu , *àvi* , manifeste , clare , publice , v. g. *sa khè pràdu dadrshè* , ille in coelo manifeste visus est .
Shaney , *adrutè* , lente , tarde , v. g. *adrutè mama dadau* , tarde mihi dederat . *Shaney prasèdu* , tarde , lente resplenderunt .
Tatvè , revera .
Sadya , *sapadi* , statim , continuo .
Antarè , *antarà* , interea . .
Antarèna , sine intermissione .
Mudhà , *vrthà* , frustra .
Màsma , *mà* , *mà* , non , non , (prohibendo) , v. g. *mà tàdhaya* , ne verbera , *mà tjadja* , ne abjice , ne relinque , *mà chi* , ne conscende , non ascende , *mà dhryatàm* , non

Tvam naracam gihisze yadi , tava dhanèbhya kim gunnah ?

Si tu in infernum pergis , ex tuis divitiis quid boni , quae utilitas ?

Vrkshàgrè kim pakshi ? in arboris apice quaenam avis ?

(a) *Dayitè shirasà yàtschè* : ay te daya tschel , anugrehè ayam càla .

O dilecte ! capite inclinato supplico : O si tibi misericordia in est , miserendi hoc tempus est ! In *yudhishtira vigea* .

accipe, non prehende, *mà haratu*, ne rapiat, *mà bhadja*, ne adora, ne colito.

Satu swayam, ipsemet, v. g. *Satu swayam vyàkhrat agràsi*, ipsemet a tigride devoratus est.

Hum, num, an, anne, interrogando alium, et disputando, v. g. *Hum àra*, num accepit? *Hum udabàri*, an dictum est? *àyàti hum*, venitne, num venit?

Om, ita, sic, omnino, consentientis, v. g. *Hum agamal*, *om*. Num accepit, num obtinuit, ita, omnino.

Muhur muhur, iterum, iterumque, v. g. *Muhur khadasva*, iterum fac, *muhur acaròl*, iterum creavit, fecit, formavit, *muhur adhishal*, iterum docuit. *Muhur smàryam*, iterum memoranda, reminiscenda.

Muhu, *puna*, *shashval*, *àbhikshnam*, postea, deinde, post. *Sràkr*, *ahnàya*, *dràkr*, *mamkshu*, *sabadi*, cito, statim, illico.

Prathakr, *antarèna*, *nànà*, *hirukr*, sine, absque, citra.

Sàrdham, *sàcam*, *satra*, *samam*, *saha*, simul, v. g. *bhàszanam*

locutio, *sambhàszannam*, collocutio, *udaram* uterus, venter, *sahòdara*, frater simul ex uno utero aut ventre natus. *Matam* opinio, *sammamam* consensus.

Kim, *Kimuta*, quid, quòmodo, (dubitando).

Samaya, *nicaszà*, *nirucr*, prope, pone, ad.

Svähà, dicitur in libamine, vel sacrificio, dum sparguntur flores, butyrum, vel oryza ante idolum. Significat. *gratum*, *felix*, *sanctum tibi sit*.

Hò, *hi*, vox admirantis, v. g.

Kim hò, quid hoc, o superi!

Sadya, *sapadi*, hoc momento, nunc in punto.

Tuctè, junctim, unitim.

Om, *èvam*, *paramam*, annuendo, *ita*, *sic*, *omnino*.

Tathayatham, hoc ipsum.

Nunam, *avashyam*, certe.

Nitschey, viliter, sordide. Item, minus. (a)

Asti, *satvè*, interne, revera, essentialiter.

Suszdu, bene, praeclare.

Tada, *tadàni*, tunc.

Tugaval, *ècadà*, aliquoties.

Prabhàte, *pràghè*, *pràta*, mane.

(a) Reliquum, reliqua, et cetera, *shèszam*; reliqua sicut, *shèszam ...val*, v. g. *shèszam pùrvaval*, reliqua sicut antecedentia.

Sthira bhava, *Munival mòkshàya yatasva*; *apishèszam niyama vatschaca yatha khatarva*. Fortis esto, sicut *Muni* gloriae aeternae obtinendae diligentiam adhibe; deinde reliqua juxta instituti praecaepta perfice.

Pràtschi, *pūrva*, ortus, ad ortum .

Avàtschi, *dakshina*, Meridies, ad meridiem .

Praticì, *pashvima*, occasus, ad occasum .

Udici, *uttaràdikr*, Septentrio, ad Septemtrionem .

S E C T I O III.

De Supinis, Participiis, et Gerundiis .

Brahmanes Supina, Gerundia, et Participia Praeteriti inter adverbia seu nomina indeclinabilia referunt, talia sunt .

Prativàdya, dato, donato .

Vyatitya, finito, terminato .

Shàsitum, castigatum, ad castigandum, vindicandum .

Labdhvā, obtento, aquisito .

Kàryam, res facienda, negotium peragendum .

Kartavyam, idem .

Paripidhya, postquam deplorasset, deplorato .

Smàryam, res reminiscenda, recogitanda .

Pragrahya, accepto, percepto .

Aàhatya, occiso, interfecto .

Aacarnya, audito, percepto .

Matvā, cogitato, examinato .

Vadhya, occidendus .

Prāpya, obtento, accepto .

Àa daya, recepto, accepto .

Hatvā, occiso, interfecto .

Pradarshya, monstrato, manifestato .

Gatvā, praetergresso, trajecto .

Rakshyam, res servanda, liberanda, protegenda .

Shrutvā, audito .

Nipātya, occidi jusso .

Vitschārya, considerato, consilio inito .

Yōdhum, bellatum, pugnatum, ad pugnandum . (a)

Pūdjāyitum, ad venerandum,

(a) Nrba agàrē àsta, anantaram ròdam shrutvā *yōdhum* uthaya, nishi tatra tamasi atmavadhāya yudhasthalam àpa, nirbhaya, vidviszām hatvā, sva mandhalam raraksha, yashapūrna tha, yudhata yāta: sva prasàdē tastau .

Rex domi (in domo) sedit, statimque planctu audito *ad praeliandum* surgens, noctu ibi in tenebris animae suae neci campum pugnae ingressus, intrepidus, hoste occiso, suam regionem servavit, et deinde famā plenus, ex pugna discedens: in suo palatio stetit, constitit . In hoc exemplo perspicis, supina *yōdhum* pugnatum; Participium Praeteriti *shrutva* audito, *hatvā* interfecto, occiso; participium Praesentis *yāten* seu *yāta* pergens, discedens .

colendum . *Vyabanētum*, ad exstinguendum.
Drsztum, visum, ad videndum . *Prahartvā*, occiso, interfecto .
Prahartum, interfectum, ad in- *Budhvā*, intellecto, percepto &c.
 terficiendum .

Exemplum applicationis ex *yudhisztiravigea*
 sect. IV, versu 5° .

സഃ സൃജൈദധന്ദ ഹനദത്യ്യ ഞൃധീനമെ ലഭം
 പചരംശി ശ്രുഷ്ടേ സഹനദത്യ്യഃ സപദി
 സ്വധന്ദഃ ഉദ്ധേജ ജുദ്ധേജ നമഃശ്രപർഷ

Sa suyòdhana, ille *suyòdhana* : haràbhasya, *Harì del*, id est, *Shivae del fulgore conspicui* : àdhìrathe itham vatschàmsi shrutvā, *Karna herois talibus verbis auditis, exceptis* : saharàbhasya, *ira concitatus* : sapadi, *statim* : svadhanu udhàya, *arcu suo educto, accepto* : yudhàya, *ad pugnandum (pugnae, in pugnam)* : ratham àpal, *currum conscendit*, currum consecutus est . Heic jam vides, quod verbum *shrunòti* audit, collocatum sit in Participio Praeteriti, nempe *shrutvā*, audito, seu *verbis auditis*, ac proinde quod tota constructio Adverbiorum, Participiorum, ac Supinorum procedat more linguae Latinae . (a)

(a) De construendis seu condendis versibus et sententiis Samscrdamicis accuratius, ubèriusquè disserui in mea Grammatica Samscrdamica pag. 160, et seqq., ubi ex *Bhagavata* et *Tudhisztiravigea* varios versus attuli, et resolvi . Heic unum duntaxat exemplum speciminis gratia adducam .

Versus . Ari ganam ànta, antam Drònnàdìn vigitya, manì, yàntam
 Krtashara dhàradjätam, ruròdha, bhuri shravàh krudhà,
 ràdja tam .

Prosa ejusdem versus .
 Ari ganam antam ànta Dronnàdìn vigitya yàntam krtashara
 dharadjätam tam manì bhuri shravàh ràdja krudhà
 ruròdha .

Interpretatio ejusdem versus .
 Hostium gregis internecione obtenta, *ari ganam antam ànta* ;
 Drònnàdiis devictis, *Drònnadìn vigitya* ; *yàntam* euntem ;
 eum collectarum sagittarum manipulo insignem victorem,
krtashara dharadjätam tam manì ; multa audiens Rex, *bhu-*

Vide plura alia adverbia in Syntaxi, ubi methodus traditur ea construendi.

ri shrava rādja; irā (commotus) intercept , krudhā rurdhā.

Rudhā rā varane *rurdhā* Lil. id est, verbum *rudhā* in sensu interceptiendi, (arrestare, sopraprendere), *rurdhā* intercept, *Lil* Praeteritum est secundum.

Haec est methodus Brahmanica versus heroicis condendi, in prosam resolvendi, atque interpretandi - Quare in eorum poematis legendis semper duo codicum exemplaria necessaria sunt : unum, quod versus sanos et integros referat, alterum, quod versuum explicationem contineat. Uno volumine ambo haec complectitur codex meus *ms.* Poematis heroici *Tudhishīravīgea* inscripti, qui bella Indica Regis *Tudhishīr* canit.

Exemplum supra allatum desumptum est ex Cap. VII, v. 108 ejusdem *Tudhishīravīgeae*, seu *Tudhishīr Regis victoriae*. Uterque versus, ad est, primus et secundus XIX pedes numerat in allato exemplo.

CAPUT ULTIMUM

Nomenclator Latino-Samscrdamicus

S E C T I O I.

*Dè DEO Ejusque Attributis, de Coelitibus,
et Beatis.*

DEOS, सर्वेश्वरः Sarvēshvara, omnium Dominus; dictio composita ex *Sarva*, omnis, universus, et *Ishvara* Dominus. Idem valet *Paramēshvāra*, sublimis, excelsus Dominus. *Sarvēsha* universi Dominus, coalescit ex *sarva* universus, et *isha* Dominus; in quo vocabulo ultimum *a* nominis *sarva*, et subsequens *i* in dictione *isha* eliditur, et ambo in unum solum *ē* transeunt. *Parabrama* ens per se existens, unica essentia superior. *Tatvam* idem. Vocabulum *Dēva* Deus, Deum verum, et falsum significat, quare a Christianis non est in publicis precibus usurpandum.

Deitas, *Dēvatvam*. g. neutrius, *Dēvam*, idem.

Divinus, *Divya*, masc. et foem.

Divinitas, *Divyam*, gen. neut.

Una divinitas, *ēca dēvam*, gen. n.

Unitas, *ēcatvam*, g. n.

Trinitas, *Tritvam*, gen. n., *Tetrādayam*; his et non aliis vocabulis ritè nuncupari potest Sacrosancta *Trinitas* Christianorum; *Trimūrti* enim, quo vocabulo Gentiles Indi suam Trinitatem appellant, significat Trinitatem ex tribus corporibus seu individuis constantem, componitur enim ex *Tri*, *tria*, et *mūrti* corpus; quod de Christianorum Trinitate dici nequit.

Creator, Factor, *Karta*, *Kartāva*, *Srshtāva*, *Srshta*.

Creatrix, *Kartri*.

Pater, *Pitā*, *Tāta*, *Gēnaca*. Latinis *genitor*.

Filius, *Putra*, *Suta*, *Sunu*, *atmadja*, *tanaya*.

Spiritus S. *Rūhātacutashā*, est Syro-Chaldaicum, quo utuntur Christiani S. Thomae in Malabaria. Reliqui Indi Christiani usur-

pant Lusitanum *ESpirito Santo*; lingua enim Samscrdamica, utpote antiquissima, et lyturgiae Gentilium accommodata, casta et tuta expressione caret ad *Spiritum Sanctum* nuncupandum. *Spiritus* in genere vocatur *arùbi* vel *ashariri*, id est, ens incorporeum, vel ens sine forma, invisibile.

Notandum, quod in dialectis Indicis, ut *Indostana*, *Nagarica*, *Maràshta*, *Tamulica*, et *Malabarica*, a Samscrdamica lingua dimanantibus, omnia vocabula hactenus a nobis allata, et afferenda, variè et corruptè scribantur et proferantur: sic *Deus* in his linguis provincialibus dicitur *Sarvèshor*, *Parmèshor*, *ishor*, *Tamburan*; pater *Bap*, *Bàva*, *Pid*; Trinitas lusitano vocabulo *Trindade*, creator *Karneval* &c.

Essentia, Tatvam, sansidhi, svayabhutvam, svabhavam; omnia g.n.
Existentia, sal, satvam, satta, stiti.

Omnipotentia, Sarvavasham, sarvavallabham, sarvabhagam, 3. g.n.

Immensitas, sarvavyàpti, g. f.

Omniscientia, Sarvadjanam, g. n.

Aseitias, Svayabhutvam, svìgam, svayam, sviam, svayatvam, g.n.

Infinitas sine principio, anàdjam.

Infinitas sine fine, anandjam, *anandam*. Germanis *unende*. Anda
finis, ananda res sine fine.

Aeternitas, nityam, nityatvam.

Immutabilitas, nirvicàratvam.

Invisibilitas, adrshyam, agòciaram, pradindriam.

Incomparabilitas, anaupamyam.

Indefinibilitas, abaritschèdyam.

N.B. Abjice ab his nominibus substantivis ultimam litteram *m*, et fient adjectiva: sic dicitur *abaritschèdi* indefinibilis, *anupama* incomparabilis, *adrshya* invisibilis, *acchanda* indivisibilis, *nitya* aeternus, *ananta* infinitus, *sarvadjna*, seu *sarvagna* omniscius, *sarvavasha* omnipotens, *ashariri*, *arùbi*, *ananga* incorporeus &c.

Prima causa, nempe Deus, *aadicàrana*; causa universalis, *sarvacàrana*.

Ens per se existens, Svayambhu, tatvam.

Natura divina, Dèvasvabhava, dèvasvadhama, dèvasamsidi.

- Natura humana, Manusza svabhàva, martja svadharna .
 Persona divina, Dèvapèr, dèvapuruszam, dèvasviam . gen.net. (*)
 Personalitas, Adhòdhisthatvam, gen. n. Subjectum, *idem* .
 Dominus, Nàtha, ìshvara, Isha, nàyaca, svàmi, pàla .
 Dominus sui ipsius, a nullo dependens, svavasha, svatandri,
 svatschanda .
 Gubernator mundi, sarvaraksha, sarvapàlica, trilòcapàlica, sar-
 vaparipàla .
 Vindex, Shàsta, shastàva, shikshita .
 Proemiator, Rakshi, rakshitàva .
 Servator, *idem*, paripàla .
 Altissimus, Paràbara; unde *Paràbara vastu*, Ens sublimissimum,
 Deus .
 Sublimis, excelsus, Parama; unde *Paramèshvara*, excelsus do-
 minus, Deus .
 Omniscius, sarvadjna, seu romano more, Sarvagna, sarva-
 dòszadjna .
 Peccatorum vindex, Pàtakashàsta .
 Peccata tollens, Pàtakahàri, dòszahàri .
 Deipara, Θεοτόκος, Dèvagenani, Dèvamàta, Dèvagenayitrì,
 Dèvaprasù .
 Dei Mater, Dèvamàta .
 Virgo immaculata, Nirmafacanyacà, nishcalacanyà, pavitra
 canyàstrì .
 Virgo, canyà, canyàvrtà, cumàri, canyàstrì .
 Pura, purissima, Shudhà, pùda, pàvani, pavitrà, samrsztà,
 nirmalà .
 Virginitas, canyàvrtam, gen. neut.
 Thesaurus misericordiae, Carunànidhi, Carunàbdì .

(*) Persona Malabarensibus est Pèr, Maràshtis Zann, Brahma-
 nis Purusza . Unde quod Maràshtice dicitur : *Tec Deu tigham zanant*
Bap, Patra, Spirt-Sant, id est unus Deus in tribus personis, Pater,
 Filius, Spiritus Sanctus, hoc Samscredamice reddendum est : *Eca Sarvè-*
shvara, tri puruszèszu, vel *triszu puruszèszu, Pità, sùnu, punya Spē-*
ritus . Sic dices, *èca dèvasamsidhi*, vel *èca dèvasvarubam, tri puruszà* :
 una divina natura, tres personae . *Spiritus Sanctus* Samscredamice ap-
 pellari potest *Dèvatmà*, id est, Spiritus, anima, flamen Dei, vel *Dè-*
vagiya, i. e. Dei anima, seu spiritus vivificans .

Caelum, gloria, beatitudo aeterna, Mòksha, mucti, caivalyam, nirbàn.

Beatus, sanctus, Punyavàn, mòkshavàsi, punyapadi, artschashisèa, bhagavàn.

Caelum materiale, àgàsha, abhram, nabha; unde Slavicum *nebo*, et Paguanum *niban*. *Paramandala* caelestis, excelsa regio; *Paralòga* alter mundus. (*) Caelum deliciarum ethnicis est *Svargga*, *nàga*, *tridiva*, *tridashàlaya*, *suralòga*, om. gen. masc.

Angelus, sumanassa, arùbi, nirùbi.

Nuntius, ூ௪ Duda. Legatus *prèszya*.

Propheta, ூ௪ dirghadarshi, *dùradarshi*, longe videns.

Apostolus, *Dèvadùda* seu *Dèvadùta* cum littera *t*. leni, *Divinus Nuntius*.

Duodecim Apostoli, *Dvàdashadùtà*: cum ultima *a* littera longa.

Martyr, *Vèdasàkshí*, sahatà.

(*) Centum et amplius orationes dominicales in Indicis dialectis, id est, in idiomate Dèvanagarico, Guzaratico, Bengalico, Goano, Maràshitico, Telugico, Balabandico, Canarico, Tamulico, Malabarico, in unum acervum congestas exhibet auctor libri Germanici: *Orientalisch=und occidentalischer Sprachmeister*, Leipzig, 1748. Alias, et quidem meliori *expèssua*, refert Relandus. Ille primus pag. 128. in *Appendice* improbè et indoctè inter *Caeli* nomina collocat *Weikuntam*, *Weikuntha*, *Sorgo*, *Surga*, *Svargastala*; quae proculdubio gentilicam seu ethnicam caeli significationem involvunt, et ab oratione Dominica exulare debent. *Weikunta* est propriè illud caelum, quod incolit deus *Vishnu* cum sua uxore *Mà* seu *Lakshmi*. *Svargga* est illud caelum, in quo versantur gentiliùm dèi minores, qui hinc inde ascendunt et descendunt in hanc terram nostram. Utrumque nomen affert *Amarasinha* sect. 1. in *Svargga vargga* seu in classe nominum ad *Caelos* spectantium. Tanta fuit hominum Europaeorum, qui primi Indiam attigèrè, linguae Samscrdamicae imperitia, ut profana pro sacris, praerancida pro puris novis christianis obtruserint. Utinam aliquando Christi praecones hujus linguae studio diligentius insumbant, atque majorum errores corrigere, et evellere valeant.

Evangeliî scriptor, sacer scriptor, പുഴയ്ക്കലൈകു: *Punya lèkhaca*, *punyatschitracar*.

Sacra Scriptura, Dèvapustaca, cum litera c. leni, et non dura. *Dèvalècchà*, idem *punyaletchanam*, idem.

Litera, scriptura, lipi, akshara.

Res scripta, lècchita.

Infernus, Naraca, ducchàlaya g. m., durggati gen. fem., niraya, gen. masc.

Damnati, Prèta, naracavàsa, naracagentu, gen. masc.

Inferni tormenta, et cruciatus, krasztam, krtscitam, àbhilam, pìdhà, bàdhà, duccham, yàtana. Ex his pìdhà, bàdhà, yàtanà sunt gen. fem., alia gen. neut.

Miraculum, vismayam, albutam, pratyaksham, tria gen. neut.

S E C T I O II.

De Diis Falsis, De Ethnicis, et eorum Sacrificiis:

Trinitas Indica, Trimùrti, Tetràdaya.

ബ്രഹ്മാ Deus Brahma, rerum creator, nuncupatur *àtmabhu* anima rerum existentium, vel anima existens; *suragèszta* Solis frater; *Pitàmaha* avus seu magnus pater, nempe senior inter Deos; *svayambhu* per se existens, *Tschaturànana*, quatuor vultuum deus; *Dhàta* pater, *virintscha* ubique extensus; *Srszta* creator, *pradjapadi* generationum, foetuum dominus, *vedhà* legislator, legifer; *vidhi*, fatum, seu fati deus, &c., quae nomina omnia sunt *Brahmae* dei attributa, quibus ille circumscribitur, et sub quibus ab Ethnicis colitur.

വിഷ്ണു: Vishnu, vocatur *krshna* niger; *kèshava* crinitus; *nàràyana* aquis innatans, aquarum motor, item, deus in hominem incarnatus, seu qui ad homines descendit; ex *nar*, et *àyana* compositum; *màdhava* deae *mà*, quae est *lakshmi*; maritus; *pundarikàksha* nymphaeae, flori aquatico, similes oculos habens; *pitàmbara* flavi coloris vestem gerens; *Gòvinda*, vaccas pas cens in silvis; *Tschacrvañi* circulum seu rotu-

lam in manibus gestans; *Tschaturbhudja*, 4. manus habens &c. Haec omnia unius deitatis nomina sunt, et rerum humanarum *Conservatorem* apud Ethnicos indicant.

☉ ३ Shiva, tertius Trinitatis deus, dicitur *mahadèva*, magnus deus; *mahèshvara* magnus dominus; *Shùli* tridentifer; *Rudra*, destruendo res humanas flere faciens; *Ugra* igneus, atrox; *Ghirisha* montium dominus; *tschandrashègghara* Lunae bajulus; *pashupadi* vaccae maritus vel dominus, item bovi insidens, *pashu* enim et bovem et vaccam significat. *Hara* destructor, *bhima* horribilis; *Gangadhara* gangem caelestem, rorem caelestem in capite gerens; *Umàpadi* dominae, nempe deae *Pàrvati* maritus. Omnium rerum destructor esse creditur: ex his vero attributis dignoscitur, eum et generare et destruere; quare sub his duabus formis icones et statuæ illius in India exhibentur.

Vide horum nominum, seu attributorum luculentam explicacionem in *Systemate Brahmanico*, M. Borgiani a me in lucem prolato Romae anno 1791. pag. 7. *Mythologia*, usque ad pag. 91. Cave quam maxime, ne vagas et obscuras sive Indorum linguae Samscrdamicae peritia destitutorum, sive Europaeorum ineptas de diis Indicis narrationes suscipias; hi enim, ut recte asserit Anquetil du Perron (Voy. aux Indes p. lxxxv.), plerumque *ils s'en tiennent au simple temoignage d'un Dobachi* (Dvibàshi, *interpres*, seu duorum idiomatum peritus), *d'un Pion, qui, pour ne pas rester court, leur* (Europaeis) *explique en mauvais Portugais, des Mysteres, qu'il connoit à peine, et que ses Prêtres ne pourroient rendre que difficilement dans la Langue du Pays*. Ex paginis *Systematis Brahmanici*, a me supra memoratis, dilucide perspicies, attributa deorum a me jam relata eorum statuis, et simulachris perfectissime convenire, atque in his summam publici Indiani cultus consistere. Excellentem synopsis ex *Systemate* nostro Brahmanico extractam de diis Indicis, eorumque cultu publico tradit vir apprimè doctus *Joannes Fridericus Kleuker*, Professor Kiloniensis, in libro Germanico inscripto: *Abhandlungen über die Geschichte und Alterthümer, die Künste,*

*Wissenschaften und Literatur Asiens . Viertes Band , Riga 1797 .
pag. 33 . , et seqq . , cum tabulis aeri incisis .*

ब्रह्मिणी *Bhavāni*, creatrix, existentiam dans, a *bhavati* existit, est dea *Natura*, Trinitatis Indicae mater, ab Indis, Tataris, et Sinensibus hodieum sub figura deae feminae culta. Vide librum inscriptum: *Viaggio alle Indie Orientali, umiliato alla Santità di N. S. Papa Pio Sesto P. M.*, Roma 1796., pag. 277. Eadem dea nuncupatur etiam *Aditi* prima dea; *Aadibhavāni* prima genitrix, *Aadishacti* prima potentia, primaria vis; *Mahāmāya* magna *Māya*, illusionis dea; *Mahēshvari* magna domina; et haec diversa est a *Pārvati* seu Graeca *Diana*. Confer *Amarasinha*, Sectio prima de Caelo, Romae 1798., pag. 36., 37.

Pārvati, id est, *montium domina*, Romanorum *Diana*; nuncupatur etiam *Kartyāyini* operatrix, creatrix; *Heymarvati* frigida, humida, nempe *Luna*; *Abarna* pluvia, pluens; *Durggā* fortis, atrox; *Ciandhicā* vilis, obstetrix, seu *Lucina*; *Kāli* nigra, dum Terrae suum lumen negat; *Aambicā* mater, &c. Conjux est dei *Shiva*. Statua seu simulachrum illius ab Indis maximo ritu in mare, aut flumen fertur, et lavatur.

लक्ष्मी *Lekshmi* pūlchra, venusta, nempe *Venus* terrigena; eadem est *Lōgamātā* mundi mater, seu *Vesta* Romana; *Padmālaya* in loto seu nymphaea sedens; *Shri* beata, felix, *Ops* dea; *Indrā* sensualis, voluptuosa; *Mā* magna mater, *mangaladēvata* felicitatis dea, nempe Terra productrix rerum ad beatam hominis vitam conferentium; *Lōgagenāni* mundi, vel hominum procreatrix aut genitrix; causa nempe generationum, quibus *Venus* praesidet. Uxor est dei *Vishnu*.

सरस्वती *Sarasvati* harmoniae domina, ex *Sarasa* gustus, harmonia, et *Vati* domina; *Bhārati* historiae dea, a *Bhārata* historia vetus Indiae; *Bhāsha* lingua, idioma, forma, eloquentia, dea nempe eloquentiae, linguae praeses; *Gvi*, dea dictionis, a *Guir* vox, verbum, dictio; *Vakrvānni* linguam, vocem regens.

വിദ്യഭക്തഃ *Vināyaca* magnus dominus, magnus rex, nomen est dei *Gannēsha*, seu *Jani* Romani, ab Indis Coromandelensibus vulgò *Puleyar* dicti. *Gannabati* vel *Ganēsha*, numerorum deus, item coetuum et congregationem dominus, a *Ganna* numerus, vel hominum congregatio, quibus hic deus praesidet, praesertim si doctae sunt aut domesticae: quare domorum custos et scholarum Magister esse dicitur. *Vikhnarāgia* obstaculorum rex, quia ad res perficiendas et negotia pertractanda obstacula ponit, aut tollit, aperit, claudit, ligat et solvit: *Claviger*, nempe *Janus* Romanorum. *Egadanda* unius elephantini dentis deus; *Lambòdara* vasti ventris deus; *Gagianana* Elephantini vultus deus. Vide *Syst. Brahmanicum* pag. 170., et seqq.

ബുദ്ധഃ *Budha*, Mercurius, a *budhi* mens, intellectus, *Budha* seu insigni mente et intellectu praeditus deus nuncupatur. Idem est *Sugada* celer viator, cursor; *Shramana* diligens, industrius; *advajavādi* dissertissimus, in eloquentia et veritate nemini secundus; *Shāstāmuni* censor, iudex; *Munindra* Hesychastarum, contemplatorum apex et director. De hoc numine in India, Ava, Pegu, Siam, Tibeto, Sinis, et in ipsa insula Jappan hodiedum culto scriptores infinita prodiderunt. Eorum opiniones examinat et carminat D. *Kleuker* tom. II., §. II., pag. 11. in opere a nobis supra laudato, ubi D. Jones Angli, P. Georgi, P. Couplet, D. De Guignes et Baillyi sententiam de hoc celebri deo adducit. Nobis certum et exploratum est, *Budham*, non historicum aut humanum, sed mythologicum et allegoricum Ens esse, et quidem, ut *Amarasinha* eum describit, *Mercurium* seu *Hermam* cense-ri debere.

ശ്രീരാമഃ *Shrīrāma* junior *Bachus* Indicus. Vocatur etiam *Balabhadra* insignis fortitudinis deus; *Rāma* formosus, item *niger*, nigredo enim indis formositas est. *Cāmapāla* desideriorum deus, a *cāma* concupiscentia, appetitus, desiderium, et *pāla* rex, rector. *Halāyudha*, yudha pugnator, *halā* tumultus, vox tumultuaria ex vini potu. *Rōhinnēya* ex stella

Ròhini natus, *Tàlanca* tripudiantium deus, &c.

കൃഷ്ണം Krshna, *niger* deus, *Apollo* Indicus; *Keshava* crinitus, insignem comam gerens; *Gòvinda* pastor vaccarum; *Dèva-guinandana* Dèvagui deae filius. Hoc numen ex aliqua analogia nominis aliqui Christum esse arbitrati sunt, qui a Manichaeis in India annunciatum, et ibidem fabularum velamentis contextus *Krshna* dictus fuerit. Papae, quam bonum hoc odorem habet! *Amarasinha*, qui uno fere seculo ante Christum natum vixit, *Krshnae* Indici dei nomen in suo Dictionario cum mox dictis attributis inter nomina dei *Vishnu* affert. Quomodo ergo Christus *Krshna* esse, aut dici potest, qui *Amarasinhae* aevo nondum natus fuerat? Proferant hi Doctores miracula, prophetias, evangelia, libros Indicis linguis conscriptos, qui *Krshnam* Christum Servatorem esse affirmant. Ubi natus? ubi educatus est *Krshna*? Quinam ejus discipuli? quinam sunt ejus miraculorum testes? Non vagas et putidas vulgi fabulas, easque recentes, non amphibolias hic afferant, sed argumenta certi valoris. Idiotas aliquos Indos, et suae, et Christianae religionis imperitos, subinde *Krshnam* pro *Christo*, et vice versa accipere potuisse non nego, at hominem Europaeum hoc arbitrari posse valde miror. Monere hoc oportuit Missionarios, quorum commodo hic noster labor desudat, ne vanis Indorum fabellis seducantur et errent, nam et mihi Brahman quidam suadere voluit, *Krshnam* suum esse nostrum *Christum*, adeoque Christianam religionem in praecipuo mysteriorum capite, quod Christi Domini incarnatio est, convenire; ac proinde sibi amplectendam haud esse, sed suam sibi sufficere. *Krshnae* dei apparitio in hoc mundo, tantopere ab Indis decantata, est pura mythica *Θεοφανία*, graecorum deorum *Theophaniis* similis, Christi autem Domini incarnatio vera est Divinae cum humana natura unio, prophetiis, miraculis, testibus, morte et resurrectione, Martyrum certaminibus, admirabili fidei propagatione suffulta.

കാർത്തികം കർക്കിടം *Càrtigueya*, a *Càrtica* Pleyades *Pleyadicus* nuncupatur, has enim stellas *Pàrvati* seu Luna lascivo amore

complexa, *Shiva* suo marito absente, hunc deum genuisse dicitur. Alii credunt *Ursae* minoris alumnum esse. *Mahàsèna*, exercitus caelestis dux, imperator. *Sharagianma* sagittifer. *Shadhànana*, sex vultuum deus, a *Shad* sex, et *ànana* vultus. *Scanda* celer, velox in caelesti exercitu lustrando, a *scandana* celeritas. Σàνδης nempe veterum Persarum, et Scytharum, quem Herculem dixere. Vide *Systema Brahmanicum* pag. 190., et seqq.

Hi sunt majores Indorum Dii, quorum mythologicam descriptionem heic tradere oportuit, ut Missionarj eos ritè distinguant, et Ethnicos ab eorum cultu placidis argumentis deducere possint; quomodo enim eos idololatriae arguent, si ipsi mythologiam, cultus publici abdita, nominum seu sacrorum attributorum significationem, errores denique Indicae gentis ignorant? Legi meretur de *Trinitate Indica* Dissertatio Academica C. Geuberg Londini Gothorum edita anno 1797, quam ideo hìc commemoro, quod circa eam *Trinitatem* insanias et heterodoxas opiniones jactare ego ipse audiverim aliquos eruditos ineruditos.

Ethnicus, Gentilis, *Kàvya* a *kàvyam* poesis; *bimbasèvi* idolorum cultor; *adjnàni* verae sapientiae expers.

Idolum, simulacrum. *Bimba*, pradima, *dèvam*, *dèvata*. Vulgò idolum quodcunque dicitur *Bhagavàn*, et idolum femina *Bhagavati*, unde corruptum illud ab Europaeis *Pagodi*; sed haec duo vocabula proprie conveniunt deo *Shiva* et *Vishnu*, *Bhagavati* autem soli attribuitur deae *Pàrvatì*.

Idololatria, *Bimbaràdahanam*, *bimbasèva*.

Templum, fanum, *Kshètram*, *Vihàram*, *Dèvaleyam*, *Tscheityam*. Om. g. n.

Yàgam, in aliquibus dialectis *yàg*, *yàga*, sacrificium diis oblatum.

Homa, sacrificium ignis. *Aghnihòtram*, idem.

Sòma, sacrificium lunae oblatum.

Sacrificium in genere, *pujà*, *artscha*, *namasyà*, *apacita*, *saparya*, *ahana*. Omnia sunt gen. fem.

Donum, oblatio diis facta, *dànam*, *vihàbitam*, *utsardjanam*, *vishrànanam*, *vitaranàm*, *sparshanam*, om. gen. neut. *Tjàga* gen. masc.

Prostratio ante idola , abhivàdyam , pàdagrahanam , abhivàdnam . 3. gen. n.

Sacerdos Solis , Jaszti , yadjamàn , àdèdaszta . 3. g. m.

Sacerdos Solis , qui jam ipse sacrificavit , ut agens praecipuus , Sthapadi , Ghiszpadiszyà , brahaspadi , yaszta , yadjamàn .

Magnus sacerdos , qui jam omnia sacrificia peregit , sarvavèda , sahyena , iszta , yàga , sarvasvadakshina . Om. g. m.

Sacerdos Lunae , Sòmavadi , dikshita .

Sacerdos Lunae , qui liquorem bibit ex herbis Lunae dicatis expressum . Sòmavithi , Sòmapa .

Sacrificium florum , archyapùdjà . Sacrificium larvis nocturnis factum , bali .

Sacrificium Peregrinorum , Adithipùdjà .

S E C T I O III.

*De Caelo , Firmamento , Astris , Elementis ,
et Temporibus .*

Mundus , κόσμος , Sarvalògam , visztavatrayam , gegati , Gen. fem. geguel gen. n. ; dyàvabhumi , ròdasi , divavrthivjau , id est , caelum et terra simul sumpta .

Orbis terrarum , bhulògam g. n. ; bhuvanam , g. n. ; bhù , bhumi , dharani , atschalà , sarvabhumi , Om. g. fem.

Caelum , àcàsham , paramandalam , mokshalògam , 3. g. n.

Caelum Ethnicorum , in quo suos deos collocant , sva , svargga , nàca , tridiva , trideshàlaya , suralòga , 5. gen. masc.

Firmamentum , dyò et dyù , 2. g. fem. ; kham , viòma , puszara , nabha , antariksha .

Aer , abhram , marul , shvasana , vàta , nàga , samira , sparshana , anila , gegelpràna .

Notandum , multas ex his dictionibus metaphoricis , vel purè descriptivas esse , v. g. *shvasana* denotat elementum quod respiratur , tractum a *svàsana* respiratio , respirium ; *Sparshana* elementum intangibile , a *sparsha* tactus , et *sparshana* actio tangendi ; *gegelpràna* mundi anima , a *gegel* mundus , et *pràna* anima ; et hoc ideo , quia *aer* mundum permeat . Ex his no-

minibus metaphoricis et descriptivis oritur illa abundantia et opulenta nominum in Samscrdamica lingua, sicut in Arabica; neque tamen ideo cum risu cavillari debet hanc Samscrdamici sermonis copiam Joannes R. Forster; quod agit in annotationibus ad meum *Itinerarium ad Indos*, edit. Berolin. anni 1798. pag. 320., ab se in linguam Germanicam cum jactura multorum capitum conversum. Nam dictiones illae Samscrdamicae descriptivae ex natura rei desumptae sunt, et alteri nomini applicari nequeunt, sed rei descriptae propriae sunt, usuque gentis semper inhaerent illi vocabulo naturali; cujus qualitatem describunt. An Graecorum *συνομιμία* ubique et semper naturam sequitur, et nihil assumit ab externo caractere rerum, quas nominat? Ceterum, hae descriptiones ex natura rei assumptae et in nomina translatae, satis commonstrant, linguam Samscrdamicam non solum poeticam, sed etiam philosophicam esse.

Caelites, *Divi* Indorum dicuntur *Amara*, immortales; *nirgiarà* non senescentes; *dèvā* dii, divi; *vibhudhà* maximi intellectus genii; *sura* lucidi; *sumanassà* bonae voluntatis genii.

Sol, *āditya*, *surya*, *āryamà*, *dvadeshātma*, (N.B.) duodecim caelestium signorum anima; *divàcara*, *bhascara*, *ahastara*, *prabhàcara*, *bhasvàn*, *mahira*, *tarani*, *mitra*, *grehapadi*, *bhànu*, *hamsa*. Om. gen. m.

Solis satelles, *sūryapārshvavàrti*.

Solis lux, *pracàsha*, *djòta*, *àtaba*.

Solis radii, splendor, *rashmi*, *usra*, *kirana*, *gabhasti*, *khri*, *bhànu*, *cara*, *prabha*, *ruci*, *bhà*, *shavi*, *dipti*, *rocì*.

Luna, *Tschandra seu Ciandra*, *himàmsu*, *ciandramà*, *vidhu*, *sudhàmshu*, *abgìa seu abdja*, *sòma*, *mrghànca*. *Luna* Indis est *Lunus* et *Luna*; subinde gen. masc., alias feminini.

Lunae lumen, lux, *Tschandricà*, *Kaumudì*, *Giòtsna*, 3. g. fem.

Luna serena, *prasàda*, *teliva*, *prasanada*.

Solis calor maximus, *tigmam*, *tisznam*, *charam*, 3. g. n.

Solis calor moderatus, *Tòsznam*, *cavòsznam*, *mandòsznam*, *cadusznam*, 4. gen. n.

Neopunia, *amàva*, *abàvsvà*, 2. g. fem.; *adarsha*, g. masc. Dicitur *adarsha*, seu vix visibilis dum oritur.

Plenilunium, purnimà, purnatschandra, paurnamàsi, 3. g. fem., purnapaksha, idem.

Spatium dierum 15. inter plenam et novam lunam (Indis olim unus mensis), pakshàntau, pantschadashyan. Mox supra diximus purnamàsi pro plenilunio, purna plena, màsi luna, seu luna plena antiquis gentibus mensis unus.

Lunae mansiones, seu 27. constellationes, quas Luna suo cursu lustrat; 1. ashvadi, 2. bharani, 3. kàrtica, 4. ròhini, 5. magàira, 6. tiruvàdira, 7. punardà, 8. aylya, 9. magha, 10. pura, 11. pùya, 12. utara, 13. atta, 14. citra, 15. cioti seu tschoti, 16. vishàgga, 17. anila, 18. trketta, 19. mùla, 20. puràda, 21. uttaràda, 22. tiruvonna, 23. avitta, 24. tschadèya seu ciadèya, 25. puraviruttàdi, 26. uttaraviruttàdi, 27. irabadi.

Planeta, graham; unde grahapadi, Sol, dominus planetarum. V. supra.

Jupiter, brhaspadi, suràcàrya, guispadi, guru, giva, anghirasa, vaciaspadi, cittrashicchandhigia. Om. gen. masc.

Venus, shucra, deityaguru, kàvya, ushana, bhàrggava, cavi, om. g. masc.

Mars, Mangala, angàraca, cudja, seu cugia, lòhitànga, mahisuta. Om. g. m.

Mercurius, Ròhinèya, budha, saumya, 3. g. m.

Saturnus, Shani, sauri, sàmau, shaneijshvara, manda, pangu, kàla, shàyaputra, asita. Om. g. masc.

NB. Hos quinque planetas Indi sibi ut venerabiles *Muni* seu haescycastas, ac sapientes repraesentant, ac illis, ut suis Doctoribus, plerasque artes, ac scientias attribuunt. Similis fuit Phoenicum Theologia. Vide Eusebium de *Praep. Evang.* c. x., et Seldenum de *Diis Syris*, edit. Lips. 1662. in *Proleg.* c. 3., p. 27. Hi sapientes silentiarii seu *Muni* solem comitantur, et adorant, atque ab illis veteres Indi et Phoenices, primi hominum, nomina indiderunt septem hebdomadae diebus. Οἱ περὶ Ζωροάστην καὶ Ἰσαάσπην . . . ἀπ' ἀριθμοῦ τῶν Πλανητῶν ἐν ἑβδομαδί τας ἡμέρας ἀνελάβον, id est, qui Zoroastris et Hystaspis (Gushtasp) sectam amplexi sunt . . . a numero Planetarum dies in hebdomade repetebant. Vide Andr. Rivet de

Origine Sabbati cap. 5. *Gushtasp* autem Persidis rex totam suam Theologiam et astronomiae scientiam ab Indiae Brahmanibus hausit, quod apertis verbis docet *Ammianus Marcellinus* lib. 23., pag. 687. edit. Bas. Profecto, *Budhae* seu *Mercurii* Indicum nomen hoc ipsum demonstrat, nam cum Brahmanica astrorum scientia hoc nomen migravit in Tibetum, in Ava, Pegu, Siam, Sinas, ad Tataros boreales, quin ad ipsos veteres Germanos, qui *Godamam* seu *Budham*, *Wod*, *Ouden*, *Godan* appellant; quare ipsis *Godansdag* est dies *Budhae* seu *Mercurii*, ut tradit *Schilterus* in suo Glosario tom. III., edit. Ulmens. 1728. (*)

Zodiaci signa, Mina pisces: Meda ovis: Idava taurus: mithuna unio, gemini: Carkidaca cancer: Sinha Leo: Canya virgo: Tulà libra: Urshvica scorpio: Dhanu, vel Dhanuva arcus: Macara Balena: Cumbha vas aquae, amphora.

NB. Non est hic locus demonstrandi, *Libram* seu *Tulà* signum in Zodiaco Indico vel ab ipsa sui primaeva inventione stetisse: atque ad Indos ex schola Alexandrina haud-

(*) Res est scitu digna, in Phoenicum theologia solem *μόνον* *ούραν* *θεόν* nuncupari, reliquos vero planetas nutum ejus, velut *Domini* cujusdam, observare. Apud Aegyptios dodecatemoria signiferi *θεοὶ βουλῆσι* seu dii consilarii, planetae autem *παθηδοφόροι*, hoc est, *lictores*, qui accensi solis consistorio adstant, censebantur. Graecis astra ad sonum tibiae Apollinis choreas ducere videbantur: *dances des corps célestes*. Videsis Seldeni Syntagmata II. de *Diis Syris*, Proleg. cap. 3. pag. 27. edit. Lips. 1662., et *Inscription Grecque tirée de la Maison, qu'avoit habitée Peirese*, in quam D. *D'Anse de Villosion*, Institui scientiarum Galliae decus et ornamentum, pag. 38. edit. Massil. rectè animadvertit: hanc theologiam priscis Graecis communem fuisse, eamque in *Synesii* hymnis luculenter descriptam esse: Indis planetae, Soli maximo deo adstantes *Muni* seu poenitentes, doctores, consilarii que sunt, qui suos discipulos habent, et artes, atque scientias edocent. Quamobrem *Amarasinha* Jovem planetam *guru* seu magistrum, *guiszpati*, et *vatschaspati*, id est, verborum seu loquelae praeceptorum, Venerem planetam *cavi* seu poetam, Mercurium *shasta muni* seu censorem nuncupat. In celebri poemate, *Dèvyànt catha* inscripto, Jovis et Veneris discipuli persaepe invicem concertantes describuntur. Quapropter hac de re admonendum esse censui Lectorem nostrum, ne ad tam insolita dogmata et vocabula animum illius, priscæ gentium theologiae ignarum, stupor et admiratio invadat.

quaquam perlatum fuisse . Hoc forsitan alibi praestabo . Interea certum manet, *Librae* signum seculo I. ante C.N. ab *Amarasinha* inter Zodiaci signa recenseri . Ejusdem signi meminit liber Indicus *Retnamàla* inscriptus . Duodecim capita gerens equus exhibet Solem in nonnullis monumentis Indicis, in quibus utique comprehenditur *Libra* : secus equus haberet capita undecim, ut undecim fuere signa in Zodiaco graeco et romano .

Zodiaci signum dicitur *Ràshi* .

Zodiacus, *Ràshitschakra* . Duodecim signa, *dvàdesharàshi* .

Caput et cauda draconis, *Ràhukèdu*, *tama*, *svarbhànu*, *vidhantuda*, 4. g. masc.

Stella, astrum, *nakshatra*, *iruksham*, *bham*, *tàram*, 4. g. n., *udubhà*, *tàracà*, 2. g. fem.

Nativitas stellae, *ràshina*, *udaya*, *laghna*, 3. g. neut.

Lucifer, stella matut., *uszàpadi*, *anirudha*, *brahmasu*, *irsza-ketu*, 4. g. masc.

Auriga solis, *aruna*, *sàrathi*, *màtali*, *yantà*, 4. g. masc.

Ursa minor, 7. stellae polares, *Saptarszaya* . Stellae sunt : *anghirà*, *vasiszta*, *pulasya*, *pulaha*, *bhrgu*, *citrashiccandhina*, *mariciatrimucchà* .

Aurora, *Uszacàlam*, *pratyùsza*, *aharmuccham*, *kàlyam*, *uszam*, *prabhatam* : omnia gen. neut., excepto secundo, quod est gen. fem.

Dies, *Khasra*, g. m., *dinam*, *aham*, *divasam*, 3. g. n., *và-sara*, *divasi* .

Crepusculum, *Astamaya*, *dinànda*, 2. g. m., *Sayam*, quod est indeclinabile . *Sandhyà* g. fem., *pitruprasù*, *pràhna*, *pùr-vasandhya* .

Nox, *ràtri*, *sharvarì*, *nishà*, *nishiphinì*, *triyàma*, *kshanadà*, *kshatà*, *vibhàvari*, *tamasvinì*, *ragianì*, *yàminì*, *timì* . Om. gen. fem.

Nox lucida, *djòtsì*, *tschandricayàmbatà*, 2. g. f.

Nox obscura, *Tamisrà*, *Tamisi*, 2. g. fem.

Media Nox, *ardharàtri*, *nishipha* .

Tenebrae, *andhacàra*, g. f., *dhvàntam*, *tamisram*, *tamiram*, *tama*, g. n.

- Elementum, bhutam g. n.
- Nubes, mēccham, abhram, g. n., vārivāha, gīaladhara, vārida, chāna, gīnuda, mudira, g. m.
- Pluvia, vrszti, g. fem., vrszam, g. n.
- Pluvia magna, dhārā, samvāt, āsara, 3. g. m.
- Frigus, shidam, himam, shidalam, shishiram, suszinam, 5. gen. neut.
- Calor, Uznam, g. n., Santāba, sadjvara, 2. g. m.
- Ignis, aghni, vahni, barhi, shuszma, pāvaca, anala, rōhitāshva.
- Aqua, nir, gelām, vā, vāri, salilam, camalam, vaya, kilāla, amrdam, gīvanam, arnam, tōyam, shambaram, pani, feminina et neutra.
- Tonitru, stanitam, gargitam, mēgghanirchōszam, residam, 4. gen. neut.
- Fulgur, tschamba, tschadahrdā, kshanaprabhā, tadil, vidjul, tschantschalā, gen. fem.
- Fulmen, idi, spurgiathu, vadiga, nispēsza, 3. g. m.
- Eclipsis, grehanam. *Sūryagrehanam* eclipsis Solis.
- Oriens, prāci, pūrvā.
- Occidens, pratici, pashvimā.
- Septentrio, uttara, udici.
- Meridies, avāci, dakshinā.
- Annus, samvatsara, vatsara, abda, 3. gen. m.; hāryana, shāral, sama, 3. g. f., sed hoc ultimum in solo plurali usurpatur.
- Mensis, *māsam*, a *māsi* luna. Radix est *mās* mensura, a *māsi* luna desumpta; unde etiam germanis *mass*, *messen*, mensurae vocabula sunt, quia Luna suo cursu tempora metitur, et in certam *mensuram* redigit. Romanis etiam Mensis a mensura Lunae est. Annus solaris incipit in Ariete, hinc primus Mensis *Mēdamāsam*, 2. *Idavamāsam*; 3. *Mithunamāsam* &c; Vide de anno Lunari et Solari Indico Waltheri Missionarii Dani Doctrinam temporum Indicam, R. P. Joseph Beschi Grammaticam Tamulicam, Bayllii Astronomiam Indicam, librum inscriptum *Asiatick Researches*, tom. II., §. xv., p. 225. seqq., et in meo Itinerario Indico, part. II., Cap. IX. Di-

visione del Tempo, Feste, e Calendario degl' Indiani.

Hebdomadae dies, *ādityadinam* vel *sūryadivasi* dies Solis; *Sōmadinam* dies Lunae; *Mangaladinam* vel *Māngaladivasi* dies Martis; *Budhadinam* Mercurii dies; *Brhaspadidinam* dies Jovis; *Ushanadinam* vel *Shueradinam* dies Veneris; *Shanidinam* dies Saturni. In lingua Tamulica, Talenganica, Mahārāshtica, aliisque Indicis dialictis idem ordo et nomenclatura, excepto, quod loco *dinam* dies, dicant vel *vār*, vel *kelami*, vel *āshitscha*, vel *divasi*, quod idem est; nempe *Sōmavār* vel *Sōmanāl* dies Luni seu Lunae &c. (*)

Dies mensis Lunaris numerantur ut apud Graecos, v. g.

- 1 *Νοομνια*, *amāva*, vel *vāva*, Novilunium.
- 2 *Δευτερα*, Indis *Prathama*, id est, *dies primus*, Novilunium enim et Plenilunium tamquam revolutionis capita a numero excludunt, et ut festos dies habent.
- 3 *Τριτη*, *Dvidia*, id est, *dies secundus*.
- 4 *Τεταρτη*, *Tridia*, *dies tertius*.
- 5 *Πεμπτη*, *Tschadrti*, *dies quartus*.
- 6 *Ἑκτη*, *Pantschamī*, *dies quintus*.
- 7 *Ἑβδομη*, *Shashti*, *dies sextus*.
- 8 *Ογδοι*, *Saptami*, *dies septimus*.
- 9 *Εννατη*, *Ashtami*, *dies octavus*.
- 10 *Δεκατη*, *Navami*, *dies nonus*.
- 11 *Πρωτη*, *Deshamī*, *dies decimus*.
- 12 *Δευτερα*, *Ecādeshi*, *dies undecimus*.
- 13 *Τριτη*, *Dvādeshi*, *dies duodecimus*.
- 14 *Τεταρτη*, *Treyodeshi*, *dies decimus tertius*.
- 15 *Πεμπτη*, *Pūrnimā* vel *Pūrnamāsī*, *Luna plena*.

Elapsis hisce 15 diebus, iterum incipiunt numerare ut supra diximus; nempe *prathama*, *dvidia*, *tridia*, &c.

Hora, *Shalkshana*, *nāli*, *nālica*.

(*) Similis ordo et nomenclatura obtinet in regno *Catdiae* in insula *Ceylan*, seu *Sinhala-dipa*, in qua adhuc primaevi Samscrdamici sermonis luculenta vestigia supersunt; neque vero mirari debuit *Robertus Percival*, eum sermonem arabicis dictionibus scaterē; nam Arabes primi fuere, qui cum Ceylanensibus commercia exercere. Vide *Hersivals Reisen Auf Der Insel Ceylan*, Wien, 1804, pag. 217.

Momentum, Kshanam .
 Saeculum, Yuga, vel yugam .
 Saeculum aureum, Indis saeculum justitiae et veritatis *Satyuga*;
 a *Satya* justitia, veritas .
 Saeculum argenteum, Indis *Tredayuga* .
 Saeculum aereum, *Duàbarayuga* .
 Saeculum ferreum, *Caliyuga* .
 Periodus anomalistica annorum 4320000000. dicitur *Calpa* .

SECTION IV.

*De Terra Habitata, Ejusque Partibus, Regnis,
 Urbibus, Aedificiis.*

Terra, orbis terrarum, vide supra sect. III.
 Terra, bhumì, bhù, sthirà, dharà, kshòni, mèdini, ùrvì, dharani, dharitri, anandà, avani, kshma, vasundharà &c. Om. g. fem. Summuntur pro terra habitata, pro patria, pro terra elemento absolute. Sed criterio opus est.
 Terra, lutum, seu elementum terrae, Mrl, vel Mrl, murtica, gen. fem.
 Locus, Sthalam, sthanam, vel sthan.
 Patria, ùr, dèsha, vishaya, nàda, ubavartana, gràmam, *Territorium*, idem
 Regio, Mandala, dèsha, disha, cucubha.
 Regnum, Ràdjam, nivrta, genapada, ràdjitam.
 Via, Màrgga, panthà, addvā, gen. masc., ayanam, gen. neut. padavi, srti, &c.
 Via adversa, Dhānva, g. m., durmàrgga, varunadurgamam, g. n.; cāndāra, gen. masc.
 Via erronea, apanthà, g. m., abayānam g. n., amàrgga, idem.
 Via bona, atipantha, salpatha, supanta, 3. g. m.
 Urbs regia, ràdjadhàni, pur, puri, nagari, 4. g. fem.; panna, vet patanam, pudabbèdanam, sthaniām, 3. g. n., pigama, gen. masc.
 Civis, nagarivasi. — regionis, provinciae incola, *dèshavasi*.
 Incolae Brahmanici districtus, gràmani.

- Regni limites, ràdjamànda, sìma.
 Territorii fines, gràmanta, g. masc.
 Mons, parva, shicchari, ahàryà, adhara, ghiri, adri.
 Sylva, adavi, aranyam, vipanam, cànanam, gahanam, vanam,
 5. gen. neut.
 Arbor, vrksha, mahìruha, shacchì, taru, cuka, cudja, sàla,
 palàshì.
 Lapis, pászànam g. n., prastare, gràva, ubala, 3. g. m., shi-
 la, gen. fem. nrszatta, g. fem.
 Apex v. g. arboris, montis, &c., Shicaram, shrngam, 2. gen.
 neut., cuda, gen. fem.
 Truncus, Sthànu, g. f., stùlam, g. n., dhruva, shancu, g. m.
 Folium, patram, palàsham, shadanam, dalam, O. g. n.
 Flos, Puszpm, prasunam, cusumam, 3. gen. n., sumanasa,
 gen. masc.
 Palus, lacus, nadhvan, nadhvalam, nisthalam, id est, locus
 aquis plenus.
 Fluvius, nadi, saril, tarangani, tadinì, sheivatini, hrdini, dhuni.
 Domus, greham, gheham, bhavanam, ubavasiatam, satma, ni-
 shantam, mandiram, greha, sadanam, àlaya, vasa 2. gen.
 masc., shalà, sabhà, g. fem.
 Murus, pràcàra, varana, sala, 3. g. m. cudhyam, g. n.
 Aula regia, ràdjabhavana, kshetram, madam, 3. g. n., Dèva-
 bhuhudjà, pràsàda, g. f.
 Aula reginae et regaliùm mulierum, antrgraham, avaròdhanam,
 2. g. n., shuèhànda, avaròdha, 2. g. m.
 Aula publica, basilica, aedes publicae, mandhaba g. fem., ge-
 nàshreya, g. m., ambalam, g. n.
 Aula sacrificii, aedes sacrae in quibus sacrificia peraguntur, yà-
 gashàla, satrashàla 2. g. f., pradishraya g. m.
 Museum, aula studiorum, vidyagreha, g. n., mata, tschatràdi-
 nilaya 2. g. m.
 Officina artificis, àla, shilpishalà 2. g. f., àvèshanam g. n.
 Aula, atrium, Italis Sàla, dum quadrata est, tschaturshàla g.
 f., idem, sadjavanam 2. g. n.
 Stabulum equèstre, mandurà, vègishalà, 2. g. f.
 Stabulum bovinum, Gòsztam, gòsztanacam, 2. g. n., ambàdi.

- Culina, patschacashàlà , patschacagreha , 1. fem. gen. , pàcva-
sthànàm , gen. neut.
Coquus, Patschica .
Res cocta, patschitam, pakvam .
Porta, dvàr g. f., dvàram g. n., pradhar g. m.
Contignatio superior, solarium, hāmāyādi, g. masc., mālīcā,
dhanināmvasa, 2. g. f.
Puteus domesticus, probā, pāniashālica, 2. g. f.
Castellum, municipium, propugnaculum, durggam, durggā-
yam. 2. g. n., kōtta.
Domus Brahmanum, bhavanam, greham, vāsam. 3. gen. neut.
manā, illam .
Tugurium ex ramis et foliis, pānagreham, purā.
Lavatorium, balneum, snānagreham, gandūszashāla, shudhānta.
Domus partus, cubiculum separatum ab aede, sūticagreham,
arisztam .
Tugurium hominum infimae classis, vakanam, tschāla.
Aedes aerarii, domus monetaria, camittagreham.
Antrum, spelunca, cuharam, guhā.
Aedes senatoriae, locus consilii, mantrāshāla, sabhā, samadjā,
samiti, āsthānam .
Dominus domus, grehasta .
Ecclesia Christiana, palli, dēvālaya, sarvēshvaraprasādām .
Templum gentilium, kshētram, tscheitjam, dēvavasam, trkoil.

S E C T I O V.

De Igne et Aqua.

- Ignis, aghni, vahni, shuszma, barhi, analā, pāvaca, vāyu-
succha .
Ignis marinus, ignis in aquis, aurvā, bādha, bādhanala,
samudraghni.
Calor, usznam, santāba, sadjvara 2. g. m.
Fulmen, vadjram, culisham, shamba, damboli, svaru 3. g. m.
Fumus, dhūma, taril, mēghavāhi, 3. g. m.
Nubes, vide supra .

Lux, prabhà, dipti, rōci, pracàsha, djōta.

Calor maximus, tigmam, tisznam, kharam, 3. g. n.

Flamma, djvalà, aghnishaccha, 2. g. fem., artschi, hēti, shic-
chà, 3. gen. fem.

Sacrificium ignis, aghniōtram, hōma.

Aqua, vide sect. III. itera, ambu, ambasa.

Puteus, v. sect. IV.

Amnis, v. sect. III.

Mare, ambudhi, samudra, abdhī, ācubāra, pàravāra, udadhī,
arnava, sindhu, sàgara.

Gutta aquae, vszanti, g. n. vszita, lidem.

Pluvia, vide in sect. III.

Lutum, 1. g. f., 2. g. m., 3. g. n.

Navis nau, taraqi, tati.

Piscator, kaivarta, dāsha, dhivara, 3. g. m.

Hamus, ānaya, g. m., djālam seu glālam, g. n.

Piscis, mina, malsya, puphura, andhagiā, visāra, shaculi,
gen. masc.

Sanguisuga, raktabā, gelucāya g. f.

Rana, mandhūca, varshābhu, plava, shādra, g. m.

Flos Tāmara, seu nymphaea, patma, naliā, aravinda, ma-
hōlphala, sahasrapatram, camala, shatapatriam, sārāsā, sara-
sirūham, rādjsibam, puzzcaram, pleraque g. n.

Unda, tirā.

Portus, alimuccham. Navis gubernator, kēvi.

Aestus maris, vèli; aestus plenus, purnavèli.

Diluvium, pralaya, kshaya, cālpānta, sanvarta, sarvalayam.

Lacuna, Sarassa, cirā.

SECTION VI.

De Animalibus, et Bestiis.

Elephas, gadjam, varanam, cari-

danti, hasti, nāga.

Elephas fem., carinì, pidi.

Leo, സിംഹം sinham, kèsari, hari, mrghendra, pantscha-sya, haryaksha, om. g. m.

Tigris പ്രവാഹം vyàcra, ദ്വീപങ്ങൾ dvipana, 2. g. m.

Aper Silvestris, പമ്പാൾ varàha, പൂക്കൾ sùcara, കെടലൾ còla, പെട്രകു potri, കരി cari, കിടി kidti.

Simia കപി cabi, പ്ലാവംഗൾ plavanga, മകുടൾ markadta, shàyamrga, valimuccha, vànàra, kisha, g. m.

• **Taurus**, mahisha, lulàya, vāha, cāsara, dviszal.

Equus, vāgi, khòdaca, viti, sapti, hāhā, turaca, ashwā, àr-va, gen. masc.

Vacca, gòva, pashu, gau, mahèij, usrà, mahà, shranghinì; vacca alba ardjunì, vacca rubra rōhinì, quae saepe peperit behusùti, parèstacà g. f.

Bos, càla, uksha, vrszabha, bhadra, gau, g. m.

Boum examen, grex, gavyà, gòtrà, 2. g. f.

Camelus, cramèlaca, uszra, maya, mahānga.

Capra alba, stamba, hàga, adja, hālaca g. m.

Caper, Aries ruber, mendha, ura, urana, mèsza, vrszni.

Canis, caulèya, sàramèya, cucura, shunaca, bhaszaca, shvā, gen. masc.

Canis fem., saramà, shunì, 2. g. fem.

Fuñis ad liganda animalia, dāma, sandāma, g. n.

Lac, kshìram, dugdam, paya, g. n.

Butyrrum, àdjam, khrtam, havi, sarpi, g. n.

Butyrrum recens, navanitam, navòdhrtam, g. n.

Butyrrum vaccinum, gavinam, hayam.

Lac acidulum, gòrasa, g. m., arisztam, g. n., dāndhāhatam, càlasheyam.

Gallina domestica, Crcavàcucu, cucuda, tāmratschuda, cala-pinca : g. masc.

• **Gallina Silvestris**, tschāsza, kikiidibi, 2. g. m.

Columba, Pàràbata, calarava, cabòta, g. m.

Pavo, majūra, bahina, barhi, shighī, kèki, mēgghanāda, anulāsi, om. g. m.

Corvus, Kāka, carata, ariszta, balipuszta, sacrapradja, dvāmksha, ātmagōsza, g. m.

Avis in genere, Khaghē, vihanga, vihaça, vihayasa, shacunti, shacuna, patri, patatri, pataca, patava, andhadja, nagaucā, vāgi, vikira, viviszacar, garutmanta, vitsanta, gen. masc. pleraque.

NB. Ex animalium vocabulis nunc allatis nullatenus argui potest, *Que les langues se formèrent d'abord par l'imitation du bruit de l'eau, du bruit des instrumens, qui la procurent.* Hoc satis ineptè nuper prodidit. *Quatremere-Disjonnal*, quem carminat Aloysius Bossi (*Osservazioni su i Punti fondamentali* Sec. Torino anno xi. §. XLIII.) Nihil simile comparet in hac vetustissima lingua Samscrdamica. *Camelus* dicitur *Cramelaca*, nomen affine Latino *Camelus*. Sexcenta sunt alia vocabula, quae cum Graecis et Latinis probe consentiunt. Existebat ergo olim aliqua lingua primitiva, his gentibus in stirpe communis, ex qua hae dictiones promanarunt. Ratio, fides, veritas unum primae-vum populū adstruunt, e manu Dei dilapsum et in diluvio servatum. Hos tres cardines, traditione omnium gentium suffultos, imaginariae situlae aquaticae, earumque strepitus in haurienda aqua, evertere nequeunt, ut veritati fabulas subrogare possint. Non tinnit, Mecastor, haec *taratantara* sitularum in auribus meis, ut ex ea linguarum originem deducere possim. At vero ex vocibus animalium, ex sono quem edunt, ex natura rerum innumera vocabula fluxisse, mihi certum, et exploratum est. Cur E. G. gallina silvestris in lingua Samscrdamica *Kikidibi*, cur alia *cucuda*, et *crcavacucu*, cur pavo *Kèki*, cur corvus *Kāka* nuncupatur, nisi quia hae aves similes voces edunt? Ceddò, an *Kèki*, vel *Kāka* sonus situlae est aquam haurientis? Vide de linguarum Origine S. Augustini *de civ. Del. lib. XVI.*, cap. XI.

Scorpio, vrshvica.

Shacal, *adibe* Lusitanis, krōshīta, curunari, giambuçam.

Serpens, sarpam, viszadhara, pradâca, bhudjanga, aghi, dîrg-gavrszta, tshakshushrava, cundali.

Serpens exuviis spoliatus, nirmucta, muctacantschuca, 2. g. m.

Venenum, garalam, viszam, 2. g. n., kshvêla, g. m.

Mustela *Mongus*, babhru.

Cervus, *Harinam*, qui maculis albis distinctus est in corpore sparsis, vulgo *Pulliman*.

Dama, Ennam, vulgo *Kèszamàn*.

Leopardus, dvîpi.

Cervus nigris virgulis distinctus, Srmaram.

Cervus albis virgulis notatus, Tschamaram.

Ibis, avis rostro longo, et pedibus altis, curaram. *Ciconia* aliquibus.

Caprea cauda insignis, Khalgam.

Aquila, Garudha, târkshya, khaguèshvara, nàgântaca, ràdja-patri.

Vespertilio, rurubâhu.

Picus, varacam.

Psittacus quinque colorum, shârica.

Turtur coloris gilvi, gaurapadam.

Salamandra, gòdha.

Felis, òtu, vilâla, màrdjàra.

Conjunctio maris et feminae, Stripunsòmithunam, dvandvam; yugam, yugalam, yugmam, quae ultima tria *unum par seu jugum* significant.

Aves domesticae, grahyaca, grahasactâ.

S E C T I O VII.

De Homine, Ejusque Variis Attributis.

Homo മനുഷ്യൻ *mànuszyà*, മർത്യൻ *martyà*, നരൻ *nara*,

മനുജൻ *mànudja*, പുരുഷൻ *pumàmsa*, പുരുഷൻ

puruszà; haec omnia sunt gen. masc., et usurpantur in solo plurali: nempe homines, *gli uomini*, die *Leute*.

Femina, mulier, സ്ത്രീ *stri*, യേശൻ *yòszà*, നാരി *nàri*;

ਅਬਾਲਾ abalā, વધુ vadhū, વામા, વામા, ਲਿਖਤਾਠਿ

simandini, &c. omnia gen. fem.

Mulier pulchra, sundari, angana. (a)

Luxuriosa, camini, bhogashila, candā, ramya, lalanā, punshvali.

Iracunda, cobanā, cobashilā.

Pulchros oculos habens, vāmalōciana, shubh alōciana.

Jocosa, hilaris, manini, vilāsinī, ramanī, krīdhabarā.

Proba et modesta, uttamā, uttamastri, varārōha, matta-cāshini.

Sapiens, pradjnā, prādji, dhimatī.

Prostituta, veshyā, gannicā, vārastrī.

Concubina, bhogastri, camucchi, itschapati.

Vidua, vidhava, vishvasta.

Coelebs, sine viro et filiis, avirā, niszpatisutā.

Uxor, patni, panigrhiti, bhāryā, sahadharmani, giayā, dārā. (b)

Mater, amā, genani, mātā, prasū, genayitri, ambā. (c)

(a) Dictio *sundari* aptè ludit in sequenti pulcherrimo disticho.
Cāntē sundari, dāntē cāmuki, cāntē bādha.

Cāla nāshana, shivā satvaram bādha ksheyam.

O formosa uxor, o modestae meae deliciolae, quanam haec tua animi afflictio?

A *Shiva* deo temporis destructore, citō, citō tristitiae damna (veniunt).

(b) In polygamia praecipua uxor, quae reliquas antecellit, vocatur, *pradhāna bhāryā*, *paryāyā*, *crtābhishēcā*, *mahisī*. Ea quae domum gubernat: *culumbini*, *purandhri*. Ea quae prole sua familiam auxit: *culastri*, *culapālicā*. Ea quae castè cum marito vivit: *suscharitrā*, *sati*, *sādhvī*, *pativritā*. Ea quae ipsa sibi maritum deligit: *svayamvarā*, *patimvarā*, *paryā*. Uxor filii dicitur, *sūnsā*, *vadhū*, *genī*, *putrabhāryā*. Matris soror, *mātrsvasā*; patris soror, *pitrsvasā*; mater, pater, soror, et filia una vocabulo dicuntur, *mātrpitrasvasādūhitarau*, quod in solo plurali usurpatur. Atavus seu propavus *pitrpitāmaha*; avi *pitrpitāmāhan*. Mulier luxuriosa, voluptati dedita dicitur, *cāmucā*, *cāmukī*, *panshvalī*, *dharshani*, *vadhugū*, *asati*, *caladā*, *itschapati*, *sveirini*, *bhogashilā*.

(c) *Genani*, *genitrix* vocabulum habes de B. V. M. usurpatum in hoc eleganti versu.

Vetula, vrdhà, valitni, cuntschità.

Menstruo affecta, radjasvalà, dhermanì, malinì, pusz-
papatì.

Gravida, garbhanì, antrpadi, gurvini, abanasatvā.

Puerpera, prasùdicà, prasùda, pradjatà, giàtapatyā.

Ancilla, tschèdi, dùti, santschàricà, suvāsani.

Amica, àli, sacchi, vayasyā.

Maritus, padi, bhartà, bhartàva, dhava, pria.

Pater, *Tata*, *pità*, ambo cum *t.* littera leniter pronouncianda,
genaca, àvuca.

Mater, vide supra.

Parentes, genitores, Mātāpitarau, rātagenaytria, pitarau, in
duali solo.

Conjuges, maritus et uxor, bhāryāpati, pati, dampati, giam-
pati, djāyapati, omnia cum lit. *t.* leni pronouncianda.

Filius, àtmagia, tanaya, sunu, (germanis *sohn*, *sun*), suta,
putra.

Filia, putrì, ami, àhu, strìa, *duhitar*, (germanis et Persis
Dochter) (1).

Manudja cula genanì babhuva vindshacà tvam,

Naraguna genanamulam.

Tvam asi timirantadà Deva genagui tvayà

Bhavatu mama niyatam anuculam.

Humani generis, genitrix, fuisti servatrix Tu, causa et fundamen-
tum bonae hominum prosapiae.

Tu es obscurae noctis finis, Dei genitrix per Te mihi sit semper
bona quies.

(1) *Soror* samscrdamice vocatur *svasr*, *svasàva*, *bhaganì*. Juvat
heic inspicere, quam turpiter hoc vocabulum in dialectis Indicis ab
autographo samscrdamico abludat.

D. *Pallas* scribit: *Bahan*, soror, proculdubio corruptum ex *Bhaganì*.

Multanenses Indi dicunt, *Beno*, soror.

Bengalini scribunt, *Bino* vel *bugu*; corruptum ex *bhaganì*.

Decanenses Indi ajunt, *Bein* vel *Bahan*, soror; corruptum ex *bhaganì*.

Sinhalenses scribunt, *Sahudari*, corruptum ex *sahòdarì*, soror uterina.

Gothi ex Saxones dicunt *swistar*; et hoc analogum est samscr. *svasr*;
vel *svaser*.

Germani ajunt, *swester*, et hoc ipsum est samscrdamicum *svaser*.

Huc refertur dictio samscrdamica *pitarvaser*, vel *pitarvasàva*, ami-
ta, id est, soror patris; *svasria* vel *bhaghineya*, consobrinus, i. e.;

Filius et filia , filii , putrau , putrà , duhità .

Primogenitus , cànina , canyagiàta , canya suta .

Frater , major natu , Gèszta , pùrvadja , agradja , agría .

Frater , natu minor , caniszta , anudja , yavià , varadja .

Filius viduae , mrde , gòlaca , bhàrtari .

Filius ex fratre , bhràtria , bhràtragia . Vide mox infra .

Frater in genere , bhràter , (Germanis *Bruder* , *brother* &c.)

Fraternitas , ἀδελφότης , καὶ φρατερία , bhràtryam , bhràtrdjam , bhrà-
trtvam ; unde etiam apud graecos φράτριες *contribules* dicun-
tur . φράτρια deinde ad *curiam* significandam transivit , sed quo
jure nescio ; nam haec dictio in origine sua germanam fra-
ternitatem indicabat ; unde

Fratres , et sorores germanae , bhràtrau , bhràtrabghinyau ,
ubhau .

Frater uterinus dicitur etiam Samanòdarya , samòdarya , com-
positum ex *sama* aequalis , similis , simultaneus , et *udara* ven-
ter , uterus ; sama , sahadja , sagarbhya . *Fraternitas uterina* ,
sahòdarya , sòdarya .

Consobrinus , svasria , bhèghinèya .

Maritus filiae , pati , djamàtà , duhitupati .

Atavus , talpità , prapità .

Avus , pitàmaha , pitrupità .

Avus maternus , mätu , mätàmaha .

Atavus maternus , àdi , prapitàmaha .

Propinguus annorum centum , sagòtra , bandhava , bendhu ,
sva , svagena .

filius sororis . Jam vero quis crederet praedictorum vocabulorum radicem
in una samscrdamica lingua reperiri ? *Sva* est suus , sua , suum , item *res*
propria , sui juris , sui ventris ; unde *svan* , homo ejusdem familiae , *sva-*
gena idem , *svagen* filius , *svagiàta* idem , *svavasha* mulier sui juris ,
sviam res propria . *Svaser* ergo , *swister* , *swester* , est mulier ejusdem
ventris , sua , propria , suae matris . *Bhagam* , praeter alias significatio-
nes plures quas complectitur , indicat *vulvam* : *bhagan* ergo est mulier
ejusdem *vulvae* , id est , *soror* . *Saha* simul , *udara* venter , unde exsur-
git dictio *sahòdari* soror , id est , mulier ejusdem ventris , *sahòdarya* fra-
ternitas uterina . Hac methodo enuncleari possunt alia infinita vocabula
samscr lamica , et latina , quorum radix ex analysi nominis patescit . Con-
fer Franc. Caroli Alter opusculum inscriptum : *über Die Samskrdamische*
Sprache , Wien 1799. pag. 6.

Puer, bàla, mánnavaca, mánni, taruna, yuvà.

Vir, sthavir, vrdha, pravaya.

Senex, gina, girnu, djera.

Spurius, cundha, djàradja.

Adulter, djàra, ubapati.

Embrio, foetus, garbha, bhranna.

Pueritia, bàlyam, shishutvam, sheyshavam, 3. gen. neut., prathamavayssa.

Iuventus, yauvanam, tàrunyam, 2. g. n.

Aetas virilis, sthàviran, vrdhatvam, 2. g. n.

Canities, senectus, vrdhasanghèra, vârdhacam, vrdhasamùham, palitam, shauclyam, 5. g. n., giàradja, kèshatau.

Conjugium, vèli, ubayama, 2. g. m., vivàham, panigreham, 2. gen. neut.

Copula, raticria, yàbha, vyavàya, gràmyadherma 4. g. m., ratì, g. f., ratam, g. n.

Paterfamilias, grahastha, snàtaca, talava, apluta, avrati.

Familia, prosapia, santati, g. f., vamsha, anvaya, abhigiana, anvàya, santàna, 5. g. m., gòtram, culam, genenam, 3. gen. neut.

Vir nobilis, culasambhana, mahàcula, culina, àrya, sabhya, sadhu, sadjana. Om. g. m.

Servus, mancipium, dâsa, bhrdja, dâsara, dâseya, gòbyaca, tshèdaca, om. g. m.

Infimae classis homo, tschandhàla, plava, mâtanga, nisha, nishàda, genamgama, divakirti.

Homo silvestris, kiràta, shambara, pulina, aranyavàsi.

Bajulus (fachino), bhàrica, bhàravàha.

Infans, m àni, bàla, m ànavaca.

Vir robustus, balavàn, vira, m àmsala, shrùra.

Vir debilis, durbala, am àmsa, nirbala.

Sexu carens, shandha, kliba, tschandha, napunsaca.

Adolescens, vayastha, taruna, yuvà.

Adolescens fem. jupadì, tarunì, gaurì, naghnicà; quae pubertatem attigit: cum àri, madhyam à, drshtaradjà.

Virgo, canì, canyà, canyacà, cum àri, cany àvrdhà.

Mulier honesta, et vitae probatissimae, sutscharitrà, satì, sàdhvì, pativrda.

Materfamilias, quae domum gubernat, culastri, culapàlicà, cudhumbini.

Surdus, badhira, edha.

Homo ventre gravis, tandila, tunibha, tundi, putschantala.

Vir obesus et parvae staturae, kharva, hrsva, vàmana : haec etiam de *nano* dicuntur : unde deus Vishnu *Vàmana* seu *Nannus*.

Vir naso simo seu reflexo, quales sunt Sinenses, patimùka, abadita, abanàta, abhrata.

Vir gibbosus, cubdja, gathula.

Vir caecus, andna, curita, adkr.

Strabo, klinàksha, tschulla, tschilla, pillà.

Vir comâ insignis, kèshava, kèshica, kèshi ; unde Apollo Indicus, seu deus *Krishna* a pulchra coma *Kèshava* dicitur.

S E C T I O V I I I .

De Corpore humano ejusque partibus .

Corpus, ഗൃഹം gātram, ദേഹം dēham, കടയം cāyam, സംഹാരം samhananam, 4. g. n., തന്തു tanu, കൃഷ്ണി murti, g. f., വിഗ്രഹഃ vighraha, g. m., kalèvam, vapu shariram, vasmà.

Sanguis, രുദിരം rudiram, രക്തം ractam, ലെടഹിതം lèhitam, അസ്രം asram, ശ്രോണിതം shrònitam, om. gen. n. അസ്രം asrkr.

Caro, പശിതം pashitam, തരസം tarasam, പലലം palalam, അമിഷം amiszam, കൃച്ഛം crvyam, om. g. n., màmsam.

Pellis, tòl, tal, tvacr, asradharà.

Os (ossis), asthi, kicasam, culyam, 2. g. n.

Membrum corporis, angam, khanam, gen. neut., pradica, avayava, gen. masc.

Caput, shira, mùrdha, g. m. ; shirszam, uttamàngam g. neut.,
mastaca g. fem. (a)

Collum, shiròti, candhara, gribà.

Capilli, tschicura, cuntala, bàla, kèsha, catscha, g. m.

Ossa capitis, shiròsthani, caròti.

Cranium, cabàla, carpara, astri, g. m.

Ossa corporis, sharirà, nicamcàla, 2. g. m.

Frons, lalàdam, alicam, 2. g. n., shòdhi g. fem., *netti* vulgo.

Aures, carna, shabdagreha 2. g. m., shruti g. f., shròtram,
shravanam, shravam, 3. g. n.

Oculi, nayana, lòtschanam, nètram, ikshanam, tschakshu,
4. g. n., drkr, drszti, akshinì g. f. (b)

Lachrymae, nètrambu, ròdanam, asram, asru, g. n.

Aspectus, visus, cadàksham, darshanam, abàngadarshanam,
g. n., drszti g. f.

Barba, adhastàl, tschimbucam, g. n.

Dentes, radanà, dashana, denta, rada, g. m.

Lingua, rasana, gihvà, rasadjnà, g. f.

Nasus, nàsa, nàsica, khrànàm, gandhavà, khòna, 4. g. f.

Facies, vultus, vactram, asram, paryam, vadanam, tundham,
ànanam, labanam, om. g. n.

Pupilla oculi, duszicà, g. f., krshnamani, g. f., nètrayormalam g. n.

Labia, osztadharau, in duali, radanatschatau, 2. g. m., dasha-
navàsasi, g. fem.

Labium superius, utteròsztam, g. n.

Labium inferius, adharòsztam, g. n. (c)

Manus, pàni, bhudja, hasta, muszti, g. f., dò, g. m.

Cubitus, bhudjàndaram, ura, vatsa, paksha.

Una ulna, sacarayò, catayò, tiryagantara.

(a) Ex mùrdha componitur *dvimùrdha* biceps, *trimùrdha* triceps,
pantschamùrdhà, homo, vel res quinque capitum.

(b) Ex *lòtschana* fit *trilòtschana*, tres oculos gerens, nomen Dei
Shiva; ex *netra* fit *pancadjanètra*, *Vishnu* deus nymphaeae similes ocu-
los gerens.

(c) Hinc illud monostichon

Dayitè, mama canyè, tavòsztatavayam nirmala patmaràgam.

O virgo mea dilecta, bina tua labia rubicunda (sunt), ut paris-
sinum minium.

Digitus, angulya, caralèggha, g. f.

Digitus index, angusza, *medius* madhyamà, pradèshinì 2. g. f.;
annularis, anàmica g. f.; *parvus* canisza g. f.

Palmus, spitama, arakni, niszcanisztena, musztina, tsciàn.

Unguis, naghara, naghàm, g. n.; Germanis *nagel*.

Venter, cukshi g. m., djedaram, udaram, tundam, 3. g. n.

Lumbi, purani, vanksciana, talsandhi, cushalastàn.

Vesica urinaria, vasti, nabhè, adha, mùtràsheyam.

Femur, cadta, g. m., shròni phalacam, patacam, 2. g. n.

Anus, gutam, abànàm, malanirggamadvàram, 3. g. n., vayu.

Testes, muscha, andacòsha. *Nates*, àsana, cudja.

Verendum, linga, shishna.

Muliebria verenda, yòni, mèdhra g. m., mèhanam, shèpam,
2. g. n., bhagam, g. n.

Mammae, stanau, cutschau, g. m. in *duali* solo.

Pectus muliebre, stanam, g. n. in solo *sing*.

Papillae, tschutschacam, tschutschàgram, g. n.

N.B. Heic iterum ex natura actionis, et voce seu sono infantis lac sugentis papillarum vocabula desumpta sunt, *tschutschu* enim, seu *ciuciu* sonus est, quem infans edit, dum papillis appensus lac exprimit. Supra vero dictionem *denta*, dentes, *nàsa* et *nàsica*, *nasus*, vidimus, quae proculdubio affinis est latinae *nasus*, germanicae *nasen*, slavicae *nòs*, gallicae *nèz*. Hoc, aliaque vocabula permulta e graeco sermone in latinum non fluxere. Unde ergo sunt? Heic tu fatearis est necesse, plurima vocabula primaevae gentibus communia fuisse, atque ex lingua primitiva ad nos usque descendisse.

Tergum, vrsztam, tscharaman, 2. g. n., tanò.

Humerus, scandha, g. m., bhudjashira, g. n., astrì, g. fem.

Genu, auruparvam, gènu, 2. g. n., asztival. Ex his *gènu* latino, *asztival* gesmanico *stivel* ocreae, accedit; quae probabilius a *genu* tegendo *stivel* seu *stival* dictae fuere.

Pes, pal, pàd, anghri, 3. g. m., tscharanam, g. n.

Tibia pedis, putighe, talgranthinà, gulppau g. m., ànni, nari.
surae, pakshni, adha, prasrtà, g. fem.

Coxae, sacchi, uru, g. n.

Praeputium , lingàgratschàdana .

Vena sem potius arteria pulsans , nàdhi , dhamanì , sirà , 3. g. f.

Vena maxima , vasnasà , snàyu , 2. g. f.

Cor , hrl , hrti , hrtayacamalam , hrtayam , vadi .

Intestina , andram , puritam , 2. g. n.

Splen , plihà , gulla , 2. g. m.

Bilis , pittam , vāyu .

Humor viscidus , cabham , shlèshmà , id est , *pituita* , *phlegma* .

Excrementum pectoris , mèdu , g. n. , lapa , vasa , 2. g. fem.

Saliva , srnicà , làlà , syantinì , 3. g. f.

Urina , mùtram , g. n. , srasràva , g. m.

Stercus , utschàra , abaskara , 2. g. m. , shamalam , purìszam ,
gudham , 3. g. n. , astrì , visztà 2. g. fem.

Excrementum in genere , tilacam , clònam , mastiszcam , gòr-
dham , kittam , om. g. n.

Semen , shuclam , rèdjam , rètam , bìdjam , g. n. , tèdjam , vì-
ryam , indriam .

S E C T I O IX.

De Statu Regio .

Rex magnus , qui universam regionem gubernat , ചക്രവർത്തി
tschacravarti , id est , rotam , sceptrum gerens ; rotula enim
baculi apici infixà , eaque mobilis , regum Pastorum sceptrum ,
et regiminis universae terrae symbolum fuit . സർവ്വഭൂമി
sarvabhauma , നാഗഭൂമി രാജാ , അധിപതി നാഗഭൂമി adhishvara ,
ഭൂപാലം bhupàla , ഭൂപതി bhupa , നൃപതി nrpa , cum p lite-
ra leni , പാർഥിവതി parthiva , മഹികഷിതതി mahikshita . (*)

(*) Septem veri Regis proprietates Brahmanes enumerant , quae
hoc disticho continentur .

Svamyamàtyò genapadò durggaedshò belam suhrl ,

Parasporobacàrdam saptàngam ràdjamutschjatè .

Svamyam dominium , *amàtya* consilium , *genapada* regnum , territorium ,

A a

Rex ex tribu regia, *kshetriagiàti* dicta, qui auctoritate caret, seu non electus est, ക്ഷത്രീയഃ *kshetria*, നാജപുത്രഃ *ràdjaputra*, നൃപതി *nrpati*, നായകഃ *nàyaca*, അധിപഃ *adhipa*. Aliquoties pro vero rege summuntur.

Rex, cui certa, eaque unica provincia subest, മന്ദലികഃ *màndhalica*, മന്ദലേശ്വരഃ *mandhalèshvara*, നൃപ *nrpa*.

Classis seu Tribus regalis, ex qua reges ad regimen populi assumuntur, നാജപുത്രീ *ràdjanya*, ഖടഹജ്ജ *bàhudja*,

ക്ഷത്രീയഃ *kshetria*, നാജ *ràdji*, നാജക *ràdjacam*.

Aula regia, *ràdjadhàni*, *ràdjapù*, *ràdja bhavanam*, *ràdjasthànyam*, 2. g. n., vide supra sect. IV.

Domus secreta regalium mulierum, *garbhàgaram*, *vàsagreham*, 2. g. n.

Palatium in quo versatur rex, *dèvabhudja*, *pràsàda*, *trkoil*, *radjashàla*.

Armamentarium regium, *ubacaryà*, *sènashàlà*.

Gazophylacium, aerarium, *dhaninàm vasa*, *còshagreham*, *shrishàlà*.

Regina, *dèvi*, *ràdjni*, *ràdjastrì*, *adhishvari*, *nrpapatì*, *mahikshità*.

Rex junior, id est, filius regis primogenitus, qui Patri succedit, quando est ex stirpe sacerdotali seu Brahmanica, *yuvaràdja*, *cumara*.

Regis filia, *ràdjaputrì*, *nrpasutà*, *nrpàbàlà*, *ràdjasutà*.

Regis soror, *ràdjabhaganì*, *ràdja gèsztà*.

Divitiae, thesaurus regius, *artham*, *cosham*, *shri*, *lakshmi*, *sanpadi*, *sanpatta*, *dhanam*. Ex his emendabis vocabulum Zendicum *Artahschetr*, vel *Arthschetran* in inscriptione *Nakshi-Roustan* existens, quod componitur ex *artha* opes, divitiae congregatae, thesaurus, et *kshetria*, *kshetrian*, vel *kshetrien* rex, nempe *opulentissimus rex*; dictio, quae ex lingua *sam-*

durgga municipia, *còsba* thesaurus, *gazophylacium*, *belam* exercitus, *suhri* amicus, *parasparabacàridam* haec simul connexa, *saptàngam* septem membra, proprietates, *ràdja* Regis, *utschjate* dicuntur. Vide *Vyàcarana* in fine.

scrda in Zendicum, seu vetus Persarum idioma transivit; quemadmodum in illud transmigravere alia infinita vocabula; ita ut jure merito conjicere debeas, idioma *Zendicum* sermonis *Samscrdamici* egregiam partem esse, atque ex hoc descendisse; radices enim nominum et verborum *Zendicae* linguae in *Samscrdamicis* delitescunt, et ex his facile explicantur. Vide meam dissertationem de linguae *Zendicae* et *Samscrdamicae* antiquitate et affinitate; et A. J. Sylvestri de Sacy *Mémoires sur Diverses Antiquités de la Perse*, a. Paris 1793. Ex India Persae in patriam suam transtulere *Tschaturangam*, seu lusum *Latrunculorum*, librum *Colaïla* et *Dimna* sub Persidis rege *Anuschirvan*, ac denique tincturam *Hindi* dictam, per quam equi albi in nigros convertuntur. Vide ibi pag. 376.

Regi a consiliis, mantri, mantridhi, satschiva, ammàtya.

Regis custos, *guardia di corpo*, rakshivargga, anicasta.

Regis primus administer, ammàtya, mahàmàtra, saciva, pradhànani, sarvaraksha. Illud primum *ammàtya* Carolus Wilkins in interpretatione inscriptionis *Monguirensis* anni 23. ante Christ. natum, ineptè scribit *Omaatyo*. Sic ibi et alia regionum officialium vocabula mirum in modum corruptit, v. g. Municipii Praefectus, kottapàla, durggapàla, *Wilkins* scribit *Kohtopaalo*, &c.

Legatus, nuncius, dùta, sandèshahara, gamagamaca, *Wilkins* enunciat *gomaa-gomeeko*. Sublatis istis orthographiae erroribus evidenter illucescit illa veritas: nempe, quod anno 23. ante Chr. nat. lingua *samscrdamica* viguerit in India, et quod eadem in variis regionibus uniformis atque incorrupta fuerit, saltem in libris et publicis monumentis exarandis; nam eadem vocabula *samscrdamica*, quae in inscriptione *Monguirensi* afferuntur, castè recenset *Amarasinha*, ejusdem seculi Indicus scriptor. Vide in eo *Kshetriavargga*, seu classim nominum ad regiam tribum *Kshetria* spectantium.

Regiae portae custos, *guardaportone*, pratihar, dvàrapàla, dvastha, dvàsthica, *darshaca*, id est, inspector, a *darshana* intuitus, aspectus, visio.

Regis astrologus, giòtiszica, djòtiszà, samvalsara, deivadjna, ganaca.

Magister cerimoniarum, puròhita, puròdha.

Explorator, *spia*, pranidhi, tschàra, apasarpa, yaphàrhavarna.

Regis amicus, suhri, vishvasta, àpta, saciva, ràdjamitra, ràdjasaccha.

Inspector generalis, mahàcartakritaca, sarvareskha.

Praefectus militiae, dux, mahasèna, sènaca.

Prorex, ràdjasthàni, carmasatschiva, ammatya.

Tabellarius regius, dùta, sandèshahara.

Juris criminalis curator, dèsharùbaca, nyàyacrtaca.

Regis litterae, ràdja sàdhanam, ràdja lipi.

Regis majestas, ràdjaprabhàvam, pratamam.

Regis thronus, *sinhàsanam*. *Σύμβολον* est ex *sinha*, leo, et *àsana*, sedes; quia vetustissimi reges pastores, *pàla* dicti, non nisi *leone*, aut *tigridè* interfecta regni regimen adire poterant, atque in occisi leonis pelle sedere; unde etiam apud nos antiquus mos majora sedilia leonis pede insigniendi. *Nrpàsana*, *heimam*, idem.

Regni amicus, foedere junctus, *alliato*, bendhu, suharta; regni inimicus, hostis, shatru, ribù, veiri, ràshtradvil, ràdjashatru.

Vicinus neutraliter se gerens, urdàsina.

Praetor, adhicàri, svàmi, nàyaca, adhipa.

Portuum curator, turaca, turadhicàri, turadershaca, turapàla.

Gubernator urbis, puripàla, paripàla, adhishvara, nagaripàla.

Monarchia, ècashàsana, ècareksha.

Monarcha, ècanàtha, ècanàyaca, èkeishvara, ècaprabhu.

Princeps, prabhu, svàmi, pradhànani, ishvara, adhipati.

Rei naviculariae Praefectus, nauyuctaca, taripàla.

Regiae sobolis paedagogus, seu praeceptor, ràdjacumàràmatya, ràdjacumàraguru.

Regia comestio, amrdata, amrtam, ràdjabhòdjana.

Sacrum regis corpus, tirumèni, ràdjamùrti.

Regia corona, ràdjakiridam, ràdjamacudam.

Regium jus, ràdjaniti, ràdjanyàyam.

Regia insignia, ràdjalingam. Edictum regium, ràdjavàtschaca.

Regia dignitas, ràdjapattam, nrpatvam, radjasthànàm.

Supplicium a rege datum, dandha, damanamsahasa.

Emendatio, castigatio, bhèdam, shàsanam, àdjà, shishti, nidèsha,

Secretum , arcanum , rahasyam , vivictam , mantram , gòpyam .
 Mos , usus invecus in regno , sthiti , maryàda , samsthà , dhàrana .
 Consilium , consultatio , *mantra* ; unde *mantrashàla* , locus con-
 silii , sabhà , idem .
 Tributum , pratisaram , dànam , vulgò *cappam* .

S E C T I O X.

De Pace et Bello .

Pax സന്ധി sandhi , സച്ച്യം sacchyam , സംബന്ധം sambendham .

Bellum , pugna , യുദ്ധം yudham , സംപ്രഹാരം sampraha-
 ram , സംഖം sankham , സംഗരം sangaram , ഞ്ഞുയെടയനം
 ayòdhanam , പ്രഥനം prathanam , പ്രവിദാരണം pravidàra-
 nam , സംപ്രഹാരം samprahàram , ക്രിയം mrdham , കലഹം
 calaha , വിഗ്രഹം vighraha , സമരം samara . Desinentia in
 m. sunt g. n.

Exercitus , സേന , sènà , g. fem. സേനം sènyam , g. n. ,

ധവ്ജനി dhvagianì , g. fem. , അനികിനി anikini , പാഹിനി

vàhini 2. g. fem. ചക്രം tschamù g. f. , ചക്രം tschacram g. n.

Occisio , pramàpanam , nicàranam , pramathanam , paràsanam ,
 samdjavanam , nirvàsanam , vishasanam , kshepanam , hanam ,
 nistahanam , apàsanam , màranam , om. g. n. , vadha , àlam-
 bha , g. m.

Strages , ksheyam , hàti , hananam , dveïdham , vighram , pra-
 màtham .

Vindicta , ultio in hostem , veïrashudhi , g. fem. praticàra g. m. ,
 veïraniryatana .

Exitus , castrorum motio , et aciei instructio , àsara , g. m. , pra-
 saranam , g. n. , pragama g. m. , pravàsam , g. n.

Excursio , incursio in hostem , *la marche* , yàtrà , pradjà , 2. g.

- fem., abhiniryànam, prasthànam 2. g. n., gamanam, g. n.
 Velitatio, pradhanam, praharanam, prathanam, yudham.
 Nuncius ex uno in alium castrensem campum missus, prèszya,
 dūta, pratisara.
 Conductio, adductio, *prèranam*; *prèrita*, res adducta.
 Missio alicujus rei vel hominis, prèshanam.
 Statio, pratisztà, nirgamanam, àsanam 2. g. n.
 Hostis receptio cum lenitate, sàmam.
 Supplicium, dandham, damanam.
 Periculum, pramàdam, skhalitam, halam, 3. g. n.
 Praecipitium, prapàtam.
 Cuniculus, *contramina*, id est, foramen ad suffodiendam ur-
 bem, praticrià, praticàram.
 Custodia postica, pratigreham, *retroguardia*.
 Subsidium militare vel alimentare, pratiyànam.
 Custodia antecedens, frons exercitus, *avantguardia*, pratisaram.
 Vis aequalis ex utraque parte, pratibala.
 Miles contrariae partis, hostis, pratiyòguì, pratiyòdhà.
 Murus, pracàram.
 Initium pugnae, yudhapracrama.
 Sagittarius, praharta.
 Circuitus, circulatio, pradakshanam.
 Vigilantia, pradjàgaram, prabudhi.
 Vis, valor, vires, fortitudo, balam, dravinam, shauryam, sthè-
 mam, 4. g. n., shushma, tara, saha, paràcrama, pràna g.
 m., shacti, g. fem.
 Deliquium, animi dejectio, mòha, mùrtschà, cashmalam 1. g. n.
 Vis maxima, robur eximium, atibalam, g. n., vicrama, g. m.,
 atishacti g. f.
 Conflictus, seu luctamen manibus factum, musztiyudham.
 Augmentum, vrdhi, g. f.
 Subsistentia, sthànam, g. n.
 Asyllum, ashraya, g. m., pratishraya. g. m.
 Locus consilii bellici, pratishrayam, sabhà.
 Victoria, djeya, vidjea; unde libri *yudhishtiravidjea* titulus:
yudhishtir regis victoriae. (*)
 (*) Interjectio *io*, victoriae seu laetitiae indicium in *Tudhishti-*

Ensis, khalga, nisringa, tshandrahàsa ensis recurvus, asi, iszti, caravàla, mandhalàgra.

Securris, cudràra, svadhiti g. f., parashvadha, g. m.

Lancea, pràsa, cundha.

Sagitta, bàna, vishàgha, khaga, àshuga, vrszalca.

Arcus, dhanu, tshàpa, dhanva, sharàsanam, càrmucam, 2. g. 2.

Victor, djeitrà seu geitrà, djetà.

Celer, velox in pugna, tarasvi, tvarita, vèghi, pradjavì, djevana.

Vexillifer, patàki, veidjeyantica.

Securrifer, yàsztica, parashvadhica, yaszti, svadhiti.

Clavifer, clavam gerens, shàctica, shactihètica.

Receptui canere, cessatio a pugna, uparekshanam, eadjanam,

2. g. n.

Obedientia, sàmam, sàntvam, 2. g. n.

Largitio, dàmam.

Poena, punitio militaris, shàsanam, g. n., shiszti g. fem.

Culpa, àga, g. n. abaràdha, mantu. 2. g. m.

Ventilabrum, flabellum quo solis radios arcent, prakirnacam, g. n. tàlavrantacam, vyadjanam, tshamaram.

Vexillum militare, patàcam, dvadjam, vaigianti. 1. g. fem.

Miles caesus, qui cecidit, pàtita.

Defunctus, mortuus, prèta, paràsu, pràpta, mrta, pantschatva, pramita, samsthita, parèta, parasvād. Cadaver *prètam*.

Anima, spirtus, prànà, asava, usurpantur in plurali. Bhumni, djivà.

Fuga in proelio, pradràva, udràva, vidràva, abayànam 1. g. n., et 3. g. masc.

Transfuga, naszta, tiròhita.

Victus, caesus, paràdjita, paràbhuta, paribhuta.

Explorator, vide supra in sect. IX.

Comitiva, satellitium, paribarham.

ravigea exprimitur hoc modo:

Sà tuszià, samiti cia galgadèna vatschasà, nàtham tusztava; djea, djea, pancadjanètra, atra pancagenè prasida.

Ipsa hilaris, inter lachrymas prae gaudio labente voce, Dominum laudavit: io, io, nymphaeae flori similes oculos possidens Dive, heic peccatis obnoxiae genti hilaritatem tribue.

Contemptus , offensio , contumelia , paribhav am , paribhāshanam .

Servus militaris , parèdhica , bhrtya .

Debellatio phalangis adversae , paràdjoya , rotta nella guerra ,
bhanga .

Miles pedestris , padaga , yòdhava , seynica .

Tympanum , patahà , matalam .

Exercitus pedestris , padàti , patti . Milites currules , rathicà , bhata .

Currus ratha , tegmen seu tegumen currus , rathagupti .

Speculator , spia , explorator in bello , sprsha , pranidhi , gudha-
purusza :

Stipendium militare , bhrti , yàvanà , idem quod graecum ὀψώνιον . Tamulicè *tschambalam* .

N. B. Nulla hic pulveris pyrii , seu tormentarii , sed nec sclopetorum fit mentio ; nam *Amarasinha* , ex quo pleraquè vocabula depromuntur , Lx. annis ante aeram vulgarem suum Dictionarium scripsit , quo aevo pulveris pyrii et scolpetorum nullam Indi cognitionem habuisse videntur , quamvis ad arcendos ab urbibus hostes cuniculis , sulphure aliisque combustibilibus rebus refertis , uterentur . Nulla pariter in *Amarasinha* mentio gentis *Mussulmanae* , nulla *Tataricae* , nulla *Graecae* ; ex quo cognoscimus , eum post profligatos ex India Graecos , et certe longe ante *Mahumedis* aevum scripsisse .

S E C T I O II.

De Statu Sacerdotali , Monastico , et Scientifico .

Classis, Tribus Sacerdotalis, ബ്രഹ്മവർണ്ണം brahmavarnam , വിപ്രവ.

ശം vipravamsham , viprasantati .

Brahman , ബ്രഹ്മണം brāhmana , ദിവിദ്വതി dvidjāti , ഭൂദേവ

bhudèva , വിപ്രം vipra , ബാധവം bàdhava , അഗ്രജന്മാ
agradjemà .

Classis , Tribus , familia in genere , സന്തതി santati , gen. fem. ,

1. ഗോത്രം gòtram, ജനനം djenanam, അമ്പലം anvayam,
 കൂലം culam, 4. g. neut. അഭിജ്ഞാ abhidjena, സന്താനം
 santàna. 2. g. m.
 Homo nobilissimus, bidja, culasambhava, mahàcula, culina,
 àrya, sabhya, sadjena, sadhu.
 Vir ex stirpe regia, ràdjabidji, radjavamshya.
 Vir doctus, eruditus, vidvàn, vipatschil, dòszadjna, sudhì, cò-
 vida, budha, dhira, manishì, djna, pràdjna, sancchyaàn,
 pandhita, ex quo illud corruptum apud Anglos Calcuttenses
Pundit, Pandit pro Brahmane in genere, cum tamen propriè
virum doctum significet.
 Propheta, ó *parus*, futura praevicens, dùradarshi, dirgghadar-
 shi, dhimàn.
 Magister, doctor legem explicans, shròtrìa, shàndasa.
 Magister orationes secretas docens, àtschàrya.
 Paedagogus, qui rerum principia tradit, guru, vidvàn, shàstravil.
 Discipulus, shishya, tschàtra, antevàsi, vidyagràhi.
 Sacerdos sacrificulus, *εργετης*, haereditatis jure sacrificio *Solis* ad-
 dictus, yadjamàn, yaszta, adesztà. In hoc sacrificio *yaga* ovis
 seu aries occiditur.
 Sacerdos Lunae, somapati, dikshita. Lunae herbae sacrificantur.
Ἀρχιερεὺς, summus sacerdos, sarvavèda, yàga, vide haec in sect. II.
 Lex de sacrificiis, yadjurvèda.
 Sacrificium solis, yadja; sacrificium ignis, aghnihòtram, hòma;
 sacrificium deo Brahmae oblatum, brahmayadja; sacrificium diis
 caelestibus oblatum Dèvayadja; sacrificium pro defunctis pa-
 rentibus oblatum, pitrùdja, pitrudànàm, nivàpa.
 Sacrificium in genere, pùdjà, namasya, apatschita, artschà, sa-
 paryà, ahanà, om. g. f. Haec tantummodo de sacrificio incruen-
 to intelligenda sunt.
 Ignis, agni. Vide supra sect. III.
 Uxor dei ignis, aghnài, svàhà, hrtabhucrprià. Vocabulo *Svàhà*
 multae orationes clauduntur.
 Butyrum oblatum, havyam, pàcam, 2. g. neut., tscharu g. m.
 Donatio seu receptio vaccae, quod donum sacerdotibus fit a re-

- gibus, et aliis divitibus, shamanam, paramparàcam, pròkshanam, vadhàrthacam.
- Donum, dànam, tyàga, g. m., vihàvitam, utsàrdjanam, vishrànanam, sparshanam.
- Donatio, pràdèshanam, prativàdanam, nirpanam, amhati.
- Petitio, yàtschana, yàtschrà, abhishaszi, arthanà, om. g. f.
- Famulatus, obsequium in deos vel homines, shushruszà, parivasyà, paritscharyà, upàsanà, om. g. f.
- Jejunium, upavàsa, g. m., aubavastram.
- Contemplatio, dhiyànam.
- Sanctitas ex jejunio et contemplatione, niyama, g. m., vrtam, upavàsàdipunyacam.
- Silentium, *maunam*, unde *muni* vel *mauni* silentarius, abhàshanam.
- Consessus, locus meditationis, dhiyànàsanam, yògàsanam, brahmàsanam.
- Prostratio ante idola, vel sacerdotes, abhivàdhyam, pàdagrehanam, abhivàdanam.
- Contemplator poenitens, tabasvi, tàbasa, parikànkshì.
- Mendicus Brahmàn, bhikshù.
- Qui omnibus se abdicavit, sanyàsi, bhikshu, carmandi, pàrashari, maskari.
- Brahman uxori junctus, grahàsta, snàtaca. Idem, qui rerum curam gerit.
- Continentiam professus, brahmatschàri, varnina, prathamàshrami.
- Mundus, sanctus, pavitra, prayata, punya, pùta, shudha.
- Atheus, pàsàndha, sarvalingana, nàstica.
- Elemosyna, beiksha, bheiksham, cadambacam.
- Recitatio legis, preces vocales, djeba, svàdhyàya, vulgò *otta*.
- Funiculus, zona brahmanica Sacerdotii insigne, upavitam, yadja sùtram.
- Yògui poenitentes, yamina, gràmà, yàtaya, yènirdjitendria.
- Apostata ab instituto, àshramabhrsza, abakirni.
- Regula, *yamam*, quae V. virtutum exercitium complectitur. *Ahimsà*, nullius animalis occisio. *Astèyam*, nullius rei ablatio. *Satya*, veritas. *Brahmattchàryam*, castitas. *Abarìgreham*, non ducere uxorem.

Eremita, *vanavàsi*, *vànaprastha*.

Coenobium, locus in quo poenitentes et silentiarii, *muni* dicti, in communitate vivunt, *àshramam*.

Instituta quatuor gentilium, id est, *brahmatschari*, continentiae deditus; *grehi*, uxori colendae addictus; *vànaprasta*, sylvi- cola, eremita; *bhikshu*, mendicando vitam agens. Omnia si- mul dicuntur *tschaturàshrama*, i. e., quatuor instituta.

Religiosus, qui se omnibus abdicavit, *sanyàsi*; quod etiam de Christianis valet. Alii dicunt *rambàn*, quod non est sams- crdamicum.

Scientia Legis, *shruti*, *shrutismrti*. Subinde lex ipsa ita dici- tur, quia lex per auditum percipitur, quod indicat *shruti*, auditio, auditus, res auribus percepta.

Locus sacrificii quadrangulus sub dio, *tschaturashramabhumi*, alias *tschaturshàlà*. Sacrificulus, *satri*.

Columna lignea infixæ in loco sacrificii *yàga*, *yùbam*.

Sacrificium florum, *arkyam*, *arkyapùdja*.

Sacrificium malis geniis offertum, nempe oryza eisdem exposi- ta, *dashàhabali*.

Oryza corvis sparsa ad diminuendas parentum, qui e vivis exces- serant, poenas dicitur *bali*. (*)

(*) Indis aequè ac Persis equum, animal Soli sacrum, mactare in more positum fuit. *Ashvapùdja*, id est, equi sacrificium cruentum apud hodiernos Indos exolevit, at vero hodiedum exsoluto froeno li- ber equus in vastam sylvarum solitudinem propellitur, atque hac li- bertate eidem donata Soli seu *Mitrae* sacrificatur. *Josias* abolevit equos illos, quos Reges *Jehuda* Soli dederant; et apud veteres graecos equum occisum Soli exhibere moris erat, ut scribit Pausanias in *Laconicis*. So- lem duodecim capitum equo vectum exhibent quaedam Indica monu- menta; quae capita duodecim, totidem *Zodiaci* signa exprimere et adumbrare me tacente jam intelligis. Plura itaque sunt sacrificia apud Indos, et primo quidem sacrificium ignis seu holocaustum, *Hòma*; secundo *yàga*, vel *yadjna* sacrificium solemne caelo, diisque omnibus offerri solitum; tertio, *Brahmayadjna*, deo *Brahmae* oblatum; quar- to, *Pitryadjna*, quod pro defunctis parentibus offertur; quinto, *Bhù- tayadjna*, quod certis geniis malis, *Shivae* dei famulis, offerri solet, ne aedium incolas vexent; ac denique *ashvapùdja*, quod uni *Mitrae* seu Soli offertur. Purificatio seu dedicatio delubri *punyàham* nuncupa- tur. Peregrinorum seu hospitem sacrificium, dum nempe hospes seu peregrinus prima vice illustrem quamdam domum accedit, vocatur *ati- thipùdja*.

Aqua sacra ad lavandos pedes, pādakshālanadjelam .

Cerimonia in se lustrando, seu purificando per aquam, atscha-
manam .

Vir perversus, qui deorum cultui resistit, dēvavirudha sidhāntī .
Praesentia, continua mentis intensio in deum Shiva seu Domi-
num, īshvaròbāsānam .

Lex, vèda, shruti, àmnāya, 3. g. m., vèdatreya tres Leges,
quae sunt: Rukr, vel Rikr juxta pronuntiationem Alphabeti
Dēvanagari; sama; yadja .

Legis septem membra seu partes, quae sunt: I. *Shikṣa* orthogra-
phiā, seu recta pronuntiatio nominum, quae scientiā attribuū-
tur *Panini* poenitenti, seu *Muni* silentiario; II. *Calpa*, firmi-
tas, praeceptum, continens analysim rituum, et praecepto-
rum ad justitiam, et religionem spectantium; III. *Vyācarana*,
syntaxis, seu secunda et major pars grammaticae; IV. *Tschān-
ta* vel *shabdashāstra*, quae est prosodiā a *Muni Pingala* inven-
ta, quae de syllabarum mensura tractat; V. *Gjōtiszya* vel
djōtiszya, astrologia, cujus ineptis praedictionibus multum
hodieum serviunt Indi Orientales; VI. *Grehanashāstra*, astro-
rum scientia; VII. *Niructi* ab *ucti*, profocutio, verbum; no-
menclator est nominum et verborum, cujus ope explicantur
difficiliora vocabula in *Vèda* occurrentia. *Amarasinha* sex tan-
tum Legis membra numerat, quae *Vèda shadhangam* dicuntur .

Historia, *Mahābhārata*; incipit nempe a *Bhārata*, primo Indiae
rege, *itihāsa* g. m., *purūvrttam*, g. n.

Logica, *Tarkavidyā*, *tarkashāstra* .

Scientia suppliciorum, *dandhaniti*, id est, codex criminalis, jus
suppliciorum .

Grammatica, *arthashāstra*, seu scientia nominum et verborum
significationem cognoscendi . Huc referuntur grammaticae *sara-
svata*, *sidharūbam*, *vyācarana*, *Mugdhabòdha* auctore *Vopadēva* .

Fabulae, *harszatscharitādī*, *ākyaicā*, *ubalabdārtha*, id est, nar-
rationes menti hilaritatem tribuentes, per similitudines varias
homines instruentes. *Apologi*, et *apographa* ex veris historiis
et eventibus deprompta, et fictionibus aucta . Fabula vulgo
catha, *sumèdhacatha* .

Genealogia, *sambhavam*, *purānam*, *pantschalakshanam*, *mār-*

- kèndhyàdi , pràtisargga , vamshatscharitam .
 Sententia , shlòga . Versus , idem .
 Origines , seu historia originum familiarum , orabandha , calpanà , ulpàdicathà , sambhava , pranava .
 Theologia moralis , *smrti* , *dhermasanhita* , 2. g. f. , *mànavàdi* .
 Dicitur etiam *Manusmrti* , vel *Mànavashàstra* , id est , *Manu* , prìmi Indorum regis , qui noster *Noah* est , praecepta moralia , vel scientia moralis , quam Indi se a *Manu* suo primo rege accepisse gloriantur . Est autem *smrti* recordatio , praeceptum memoria retinendum , a *smarana* memoria , *smàrta* qui meminit , qui considerat . Quartum *Manusmrti* ad litteram significat *Memoranda* , vel *Memorabilia* (regis) *Manu* . *Màna* adjectivè sumptum est regis *Manu* , *vàdi* dicta , vel *shàstra* scientia ; unde fit *Mànavàdi* *Manu* (regis) dicta , vel *Mànavashàstra* , *Manu* (regis) scientia vel liber ; *Shàstra* enim *scientiam* , et *librum* , seu codicem significat .
 Dictio , verbum , vocabulum , bhàshitam , vatschanam , lapitam , 3. g. n. ucti , vatscha .
 Significatio , artham , vatschaca , arthabòdhaca .
 Vox , tonus , shabda , svara , ninàda , dhvani , rava , svana , nàda , nisvana , o. g. m.
 Stylus , i. e. modus et ornatus in scribendo , elocutio , *vatschaca* . Forma verborum , et dictionis , edictum publicum , praeceptum , prosa , *idem* , vel *vatscha bhàshitam* .
 Synopsis , compendium , sankshèpam g. n. , samàhrti g. f. , sangreha , g. m. samàsya , samàsàrthà 2. g. fem.
 Nomen , àhvaya , g. m. , ahva , acchya g. f. , nàmam , nàmadheyam , 2. g. n.
 Quaestio , prashna , anuyòga , 2. g. m. , prtschà g. f.
 Responsum , prativakyam , uttaram , parihàram , 3. g. n.
 Regula , praeceptum , niyama , niyògam .
 Verba , rumor , fama de aliqua re , novitas publica , djenashruti , kimvadanti , lògavarta .
 Gesta , actiones , varta , pravarti , vrtàntam , udàntam , tscharitram .
 Dialogus , colloquium , sallàpa , bhàshanammitha , anònyamucti .
 Verba vacua , nihil significantia , anarthacam , abendham , nirartham .
 Multiloquium , ativàda , g. m.

Verba contumeliae, àkshapa, avarna, nindà, cutsà 2. g. fem.,
abavàda, parivàda, nirvàda g. m.

Contradictio, virodhòcti, g. f.; vipralàba, g. m.; *distinctio*,
vyacti, bhèdam, anyatà.

Silentium, àbhàshanam, g. n.; alàba, g. m., maunam.

Veritas, satyam, tathyam, irutam, seu ritam, tatvam, satvam.

Plausus, clamor, khòszanà, g. f., àmrèdhitam, dvitiructam,
2. g. n.

Verba sinceritatis, sanghètalàba, hrtayamgamam, sunartam.

Liber, grantham, pustacam.

Scriptura, granthavari, lipi, lèkhà, lèkhanam, pustam.

Scriba, scriptor, lèkhaca.

Litera, aksharam, lipi, akàram; Literae, characteres, *acàràdi*.

Autographum, màtrcam. Chirographum, *karanam*.

Liber non exaratus, alèkhyam.

Folium ad exarandum, patram, alèkhyam.

Cathedra doctoralis, کھدڑ khadvà.

Lectio, vāyanam, unde *guitavāyanam* lectio in cantu, *vinavā-*
yanam lectio in fidibus, *vèdavāyanà* lectio, lectura Legis di-

vinae, &c. Item *pàdtam*, lectio, lector, magister *pàdtaca*.

Theologus, vèdavàraca, vèdadjna, vèdànti, calpadja.

Scientia Legis divinae, vèdàntam, svadhyàya.

Legis divinae interpres, expositor sensus legalis, vèdàrthadjna.

Sensus legis, significatio verborum legis, vèdàrtha.

Documentum, finis legis, vèdàntam.

Legislator, vèdavàdí, vèdatipadi, vèdavàshi.

Antiquitas, purànam.

Medicinae scientia, àyurvèda. Chirurgia, shastraveidyam, sha-
stravidyà.

Schola, vidyagreham, vidyashàlà, shàstranilaya.

Pictura, vicitram, seu vitschitram, tschitracàram, citracam.

Doctor, vidyavàraca, vidvàn, shàstradjna, guru, shàstravil.

Pictor, rangadjiva, tschitraca, tschitracàr.

Cantor, tschàranà, cushilavà.

Magus, illusor, màyàcàr, pratihàraca. Responsor, augur, *prò-*
ctavil, *pròcta*.

Magia, màyà, shambari, 2. g. f.

Poesis, cavyam, cavi, panyam. Solecismus, *abashabda*.

Poeta, cavi, vidvàn.

Musica, sanguita.

Atheismus, mithyàdrshti, nàsticàtà 2. g. f.

Scientia, sapientia caelestis, àtmadjnànam, mòkshadhì.

Scientia artium liberalium, vidjànam, shilpishàstra, calavidya.

N. B. Nomenclaturam ecclesiasticam christinam de *sacramentis*, eam bonam, et aequam esse censemus, quae jam in variis Indiae dialectis usu ipso obtinuit firmitatem, quamvis dictiones plerumque ex lingua Latina, Lusitanica, aut Syro-chaldaica descendant. Hoc enim modo periculum abest, falsa, aequivoca, aut improba vocabula pro veris, rectisque usurpandì, et nostra sancrosancta religionis mysteria indoctis et improbis ethnicis revelandi. His Latinis seu Lusitanis vocabulis, et fortassis ultra aequitatis limites, utitur auctor Cathechismi Christiani *Maràshfici*, editi Romae anno 1778. *Malabarenses* Christiani vocabula dogmatica et religiosa exprimunt dictionibus Syro-chaldaicis; *Tamulenses* ad Samscrdamicam linguam propius accedunt. Boreales Indiae Christiani Persicis vocabulis Christiana sacra consperserunt. Casta et pura Samscrdamica sunt sequentia:

Missae sacrificium, pùdjà, deivanamasyà, artschà.

Calix, pùdjapàtram, pùdjabhàdjanam.

Confessio peccatorum, pàvasankìrtanam, vel pancasankìrtanam.

Coñtritio, dolor, manòduccham, manastàbam, manobhàdhà.

Narratio ipsa peccatorum, pàvacathanam.

Satisfactio pro peccatis, destructio ipsa peccatorum, duritavi-nàshanam; odium peccati, duritadvèszam, prayàtschitvam.

Adoratio, nama, namanam, pranàmam, pranipàta.

Adoro, *namàmi*, adoras *namasi*, adorat *namati*.

Oratio vocalis, djeba, namaskàram, pràrthanà; corona precatoria *gebamàlà*.

Meditatio, dhyànam.

Sacramentum, arcanum, rahasyam, vivictakarma, guptam, gudham.

Aqua benedicta, tìrtham, punyadjelam, punyasalilam.

Eucharistia, dèvanalmà, dèvasalcàram, duritasadjivi.

Ordo, pattam, sthānam . Unde *sthānlca*, in dignitate constitutus
Breviarium, gebapustacam.

Sacerdos, guru, pūdjacar; sacerdos superior, śārēshta.

Episcopus, vēdapāla, vēdashrēshta, Genadarshi, vēdar akshi.

Papa, vēdatalava, sarvavēda, vēdatipati, vēdāgrīa, vēdapramuccha.

Haeresis, *abamārggham*, lex falsa, *apatha* via falsa.

Gratia Dei, dēvaprasāda, dēvagunam, dēivadayā.

Vera lex, satyavēda, salvēda, sunartavēda.

Purgatorium ദുരിതഹരസ്ഥലം duritaharanasthālam, shudhī-
cāram, duritōttarasthālam, shudhīcārasthālam.

Examen conscientiae, hrtishudhīcāram, hrtishōdhyam, hrtisho-
dhana, ultschōdyam, hrtiprashna.

Providentia Dei universalis, samastashāsanam, sarvapālyam, sar-
varakshā.

S. Scriptura, Vēdapustaca, dīvyalēkhanam, sarvēshavāda.

Remunerator Deus, shishtaparīpāla, rakshashikshācara, rekshi.

Epiphania, manifestatio Dei, Dēvapradurbhāvam.

Promissio Dei, divina promissa, Dēivaprōctam.

Baptismus, βαπτισμὸς , βάπτισμα *mersio*, *ablutio*, dic' *ātmasnā-*
nam animae *ablutio*, vel spiritualis *ablutio*, *djānasnānam*, idem.

Extrema unctio, tscharāmapūtschanam, tscharāmapūtschal, vilē-
vanam.

Confirmatio, pūrvapūtschanam, id est, prior unctio. Pūrvavi-
lēvanam, idem.

Abstinentia a carne et piscibus, shudhabhōdjanam. (1)

(1) *Shudhabhōdjanam* est comestio munda, quae pisces, carnem; et sanguinem excludit, atque lac, butyrum, oryzam, fructus, herbas, olera, et radices complectitur. Congruit ergo hoc nomen abstinentiae *christianae*, quamvis dictio ipsa ex gentilico instituto fluat. *Vartana* est diaeta, *ubavāsam* jejunium; quae tria inter se distingui debent. Veri grammatici officium est, non solum literarum et vocum peritiam, sed etiam intelligentiam verborum et sermonis totius, cognitionem antiquitatis, historiarum, fabularum, carminum, denique veterum omnium scriptorum interpretationem tradere. Ad hoc autem cum primis necesse est, viribus omnibus adlaborare, ut quis orthodoxam dictionum significationem assequatur, qua quidem scientia labente, reliqua omnia labi et perverti necesse est. Hinc falsa dogmata, interpretationes praerancidae, systema varia, risu et cachinnis excipienda. Celebre hac in re

Sanctitas, punyam, shudhi.

Devotio in Deum, sarvèshvaròbàsanam, divyabhacti.

Fides, vishvàsa, vashanguicaram.

Spes, pratiksha, sharanam.

Charitas in Deum, dèvapremà g. m., dèvashnèha, g. m., pri-
yatà, g. f., priti, g. f., prèmam, g. n.

Presentia Dei, dèvatschintà, id est, cogitatio continua in Deum.

Verbum Dei infallibile, sarvèshvaràmokhavatschanam. Reliqua
vide in *sect. I.*

S E C T I O I V.

De Agricultura, Botanica, et Medicina.

Agriculturarum tribus, seu genus, വൈശ്വവർണ്ണം veyshyavarnnam,

വിക vil.

Agricola, ഏകൃഷ്യാ àryà, വിശാ visha, ഉദനപുഷ്യാ ùravysè,
blumisparsha, om. g. m., karshaca.

Labor, agricultura, adjiva g. m., djivicà, varttà g. f., varta-
nam, givanam g. n. Labor agrestis, proprie agricultura, seu
aratura, *krszi*, *krszi*vàlasam; Pastinatio, idem, vel *anrtam*.

Pastio armentorum, ac praecipuè vaccarum, pashupàlyam, g. n.

Venditio, commercium agreste rerum rusticarum, vànidjam,
g. n., satyanrtam.

est Alphabetum Majus Tibetanum, D'Hancarvillii interpretationes, Ab-
batis H. . . . . in varias linguas animadversiones, et hodierni scri-
ptoris in Persepolitianis inscriptionibus explicandis falsissima doctrina.
Memnisse fas erat, grammaticam artem Veteres Romanos tanti fecis-
se, ut *Julius Caesar* Dictator, et *Corvinus Messala*, sui aevi maximi
oratores et urbis Principes, de singulis literis singulos libros conscri-
pserint: *Svetonius* quoque *Tranquillus* libro de *illustribus Grammaticis*
pag. 73. apud *Vives* ait: *Cura grammaticae artis increvit, ut ne claris-
simi quidem viri abstinerint, quo minus et ipsi aliquid de ea scribe-
rent, utque temporibus quibusdam super viginti celebres scholae fuisse
in urbe tradantur, pretia, mercedesque grammaticorum ingentes.* Nequit
esse bonus Philologus, qui non est bonus Grammaticus. Confer Joh.
Lud. *Vivis De Disciplinis Libros XII.*, Neap. 1764., pag. 68., et seqq.
de causis corruptarum artium, lib. II., qui est de *grammatica*.

C c

Semen , vidu , bîdjam .

Satio , vità .

Vermis , prâni , crmi .

Seges , pantschâ , krszi .

Aratrum , halam , làragalam , sîram .

Ager aratro subactus , et semine refertus , krsztam , halyam .

Sarritio , krszivâlasam .

Villa , suburbium , ubanagari , ubapatanam , ubaviszaya .

Hortus florum , viridarium , puszpavanam , àràamam .

Delubrum rusticum , vihàram .

Castrum , municipium , kòtta , durggam .

Praedium , làdam , upeyam , nilam .

Villicus , krszicâr , vil , veyshya , krshaca .

Asinus , గడ్డుకొ గాదుబ్బామ , ചരമി khara , നദസംകുടി rásambha ,

ചടലച്ചരമി bâleya , നവഴി ravana .

Porcus domesticus , സുക്രപ്രകൃതിം sùcaragràmyam .

Canis , sàramèyam , cucura , shunaca , *shvâ* , *shvâva* ; unde fortassis *σπάκα canis* nomen apud Medos ; *τὴν γὰρ κίνα καλέουσι σπάκα Μῆδοι* , Herodotus *lib. 1.* , et Justinus *lib. 1. c. 4.* Certè in plurali etiam Malabarenses dicunt *svacar* . In quibus nominibus ex litera *p.* pro *v.* intrusa , exurgit Medorum *spaca* , et Russorum *sabaca* canis . Persis *sag* , canis . (*)

(*) Quamvis contendere ausim , Sermonem Samscrdamicum veteribus *Medis* non ignotum fuisse , attamen quam longissimè absum ab opinione Anquetilii du Perron , qui Zendicum idioma Samscrdamico perquam affine cum lingua *Iberica* seu *Georgiana* hodierna cognationem habere arbitratur . Vid. *Zend Avesta* edit. Paris. tom. II. pag. 424. *Préface sur les Vocabulaires des anciennes langues de la Perse* . Ad hoc somnium dispellendum inspicere sufficit *Syntagmaton Linguarum Orientalium* , quae in *Georgiae Regionibus* audiuntur . Romae ex Typographia S. Congr. de Prop. Fide , 1670. Auctore D. Franc. Maria Maggio . Somniavit Anquetil du Perron etiam tunc , dum inquiebat : *Il ya du Samskretan des differens ages* . Cur ergo nulla vario aevo mutatae samscrdamicae linguae specimina adluxit ? Una est , eaque in genuinis Indorum libris constans et sine vicissitudine haec admirabilis lingua . Corruptioes illius et dialecti , utique inter se discrepantes , per varia regna et gentes sunt innumerae , vario aevo , et incolarum indoli attribuendae .

Canis odoratus, seu indagator, mrgayashvā, mārggashvā.

Indagatio, abikshanam, mārgganam.

Praedium fructiferum, sītā, lādā, upeyam.

Sulcus aratri, sītā.

Terminus, limes agri, halyasimā.

Arena, sicutā.

Terra arenosa, *sicatamayabhū*. Res alia quaecumq. arenosa, *sicatamayam*.

Irrigatio agri per aquam, sētschanam. (*).

Vermes aquatici, simicam.

Aqua turbida, sramsitagelam.

Aquae ductus, gelasūtram, geladvāram.

Rete, pavitracam.

Regula, filum, amussis, sūtram; *niyama* regula vivendi.

Linea, rēkhā, varā. Radius *idem*.

Agger, vallum, varamba, sētu.

Currus, *retham*; utique non dissonum a latino *rheda*, vehiculum, *currus*, quo veteres usi sunt, teste Varone 3. de *re rust.*, et Cicerone ad *Attic.* l. 5.

Auriga, seu ille qui rheda vehitur, *rethica*.

Oryza cruda cortice praedita, āshu, prihi, pādāla, stambacari, 4. g. m.; dhanyam, g. n.

Oryza cocta, bhissā g. f., bhactam, andham, annam 3. g. n., odana, sadidivā.

Quotidiana comestio, sadya, djagdhi, g. f., bhōdjanam, bhē-

Mater lingua semper casta, pura, et immutabilis permansit in Indicis libris, ex quibus illa potissime haurienda est. Haec mutatio nequidem sequi potest, nisi vetera librorum omnium exemplaria intereant, et antiqui Indici codices omnes quasi ante oculos evanescant.

(*) Irrigationes fiunt vel situlis ex flumine aquam in agrorum ejices perticarum ope dejicientibus, vel per irrigua ipsa, in quae aqua ex flumine sponte defluit. Hinc sine fimo et marga pinguiora et fertiliora illa sunt arva, quae fluminibus adjacent. Maxima autem Indiae flumina sunt. 1. Gangā seu Ganges, 2. Sharavatī, 3. Vaitravatī, 4. Tschandrabhāgā, 5. Sarasvatī, 6. Cavērī, 7. Yamunā, 8. Rēva, 9. Sarayuvā, 10. Dēvi. Haec annuum nomina miro, et incredibili modo corrupta et depravata, leguntur in mappis geographicis europaeis, arabicis, et persicis.

manam, lèham, 3. g. n., nicchasa, nyàda g. m. cibus, *idem*.
 Satietas, pùrti, trpti g. f., pauhityam, tarpanam, g. n.
 Reliquiae, micae superstites, phèlà g. f., bhacta samugiatsitam,
 shishtam.

Bolus, gràsa g. m., cabalàrthaca.

Sitis, dàham, g. n., udanya, pipasà, trl, 3. g. f., tarsza g. m.
 Triticum, gòdhüma, sumana, g. m., gòtamba.

Hordeum, yava.

Stramen, palàla (*Italis paglia*), niszphala.

Piper, palladjam, maritsciam, kòlacam, krsznam, dharmapattana-
 nam, om. g. n., pipali.

Sal, samudrayam, lavanam, vasìram, g. n.

Zacharum, *sharcharà*, ex quo fluxit latine *zacharum*; radix enim
 est *sharcharà*, i. e. liquor dulcis ex arundine fluens. *Sità*,
pantschadhàra, g. f.

Intingulum, salsamentuum, cari, tèmanam, niszdtànam, g. n.

Panis, pùpa, apùpa, piztaca, g. m.; vulgò *appam*, coliphium,
 placenta.

Caro elixa, khalyam, peydtaram, g. n.

Caro assa, shulàcrtam, shùlyam, bhaditram, g. n.

Insigne ferculum, prashastam, samscrtam, susamcrtam, g. n.

Lac, dughdam, kshìram, payam, payasam, g. n.

Butyrum, havi, àdjam, khrtam, sarpi, hayam, gavìnam, g. n.

Lac acidulum, coagulum, dandhàhatam, càlashèyam, arisztam
 g. n., gòrasa g. m.

Gramen, anantà, rùhà, bhàrggavì, sahasravìryà, shadaparvicà,
 om. g. f.

Allium, sutandaca, palandhu, rasònaca, mahiacandu, arizta,
 g. m., gradjanam, pashunam, mahaushadham 3. g. n.

Nux. myristica, giàticòsham, giàtica, giàtiphalam, 2. g. n.

Moschus odoratus, castùri, mrganàbhi, mrgamada 2. g. m. Illud
 primum significat testium excrementum, hoc secundum *semen*
 illius animalis, quod moscum odorosum excernit. *Viverram*
zibetham vocat Linaeus, Indi *meruvam*.

Oleum, sarpi.

Olei amphora, svèdanà, cumbha.

Olla, kundham, sthàli, ucchà, 2. g. f., pidtara, g. m.

Coquus oryzae, sùden , pàtschica, pàtschaca.

Uva, **𑀓𑀲𑀭𑀺𑀢𑀺** svàdhvì.

Mel, madhukshaudram, màkshicam, g. n., vulgò *Tèn*.

Cera, silham, madhutschisztam, sikshacam, g. n.

Sulfur, gandhacam, gandhashmani, gaugandhicam, g. n.

Cochlear, darvì, canvi, kadjàcà, 3. g. f., dàruhastaca, g. m.

Amphora, vas ad bibendam aquam, Lusitanis in India *gorgoletta* dictum, karcari, àlu, galanticà, g. f.

Vas in genere, calix, catinus &c., pàtram, avabànam, bhàndham, amatram, bhadjanam, o. g. n.

Lignum aquilae, valde odorum et magni pretii, *aghil*, vamshicam, mangalyam, malligandhiyel, agaru, samàttacam, dashàrham, lòham, krmidjàma, giongacam, fere om. g. m. Latinis dicitur *agallochum*, ex Diosc.

N. B. Mirabitur Lector in dictionibus Samscrdamicis nullum umquam nomen reperiri, quod nostra litera *f.* gaudeat. Verum noverit ille, hoc elementum in Alphabeto Samscrdamico omnino deesse. Neque vero hoc in crimen duci debuit a clarissimo viro D. J. Frid. *Kleuker*; nam et Vetustissimi illi populi Latini litera *f.* carebant, eamque vel per literam *v.*, vel per *ph.*, quod non ut nunc exprimitur, sed distincte quasi per *ph* supplebant. Profecto *f.* litera serius ad Graecorum et Latinorum alphabetum transivit; quod perbellè et praeclarè modo suo disputat *Aur. Cassiodorus* Senator in libro de *Orthographia* ex *Agraeo Cornuto* p. 2282. et seq., et Priscianus lib. 1. de *Numero Litterarum apud Veteres*, pag. 542. apud Heliam Putschium in lib. inscripto: *Grammaticae Latinae Auctores Antiqui*, Hanoviae 1605. Indi literam *f.* vel per *v.*, vel per *ph.*, vel per *p.* exprimunt; atque hic ipse defectus antiquitatem samscrd. sermonis monstrat.

Tres *agallochì* species distinguunt Indi: commune, quod supra descripsimus; nigrum, quod *kàraghil*, vel *kàlàgaru* appellatur; tertium, olens florem, Lusitanis *mògarim* dictum, quod propriè *mangalyam*, vel *malligandhiyal* nuncupatur.

Pix crassior, Lusitanis *breu*, yakshadhùba, sardjarasa, àràla, sar-

varasa; behurùba, om. g. m., vulgò *kila* vel *tschencialiyam*.
Incensum, thus, vrdhacadhùba, krtridhùbaca, turuszca, pindhacam,
sahla, yàvadana, o. g. m.

Thuribulum, vas incensorium, yàvaca, shrivàsa, vrcadhùba,
shriveszta, saraladrava.

Nux indica *areca* dicta, yàva, alacta, drumamaya.

Palma Christi, riccinum, vyàcchraputscha, gandharvahastaca,
erandha, ùrupùga, rutschaca, tscitraca, tschanciu, panciam-
gula, amandha, vardhamàna, vulgò àvanaca.

Bambu, arbor in India et Sinis frequentissima, et notissima,
gàyatrì g. f., pàlatanaya, khadira, dantadhàvana 3. g. m.; ea
vero quae alba est, nuncupatur khadiresidè, sòmavalca, 1. g. m.
N. B. Non vacat heic indica arbusta, flores, fructus *Linæi* vo-
cabulis nuncupare, quis enim vades dabit, eum rectis, ve-
risque nominibus haec omnia insignivisse?

Crocus Indicus, *cashmirgenmam*, id est, germen urbis *cashmir*
in boreali India sitae, aghnishicam, flos flammeus, varam, vâl-
hicam, pìtanam, ractam, samcòtsciam, pishunam, dhìram.

Ningunde arbustum, nirggundhì, indrànicà, g. f., sinduca, sin-
duvàra, indrasurasa 3. g. m. Vide *Hortum Malabaricum* Am-
staelodami editum.

Calamus, *vètra*; jasminum *yuthica*; amaranthus *vastuca*; *tàraca*
amomum, *tamalà* laurus; vitex *sindhùca*; sinapis *caduca*, *sars-*
zapa, *tundubha*, *cadambaca*; zinziber *mahaùszadam*, *vish-*
vam, *nàgaram*, *vishvabhèszadjam*, *àdracam*; mimosa *samira*;
aloe *pilu*; bauhinia *nàgavalli*, indigofera *neli*; phaseolus *mà-*
sha; caryophyllus *lavanga*; aristolochia *ishvaramùla*; quercus
vanàca; viscum *vandà*; costus *vanardraca*; nicotiana *tamra-*
cùta; corypha *tali*; cassia *suvarnaca*, ocymum *parnàsa*, me-
lia *nimba*; artemisia *nàgadàna*; citrus *matulanca*, capsicum
maritscha, morus *tula*; cucumis *trapusha*; ebenus *tinsa*; co-
chlearia *tàlamulaca*; ruta *sòmالاتà*, mimosa *sirisha*; nyctan-
thes *septalà*; ophioxylum *rasna*; piper *pipali*; solanum *pàtò-*
la; artocarpus *panasa*; aristida *nala*; mesua *nàgacesara*; ra-
phanus *mùlaca*; callicarpa *mashandarì*; erythrina *mandàra*;
pisonia *madana*; artocarpus *lacucha*; santalum album, *gandha-*
sàrà, *malayadja*, *bhadragri*, 3. g. m.; santalum flavum, *tey-*

laparnicam, *gòshirszam*, 2. g. n.; *santalum rubrum*, *rectaschandanam*, *tilaparni*, *patrangam*, *radjanam*, *cutsciatsciandanam*; *camphora carpùram*, *khanasàra*, *tshandrasedjna*, *sitàbhra*, 3. g. m., *himavàlucà*, g. f.

Confectio ex *camphora*, *ligno aquilae*, et *musco*, *carpùràgaru-*
castùri, *takvòley*, *yacshacarbhuma*.

Unctio corporis ex hac confectione, *gàtrànulèpani*, *vartti*.

Allium foetidum, *rasònaca*, *mahacandu*, *ariszta*, vide supra. *Di-*
stinguntur ab allio dulciori, quod dicitur, *sutandaca*, *palan-*
dhu, 2, g. m.

Arundo zacharifera, *rasàla*, *àttudharbha*, *balbadjà*, *pumbhrama-*
ni, *pòdagala om.* g. m., *ikshugandhà* g. f., *càsham* g. n.

Arundo zacharifera ceylanensis, *candàraca*, *ilamcarimba*, *pundhra*.

Arbor cinamomi, *canella*, *caruvà*; *cortex ejus qui venumit*, *ca-*
ruvaciram.

Arbor nucem arecam ferens, *altissima*, *khaphura*, *gavàca*, *cra-*
muca, *pùga*, *khondta*, *langali*, *nàlighèram*, *tàla*.

Spinae, *Gallis chardon*, *tvakrsàra*, *vamsha*, *carmàru*, *tvatscisàra*,
trnadhvadja, *shadaparva*, *yavaphala*, *vènnu*, *mascara*, *tèdja-*
na, om. g. m.

N. B. *Permulta herbarum et plantarum Indicarum nomina ex*
Amarasinha recenset illustris vir D. G. Jones tom. IV. p. 234.
seq. et aliquas penitius uberiusque describit. Quamvis ille
singulas plantas aut herbas sub singulis, et non pluribus
Samscrdamicis nominibus, ut nos peregrinus, recenseat,
attamen illius labor maxima laude dignus est ex eo, quod
aequa Samscrdamica *orthographia* utatur, ex qua lectori-
bus illud obvenit commodum, ut inspecto nomine quo-
cumque latinis literis expresso, illud in Samscrdamicos cha-
racteres cogere, facile transferre, ejusque genuinam signifi-
cationem haud aegre intelligere possint; quae res in aliorum
Anglorum Indicis lucubrationibus, et scriptionibus locum
non habet.

Sanitas, *valetudo*, *àrogyam*, *svàsthyam*, *svasthànam*, *svasthatà*.

Morbus, *rucr*, *rudja*, g. f., *ubatàba*, *ròga*, *gada*, *amaya*, g. m.

Medicus, *bhiszacr*, *veydya*, *rògahàri*, *agadancara*, *tshighilsaca*.

- Medicamentum, φάρμακον, bhèszadjam, auszadjam, bheyszadjam, agadam, djàyu. Hoc ultim. est g. m., reliqua neutrius.
- Infirmus, ex morbo decumbens, vyàdhita, glàna, amayàbi, vicrta, abhyanta, àtura, abhyàmita, om. g. m., glànu, apatu.
- Tussis, càsa, kshavathu, mana.
- Febris calida, djvarà, g. m., djurti, g. f.
- Singultus, hìdmam, g. n., hikà. g. f.
- Scabies, pàma, pìschacicà, katshvàmà, 3. g. f.
- Tabes, phthisis, radjaksheya, yakshinà, ràdjayakshmam, ksheya.
- Epilepsia, vindu, pumàn, gòsza. 3. g. m.
- Balbuties, shòsza, g. m., shòpha, shvayari, shvathu.
- Caecitas, andhacàram, adrsztam, 2. g. n., adrszti, g. f.
- Sador, karma, svèda, nidàkha, 3. g. m. Pori, ròmadvàram, ròmacùbam.
- Somnus, nidrà g. f., svapnam, g. n., svàpa, svapna, sanvèsha; gen. masc.
- Apoplexia, sanivàdam; diarhaea, atisàram, dum levior et recens. Icterus, càmala; hydropisis mahòdaram; gonorrhœa benigna, fluxus seminis, shuclasràvam; phrenesis cum convulsione, sani; catarrhus, nirdòszam, pinasa; variolae, masùri, fluxus sanguinis muliebris, rectasràvam.
- Stillicidum ex naribus, pratishàya, pìgasa, 2. g. m.
- Sternutatio, kshulkshutam, g. n., kshava.
- Lepra elephantina, tschitram, cusztam g. n., pànu, durnàmagam, arshama.
- Pediculi, yùca.
- Leprosus, arshasa, arirsha, rògayuta.
- Scabiosus, pàmana, catschura.
- Dysenteria cum excretionem sanguinis et conatu expellendi, grehani, rukr, pravàhica, g. f.
- Vomitus, vami, vamatha, affine latino vomitus; pratschardhica, pumàn, ciardhi.
- Tumor ventris, ànàha, vibhandha, g. m.
- Haemorrhoides, mùla rògam, rectaskhalanam, ànàha.
- Gonorrhœa cum fluxu seminis et dolore, indraluptacam, mùtracrtschram, 2. g. 2., caragnitala, ashmari g. f., shuclàvadha.
- Apostema, vrna, ìrmam, arum, nàdhì, pumàn.

Febris cum vomitu , aròciacam .

Tumor , apostema minus , visphòdta g. m. , pidtaca , triszta , curu .
Maculae , pustulae in corpore , kilàsam , sidhmam .

Pustulae minimae ex sanguine aestuoso , epinyctides , *sfo gazione* ,
candhù , cardju , candhuyà .

Elephantiasis , *shlipatam* , *pàdavalmica* , pedum tumor est prae-
grandis in hominibus , qui inde elephantinos pedes habere
dicuntur .

Pigmaeus , nanus , kharva , vàmàna , hrsva .

Homo uno pede brevis , pradjnu , pragatagiànua , stùdjànu ,
samgnu .

Homo surdus , badhira , tscheguìta .

Mutus et surdus , calambaca , abarcarnu .

Parvus corpore , prshni , alpatanau , alpiszta .

Utroque pede claudus , shrònna , *pangu* . Claudus , seu *Pangu* ,
dicitur Saturnus , seu *shani* planeta , quia tardissime revolvitur .

Homo tonsis capillis , mundha , mundhiga .

Manu vel pede mancus , cadjà , khònnè , kèkare , kodjnuna .

Antidotum contra venenum , sadjivi .

Pancrestum , sarvaushadham , sarvabhèszadjam .

Medicina , ars medendi , ayurvèdam .

Medicatio , tsciguilsa , rukrpraticrià , g. f.

N. B. In ediscendis et scribendis omnibus vocabulis optimi
codices *mss.* exquirendi , et adhibendi sunt ; vitia enim non
pauca in manuscriptos indicos codices irrepserant partim in
curia , partim imperitia amanuensium . In tribus meis *Ama-
rasinhae* exemplaribus saepenumero variantes lectiones re-
peri , quas ad R. P. Ernesti *Hanzleden* codicem contuli , et
quando potui , correxi . Similes variationes occurrunt in iis
indicis scriptis , quae Posteris reliquit cl. vir D. J. Jones , ut
ex aliquibus vocabulis ad meos codices conlatis arguere licet .

S E C T I O XIIII

De Suppellectili Domestica.

Domus , vide Sect. IV. (൬) མཉམས་ཁུངས་ཀྱི་ *striyagàram* , septum femi-

D d

narum, *gynaecaeum*, *serraglio delle donne*.

Cubiculum, cella അഗ്രന്ദഃ àgara, ബ്രഹ്മലയഃ àlaya, പാശം
 vāsa, നിലസഃ 4. g. m., ശലാ shàlà, ശലിക shàlicā
 . g. f., പാശഗ്രഹഃ vāsagreha, g. m., shayanagreham.

Lectus ശയനം shayanam, ശയ്യാശയം shayyāyam, g. neut.

Sponda, stratum sine tegetibus et stragulis, മൂർച്ചി mantscha,

പയ്യാടകഃ paryadtaca, പല്യാകഃ palyaca. Ex hoc ultimo
 vocabulo ab Europaeis ineptissime corrupto descendit *Palan-*
kin, lectica seu stratum, cui incubando, in India vehuntur
 viri nobiles. Huic lecticae tegetes et stragula injiciuntur, et
 pulvinaria atque culcitrae ornatissimae imponuntur, ita ut to-
 tum stratum lecti formam referat.

Culcitra, Pulvinar, upadhānam, upabarham, 2. g., shicchāsu,
 àpidha, shèggara, parispanda, tsciamapa, àbhōga, 6. g. m.,
 shiròlamcāra, ratschanà, paripūrnatā, 3. g. f.

Candelabrum pensile, dīpa, pradīpa.

Candelabrum stabile, quod solo vel mensae innititur, gandha-
 ca, kanduca, 2. g. m.

Sedes, pīdtam, àsanam, 2. g. n., hīnc exurgit *sinhāsanam* thro-
 nus, sedes regia; àsa g. f.

Sedens, àsina ഇസീസഃ

Umbella, àtapatram.

Pixis, samulgaca, sampadtaca, 2. g. m.

Arca, cista, pratigrāha, patalgraha, patavāsaca, visztāca, g. m.
 pitaca, pētaca.

Speculum, darpana, macura, àdarsha g. m.

Pecten, prasādhanì, camcanicà, 2. g. f.

Annulus, ùrmicà g. f., anguliyacam g. n.

Corona, tiara regum et deorum, macudtam, kirìtam, punapun-
 sacam, 3. gen. n., tschulāmāni, tschùdhāmāni, 2. g. m., shi-
 ròrghna.

Gemma, lapis pretiosus in vertice tiarae, manì, manitarala, hà-
 ramadhyaca, nāyacacalla.

- Corona**, seu sertum caput circumdans, ex gemmis contextum, vālapashyā, vāritathyā, 2. g. f.
- Corona frontem cingens**, patravāshyā, lalādtica, 2. g. f.
- Inaures**, *pendenti di orecchie*, carnicā, g. f., tālampatram. Aureum folium est hoc complicatum, quod Indi pertusis aurium lobis ingerunt, ut lobi ampliores longioresque pateant pendentes. Vide idola insulae elephantinae.
- Inaures**, gemmae lobis ingestae, carnavèsztanam, greyvèyacam, 2. g. n., carnabhuszā g. f.
- Monile**, aureum collare, tàvatam, svarnu, prālambicā, 1. g. f.
- Collare ex margaritis contextum**, mauktikey, urastraticā. Si centies collum circumeat dicitur *Dèvatschabda*, g. m., *shadayaszticā* g. f.; si semel collum circumdat, *mālavacam*, *ècavāli*, *ecayaisztaca*; si viginti septies collum suo ambitu complectatur, *nakshatramāla*, *saptavimshatimaukticā*.
- Ornatus varicolor collum ambiens**, gutscha, gutschārdha, gòstana, 3. g. m., yāvati, ardhāra, mānavaca.
- Ornatus in genere**, alamcāra, ābharanam, vibhuszanam, mandhanam, 3. g. n., pariszcāra, g. m.
- Concinnitas in ornatu**, bhuszā, alamkriā, 2. g. f.
- Antia capillaris**, cirrus, samyatā, cātschā, condta, shicchā, tschūdhā, kèshapāshì, om. g. f.
- Capillitium**, coma apposititia, eaque alta quam gerunt Indici poenitentes *yòguì* dicti, djeda, pratina, sada, g. f.
- Crines in verticem seu cirrum unum altum ligati**, keyshicam, keyshyam, kèshasamūham, 3. g. n.
- Lanugo recens**, kākapaksha, shikhandhaca, 2. g. m.
- Lanugo corporis**, pili, pāshapaksha, hasta, kalāparthā, catschambare, kèshapāsha, kèshahasta, om. g. m., samūharthā g. f., tånurūham, ròmam, g. n.
- Lanugo faciei**, shmashru g. n., pumuckhè.
- Cirrus unus**, vènmì, pravènnì, 2. g. f.
- Toga major**, nitschèla, pratschapata, 2. g. m., *toga*, vestis longior Indica incosutilis, quam circa lumbos accingunt, superiore corporis parte nuda relicta, sutscelaca, stūlartschashatica, 2. g. m., pata, tschèla, varāshi g. f.; *vestis exterior* laciniosa, quae superiorem corporis partem ambit et tegit, *ami-*

culum, rallaca, cambalam, cambalī; *alia similis*, dvaupravāra, uttara samgama, brhaticā, sankhyānam, uttariyam, om. g. n.; *vestis interior*, *indusium*, andaria, ubasankhyānam, paridhānam, adhōmshakè; *vestis cruda*, arcendo frigori idonea, *pallium*, nishāra g. m., pravaranè g. n., himānilanivaranè; *vestis longa* ad talos descendens, ardhōrucam, varastrinām, tschandhātacam, amshucam, pattuta, apravadinam, talprāpnoti; *vestis nova*, rancavam, mrgarōmādhyam, anāhatam, niszprapāni, tāndracam, navāmtschara; *vestis ex serico*, patrōrnam, behumūfyam, mahāvanam; *vestis feminea*, kshaumam, duculam; *vestis ex filo gossypino et pelliceo contexta*, dashatrisha, vālcadimahādhanānta, deshashabḍa, vālcam, pattu, kshaumādi; *togae, vestis, longitudo*, āyāma, ānāna 2. g. m.; *togae amplitudo*, parinnaha, vishālatā g. f.; *vestis detrita*, patatscharam, gīrnavastram; *vestis lintea, linteum*, phālam, carpāsam, curpāsaca, tschōla, bādaram; *vestis lota, munda, ulgamania*, dhautayo, yugamam; *vestis in genere*, vastram, nartaca, carpata, 2. g. m., tschēlam, atschādanam, sanam, amshucam, vāsa 5. g. n.

Baldachinum, peripetasma, aulaeum, vitānam, ullōtscha.

Ornatus, membrorum in corpore concinnitas, sthūlādi, prathirā, yavanicā, tirascarani, 4. g. f., tira, praticarma, angasamscāram.

Sigillum, sāksharā, angulī, 2. g. f.

Cingulum virile, puscatyām, shrancaja. Idem ex argento, cadtyam, mekhala, cāntschi, saptaghi, rashanā, 4. g. f., sāsasanam, g. n.

Armilla, avābaca, pariharya, 2. g. m., kayyūram, angatam, 2. g. n., valaya, tvamvala.

Amiculum sericeum, quod Europaei *shal* dicunt, *shālī*, *shālava*.

Armilla manūs intra cubitum, ilatschana, cancanam, carabhuszanam.

Crepitacula, tintinnabula infantium quibus succincti sunt, kinkini, cascaval.

Armilla in pedibus more Indico, hāmsaca, pādacataca; eadem sonans, pādāmgadam, g. n., tulacōti g. f., mangirā, nupura g. m.

Plica lintheae vestis obscoena referens, vastrayōni, cōva, tvakrphalam, krimi, rōma. Plica haec mulieribus ethnicis tantum est in usu.

- Sertum in capitis parte anteriori, puròsyastam, falamacam.
 Sertum in occipite, prabhrasztacam, shicchàlambi.
 Sertum in medio capitis, darbham, mùrdhni.
 Thorax coriaceus, pràlambam, irgiulambi.
 Sertum in genere, màla, màlyam, srkr.
 Scopae, shòdhani, g. f.
 Lustratio, lotio, àllàva, àllavada, g. m., snànam, g. n.
 Carbo, ambariszam, bhrasztam; prunae, angàram.
 Scintilla, *sphulingam*. Cinis *bhasma*. Flamma, djvâlà, agnishackhà.
 Funis, pasham, dàmam, santàmam, g. n.
 Storea, srastaram.
 Olla, cundham, stàlì, urkhà, g. f., pìtara, g. m.
 Lecythus, svedanà, sarpibhàdjanam.
 Filum, sùtram, sùtrànì, naritantava.
 Vitrum, *suryacàntam*, crystallum *spaticam*, *ravigravam*.
 Lignum ad portanda onera, bhàrayashti, vihanguicà, g. f.
 Folium, patram, shadanam, parnam. Folium inservit Indis ad
 liquida sorbenda, et est instar cochlearis.
 Cochlear majus, darvì, camvi, khadjàcà, g. f., dàruhastaca, g. m.
 Calcei, ubànel, pàducà, pàdareksha, pàdu.
 Aqua ad lavandos pedes, pàdyam.
 Aqua ad bibendum, pàniam.
 Potus aquae, pànam.
 Olla maxima fictilis, pànà.
 Marsupium grande, peycùra, vattvam.
 Cantharus, cumbham.
 Fungus, boletus, gadhu.
 Tridentens, shùlam, unde Shiva deus Tridentifer dicitur *Trishùlì*.
 Milium, shàma, *shòlam*, unde *shòlamandalam*, terra, *regio mì-
 lli*, quam Europaei inconcinè *coromandel* appellant.
 Cornu, shrangam.
 Fenestra, shàlacam.
 Canistrum, vatti.
 Culter, catti, carttari, crbànì, vèdhanicà, asphòtanì, om. g. f.
 Securris, vrskhàdana, vrkshabhèdi.
 Aleae ad ludendum, pàtschicà.
 Ahenum, caldaro, nadhrì, vadhrì, varatrà, 3. g. f.

Scutica, flagrum, cashà, tàdhanì, 2. g. f., tschamatti.

Cithara, vipantschi, kinara, tschandhàlicà, candholavìnà, tschandhàlavallakì, 3. g. f. Illud primum convenit graeco *Κίθαρα* vel *Κίτυρα*. Vide *Brunings* de Antiquitatibus Graecorum.

Patina ex aere in qua apponitur oryza ad manducandum, kinna. *Kindi*, aliis *Kondi*, cyathus ex aere, tubulo instructus ad bibendam aquam. Utuntur Indi hoc cyatho etiam ad libamina (*).

Karakam, *Karcari*, *àlu*, *galantica*, vas est fictile collo longiore, quod Indi et Aegyptii aqua refertum aeri exponunt, qui, vas illud permeando, aquam frigidiorē reddit. Vulgò *gar-goleta* dicitur. In Museo Borgiano asservatur.

Vas in genere, avabànam, bhàndham, pàtram, bhàdjanam, amatram.

Scalprum, dancam seu dtancam.

Graphyum, stylus ad scribendum, nàràyam.

Horologium, nàlicamani.

Lapis lydius ad probandum aurum, shànam, nicasza, casza, g. n.

Matrix, forma fundendo aeri apta, ex qua typi, ed ectypa varia ducuntur. mùsha, teidjasà, vartanìmùszà g. f.

Simulacrum ex aere, imago, figura metallica, bimbam, sùmì, lòhapratimà.

Forma, icon, imago, simulacrum, pratimànam, pratimà, pratiyàtana, umbamà, pratirùbam, pratitschàya.

Mensura IV. sextarios continens, dancashi, prastam.

Clysterium, vasti.

Columna, sthùna.

(*) Ex vocabulis *Tali*, *talica* discus, catinus; *condi*, *conri*, *kindi*; *kartè*, *katti*, *kartari*, culter; *avaban*, *avand*; *mitra*, *mithra* Sol; *darava*, *adaran*, et infinitis aliis, quae aequae in lingua Zendica et samscredamica reperiuntur, et idem sonant, res certa et explorata esse videtur, linguam *samscredamicam* antiquissimis illis temporibus in *Media* et *Bactriana* in usu fuisse, atque inde in Indiam unacum libris demi-grasse. *Brahmanes* in *Bactriana* collocat Eusebius *praep. evang.* lib. 6., p. 375., Clemens Alex. *Strom.* lib. 1., Cyrillus *lib. 4.* contra *Julian*. Quare non dissentio ab opinione praeclari viri Com. *Joannis Potocki*, qui per *Japheti* Posteris has regiones occupatas fuisse, et linguam *Samscret* inde ad Indiam perlatam fuisse arbitratur. Videsis pag. 39. in opusc. inscripto: *Dynasties, ou le second livre de Manethon*, a Florence 1803.

- Peristylum**, vāranda seu vāranta .
Scalae, *gòhani* . **Theatrum**, *rangam* .
Janua aedium exterior, ostium atrii, *gòpuram*, *pratihàram* .
Tapes, *prebadàni* .
Cortina, *pratisira* . **Locus secretus**, *rahassa*, *vivictasthalam* .
Corallum, *pravàlam*, *vidruma* .
Lima, *rāca*, *acus sùshì* .
Forfices, *prashvana*, *catrica*, *patraparashu*, g. m.
Pupae, *putricà*, *pàntschàlicà*, g. f.
Pantscha lòham, *quinque metalla*, *nempe aurum*, *argentum*, *cuprum*, *aes*, *ferrum* .
Lignum, *ligna*, *cāsztam*, *dāru*, *indhanam* .
Margarita, *perle*, *muctà* g. f., *maucticam*, g. n., *mutta* .
Aurum, *svarnam*, *suvarnam*, *canacam*, *hiranyam*, *hèmam*, *hàtacam*, *tabaniam*, *carburam*, *tschàmìcaram*, *djatarùbam*, *mahàradjacam*, *càntschanam*, *kartasvaram*, o. g. n.
Aurum in artis opus deductum, *shranguì*, *canacam* .
Aurum et argèntum fusum, *còsham*, *hiranyam* .
Aurum et argentum signatum, *percussum*, *rupyam*, *taldvayam*, g. n., *drevyam* .
Argentum, *duvarnam*, *radjatam*, *rùpyam*, *khadjùram*, *ardjunam*, *shvètam*, g. n.
Thesaurus, *nikshèbam*, *ubanidhì*, *nìdhì*, *nyāsa*, g. m.
Divitiae, *opes*, *drevyam*, *artham*, *dhanam*, *vittam*, *svàpatèyam*, *ritham*, *hiranyam*, *drevinam*, *djumnam*, gen. n., *rà*, *vibhava*, g. m.
Vectigal, *tributum*, *satyapanam*, *satyancàrà*, *satyakrti*, 2. g. f.
Pretium, *mùlyam* g. n., *vasna*, g. m.
Venditio, *vàniyam*, *vànidjam*, g. n. *propriè mercatura* .
Aes vivum, *capitale*, *mùladhanam*, *nivì*, g. f., *paripana*, g. m., *mutel* .
Lucrum, *usura ex aere capitali*, *làbha* g. m., *adhìcam phalam*, g. n.
Permutatio rerum, *paridànam* g. n., *parivarta*, *neimèya*, *niyama*, g. m.
Venditio, *vìpana*, *vikrià*, g. m.
Aes, *rìti*, *àracùda* g. f., *pitschala* . **Chalybs**, *ayassa* .
Cuprum, *tàmrcam*, *shulbham*, *dvisztam*, *varisztam*, *udumbaram*, g. n.

Ferrum, lòha, g. f., shastracam, tisznam, pindhā, càlāyam, ashmasāram, g. n.

Vas ligneum, quo gentiles utuntur in sacrificiis, sruvā.

Ulna, vyāma.

Sulfur, gandhaca, gaugandhicam, gandhāshmani.

Minium, color ruber, lōhitacam g. n., patmarāga g. m., shōnaretnam, g. n.

Opus phrygium, vestis phrygiana, tschitracam, tschitrapāni, tschitrapāni.

Signa depicta, quae gentiles gerunt in fronte vel in pectore ad demonstrandam suam sectam, vel devotionem in aliquod singulare numen, *Tamala*, *patra*, *tilacam*, *viszészacam*, 2. g. n. Prohibita sunt: *nāmam*; *tribundaram*, quod tribus modis depingunt; *pattavartanam*; *lingam*; *yōni*; *gōburam*, *tāmara*, *tāmarāilla*, *tāmaramotta*, *pāditschandra*, *villa*, *Tii*, *pūtu* nigrum, rubeum, flavum; *dhanu*, *ambel*, *shūlam*, *carāram*, *amey*, et alia aliqua, quia intrinsecam gerunt superstitionem, et extrinsecam commonstrant in falsos deos et sectas ethnicas devotionem. Haec signa exhibet ad pag. 402. *Lucinius* in libro inscripto: *Esame, e Difesa del Decreto di Monsig. Carlo Tommaso di Tournon*, Romae 1729. Ego haec signa accuratius descripsi, et explicavi in meo *Itinario ad Indos* cap. VIII. pag. 297. et seqq. edit. Rom. 1796.

SECTIO XIV.

De Anima, Ejusque Potentiis, Affectibus, Sensibus Internis et Externis.

Anima rationalis, ഏദമ് അത്മാ, നരകെഹി naradēhi, നര

ജീവഃ naradjiva, ബുദ്ധജീവഃ bōdhadjiva.

Spiritus vitalis, anima sensitiva, bhumni, asāva, *prāna*; unde *prānanam* vita, *prānaca* vivus, *prāni* vivens, animal quodcumq.

Anima universalis, quae totum mundum informat, et regit, Ethnicis est *Paramātmā*, nempe Deus, anima suprema.

Vita, djiva, gīvanam, asudhāranam, 2. g. n., asaprana. In plu-

Signa hieroglyphica, quae Indi Gentiles in fronte vel pectore gestant, vocabulo generico vocantur *Tschitraga* ornatum *Viszèszacam*, distinctio singularis; *Tilaca* signum impressum perlita; *Patra* folia notata; et vulgò *Pàttu* impressio, clausura unctio; *Pùcial* unctio; *Pùtam* res munda, signum munditiae; cinis, pulvis sacer, unctio sacra; *Nàmam* nomen, nempe I

ശ്രീകൃഷ്ണം *Trishùla*, Tridens depictus creta alba. Insigne *Rudra*, quod manu gerit; suae in Caelum, Terram, et Inferi testatis signum et indicium. Vide tab. X. in *Systemate*. Hoc signum pingitur in fronte ab iis, qui *Shivae* deo dicuntur. Vocant illud aliqui *Tirunàmam*, i. e. sanctum nomen.

ശിവകുണ്ഡലം *Shivàkshi*, seu *Rudràkshi*, oculus dei *Shivae*, in fronte gerit, et quo omnia videt, expendit, penetrat. Pingitur a *Shivanitis*, quae secta est hominum *Shivam* super omnia esse. *Trishùla*, Tridens, qui supra, sed simplicior. Hoc signum gerunt *Brahmam*, *Vishnu*, et *Shivam*.

ജൈട്രി *Jòni*, vulva seu matrix deae *Bhavàni* vel *Shacti*, matris dei *Brahma*, *Vishnu*, et *Shiva*, primae creatricis eius, per quam producta sunt omnia. Vide supra pag. 160. *Jòni* tales sunt albi coloris, media semper rubra. Hoc signum gerunt *Shivanitis* et *Vishnuvitis* vel in pectore vel in fronte. Pingitur sub aliis formis, sed linea media semper est rubri coloris, quia enim sanguinem menstruum illius deae, ex quo progeniuntur.

ചന്ദ്രം *Tschandra*, Luna, vel *Arthatschandra*, Lunae mediae coloris flavi signum, quod in honorem deae *Parvati*, uxoris *Shivae*, geritur in fronte. Dea *Parvati* Luna est. V. pag.

Idem signum Lunae cum Solis globo in medio, Deo *Shivae* *Parvati* sacrum.

മെട്ര (Jòni) *Medhra* seu *Jòni*, matrix deae *Bhavàni* cum linea rubra. Plutarchus in *Iside et Osiride*: *Est Isis naturae ea pars, quae in se recipit ortus, tamquam matrix quaedam, et omnia*

I (:tore gerunt. Figura haec focum seu fossam quasi qua-
 ore depi- libet, in qua collocatur ignis sacer, dum peragitur sa-
 s, pictur a seu holocaustum.
 m; *Tàma*
 ara; *Pustam* arcus potentissimus dei *Ràmae*, quo *Ravanam* gi-
 i, *Bhasmam* insulae *Lanca* seu *Ceylan*, interfecit. Geritur hoc si-
 ei vel secte a *Vishnuvitis* deo *Ràmae* devotis.
 ei *Shiva* *Tàmarapatra*, vel *nalinatschada*, i. e. folium nymphaeae,
 infernum p- am est aquae seu humoris, ex quo secundum principia
Brahmanic omnia generantur. Qua de caussa *Vishnu* folio nym-
 unt devot- ans et aquis vectus exhibetur in monumentis Indicis Mu-
 et alioquin omnes Indici dei in nymphaea sedentes pin-
 quem medum hoc coloris rubri, flavi, aut virescentis a *Vishnuvitis*
 ur in fron- ictum geritur.
 extollentiur e folium, sed decussatum, et in aquam reflexum, ac ina-
 am denot- r.
 bus sine foliis.

nempe nu- cum cyclo imposito significant deam *Bhavani* cum tri-
 potentias *Brahma*, *Vishnu* et *Shiva*. Hoc signum, vulgò *Tripùn-*
 lineae latatum, pingitur santalo, aut cinere ex sacrificio ignis su-
 m geritur itur a *Vishnuvitis* et *Shivanitis*.
 gitur etia- ara sacra signa, quae omnia vel sectam, vel peculiarem
 t, signific- lumen cultum et devotionem annunciant et ostendunt.
 ita omnia- gilla, creta, aut terra aliqua ex locis, templis, vel fluviis
 lietas. Ca- et dum frons perlinitur certae preces recitantur. Quare
 haec signa esse nobilitatis indicia, nam ignobilibus aequae
 is dei *Sh- itis* sunt communia. Ipse vaccinus cinis fronti illitus cul-
 160. t, nam vacca deae *Lekshmi* est sacra; quam ob rem *In-*
 ae et Dea- excrementa illius magni pendunt, et morientes vaccae
 piunt, ut vacca duce in *svarggam* traducantur. Ita ergo
 media rubr- onarii ex re agant, ut horum signorum vanitatem et su-
 novis Christianis ratione commonstrent, et omni cona-
 quasi femi- it, ut ab his idolatriae pigmentis eximantur.
 unium com.

rali dicitur *givaśavāh*, *asapranāh*, cum littera *a* longa, et aspirata.

Aevum, tempus vitae, *gīvitacāla*, *āyu*, *āyussa*, *gīvitanēram*, *gīvitam*.

Vita, res gestae, *gīvanam*, *tscharitam*, *tscharitram*, *vr̥tti*, *vārta*.

Tempus, *cāla*, tempus antiquum *pūrvacāla*; praeteritum *atitacāla*, *bhutacāla*; futurum *bhāvi*, *bhaviszyata*, *bhaviszyacāla*; praesens, *samaya*, *nēram*, *disztam*; tempus perpetuum *nītyacāla*; longum, *dirkacāla*, *tsciracāla*.

Mens, intellectus, *ബുദ്ധി* *budhi*, *മനസ്സാ* *manisā*, *ഘണ്ടു*

dharshanā, *ധി* *dhi*, *പ്രജ്ഞാ* *prjñā*, *പ്രേക്ഷാ* *prēkshā*;

സംവീച *samvil*, *ശ്മുസി*, *mati*, *tschetanā*, om. g. fem.

Voluntas, *tschittam*, *tschētam*, *hrdayam*, *svāntam*, *mānasam*, om. g. n., *mana*.

Memoria, *mēdhā*, *dhi*, *dhāranāvadhī*, *dhāranabudhi*, g. f.

Cogitatio, *tschintā*, *vishāranā*, *sankhyā*, *nirūpana* g. f.

Consideratio, *deliberatio*, idem, *sampradhāra*.

Dubium, *sandēha*, *dvāpara* g. m., *vitschiguilsā* g. f., *samsheya*, *samarsha*.

Disputatio, *samprēsana*, *tarkam*.

Certitudo, *nirnaya*, *nitscheya*, 2. g. m., *samvil*, *āgra*, g. f., *satva*.

Intentum, *determinatio voluntatis*, *sancalpam*, *carmamānasam*.

Obstinatio, *intentum ardens*, *sidhāntam*, *pratidjñā*.

Assensus, *consensus*, *āshrava*, *samshrava*, *anguicāram*, *pratishrava*, *samādhi*, *pratidjñānam*, *sammatam*, *sammati*, *sandhā*.

Sapientia, *ātmadjñānam*, *mōkshadhī*, *djānam*, 2. g. n., *pramā*.

Stultitia, *bhrānta*, *bhranti*, *mīthyamati*, *bhrama*, *adjñānam*, *umāda*.

Divisio, *separatio*, *viyōgam*, *vihitam*.

Distinctio, *discretio*, *bbēdam*, *vyakti*, *anyatā*, *neīcatvam*, *viszēszanam*.

Distractio mentis, *behubudhi*, *anyabudhi*; *attentio*, *sadjñā*.

Discordia, *viradjēna*, *vishrava*, *praticulam*, *prathanam*, *aprēma*, *abamatam*.

Indoles, *pracrti*, *satvaredjastama*, *shilam*, *svabhāvam*.

E e

Intentio, animus, vizaya, bhàvam, vishàram.

Existentia, *satvam*, *sattà*, *stiti*; res existens *stitam*.

Natura, svabhàvam, svarùpam, svastiti, samsidhi.

Quinque sensus, pantschèndria, 1. shròtra, auditus, aures, 2. tvakr
tactus, pellis, 3. tschakshu visus, oculus, 4. gihva, lingua,
gustus; 5. khràna olfactus, odoratus.

Rùbam, figura, forma, imago, *shabda* vox, sonus, *gandha* o-
dor, *rasa* gustus, sapor, *sparsha* tactus.

Objectum sensuum, götscharam, vizajam.

Animi suspensio, determinatio et non determinatio, sancalpavi-
calpa.

Substantia alicujus rei, stiramsha, sàram, sansidhi.

Res per se existens, svabhu, svayambhu.

Res propria, svacam, sviyam; unde *svadja* suus filius, *svòdadja*
sua domus, *svòlpadanam* sua conceptio, *svòdaram* suus ven-
ter; *svàtantriam* sua libertas, *svavasha*, homo sui juris, li-
ber, *svavàshà* femina libera.

Svagena, homo ejusdem stirpis, *svascandha* libertus, *svascan-
dhà* liberta, *svayamvarà*, mulier, quae ipsa sibi deligit ma-
ritum, *svatavè* propriè, principaliter, *svadharmaputra* filius
legitimus, *svatschavrti* suae voluntatis sequax, item opera-
tio ex sua voluntate et libertate, *svòpèksha* nulla sui cura.

Quinque sensus externi, karmèndriyam.

Judicium, discretio *dhàrmitis*, dhrti, dhrsztatà, bòdham, dhì,
dharshanam, budhi, vivècam.

Judicium, opinio, sententia, vidhi, paritschedam; res definibi-
lis paritschèdyam; res justa, competens, paritschitam.

Ordo, paryàm, kramam, vidhi; disordo, confusio, paryayam,
vidharma, vicramam.

Sanctitas, virtus, dharmam, punyam, shrèyam, sucrtam.

Felicitas, bonitas, shivam, bhadram, calyànam, mangalam,
cushalam, shubham, bhavucam, bhàgyam.

Gaudium, laetitia, harsza, pramòda, ananda, pramata, suckham.

Gaudium, felicitas, beatitudo, anuculam, adisztam, *deivam*,
deivatam, bhàgyam, niyati. Videtur ergo *Deum*, seu *Dèvam*
non a *ἰὼ pono, facio*, quod ὁ *Θεὸς τὸ πᾶν*, quia omnia in-
spiciat et penetret, sed a *देवो deivam, felicitas, bea-*

titudo dici debere, cum *Deus* unus sit vere beatus, et nullius indigens.

Peccatum, pancam, pàbam, kilbiszam, caluszam, canmaszam, praginam, duritam, duszcrtam, pàpmà.

Veritas, satyam, paramàrtham, tathyam, irtam, tatvam; homo verax, satyavatschasa, satyavàdi, paramàrthi.

Misericordia, carunà, càrunyam, crbà, dayà, khranà, anucanbà 5. g. f.

Timor, bhayam, tràsa, bhìti, bhì, sàdhvasam.

Mortificatio, refroenatio, damnanam; qui se mortificat, et refroenat, damya.

Modestia, dànti, dama; modestus, dànta.

Pudor, ladjà, prilà, mandàksham, travà.

Patientia, kshànti, titikshà, kshemà. Impatientia, akshànti, irszya.

Amor, prèmà, priyatà, prèmam, snèham.

Ira, cròdha, amasza, ròsza, pratikha om. g. m., ruksza, crul, g. f. còbam, g. n., ugramam, ugram.

Cupiditas, desiderium, sprhà, cànkshà, ihà, vàntscha, lipsà, o. g. f., càma, tarsza, g. m., dòhalam, g. n.

Tristitia, dukham, manya, shòca, shucr, pìdhà, sambhàdà.

Odium, veiram, dvèszam, g. n., viròdha, vidvèsza.

Dolus, vyàdja, dambha, upadhi g. m., capata, g. f., tschatma.

Contemptus, irrisio, paribhava, anàdara, paribhàva g. m., abamànana g. f., ninda, paribhàshana, cutsà, rìdhà.

Superbia, garva, abhimànam, ahancàram, màna 1. g. m., samrambham.

Terror, horror, bhìszmam, khòram, bhìmam, bhìszana, bheiravam, dàruna.

Excellentia, portentum, res admirabilis, albhutam, vismayam, àshvaryam, tschitram.

Virtus, dherma, punyam, shreyassa, sucrtam, gunavrti.

Risus, hàsa, hàsyam, bìbhatsam, vikrtam, parihàsam. Res ridicula, ridenda, parihasanìyam.

Perturbatio, paribhrama, sambhrama, samvègam.

Suspicio, sambhàva, sambhàvanà, sandèham.

Fletus, ròdana, raudram.

Ludus, jocus, krìdhà, lìlà, hèlà, vilàsa.

Risus mediocris, modestus, puntschiri, vihâsitam, madhyamam.
Lamentatio, planctus, canditam, ruditam, krusztam.

Pigritia, tandri, pramilâ, abhyâsahinam, madimâ, madinam.

Diligentia, ulsâham, abhyâsam, vyavasâyam, shramam, prayatnam.

Inertia, gelatvam, mandata, shîtatvam, anusznam, djâlyam.

Dolor, manastâbam, tabana, manòdukam, sahanam, pìdhâ, bâdhâ.

Fama, celebritas, kirti, khyâti, samâdjnâ, 3. g. f.

Laus, stòtram, g. n., studi, nuti, g. f., prashamsa.

Color niger, krshnam, kârszyam, nila, asitam, câla, shyâma, metschaca, 4. g. m.

Color albus, shucla, shubhra, dhâvala, gaura, shvêta, pân-
dhura, harina, valaksha, vishada, sutschi, om. g. m.

Color ruber, rôhita, lôhita, racta, shòna, g. m.

Color viridis, palâsha, harita, haril.

Color flavus, pîta, gaura, haridrâba.

Color cupreus ex nigro et rubro, dhùmala, krsznalôhita, dhùmra.

Color ex rubro et albo mixtus, pâta, shvetracta.

Femina coloris rubri, rôhinî, rohitâ, ractâ.

Femina coloris flavescens, harinâ, haritâ.

Femina coloris albi, sîtâ, shyêtâ, shyènî.

Femina coloris ex ira accensi, lôhnicâ.

Dulcedo, madhura, mâdhuryam, shvêtam.

Salsedo, lavanam, lavanyam.

Amaritudo, tictam.

Acredo, cadu.

Viventes, omne id quod movetur et vivit, prâni, gentu, gen-
mî, tschêtana, sharirina.

Odor, gandha, manam; *odor bonus* surabhi, saurabhi, saura-
bhyam, vâsana, sugandha; *odor malus* durgandham, dur-
manam.

Ratio, mens, lumen rationis, budhi, dhî, pradjnâ.

Ratio, aequitas, nyâyam, mîti.

Ratio, causa, hêtu, g. m., cârânam, bidjam, g. n., causa prio-
cipalis, prima, âdicârânam.

Fatum, vidhi, djâtaçam.

Ratiotinatio, discursus mentis, speculatio, *yucti*, *yòdjana*, ratio posita in scientia, acumen, idem.

Sensus interiores, *djànèndriyam*.

Res scitu digna, cognoscenda, *djnèyam*, res cognita *djnàtam*, *rudham*.

Valor, *vìryam*, *shacti*, *belam*.

Animae potentia, *àtmashacki*.

Magnanimitas, *mahàtmiyam*.

Voluptas, *sukham*, *sveryam*, *anuculam*, *ramanam*.

Consuetudo, *sadàtschàram*, *maryàda*; res consueta, *samaryàdam*.

Praesumptio, *samunadham*, *praesumtuosus*, *samunadha*.

Cura, attentio de aliqua re, *samakshanà*, *sùksham*.

Res sapida, gustui idonea, *rutschacam*, *rutschitam*, *rutschyam*, *rutschiram*.

Sapor, *gustus*, *ruci*, seu *rutschi*.

Res grata, *ròtschacam*.

Defectus, *ricti*, *hìnam*, res deficiens *rictacam*, *rètschitam*.

Luxuria, amor malus, *ràgam*, *mòham*, *càmam*.

Principium et finis, *pùrvàbaram*.

Bonum opus, *sucrtam*, *dherma*, *gunavrti*.

Continentia, moderatio, *prashreya*, *dàma*, *dànti*.

സ . ക്കി . ണ് . പ . ള് . ള് .

Sankirnavargga.

CLASSIS MISCELLANEA

VARIORUM VOCABULORUM.

A. अ. अण.

- Abendham**, res inconnexa, a proposito aliena.
Abela, defectus virium, debilitas.
Abhayam, securitas, timoris defectus.
Abhàva, destructio, negatio, mors.
Abhàszanam, silentium.
Abhèdam, indifferentia, indistinctio.
Abhèdyam, res indivisibilis, inemendabilis.
Abhidànam, verbum, dictio, nomen.
Abhilàsza, gustus, sapor.
Abhimandra, benedictio.
Abhimàna, punctum honoris.
Abhipràyam, intentum, gustus.
Abhiszangam, maledictio, ruptura phalangis in pugna.
Abhiszècam, aspersio, effusio.
Abhìru, intrepidus.
Abhyàsam, studium, exercitium.
Abhyasùyà, invidia.
Atschutana, insensibilitas, irrationabilitas.
Atschara, insensibilitas.
Adjam, ovis; *adjaguedjàntaram*, differentia inter ovem et elephantem.
Adjìrnam, cruditas, indigestio.
Adershana, disparitio, caecitas.
Adti, mons.
Adrsztam, res non visa.
Adrszyam, res invisibilis.
Adhyaksha, inspector.
Advaya, homo nemini secundus.
Adhamam, res nauci, vilis, sordida.
Adhama, homo flocci; *adamà*, fem. vilis.
Adherma, vitium, opus malum.
Adhermica, h. vitiosus, peccator.
Adhidùda, Archangelus.
Adhistànam, dominium, urbs, regnum.
Adhisztita, superior, qui prae est, dominus.
Adhòbhuvana, mundus inferior.
Adhrsztà, h. imprudens.
Atava, lectio in gymnastica, musica.
Ativàra, pes montis, arboris.
Atisthànam, fundamentum.
Akrtam, res infecta, non facta.
Akrtyam, res non facienda.
Aksheya, incorruptio.

- Akshòbhyaṃ , res immobilis , stabilis .
 Akshubita , h. immotus , constans .
 Akhantam , res inseparabilis , indivisibilis .
 Agòtschara , res sensus fugiens , incapax objecti sensuum .
 Agram , apex , frons alicuj. rei .
 Agrèsara , praecedens , excellens .
 Ayòkyam , res indigna .
 Ayutam , decem millia .
 Ayuctam , res separata , disjuncta .
 Alabhyam , res inconsequibilis .
 Alam , satis , pulchre .
 Alancàram , ornatus , pompa .
 Alancrta , h. ornatu insigni .
 Alà , unda .
 Amaram , pupis navigii .
 Amara , immortalis .
 Amara , pugna , bellum .
 Amrta , nectar .
 Amitra , inimicus .
 Ambu , aqua , *ambudhi* , mare .
 Amari , h. sine froeno .
 Ancam , duellum .
 Ancamàli , circus .
 Angadja , Cupido deus luxuriae .
 Anganà , mulier formosa .
 Angareksha , ensis , arma corpori accincta .
 Angara , prunae .
 Anguī , corporeus .
 Ambaszta , barbitonsor .
 Ambalavàsi , h. templo seu delubro addictus , ut *Nambiar* , *vàriar* .
 Antaca , deus mortis .
 Antara , diversitas , mutatio .
 Antyam , finis .
 Amsa , humerus .
 Amsha , pars .
 Ananga , Cupido deus , quasi sine membris .
 Anangam , defectus membrorum .
 Ananguicàrà , dissensio , discordia .
 Anantaram , haereditas .
 Anantara , haeres .
 Anantam , res sine fine , infinita .
 Anartha , labor , item res nullius significationis . *Anarthacam* , idem .
 Anabaràdham , res perfecta , omni vitio , et culpa carens .
 Anabadhanam , inconsideratio .
 Anàtschàra , inurbanitas , res insolita .
 Anàdi , res sine principio .
 Anàptabhòga , homo virgo .
 Anàptabhògà , fem. virgo .
 Andha , h. caecus .
 Anisham , res aeterna .
 Anya , h. exterus , alienus .
 Anyadrevyam , aes alienum .
 Anubhògam , delectatio , gustus , copula .
 Anatshara , servus , comes .
 Anutschitam , res inconveniens .
 Anubacàram , favor , obsequium .
 Anuga , comes , satelles .
 Anugamanam , obedientia , sequela .
 Anugreha , benignitas , favor .

- Anuyògam**, interrogatio .
Anusàram, sequela, comitiva .
Anuvàda, facultas, licentia .
Anunayam, res rationis conformis .
Anurùbacàranam, res univoca, non aequivoca .
Anuvartana, obedientia .
Anushàsana, conservatio, emendatio .
Anvaya, constructio, familia .
Ambìkshaguì, philosophia .
Andhà, lutum, faex .
Andhuca, testiculi, testes .
Adjana, antimonium .
Antschanam, obsequium .
Antschita, h. venerandus .
Abatschàra, inurbanitas .
Abakìrti, infamia .
Abakriyà, damnum, noxa .
Abadèsha, fraus, dolus .
Abalekshanam, signum malum, malum augurium .
Abamatam, sententia improbabilis .
Abamàrgga, lex falsa, via erronea .
Abanaya, abductio, abactio .
Aparam, postea, deinde .
Abaritschèdyam, res indefinibilis, inexplicabilis .
Abashabdam, solecismus .
Abadànna, furtum .
Abhòha, iudicium temerarium .
Aprabudhi, ruditas, mens aspera, rudis .
Apramànna, res irregularis .
Arivi, rivus, torrens, rivulus .
Arul, gratia, donum divinum .
Arùbam, res invisibilis .
Arbada, cancer, cancrena .
Arbhaca, infans .
Ardha, dimidium, *ardhanari* hermaphrodita .
Artschana, cultus, veneratio .
Artschita, cultus, sanctus .
Artschyam, cultu, veneratione digna res .
Arka, sol .
Ardjùnna, argentum, albedo .
Asharssa, haemorrhoides .
Asahyam, res insupportabilis .
Arthanà, petitio, supplicatio .
Asabhyam, res, verbum auditu, vel dictu indignum .
Asankhyam, res innumerabilis .
Asatta, holophanta, nebulo .
Asatì, mala, inverecunda mulier .
Asamikshana, inconsideratio .
Asatyam, mendacium, falsitas .
Asàdhu, h. inhumanus .
Astamaya, occasus, crepusculum .
Avandhyam, foecunditas .
Avinaya, incontinentia .
Avàtschì, h. mutus .
Avàtschyam, res non dicenda .
Avatàram, incarnatio, theophania .
Avivèca, imprudentia .
Avivèkì, h. imprudens, praecipuus .
Ashakyam, res impossibilis .

Ashanètschu, h. famelicus.
Ashariram, res incorporea.
Ashubham, malum, res inutilis.
Aadi, principium, initium.
Aahvànàm, nuncupatio, nomenclatura, nominis invocatio.
Aanasam, podex.
Aardjava, rectitudo, justitia.
Aarti, afflictio.
Aasa, existentia, sessio, *àsanà*, idem.
Aasya, vultus, facies.
Aashvìnàm, mensura viae, quam conficit equus uno die.
Aashlèza, amplexus.
Aaszteyshvarya, sunt octo potestates, nempe: *animà* subtilitas, *mahimà* magnitudo, *lakhimà* velocitas, *guirimà* crassities, *ishitvam* dominium, imperium, *vashitvam* habilitas, potentia, *pràpti* consecutio, obtentio, *pracàshya* splendor, lux.
Autschitya, decentia, urbanitas.

B. 62. 3.

Badhira, surdus.
Bahirggamanam, egressio, exitus, discessus.
Behu, multum, valde.
Behumànyam, dignitas honoris.
Behumànya, h. dignus honore.
Bendha, conjunctio, connexio, funis, parentela, affinitas.

Bendhanam, ligamen, vinculum.
Bendhu, affinis, foedere junctus.
Bàlà, bàlaca, infans, pupus.
Bàlisha, h. rudis, hebes.
Bàlyam, infantia.
Bàna, sagitta.
Bubhuksha, fames, appetitus.
Budhin, Budha, planeta *Mercurius*, item h. sapiens.
Budham, res cognita, perspecta.
Budha, Budhamuni, Muni poenitens, et Philosophus quidam inter Ethnicos.
Brahmam, scientia legis, austeritas, poenitentia; item Ens verum *parabrahma* dictum.
Brahmavàdi, Theologus.
Bhacti, devotio.
Bhactimàn, h. devotus.
Bhakshanam, esus, comestio, cibus.
Bhakshyam, comestibile.
Bhatsana, reprehensio, minae.
Bhanguì, affabilitas, formositas.
Bhandhàra, arca peculii regii, vel ecclesiastici.
Bharanyam, labor, opus pro stipendio.
Bhartavyam, res protegenda, servanda.
Bharta, maritus, gubernator, adjutor, protector.
Bhakshanashila, h. edax, catillo gulosus.
Bhàdjana, vas, dignitas, subjectum, obsequium.

F f

Bhàraca , bajulus .
 Bhàva , intentum , existentia ,
 corpus , natura , actio .
 Bhàszanam , locutio , loquela .
 Bhàszà , idioma , lingua , diale-
 ctus .
 Bhàumyam , res terrestris , sar-
 vabhauma , Imperator totius
 terrae .
 Bhauticam , res. elementaris .
 Bhittam , frustum , pars .
 Bhrtya , famulus , mancipium .
 Bhrtyà , famula , f. pretio em-
 pta .
 Bhrti , stipendium .
 Bhòga , delectatio , voluptas ,
 salacitas .
 Bhòganì , concubina .
 Bhuctam , res. devorata .
 Bhuvanutràyam , tres. mundi ,
 i. e. caelum , terra , infernus .
 Bhuszana , ornatus. ex auro .
 Bhraszta , a lege , stirpe , vel
 tribu sua ejectus , desertor .
 Bhrèsza , desertio , exclusio a
 lege , familia , vel tribu sua .

Cia , seu Tsch. ㄘ.

D. Jones hanc consonantem scri-
 bit per *ch* , nempe Angli-
 cum , quod *cia* roma-
 no congruit .

Ciacra , rota , circulus , sceptrum ,
 rota essedi , regio terrae .

Cialanam , motus , gressus , flu-
 xus .
 Cialàcialam , res mobilis , ineon-
 stans .
 Ciandricà , lux lunae .
 Ciandròdaya , nativitas , ortus
 lunae .
 Ciandhàla , Pareas , h. vilis .
 Ciandicà , dea Parvati .
 Ciancialabudhi , fluctuans intel-
 lectus .
 Ciancialam , motus , fluctuatio ,
 vacillatio .
 Ciàncialyam , idem .
 Ciapalam , res. inconstans , item
 argentum vivum , ἰδρόγυρος .
 Ciarmma , pellis .
 Ciataya , stella in Aquario .
 Ciatura , h. diligens , capax .
 Ciaturangam , res 4. laterum ,
 ciaturangabelam , exercitus
 constans ex essedis , equis , e-
 lephantis , et peditibus . Item
 ludus latrunculorum .
 Ciavari , coma falsa , appositiva .
 Ciavina , forceps .
 Ciàtu , verbum affabile , verba
 amoris .
 Ciàru , res pulchra .
 Cicura , pili capitis , coma falsa ,
 Cil , sapientia , cilpurusza no-
 mina sunt dei Vishnu , Ràma ,
 Krshna .
 Cilani , aranea .
 Citravrti , sculptura , opus phry-
 gianum .

Citrà, stella in pedibus Virginis.
 Ciora, fur.
 Ciurnam, pulvis.
 Ciurnanam, redactio in pulve-
 rem.
 Ciatra, umbella, umbraculum.
 Tschàtra, discipulus.
 Tschidram, caverna.

D. 3.

Daksha, h. diligens, dexter.
 Dakshinà, donum discipuli Prae-
 ceptori exhibitum absoluto
 studio. Minerval.
 Dagdham, res igne labefacta,
 adusta.
 Dahana, combustio, digestio,
 consumptio.
 Dayita, dilectus, item miseri-
 cors.
 Damanam, refroenatio, subje-
 ctio.
 Dentacàsztam, veruculum den-
 tibus purgandis; stuzzicaden-
 ti, currendent.
 Dentaharszam, stridor dentium.
 Dendha, baculus.
 Daranam, findere, actio fin-
 dendi.
 Darshana, visus, aspectus, vi-
 sio, perspicacia.
 Darshaca, vigil, custos.
 Daszti, morsus, *dasztam*, res
 morsu inquinata.
 Dashana, idem, morsus.

Dadhyam, res robusta; muni-
 cipium.
 Dànadherma, elemosyna.
 Dàsya, servitus mancipata.
 Dèvatàram, cedrus.
 Dishyam, res patria, res alicu-
 jus regionis.
 Dìkshà, abstinentia religiosa,
 praecipue ante peracta paren-
 talia.
 Dirka, longitudo.
 Dirkhadershani, fem. prophetae.
 Dirkhadvèsza, rancor, longum
 odium.
 Dirkasùtra, h. iners, morosus.
 Drsztanta, scientia, intentum,
 demonstratio.
 Dòszaròba, falsitas, calumnia
 quae spargitur.
 Duràtmà, anima mala, h. malus.
 Duranta, malus finis.
 Duràtschàra, mala consuetudo.
 Durggama, via transitu diffi-
 lis, gradiendi difficultas.
 Durggati, infernus, miseria.
 Durdjena, h. malus.
 Durnayam, injustitia.
 Duszcrama, tormentum.
 Duszpràpyam, res obtentu dif-
 ficilis.
 Dusztscharitra, mala vita, re-
 proba gesta.
 Duszshìla, h. malae indolis.
 Dvihina, eunuchus.
 Dutì, famula, lenocinatrix.
 Dùtyam, mandatum, nuntium.
 Dùrasta, a longe stans.

Dh. ω.

Dhanì , h. dives .
 Dhanurvèda , scientia sagittaria .
 Dhanuszca , sagittarius miles .
 Dharana , receptio , susceptio .
 oneris in se , vel super se .
 Dhàmanì , arteria , pulsus .
 Dheirya , generositas , valor .
 Dhimàn , h. praeclarae mentis .
 Dhùli , pulvis subtilis .
 Dhùma , fumus .
 Dhùpa , fumus bene olens .
 Dhùnana , motus , tremor ; hinc
bhudhùnana , terraemotus .

E. ॐ. K. C. ॐ.

Litera k. semper lenis est , dum
 eam vocalis sequitur , vel an-
 tecedit ; ac proinde valet lati-
 num *c.* , & saepenumero ger-
 manicum *g.* Quare , ut auri-
 bus aliquid tribuatur , eam ,
 sono ab Indis usu recepto , ego
 per *c.* vel per *g.* saepe reddo .
 Edamcudà , zizania .
 Ecamatya , unio opinionum et
 iudicii , dum duo de aliqua re
 deliberant , aut iudicant .
 Ecatva , unitas .
 Ecanga , solitudo .
 Ecanguì , solitarius , monachus .
 Ecàdeshi , xi. dies Lunae .
 Ecàntam , multum , valde .

Elam , cardamonum , amomum .
 Embhantira , namburi sacrifici-
 us .

Capendha , cadaver sine capite .
 Catscha , seu *cacia* , filius magi-
 stri deorum , nempe Jovis ,
 Guiszpati dicti .

Cadali , ficus arbustum , fructus
 ferens dulcissimos .

Cadali pakvam , ficus *banana* ar-
 busti seu plantae mox dictae .

Cadana , mors violenta .

Cadelàna , balena , *Samudracari* ,
 i.e. maris elephas .

Cadel pani , seu melius *samudra-*
varàha , Delphinus piscis .

Cadturasa , ardor , acrimonia ,
 sapor ardens alicuj. rei .

Catunila , vespa .

Catùram , crudelitas , catùra , h.
 crudelis .

Cadtinam , durities , immiseri-
 cordia .

Cadtina , h. durus , immiseri-
 cors .

Calasha , olla , item ritus sancti-
 ficandi delubra .

Calà , artificium , item pars , item
 450. pars nostrae horae , seu
 septima et dimidia pars unius
 minuti .

Caliyuga , saeculum ferreum , a
cali perturbatio , pugna , rixa
 ita dictum .

Calya , h. convalescens , item
 infirmus .

Calyàna , festum , bonitas , in-

- corruptio, laetitia.
 Calyànalaya, domus laetitia, locus gaudii, bonitatis.
 Calari, schola artis gladiatoriae.
 Calatra, uxor.
 Camuca, arbor nucem *areca* ferens.
 Camitta, impressio, procusio monetae, *conio di moneta*; *ràdjacamitta*; regia monetalis percussio, typus monetalis, signatura numi.
 Camba, arbor ignis artificialis.
 Canaca, aurum, *canacàbhiszeca*, lavatorium, lustratio, quam faciunt reges, dum cuipiam aurum, vel gemmas in caput jaciunt, seu gemmis et auro inspergunt.
 Caniszta, minor aetate, junior.
 Canyavrtam, virginitas.
 Canakha, mugil piscis.
 Canà, virga, pistillum ad terendas olivas seu fructum coco, ex quo oleum, item virga, pertica ad piscandum.
 Cantschugui, rei vestiariae praefectus.
 Cara, manus, unde *caractam*, opus manuum, scriptura, instrumentum, documentum, chirographum, appocha scripta. Caranam, scriptura venditionis vel emptionis, appocha, autographum.
 Carà, litus, ripa, terra.
 Carimbara, bison, bubalus.
 Carunà, misericordia, carunàb-di misericordiae mare; Carunànidhi, thesaurus misericordiae.
 Carbhuma, lutum.
 Carcata, cancer, item signum cancri.
 Carcasha, res aspera, tactu dura.
 Carcshanàsicha, h. largi & crassiasi nasi.
 Carma, opus, ritus sacer, opus sacrum.
 Carmacushala, insignis operator, valde industrius, ardens actor.
 Carna, aures, item clavus, gubernaculum navis.
 Carnna, persona seu vir celebris in poematibus indicis, insignis ardellio & veterator, filius Solis.
 Carpata, interula seu subucula gossypina ampla & aperta, quam Indi lumbis accingunt, sola femora tegentes, vulgo *vastra*.
 Carpara, frustum tegulae vel ollae.
 Carta, factor, actor, auctor, dominus.
 Cartavyam, res agenda, facienda.
 Cartri, factrix, actrix, item agens non coacta.
 Carshana, domatio, subjectio.
 Carshanam, vellicatio.
 Carshaca, agricola, villicus.

Castùri moschus, *castùrica* verra zibetha Linæi.
Cashàya, syrupus.
Cathanam, locutio, narratio; rathasicathanam, arcanum, colloquium secretum.
Cathanyam, res narratu digna.
Catha, fabula, historia, apologus.
Cavi, versus, poema.
Cavinà, funda.
Cashmalam, res sordida.
Cashmala, h. sordidus.
Càdtà, coturnix.
Càla, tempus, càladòszam temporis malignitas, infortunium a tempore, càlasùtram longævitæ, càlacrama temporis ordo, mora, fluxus temporis lentus.
Càlakshèba, otium.
Càla, Deus mortis, nempe *yàma*.
Càlalòham, chalyps metallum.
Càli, vitulus, juvencus.
Càlini, amnis sanctus, alias *yamuna* dictus.
Calinì, una ex uxoribus dei Krishnae.
Càli, dea Parvati, uxor Shivæ.
Càmàna, h. luxuriosus, salax.
Càma, deus Cupido.
Càminì, femina salax.
Càmyan, res desiderabilis, concupiscibilis.
Cànkshà, desiderium.
Càntam, res pulchra, splendida.

Cànta, maritus.
Càntà, fem. luxuriosa.
Cànti, splendor, lux, desiderium.
Cànana, sylva.
Càndham, caput, sectio, paragraphus in libris. Item baculus.
Càranica, h. sapiens, qui novit dare rationem, et explicare rerum causam.
Càrana, causa, motivum.
Càryam, res, negotium perficiendum. Haud recte pro commodo, valore, aut profectu summitur.
Càrpanya, avaritia.
Càrtsnyam, totalitas.
Càrsznyam, nigredo.
Càrticà, certa stella.
Cavèri, amnis Indiae Australis maximus.
Càvya, poesis.
Càsha, moneta in genere.
Caumudi, lux lunæ.
Caushalyam, habilitas, artificium.
Caushala, h. dexter, vafer, habilis.
Caustubha, gemma dei Vishnu.
Cailàsa, caelum dei Veishrava, divitiarum præsidis.
Caivalya, gloria.
Kèralà, Kèradhà, Keralabhumi, regio Malabariae.
Kèvi, navarcha, *Kèva* naulum.
Kèvalam, res certa; una sola;

- totum ; sapientia ; securitas .
 Kèsha , capilli capitis .
 Kinna , callum .
 Kinara , nuntii dei Vaishrava .
 Kimvadanti , novitas , res ephemerica .
 Còkila , merula quaedam .
 Còlà , piscis acus .
 Còmalam , res mollis , blanda .
 Còmala , h. blandus .
 Cònà , cassia fistula purgans .
 Còbana , h. cholericus , iratus .
 Còszti , jocus , res ridenda .
 Cramam , ordo , ratio .
 Cramahinam , privatio ordinis , rationis , disordo , irrationabilitas .
 Kriyà , actio .
 Kridha , ludus , jocus .
 Cròdha , ira , furor , rancor , odium .
 Crùra , h. crudelis .
 Crtschra , dolor corporis .
 Crimi , lumbricus , insectum .
 Crtam , res facta , perfecta .
 Crtàrtham , opulentia , divitiae .
 Crtyam , negotium peragendum .
 Krshna , seu Crshna , deus Vishnu in forma nigri hominis .
 Krshnavarna , color niger .
 Krshnamani , nigra pupilla oculi .
 Cuhara , spelunca .
 Cultsita , h. vilis , contemptu dignus .
 Cumàra , deus Scanda , Hercules Sandes , item h. juvenis , ephebus .
 Cumàri , puella , virgo , item dea Parvatì .
 Cuntala , capilli .
 Cundha , filius spurius mulieris matrimonio junctae .
 Cundhali , serpens .
 Cuntschitam , res curva , inflexa .
 Cugnara , elephas .
 Cugna , fossa , dens .
 Cvana , cvanana , cvanitam , sonus .
 Cvathana , coctio , cvathitam res cocta , concocta .
 Ksheya , destructio .
 Kshanana , invitatio .
 Kshanam , instans , momentum .
 Kshantavyam , res tolleranda , amicè dimittenda , patienter sufferenda .
 Kshata , vulnus , Kshati idem .
 Ksharana , fluxus .
 Kshètram , uxor , ager , delubrum , corpus .
 Kshàlana , lotio , purgatio , politura .
 Kshèba , contemptus , derelictio , *càlakshèba* , intermissio temporis .
 Kshòbha , motus , vacillatio , nutatio .

८. Ga , ९. Kha ,
१०. Gha .

- Kham , aër , caelum .
 Khadhga , ensis , gladius .
 Khadhgui , tigris .
 Khatvâ , sponda , cathedra do-
 ctoris .
 Khandha , pars , quaternio .
 Khandhanam fissio , repartitio .
 Khanaca , fictor , figulus .
 Khala , h. malus .
 Khara , h. durus , asper .
 Khadana , comestio , dens .
 Khâda , comedens .
 Khîna , h. afflictus , gemens :
 Khyâti , fama , Khyata , h. cele-
 bris .
 Gala , collum , guttur .
 Gamanam , ambulatio , actio eun-
 di , progressio .
 Gangâdhara , deus *Shiva* , quia
 Gangem capite ferre creditur .
 Gambhira , modestia , gravitas .
 Gandharva , musici caelestes .
 Gandhavâha , ventus ,
 Garala , venenum .
 Ganaca , numerator , ganana , nu-
 meratio .
 Ganapati , deus Ganêsha , nume-
 ris , arithmeticae praeses .
 Ganitam , res numerata .
 Gandha , fax .
 Gandhîva , arcus herois *Argiu-
 na* , donum deorum .
 Gandhûszam , lavatorium oris .
 Garudha , aquila , vehiculum dei
Vishnu .
 Garbham , foetus , embrio , ven-
 ter .
 Garbhâsha , secundinae .
 Garbhapâtra , matrix .
 Garbhamôtschana , partus .
 Gargitam , stridor fulminis ; item
 vox , stridor leonis , elephan-
 tis .
 Garva , superbia .
 Gati , gressus , statio , reme-
 dium , salus .
 Gatam , res transacta , praeteri-
 ta , destructa .
 Gataladja , h. inverecundus , qui
 pudorem amisit .
 Gadham , multum , valde .
 Gànam , cantus , *gânitam* , res
 cantata , *gayana* cantus .
 Gàtram , corpus .
 Guir , sermo , verbum .
 Gòva , vacca , bos ; item urbs
Goa .
 Gòpala , pastor vaccarum .
 Gòtra , stirps , prosapia .
 Gòmèdaca , gemma pretiosa co-
 loris ambrae .
 Gòpyam , arcanum .
 Guna , proprietas , bonum , *gu-
 nadosza* bonum et malum ,
 qualitas .
 Gudam , podex , anus .
 Gupti , redemptio , salus .
 Guru , magister , item res magna .
 Guhâ , antrum , *guhya* pudenda .

Gùdham , res arcana , arcanum .
 Guhana , cooperitio , conlectio .
 Grantha , liber , scientia , doctrina , item numerus 32. syllabarum .
 Graha , planeta .
 Grahastiti , situs planetae .
 Grahana , eclipsis .
 Gràsa , bolus :
 Gautama , Mercurius , cujus uxor *Ahalyà* .
 Ghataca , homicida .
 Ghatacam , occisio .
 Ghrtam , butyrrum .
 Ghòsza , tumultus , vociferatio , plausus .
 Ghrànaprìticaram , res suavis , olfactui grata , odora .
 Ghràtam , res olfactu percepta .
 Ghusztam , vociferatio , vox alta .

ॐ. h. ; ॐ. i. , ॐ. ii. ,
 ॐ. ya .

Hananam , occisio , internecio .
 Hanumàn , celebris simius , *Ràmæ* dei comes in expugnanda insula *Sinhaladipa* seu *Lanca* , id est , *Ceylan* .
 Hanta , occisor , interfector .
 Hamsa , regis nomen , item *Solis* nomen , item avis *Phoenix* ruber *Linei* , *Brahmæ* dei vehiculum . Cygnum esse putant alii .

Hartta , h. qui rapit , accipit , capit , extorquet .
 Hari , nomen dei *Vishnu* :
 Haranam , actio rapiendi , capiendi , accipiendi .
 Harszam , voluptas , gaudium , laetitia .
 Hàsam , Hasanam , risus .
 Hasta , manus , hasti elephas .
 Hatam , res destructa , hāti destructio .
 Hanam , projectio , ejectio .
 Hètu , causa , motivum .
 Himsà , mors violenta .
 Hìtam , bonum , res grata , utilis .
 Hita , homo dilectus .
 Hìnam , inexistencia , nihil , privatio , res quae non est .
 Hìram , diamas .
 Hrdayam , conscientia , animus , internum .
 Hrl , vel hrtta , idem .
 Hrdyam , res grata , chara , animo perjucunda .
 Hrdanì , amnis , flumen .
 Ilà , terra .
 Ilavanga , arbor cinammomifera .
 Itschà , appetitus , desiderium .
 Idava , taurus , idavamàsam , *Majus* mensis .
 Indra , Rex deorum minorum et aeris .
 Indralògam , mundus , locus regni dei *Indra* .
 Indriyam , sensus unus ex 5. sensibus .

Gg

- Indriavashaga, h. sensualitati deditus.
- Indriyadjeya, mortificatio sensuum.
- Indradjàlam, fascinatio oculorum.
- Irishi, seu Rishi, *muni* seu poenitentes et sancti inter Ethnicos.
- Irukr*, *sàma*, *yadjù*, nomina sunt trium legum, quas profitentur Gentiles.
- Irszabha, bos.
- Irnam, debitum.
- Irtu, ritu, spatium duorum mensium.
- Isztam, complacentia, gustus, appetitus.
- Isztaprada, h. charus, qui alteri complacet.
- Ilam, *iszam*, insula *ceylan*.
- Ilava, *iszava*; h. *ceylanensis* ex tribu olitorum.
- Intal, arbor *Tamarhindi* silvestris.
- Intacà, fructus h. arboris.
- Intapalam, fructus *Tamarhindi* veri, id est, *Tamarhindus* ipse, nam *tamar* arabicè fructum, *hindi* indicum fructum sonat.
- I'sza, dominus.
- I'szàna, *Shiva* deus, maximum Indorum numen.
- I'shvara, dominus, item *Shiva* deus.
- Yacsha, dii divitiarum praesides.
- Yadjùr vèda, tertia Gentilium lex de *sacrificiis*.
- Yama, diligentia.
- Yama, deus mortis.
- Yamunà, amnis Indiae, Plinio *Jomanes*, nostris geographis inconcinnè *djemne*, *yamun*, *gemna* dictus.
- Yantra, artificium, v. g. in aqua, venatione, irrigatione &c., pedica ipsa.
- Yatna, diligentia, unde prayatna, conatus, diligentia.
- Yathàcrama, ordinarie, ordinatum; ex praecepto alterius.
- Yavam, hordeum.
- Yashassa, fama, gloria, celebritas.
- Yashasca, h. celebris, gloriosus.
- Yàtschanà, petitiò, supplicatio.
- Yàtschaca, petens.
- Yàdjaca, discipulus.
- Yàma, spatium trium horarum, in quod dispescitur nox, et dies. Nox continet tres *yàmas*, totidem dies. Romanis *vigiliae* dicuntur.
- Yàtaca, tertia pars noctis.
- Yànam, vehiculum, ut essedum, navis, lectica.
- Yànapàtra, vas, arca ambulans, mobilis, navis ipsa.
- Yàpyam, res mala, morbus vehemens.
- Yàtana, tormentum, cruciatus, dolor magnus.
- Yòga, yògam, unio, commu-

nitas, apparatus, medium,
 occasio, contemplatio, insti-
 tutum religiosum et philoso-
 phicum, cujus sectarii, *yami*,
yogui seu *gòsvàmi* dicuntur.
 Yògàsanam, actio contemplan-
 di, considerandi, philoso-
 phandi.
 Yògyam, capacitas, habilitas,
 dignitas.
 Yòdjana, una leuca, item ad-
 junctio.
 Tòdjanà cum ultima longa, con-
 junctio unius rei cum altera;
 discursus mentis, actio philo-
 sophandi.
 Yòni, matrix, vulva, item quod
 in ventre nascitur.
 Yònidjam, foetus, res in ven-
 tre nascens.
 Yucti, conjunctio, discursus
 mentis, acumen, speculatio,
 consideratio, *shàstrayucti* ra-
 tio fundata in scientia.
 Yuctam, res adjuncta, juncta,
 conjuncta.
 Yuncam, vocabulum vulgare,
 quod tributum denotat in te-
 lonio, vulgò dogana, per-
 solvendum.
 Yùpam, cum litera *p.* leni, co-
 lumna, quae erigitur in sa-
 crificio *yàga*, cui appenditur
 duplex funiculus ad indican-
 dum, virum posse habere plu-
 res uxores.
 Yùcam, pediculus.

Yùtham, grex animalium.
 Yaunica, ventus lenis; item res
 pertines ad matricem.
 Yautaca, dos.
 Yauvata, unio, turma multo-
 rum juvenum.
 Yauvana, juvenus.

ॐ. Gia, seu Dja,
 ए. L, & M.

Djatàyu, rex vulturum, cele-
 bris in libro *Ramàyana*, quia
 is primus laetum nuncium at-
 tulit *Ràmae* de salute *Sitae*
 suae uxoris.
 Djedara, venter, *djedaraghni* ca-
 lor stomachi.
 Djekhàna, principium.
 Djeya, victoria; *djeyi* victorio-
 sus.
 Gelam aqua; *gelatschàri* super
 aquis incedens, aquis inna-
 tans; *geladòszam*, catarrhus,
 morbus ex nimia humidita-
 te, et vapore aquae contra-
 ctus.
 Gelagiam, res in aqua nascens.
 Gelapralaya, diluvium totale a-
 quarum.
 Gelanidhi, mare.
 Geladvàram, incilium, aquae-
 ductus, fistula aquam pro-
 mens.
 Gelasùtram, artificium in aqua,

- fons saliens, agger aquam co-
 hibens .
 Gelàsheya, locus ille, qui im-
 pedit et sistit aquae fluxum .
 Gela, gelu, frigus .
 Gelan, h. frigidus, iners .
 Gelatvam, inertia, apathia, fri-
 giditas .
 N. B. Haec omnia affinia sunt
 Latinis vocabulis, *gelu*, *ge-
 lida*, *gelidus* .
 Gegaman, res quae movetur,
 nutat, vacillat .
 Gengamasthavaram, res mobilis
 et immobilis .
 Genkhà, tibia pedis .
 Genma, generatio, nativitas, fa-
 milia .
 Genmabhumi, patria, solum na-
 tale .
 Genmabhrsza, homo a sua fa-
 milia, aut tribu expulsus .
 Genmadòszam, genmapancam,
 peccatum originale; item pec-
 catum familiae seu stirpis .
 Gemàntaram, politia, affabilitas,
 urbanitas .
 Genmì, vivens, item vir illu-
 stris prosapiae; item dominus
 proprietarius alicujus soli, vel
 agri .
 Genam, gena, gens, natio, po-
 pulus, vulgus .
 Genanam, origo, nativitas, stirps .
 Genatà, multitudo, turba po-
 puli .
 Genashreyam, asylus, locus qui
 populum recipit, basilica .
 Genashruti, n ovalia, rumor .
 Gepamàlà, corona precatoria .
 Geiru, cera hispanica sigillatoria .
 Gerà, senectus, geratà, idem .
 Geràshaucliya, cani viri senis .
 Gerànarà, senectus et canities .
 Geranam, senescere .
 Geràyur, secundinae .
 Geràyudjam, res quae nascitur
 in secundinis .
 Gevana, velocitas, gressus con-
 citi, passus celeres .
 Djagarana, vigilantia, attentio .
 Djàyam, senex decrepitus .
 Djàlam, *Metaph.* astutiae, do-
 lus, tendicula ad capiendum,
 et supplantandum .
 Djàlyam, inertia, stoliditas .
 Djàbaca, recitator v. g. legis,
 doctrinae, precum .
 Djàra, adulter .
 Djàtam, multitudo, unio mul-
 torum .
 Djàta, natus, ortus, filius .
 Djàtacam, fatum, stella nativi-
 tatis .
 Djàti, tribus, nativitas, classis
 hominum .
 Djàtiphalam, nux myristica ma-
 lacensis .
 Djèta, victor .
 Djna, Mercurius *Budha* .
 Djita, victus .
 Gihvà, lingua .
 Girnàm, res vetus, detrita .
 Gavitavyam, res quae vivere debet .

- Cìvinà , vitam agere ; occupatio vitae .
 Gerambhana , experefactio a somno .
 Gerembhita , h. experefactus a somno .
 Djòtissa , stella , lux .
 Djotisza , astrologus .
 Djna , sapiens , unde dòszadjna , h. distinguens , et gnarus boni et mali .
 Djànica , astrologus .
 Djànèndriyam , sensus interiores .
 Djàbacam , res quae indicat , vel nosse facit .
 Djàbaca , scrutator , inquisitor .
 Djnèyam , res scienda , cognoscenda .
 Djnàtam , res nota , cognita .
 Djvaram , febris .
 Djvâlà , flamma ignis .
 Djvalanam , accensio , incendium , flamma saliens ; *djvâlâlanam* cum primalonga , idem .
 Labdam , res obtenta .
 Labhyam , res obtenibilis , assequibilis ; *durlabhyam* , res impetratu difficilis .
 Laghnam , signum .
 Lakhu , seu lekhu , res levis , facilis .
 Lekhutvam , levitas .
 Leyam , destructio , unde *gela praleyam* , destructio per aquas , diluvium .
 Ledjnà , verecundia .
 Ledjil , h. verecundus .
 Lanca , insula *ceylan* (*) .

(*) Hujus insulae historiam descriptionem , militari potius , quam docto criterio adornatam , nobis anno 1803. exhibuit *Robertus Percival* , angulus , et in tota hac graphica notitia ne semel quidem verum ac genuinum hujus insulae nomen occurrit . Samscrdanici sermonis in hac insula remanent vestigia certa , eaque quamplurima , sed haec ipsa a *Percivalio* traduntur mutilata et corrupta . Sic v. g. is pag. 233. edit. Vien. 1804. nomen sacerdotum *Budhistarum* scribit *Tirinaxes* , eum dicere debuisset *Tiruvamsha* , id est , *sanctae prosapiae homines* . Ibidem enunciat *Nimban* pro *Niban* , caelum , gloria , beatitudo ; *Ramiseram* pro *Ràmshwaram* , templum et insula dei *Ràmae* ; *Badhu* pro *Budha* , praecipuum *ἑδωλον* insulae *Lanca* ; *Dissauvas* pro *Dèshàva* , Praefecti variorum districtuum insulae *Lanca* , &c. Addidit in hunc librum annotationes suas J. A. *Bergk* , operis in germanicum idioma traductor , sed quia caecus caeco opitulatus est , et corrente calamo , non ut perfectius et accuratius opus lectoribus exhiberet , sed ut urgentis bibliopolae avarae cupiditati morem gereret , praecocem partum in lucem emisit . Hic pag. 232. in sua annotatione turpiter describit errorem , in quem lapsus est Traductor *Berolinensis* mei Itinerarii ad Indos , qui pag. 434. suae luridae traductionis haec affert : die Vornehmste Gottheit , Welche die Einwohner dieser Insel (ceylan) verehren , ist der *Budha* oder *Godama* , ein sohn der *Maja* und des *Merkur* oder *Hermes* .

Lancana , transgressio .	cis liquida quaecumque ad lambendum .
Lekshanam , signum .	Lèpanam , cum <i>p.</i> litera leni , unctio .
Leksham , seu <i>laksham</i> , millio unus , mendose vulgò dicitur <i>lak</i> .	Lèsham , parum , pauxillus , a , um .
Lakshmana , frater dei Ràmae .	Linga , sexus animalis ; item genus .
Lakshya , alvus .	Lingahina , Eunuchus .
Lahari , unda .	Lilà , ludus , jocus .
Làbha , lucrum .	Lòbham , desiderium , cupiditas .
Làlanà , blanditiae ; <i>prinanam</i> idem .	Lòbhi , h. cupidus , avarus . <i>Lòbhàn</i> , idem .
Làlanam , blanditiae , palpum , officinae .	Lòtschana , visio , oculus , visus , aspectus .
Làta , saltus , circuitus , ambulatio .	Lòkitam , fama , applausus Mundi .
Làvanam , mare salsum .	Lòham , metallum , item ferrum .
Laukicam , res spectans ad mundum , seu orbem terrarum .	Lòhitam , res rubra .
Lèham , syrupus , item cibus .	Lòlam , res inconstans , mobilis , nutans .
Lèhyam , syrupus ; item res dul-	

Innumeris argumentis ego sive in *Systemate Brahmanico pag. 154.* et seqq. , sive in illustratione *codd. mss.* Musei Borgiani , sive denique in meis annotationibus in *Amarasinhae* Lexicon productis docui , *Budham* esse ipsum *Mercurium* , et quidem teste *Amarasinha Màyae* deae filium . Quid igitur excogitaverunt ambo hi eximii librorum traductores ? *Budham Màyae* deae , et *Mercurii* filium esse , ex mea sententia docent , quod tantum valet , ac si diceres : *Mercurium ex Mercurio* , seu ex se ipso esse natum ; qua re absurdius nihil dici potest . *Wie laecheràlich , wie ungeschickt !* Simii , non semissis homines contra nos arma ferunt . Traducunt libros , commentantur , annotationes infarciunt sine inspectione autographi , intricant sensum et verba , auctoribus falsas doctrinas appingunt , et Lectoribus illudunt eo ipso tempore , quo eorum mentem illustrare debuissent . En autographi mei verba edit. Rom. 1796. pag. 377. *La gran deità di Ceilan è Budha o Godama , figlio di Màyà , Mercurio od Erma , che siede collè gambe incrociate . Heic Budha seu Codama Mercurius esse asseritur , et quidem Màyae deae filius ex ipso Indico Scriptore Amarasinha . Qnaenam igitur mens male sana hos traductores invasit , ut Budham , id est , Mercurium Mercurii filium esse dicant , mythologiam Indicam pervertant , atque Auctoribus res ab se ne quidem per somnium visas , fecte et simulatè adscribant ?*

- Lòszta**, frustum terrae, gleba.
Luptam, res insufficiens, lupta-
 purusza, homo nauci.
Lubdha, h. avarus.
Lulitam, res mota, vacillans,
 nutans, inconstans.
Lutà, araneus, formica.
Mattòla, vulgò uxor regis, aut
 sacerdotis ethnici.
Madam, domus regis, aut sa-
 cerdotis, cella, aedes regiae
 interiores, domus administri
 vel Praefecti, Praetorium.
Madam, luxuria, petulantia, ar-
 dor venereus.
Madacara, potatio vini immodi-
 ca, ebrietas.
Madacri, elephas luxurians, et
 in Venerem concitus.
Madadhica, h. a Venere, aut
 joco ebrius, luxuriae furore
 correptus.
Mattalam, tympanum regis *Coc-*
cinensis.
Madya, vinum Indicum ex pal-
 mis.
Madyapànam, potatio vini, e-
 brietas.
Madhyam, medium, *madhyè* in
 medio.
Madhyama, h. mediae staturae,
 mediae aetatis, aut classis;
madhyamà fem. mediae aeta-
 tis, classis, staturae.
Madhyamam, res mediocris,
 mediae classis.
Madhu, mel, succus florum,
 item potus vini.
Madhucara, vitulus.
Madhuram, res dulcis, suavis,
 item dulcedo, suavitas.
Madhura, regnum *Madura*, vul-
 gò *Madure*, *Madurei*.
Makilam, obscuritas, atra tem-
 pestas, caligo.
Makandata, res obscura, de-
 color.
Macuta, corona, tiara.
Macura, speculum.
Mahatva, magnitudo.
Mahà, magnus, grandis.
Mahàdèva, magnus deus, i. e.
Shiva.
Mahàlòcam, vulgus, plebs.
Mahàtmyam, magnanimitas, ani-
 mositas, animus erectus.
Mahàtmà, anima grandis, ho-
 mo plenus animo.
Mahàmeru, mons *Meru*, habi-
 taculum deorum, totus auro
 relucens.
Mahàpullà, major scriba, titu-
 tulus quo a regibus Indicis
 insigniti fuere advenae *Ma-*
humedani, et Christiani *S.Tho-*
mae, vulgò, et mendosè *Ma-*
pulè, *Mapulei* dicti.
Mahèshvara, magnus dominus,
 i. e. deus *Shiva*.
Mahimà, excellentia, magnitudo.
Mahipati, dominus mundi, rex.
Mayam, forma, color, tempe-
 ramentum; unde *Svarnam-*
yam, res auri formam prae-

- ferens, *lòhamayam* temperatura ferri, vel forma ferri, *Lòstamayam* res formam glebae referens, res terrea. Item corpus sine respectu ad animam; item pretii vilitas.
- Mayimà, temperatura, mollities in metallis, auro, ferro, &c. Dicitur etiam de *animo*.
- May, vulgò color, atramentum.
- Malam, immundities, excrementum, peccatum, caput mortuum extracta alicujus rei substantia. Hinc *kasmalam* res immunda, sordida; *malagandham* odor immundus, foetor; *maladvàra* porta, seu ostium per quod exit eluvies sordium, anus ipse.
- Malayàlam, regio *Malabaridis*, quam *Malabarlam* nuncupamus.
- Malayaima, idioma, lingua vernacula Malabariae; *Malayambhàsà* idem.
- Malanàda, Malabaria, *Malancara* idem.
- Malà, mons, unde supradictum *Malayàlam* habitatio montium, *Malabaria*, quia montibus consita est.
- Malayadi, pes montis, item tudes, aut malleus polliendis, et minuendis lapidibus idoneus. Est vocabulum vulgare.
- Malayer, gens montium habitatrix in Malabaria, ob silvestres mores et peculiare regiminis et vitae genus a reliquis incolis distincta. *Baddaha* in regno *Candiae* insulae *Lanca* montium et silvarum incolae illis barbaris haud absimiles sunt. Regem ex suis sibi eligunt, et defunctorum animas venerantur, supremi numinis levem notionem habent.
- Malinam, res sordida, nigra, fusca; unde *Budha* seu *Mercurius* dicitur *Mali*, i. e. *niger, fuscus*. Vide *Spanheimii* observ. in *Callimachi* hymnos pag. 177., et *Amarasinhani* edit. rom. pag. 10.
- Malla, lucta.
- Mallàkshi, h. oculos habens albos.
- Matsara, invidia.
- Matsyam, piscis, *matsyagandham*, foetor a piscibus corruptis.
- Manda, h. tardus, iners, piger, stupidus.
- Mandam, lente, tarde; *mandam mandam* in silentio, lente, et per gressus furtivos.
- Mandahàsam, risus lenis, subrisio.
- Mandàghni, ignis lentus.
- Mancà, mulier.
- Mangalam, felicitas, bonitas, gustus.
- Mantra, oratio secreta; consi-

- kum seu consultatio secreta .
 Mantravishravam , fiducia in suis
 consiliariis , *mantri* vir a con-
 siliis .
 Manadèszam , voluntas magna .
 Mana , voluntas , *manatàra* idem .
 Manana , phantasia .
 Manassa , mana , voluntas , cor ,
 intentio .
 Manastàbam , dolor animi , con-
 tritio .
 Manà , domus Praefecti , vel Sa-
 cerdotis .
 Manògatam , actus voluntatis .
 Manògunam , benignitas .
 Manòharam , res grata , jucunda .
 Manòhara , vir comis et affabi-
 lis . (*)
 Manòharà , mulier comis et af-
 fabilis .
 Manòdukham , tristitia .
 Manòratha , desiderium .
 Manitam , res nota , perspecta .
 Manisza , Legatus , Nuncius .
 Manu , *Manu* rex antiquus , cui
 Indi suas leges adscribunt .
 Manyu , tristitia .
 Mana , vir palatinus , qui in re-
 gis palatio versatur .
 Manava , dominus excellens .
 Manivam , dominium , excel-
 lentia .
 Mannà , corpus sine capite .
 Mani , res pretiosa , item gem-
 ma , item granum hordei , tri-
 tici &c. , item tintinnabulum ,
 campanula . Hinc *Macudama-
 ni* , gemma in corona , vel in
 tiara ; *yavamani* , granum hor-
 dei ; *tarunimani* , gemma in-
 ter puellas , i. e. ornatissima
 et formosissima puella ; *ca-
 nyamani* , gemma inter vir-
 gines . (**)
 ornatu vestium moderatus , Deum timens , bonus , virtuti adhaerens ,
 dives , laboriosus , improborum hominum osor , mitis , benignus , for-
 tis , affabilis , pauperum amator , sui victor , verax , virtuti deditus ,
 patiens , modestus , castus , valde clemens . *Quilibet versus numerat*
xvi. pedes .
 (***) Huc pertinent illi elegantissimi versus de B.M.V. concinnati .
Bàlaca prìyè , dèva macuda mani , gunà
Shàlini , tschàrushlè , vatsala Mariamè ,
Canyakè , lòganàihè , dukhita gena shòca
Hananì , mama pìdhà hàrinì , mahàshubhè .
 Juventutis amatrix , divinae coronae gemma , gratiarum rivus (alveus) ,
 H h

Mandhalam, regio, item spatium seu intervallum 40. dierum; *paramandalam*, altera regio, alter mundus, caelum; *bhumandalam*, regio terrestris; *Tschòlamandalam*, regio millii, vulgò et mendosè Coromandel; *mandalèshvara* dominus regionis, rex.

Mandhali, serpens annularis maximi veneni.

Mandhana, ornatus.

Mandhucam, rana.

Mantschicà, vulgò arca, seu capulum in quo conditur cadaver defuncti; item muscipula.

Mangiulam, res jucunda, suavis, bona.

Mangia, vulgò rës, frigus, nebula.

Marava, vir regni *Marava* in ora Tschòlamandala.

Maràszti, seu *mahàràsztram* regnum gentis vulgò dictae *Maràttae*.

Maràszta, Brahman seu vir regni *Marattarum*.

Maru, mrl, terra sicca; item ager aratro non subactus.

Marma, arteria, item locus affectus, qui tangi nequit.

Marszana, tolerantia, passio, patientia.

Marshanam, actio tangendi, tactus.

Masurica, variolae, morbus.

Mastaca, caput, item locus ille, qui est in medio inter aures elephantis.

Matam, opinio, samatam consensus, concordia, obedientia, facultas seu annutus.

Mati, intellectus, item vectigal.

Matimàn, h. boni intellectus, acutae mentis vir, acer.

Mà, dea Lakshmi, uxor *Vishnu* dei.

Màdhava, Vishnu, deae *Mà* maritus.

Mà, subinde est contractio ex *mahà*. Vide *mahà*.

Mà, interjectio admirantis, obstupescens.

Màtam, tugurium ex ramis, item cellula tecti, item foramen in muro.

Màtà, vel àmàtà, numus Turcicus.

Màramba, dominium quod numerat subditos.

Màtambi, Princeps, dominus.

Màcàni, 16. pars unius.

Màka, Februarius, item stella una ex 27., quas lustrat Luna.

Màttam, vulgò cantharus, amphora operis figulini; item agger, vallum, unde *Mattantschira* vel *Mattantscherà* oppidi nomen; nempe agger,

clementissimae indolis mulier, & amabilissima Virgo *Maria*, mundi Domina, moestorum consolatrix, mei maeroris destructrix, felicissima virgo. In carmine de S. M. *Theresia*, olim a me in *Malabaria* condito.

- vallum ex luto, terra, et caespite congestum, cui imponuntur aedes, et urbes. Ita *Paducera* vel *Paduceri*, *Astamitschera* &c. a dictione *cerà* seu *tschera lutum*, vel *cira*, *tschira* vallum, agger, nuncupantur. Solent enim Indi in locis praesertim aquosis valla et aggeres instruere, ac super illis domos et urbes aedificare.
- Màyali**, vulgò circinus fabrii lignarii.
- Màyam**, falsitas, dolus, praestigiae.
- Màyacam**, res falsa, dolosa.
- Màyà**, dolus, praestigiae, fascinationis sensuum.
- Màyadèvi**, dea *Màja*, praestigiatrix, fascinationis sensuum et illusionis dea. In caeli fornice eam habitare dicunt. Est *Budhae* seu *Mercurii* mater, qui et ipse praestigiator est; quare *Amarasinha* eum *Màyadèvisuta*, i. e. filium deae *Màjae* appellat.
- Màyacam**, deceptor, praestigiator.
- Màlà**, corona, rosarium; unde *gebamàlà*, corona precatoria, *puszpamàlà* sertum florum.
- Màla**, nauta qui clavum tenet.
- Màlica**, sertum in collo ferens.
- Màli**, rete amplissimum.
- Màlimà**, amicitia, cognitio.
- Màlimi**, navicularia cognitio, ars navigandi; item nauta.
- Màlica**, contignatio aedium superior, specula, solarium, turris.
- Màmuni**, magnus *Munt*, seu poenitens.
- Mànya**, debilitas, tarditas.
- Mangalyam**, bonitas, item esse bonum. Hinc *Mangalapur* vel *Mangalapuri*, urbs Indiae, quam mendosè *Mangalor* appellant, urbs bonitatis, oppidum felix, ita a fertilitate soli dictum.
- Màmsam**, vulgò caro, *màmsàbha* carnivorus.
- Màmsòttànà**, resurrectio carnis.
- Màn**, cervus femina, caprea.
- Mànàm**, caelum, honor, firmamentum.
- Mànanam**, honoratio, cultus.
- Mànassa**, voluntas, exercitium voluntatis.
- Mànìtvam**, exhibitio honoris.
- Mànyam**, dignitas, ut quis honoretur.
- Mànuszam**, lac mammae, item res hominis.
- Mànuszì**, mulier.
- Màni**, infans, item pennis virilis, item gemma floris ficus Indicae.
- Mànicam**, res preciosa.
- Mànìkya**, gemma summi pretii.
- Màra**, deus *Cupido*.
- Màri**, variolae, pestis.

- Màrita**, morte violenta extinctus, occisus.
- Màritscha**, *assura* genius *Ràmæ* dei inimicus, et ab eo victus.
- Màruta**, **Màruti**, heros *Bhima* celebris in poemate *Ràmàgana* inscripto; item simius *Hanuman*. Ambo sunt filii *Marul* seu venti, a quo sua traxere nomina supradicta.
- Màrbhuva**, teneritudo, lenitas, suavitas.
- Màrggana**, perquisitio, disquisitio.
- Màrgga**, via, *vulgò* secta, religio.
- Màrdjanam**, puritas corporis, item actio purificandi corpus, purificatio. *Màrszti* idem.
- Màrtànda**, nomen *Solis*, item nomen prop. vici.
- Màrva**, pectus. *Màrvida*, idem.
- Màsam**, mensis, *tirumàsam* anniversarium defuncti regis.
- Màtali**, auriga dei *Indra*.
- Màtrica**, originale, item exemplar.
- Màtrà**, parum, item momentum temporis maxime exiguum, quo pronuciari potest quinque vicibus *ru*.
- Mey**, corpus, item color, atramentum.
- Meyàkshi**, h. oculos habens colore aliquo illitos.
- Meitrì**, amicitia.
- Meithali**, *Sàda* uxor *Ràmæ*.
- Meithuna**, conjunctio, item copula maritalis.
- Maunam**, silentium, unde *Mau-ni*, vel *Muni* silentiarius poenitens.
- Maudhyam**, stultitia, stupiditas.
- Mèdhyam**, res munda,
- Mèdhà**, vis memoriae retentiva, item intellectus.
- Mèda**, ovis, arietis signum.
- Mèdamàsam**, mensis Aprilis.
- Mèkhalà**, cingulum ex auro, vel argento.
- Mècchamàlà**, turba nubium.
- Mècchanàdam**, vox, tonitru nubium.
- Mèlam**, suavitas vocis, vox suavissima.
- Mèlacar**, musicus. Affinia haec sunt latino *melos*, *melodia* &c.
- Mèdtà**, contignatio, solarium domus.
- Mèni**, honor, item opinio bona de aliquo concepta; item corpus; unde *tirumèni*, sacrum Regis corpus.
- Mènnen**, scriba Regis *Cocci-nensis*.
- Mèruca**, *Viverra zibethica*, animal silvestre, quod *moschum* spargit per frictionem in baculo, aut virga eidem apposita.
- Metràn**, Episcopus, est Syro-chaldaicum.
- Mini**, aurum quod lobis ingerunt mulieres infimae classis.

- Mīrāmīnī**, cicindela .
Minitam, lucrum, splendor .
Mitam, parum, res pauca .
Mītabhāszaram, silentium, taciturnitas, parum loqui .
Mitra, amīcus, item Sol .
Meitri, amicitia .
Mithunam, *Gemini* signum zodiaci; item unum par; item copula maritalis .
Mithunamāsam, Junius .
Mityādrszti, atheismus .
Mizyamati, stultitia .
Mīn, stella quaedam, piscis .
Mīn, piscis .
Mīnam, piscis in zodiaco .
Mīnamāsam, mensis Martius .
Mīsha, mystaces .
Mrdu, blandus, mollis .
Mrdutam, mollities .
Mrdham, obstinatio, pugna .
Mrgam, animal .
Mrgāyā, venatio .
Mrtyu, mors .
Mrsztam, res pura, munda .
Mrszti, puritas, mundities .
Mōtscham, damnum, defectus .
Mōtschanam, separatio, fissio .
Mōdam, gaudium .
Mōdēna, cum gaudio .
Mōdtacutti, turtur .
Motta, ovum, germen, gemma floris, item ira .
Mōksham, beatitudo; item separatio .
Mōham, desiderium, cupido, deliquium animi; item concupiscentia venerea .
Mōhanī, mulier salax .
Mōhanam, turpiter concupiscere .
Mōhāśasyam, deliquium, debilitas animi .
Mōntā, cyathus ex aere ad hauriendam aquam, item unda maris .
Mōszaca, fur .
Mōsztitam, res furto ablata .
Mudita, h. gaudens, hilaris .
Muditā, f. hilaris .
Muditamanassa, animus gaudens .
Mudrà, sigillum, matrix .
Mudtam, nervorum contractio .
Mudi, capilli, corona, destructio . *Tirumudi*, corona regia .
Mudimana, rex coronatus .
Mucari, frontispicium .
Mucara, vultus . *Mucārā*, *mucārām*, frontispicium .
Mucunda, deus *Vishnu* .
Mucudi, potus medicinalis .
Muctam, res soluta, item adstricta, ligata .
Muctā, margarita .
Mucti, beatitudo .
Muccham, vultus; item principium .
Mucchasamscārām, fucus, pigmenta faciei; vultus fuso illitus .
Mucchara, h. turpis faciei .
Mucchyam, res excellens .
Mucchyatā, excellentia .
Mucchēne, in praesentia .
Muhūrtam, tempus duarum ho-

rarum Indicarum .

Muni, solitarius, eremita.

Muri, ostrea.

Muszitam, res furto ablata.

Muszti, manus.

Musztiyudham, gymnastica, pugna manuum.

Muszca, testiculi; item vis, valor.

Muszcara, h. validus, fortis.

Mùdha, h. rudis, barbarus.

Mùculà, araneus.

Mùladhanam, capitale aes, quod usurae exponitur.

Mùlam, radix; item stella *arcus sagittarii*.

Mùlarògam, haemorhoides.

Mùlàshana, comestio radicum.

Mùri, bos; item samudramùri magnae maris undae.

Mùrdhàva, caput.

Mùrti, corpus, persona corpora. Hinc *Trimùrti*, Trinitas Indica.

N. 13.

Nabha, aer. *Vulgò nabhassa*.

Nadi, flumen.

Nada, saltator, *ballarino*.

Nadanam, saltus, *ballo*.

Nadà, ambulatio; item porticus, peristylum; item gradus scalae.

Nadè, antecederet.

Nadutànàm, locus medius; locus mediatoris.

Nacula, vir celebris in poematibus Indicis; item mustela *Mongus*.

Nacram, crocodilus.

Nakshatrà, stella, astrum.

Nakshatramàla, collare ex 27. margaritis compositum.

Nagha, Germanis Nagel, unguis manus. (*)

Naga, arbor, item mons.

Nagar, nagari, civitas, urbs.

(*) Lectoribus non ingratum fore arbitror, si ea heic attulero, quae pag. 32—33. in notis ad opusculum Akerbladii, *Notice sur deux inscriptions en caractères Runiques, trouvées à Venise, et sur les Varranges*, a Paris, An XII. — 1804., vir apprime doctus, D. d'Ansse de Villoison ex *Podesta*, linguarum orientalium Professore, et regio interprete Vindobonensi, affert. Verba ejus sunt: *In Tataria Destkaptschak dicta, ad littus septentrionale maris Caspii, occasum versus, Tataris Magiaris regio contermina se orientem versus, ad flumen arabibus Gihun, extendit. Videtur aliquid de germanismo eorum linguae inesse; illa enim lingua est semi-persica, plurimis germanicis vocibus mixta, videtur eas a Destkaptschensibus Tataris habere; et ii tales Tatarum fuerunt, de quibus Busbekius loquitur. Non minoris momenti sunt sequentia, quae doctissimus d'Ansse de Villoison citat ex Josaphat Barbaro, nobili Veneto, Viaggi fatti da Venezia alla Tana (hodie Don), in Persia, in India, ed in Constantinopoli, in Vinegia 1543., in 8.,*

- Est etiam nomen proprium urbis *Dèvanagari* .
- Nagarivàsi, civis, urbis incola .
- Nayam, naya, vilitas pretii, item suavitas, affabilitas sensuum .
- Nayacàr, h. qui faciem pigmentis inficit ad malum finem .
- Nayana, oculus .
- Nayanabhàsza, oculorum annutus, nutu oculorum aliquid indicare, consentire, aut dissentire . Loquela oculorum .
- Nalmà, bonitas, gratia .
- Nalina, suavitas in loquendo .
- Nalina, nymphaea, flos aquaticus Indis sacer .
- Nalir, frigus febris tertianae .
- Namà, adoratio, veneratio .
- Namascàram, adoratio, item preces .
- Namana, adoratio, inclinatio .
- Nambi, quaedam classis Gentilium .
- Nambiar, h. ex tali classe .
- Nambùtiri, quaedam classis Brahmanica .
- Nancavarna, i. e. quatuor Tribus, aurifices, fabri ferri, & ligni, funditores ex aere, vel plastae .
- Nandana, filius .
- Nandanam, hortus dei *Indra*, voluptatis locus, item gaudium animi .

et iterum anno 1559. in fol. apud Namusium Vol. II. *Delle Navigazioni e Viaggj*, ubi Josaphat Barbaro narrat: *Dietro dell' isola di Capha d'intorno che è sul mar maggiore, si trova la Gotthia, e poi la Alania, la qual va per la isola verso Moncastro. Gotthi parlano in Todesco: e so questo, perchè avendo un fameglio Todesco con mi, parlavano insieme, ed intendevansi assai ragionevolmente, così come si intendereia un Furlano cor un Fiorentino. Da questa vicinia de' Gotthi con gli Alani, credo che sia derivato il nome de' Gotthialani. Alani erano prima in quel luogo: sopravvennero i Gotthi, e conquistarono di quei paesi, e fecero una mistura del nome suo con il nome degli Alani, &c.* Vide etiam reliqua, quae affert ibidem D. d'Ansse de Villoison, et confer annotationes nostras pag. 116—179. in hac Grammatica. His inspectis, jam facilis redditur ratio, cur indica vocabula in lingua *Gotthica*, et *Germanica* reperiantur; erant enim *Gotthi*, et veteres *Germani* mari *Caspio*, flumini *Oxo*, provinciae *Khorasan*, seu veteri *Ariae*, *Margianae*, et *Bactrianae* proximi; in quibus regionibus *samscrdamicus* sermo olim in usu fuit. Quod ex Eusebio, Strabone, Clemente Alex., et Cyrillo ostendimus pag. x. in *Dissertatione De Antiquitate et Affinitate linguae Zendicae, Samscrdamicae, et Germanicae*, Patavii typis Seminarii 1799. In *Khorasan* hodieum degunt permultae familiae Indicae, illaeque usque in *Astrachan*, et ad flumen *Volgam* divagantur, quam *Volgam Sùryamucchi Ganga* appellant, et ritu indico venerantur. Vide *Asiatick Researches*, Vol. IV., London 1798., pag. 397-398.

- Nanen, vel Nana** ; filius fabri lignarii deorum, qui est *Vishvacarma*, auctor veterum aedificiorum Indiae ex opinione Indicae gentis.
Nanni, gratitudo.
Napunsacam, utroque sexu carens, neutrum.
Naracam, infernus.
Narakam, gemitus, oratio; hinc fortassis zendicum *Nereng*, oratio, preces apud Parsos. Vide *Naranga*.
Naraya, homo, vir.
Naranga, gemitus, suspirium. Vide supra.
Naramalsyam, sirene, mulier-piscis.
Narapati, rex, princeps.
Narasinha, Vishnu deus, homo-leo.
Naravèszam, figura humana.
Naràcàram, idem.
Narà, cani, canities.
Naràvatàra, theophania, incarnatio humana.
Naràsha, qui humana carne vescitur.
Nari, shacal, lupus Indicus, animal. Vid. supra. Item tigris.
Nasti, privatio totius, nuditas, nihil.
Nastam, res nuda.
Nasyam, medicamentum seu pulvis, qui naso injicitur.
Natta, limax.
Navam; res nova, *navavastra*; nova vestis.
Navamì, nonus dies Lunae.
Nashupalam, destructio.
Nasztam, res destructa, deperdita.
Nàdaca, comoedia, saltatio.
Nàdacan, comoediasta.
Nàdyam, saltatio, comoedia.
Nàdhi, arteria, pulsatio arteriae.
Nàca, aer, item caelum.
Nàga, serpens, item elephas.
Nàgananti, medicina quaedam.
Nàgamandhala, mediterraneum.
Nàgaram, zinziber siccum.
Nàgari, civis urbanus.
Nàyaca, dominus, *nàyacà* domina.
Nàyan, dominus; unde *nàyer*, ex classe nobilium in Malabarìa. Milites patrii sunt *nàyeri*.
Nàla, flamma ignis.
Nàlikèram, palma indica, *Coco*.
Nàlica, hora. Sunt duae quintae horae nostrae, quae duas et dimidiam horam indicam efficit:
Nàli, mensura sextario respondens, quae 16. unicas oryzae appendit in statera.
Nàlicamani, horologium.
Nàmacarana, imposito nominis.
Nàmadhàyam, nomen.
Nàma, nomen; *tirunàma* nomen Dei.
Nàmastòtram, adoratio, laus

- nominis, dum idem nomen saepe repetitur.
Nàmotschàrana, pronunciatio nominis.
Nànca, solea piscis.
Nànnya, moneta, aes.
Nàrada, quidam solitarius seu Muni, insignis ardelio.
Nàra, filum corticeum, vel herbageum.
Nàraca, arbor mali limonii.
Nàrangà, malum limonium.
Nàrayam, graphyrum, stylus ferreus ad scribendum, item aculeus apis, item mensura quaedam oryzae, quatuor sextarios superans.
Nàrayana, *Vishnu* deus.
Nàri, mulier.
Nàsica, nasus.
Nàsticam, nàsti, non est, non habetur, carentia, privatio.
Nàstica, atheus.
Nàsticatà, atheismus.
Nàvincàra, asperitas linguae.
Nàvyam, res pertinens ad navem.
Nàvica, nauta.
Nàsha, destructio.
Neytschyam, vilitas.
Nèdyam, promissio, oblatio Deo facta, aut facienda.
Nèdiyiripa, rex *Samuri* in Malabaride, nunc fugitivus et extorris.
Nèma, vel *niyama*, consuetudo, regula.
Nèlmani, granum oryzae.
Nèni, gratiarum actio, gratitudo.
Nèntravála, ficus indica, quae igne assata editur.
Nèr, nèra, veritas, rectitudo, justitia.
Nèram, tempus, hora.
Nèranca, pugna de facie in faciem, duellum.
Nèrbòdha, criterion aequum; iudicium perfectum, aequa rei perceptio.
Nèrbudhi, sanus, rectus intellectus.
Nètra, oculi.
Nètravàdam, oculorum dolor, livor.
Nètràmbru, lachrymae.
Nètràpavèshana, fuga oculorum retrorsus in senibus vel infirmis. Fossulae oculares.
Nibendhana, liber ligatus; item ligatio, ligamen, vinculum.
Nibham, res similis.
Nibhàlana, visio, aspectus.
Nitschanta, quies.
Nidànam, res prima, primigenia.
Nidèsha, mandatum, decretum.
Nidra, somnus.
Nidhana, destructio, mors.
Nidhànam, positio, collocatio, rei definitio.
Nicarshana, locus recreationis.
Nicàma, sufficientia, privatio cupiditatis.
Nicatanam, domus.

- Nicrti**, dolus .
Nicszta, h. malus .
Nicumbha, filius gigantis *Ravana* .
Nicuti, solutio, definitio negotii .
Nicchanta, Dictionarium .
Nicadam, locutio .
Nigraham, occisio .
Niyata, semper .
Niyama, poenitentia ; institutum, regula vitae ; item ordo, decretum, regula .
Niyòga, praeceptum, mandatum .
Niyòdja, nuncius, legatus .
Nilaya, domus .
Nilà, solum, terra .
Nilavarà, hypogaeum .
Nilà, fundus, item subsistentia, item ordo vitae, ordo perficiendi negotia, item basis .
Nimittam, causa, augurium .
Nimiszam, facilitas, item res sine dolo .
Ninàda, vox .
Nindà, contemptus, irrisio .
Nindita, homo contemptus .
Nipuna, h. habilis, potens .
Nir, praepositio subinde negat, alias affirmat, et rem certiorum reddit . v. g.
Nirarthacam, res nihil significans .
Nirantara, sine interruptione, sine deficientia .
Nirà, paries ex tabulis, tabulatum, item series .
Niràcàrana, contemptus .
Nirurti, deus custos regionis inter meridiem et occasum Solis .
Nirupadrava, defectus, privatio adversitatis .
Nirupacàra, deficientia lucri, vel commodi .
Nirupanà, consideratio, imaginatio, cogitatio .
Nirbendham, sine ratione .
Nirbhàgyam, infortunium, infelicitas .
Nirbhàra, res levis, quae non aggravat .
Nirbhayam, crudelitas, intrepiditas .
Nirbhiszta, legatus .
Nirdhana, h. pauper .
Nirgunam, res inutilis ; privatio, defectus bonitatis .
Nirguna, h. inutilis, h. nauci .
Nirgamana, nirgama, exitus, discessus, egressus .
Nirggandham, res inodora, odore carens .
Niryàna, gressus, exitus, mors, item gloria caelestis .
Nirdjera, unus ex superis, nempe ille qui non senescit .
Nirlinga, eunuchus .
Nirladjà, foem. impudens .
Nirladja, h. impudens .
Nirmalam, res pura .
Nirmala, h. purus, justus .
Nirmmaryàdam, res irrationalis, iniqua, insolita .
Nirmaryàdi, h. iniquus, qui con-

- tra rationem operatur .
 Nirmàya, defectus doli, sinceritas .
 Nirmànàm, res indecora, inhonesta .
 Nirmàni, h. indecorus, impudens .
 Nirmitam, res perfecta, creata .
 Nirmùlam, defectus radicis ; item irrationabilitas .
 Nirnaya, certitudo .
 Nirvatschana, defectus loquelae, vel vocis .
 Nirvadam, contemptus ; item defectus loquelae .
 Nirvada, h. mutus .
 Nirvaha, remedium, adminiculum ad vitam ducendam . *Nirvaha*hìnàm, defectus omnis remedii .
 Nirvèda, h. sine fide, sine lege .
 Nirvèdam, tristitia .
 Nirvicàram, immutabilitas .
 Nrpa, dominus, rex .
 Nrta, saltatio, *il ballo* .
 Nrshamsa, occisor .
 Nisva, h. egentissimus, h. pauper .
 Niruta, pausa ; punctum ; desistentia .
 Nisvana, sonus .
 Nitàntam, multum .
 Nityam, semper ; item res aeterna .
 Nityavarti, quotidianus collega ; is qui semper cuipiam adest ; socius perpetuus .
- Nirvatana, egressio, exitus ; item effectus, consecutio rei efficiendae .
 Nivasana, domus, habitatio ; item vestis, amiculum .
 Nivaha, multitudo .
 Nivàrana, resistentia, item abactio .
 Nivàsa, habitatio, locus quo quis degit .
 Nivèdyam, res annuncianda, significanda, indicanda .
 Nivrti, egressio, item operatio .
 Nishamana, visio, item auditio .
 Nishà, nox .
 Nishàcara, Luna .
 Nishàtschara, larva nocturna errans .
 Nishàtha, media nox .
 Nitscheya, certitudo .
 Nitschalam, res immobilis ; item immutabilis .
 Nirtscharyam, res odiosa, abominabilis .
 Nirtscharya, h. malus .
 Nishrènni, scalae, gradus .
 Nishreyasa, gloria, beatitudo .
 Nishvàsa, interclusio spiritus ; suffocatio, respiratio difficilis ; item *cardialgia* .
 Nishèszam, totum quantum .
 Niszadana, quies, somnus .
 Niszanna, dormiens, quiescens .
 Niszèda, impedimentum, item abjectio .
 Niszidham, abjectum, derelictum, impeditum, detentum .

Nisztà, accuratio, cura, exactitudo.
Niszturam, crudelitas.
Nisztura, h. crudelis.
Niszcarana, destructio.
Niszcarszana, rapina, furtum.
Niszcamam, res desiderio ad-versa.
Niszcala, h. purus, mundus.
Niszcalaca, h. a peccatis liber.
Niscrti, opus adversum, con-trarietas, actio contraria.
Niszcrbà, immisericordia, in-clementia.
Niszcraya, redemptio.
Niszcrama, egressio, item ha-bilitas, bona facultas intel-ligendi.
Niszpiztam, res pista, contrita, contusa.
Niszpalam, res inutilis, sine fructu.
Nìcia seu **nìtscha**, h. vilis.
Nìtam, extensio manùs, vel pedis.
Nila, res, color caeruleus.
Nilacandha, deus *Shiva*, ita di-ctus ab oculis fuscis, et cae-ruleis.
Nilambara, deus *Belabadra*, Rà-mae frater.
Nilam, longitudo.
Nìr, aqua, humor, succus, li-quor.
Nìrdòszam, catarrhus.
Nìrcomben, colicus dolor, ge-lidum reddens totum corpus, in India frequens.

Nìrcacà, corvus marinus, mer-gus.
Nìrcòli, serpens aquaticus vene-ni expers.
Nìrmàusza, h. marinus.
Nìrra, formicà aspera.
Nyàya, ratio, justitia, aequitas.
Nòda, nòdana, afflictio, occisio.
Nucam, idem quod yuga, jugum.
Nurà, spuma.
Nutta, foramen.
Nunam, certe.
Nutanam, res nova.

Gna, ḡ. Italicum.

Gnanda, cancer *vulgò*.
Gnaramba, vena, nervus.
Gnànu, resticula, chorda, fr-lum, nervus arcùs qui ten-ditur.
Gnàrà, ciconia, avis serpenti-bus infensa.

O. ḡ.

Odana, oryza cocta.
Oda, *vulgò* metallum, aes, te-gula coctilis, cranium, cor-tex ovi.
Odam, cymba, òdi idem.
Ota, viscus, gluten *vulgò*.
Òcari, portio, pars.
Òdjàssa, splendor, vis.
Oli, *shacal* senex. Ori idem.

Olam , unda maris , item latratu
tus canis .

Oliva , *vulgò* fons .

Onta , *chamaelion* , lacertae ge-
nus , non autem parvus leo .

Otràna , discordia , discrepantia .

Oszadìshan , lunus , seu luna .

P. ۲.

Patschana , coctio in igne , vel
stomacho , digestio .

Patschà , gluten , viscum .

Patschimà , succus , item sub-
stantia .

Patschanàbhi , radix quaedam
venenosa .

Pada , pes , item basis , item pars .

Padaca , homo , vel miles pede-
stris .

Padavi , via .

Padàrtha , praeparatio , appara-
tus ; sambhàra , sanàha , idem .

Padàti , exercitus pedestris .

Padyam , versus , distichon .

Padyà , via , padhati idem .

Padaha , tympanum militare .

Padala , multitudo .

Pada , cucullus serpentis cucul-
lati .

Padi , porta , janua exterior , item
scamna remigum , item mal-
leus pulsator portae appensus ,
item granum , item modus ,
item pondus staterae .

Padu , h. sapiens , integer , di-
ligens .

Pattada , rogus .

Patta , sericum .

Pattana , civitas .

Pattam , dignitas , corona Sa-
cerdotalis .

Pattatiri , corruptè *Pattèri* , do-
ctor juris , Brahman .

Patter , Brahman mercator .

Pattòla , folia palmae exarata ;
redditus et sumptus conti-
nentia .

Padti , h. doctus , item qui legi
studet .

Pacaram , compensatio , recipro-
catio .

Paquam , res matura , cocta , cor-
ruptioni proxima , item ory-
za humida et impura .

Paquatà , maturitas .

Paksha , pars , amor , intentum ,
item 15. dies lunae , unde
pūrvapaksha luna crescens ,
abarapaksha , luna deficiens ;
item penna , item latus ele-
phantis .

Pakshati , secundus dies lunae .

Payòdhi , mare lacteum .

Payòdhara , papilla mammae ,
item nubes .

Payovicaram , res lactea , ex la-
cte confecta .

Palalam , caro .

Palam , pondus 5. $\frac{1}{2}$ libram ap-
pendens ; alicubi 5. , alibi 3. $\frac{1}{2}$
appendit libram . Centum *pa-*
lam faciunt unum *Tulam* .

Palitam , cani .

Pallacam, lectica indica, vehiculi genus.
Pallava, gemma tenera arboris florescentis; item transitus seu mutatio toni in cantico.
Palli, lacerta.
Patma, nymphaea, item sensus.
Patmanàbhi, deus *Vishnu*.
Patmaràga, rubinus gemma.
Patmà, uxor dei Vishnu, item sors.
Patmàksha, oculis formosus.
Patmàsana, deus *Brahma*.
Patmini, lacus, in quo nascuntur nymphaeae.
Patmì, elephas.
Palunca, crystallum.
Palli, templum christianorum, item schola, item dormitorium regis.
Pallimèttà, lectus regis.
Pancam, lutum.
Pancadjam, nymphaea.
Pancadjalòtschana, h. formosis oculis.
Pancadjàksha, qui nymphaeae flori similes habet oculos.
Panta, pila ad ludendum.
Pantam, lucerna, fax.
Panti, repartitio votorum, pars, portio.
Panayòla, folium palmae silvestris.
Panamba, storea ex *bambu* arbore.
Panà, palma silvestris.
Pani, *vulgò* febris; *tridòszapa-*

ni, febris maligna.
Paninir, aqua rosacea.
Panaga, serpens; *panagàshana*, serpentivorus.
Pannayam, *vulgò* pignus.
Panam, *vulgò* moneta, pecunia. Item genus parvae monetae argenteae, cujus particulae triginta *Julios* romanos quinque constituunt, i. e. unam *rupiam*. Alibi vero decem; et iterum alibi octo *panam* efficiunt *rupiam* unam.
Panni, opus artificis; item labor; difficultas.
Panniken, *Pannikar*, gladiatoriae artis magister.
Pandhà, intellectus, acumen mentis, perspicacia.
Pandhita, h. perspicax, doctus.
Pantschabhuta, quinque elementa, in quibus numerant ventum, seu *aetherem*, omnia permeantem.
Pantschadhàra, sacharum.
Pantschami, quintus dies Lunae; item quintus casus in nominibus.
Pantschamàpàtaca, quinque magna peccata: occidere Brahmanem; occidere vaccam; bibere vinum; surripere pecuniam; moechari cum uxore aliena.
Pantschavati, arbor quaedam sub qua habitavit *Ràma* in silvis.

- Pantschashara , deus *Cupido* ,
quinque sagittis instructus .
- Pantschavarna , 5. colores .
- Pantschashunyiam , 5. peccata ,
quæ committuntur:resecando,
molendo,pistillo conterendo ,
calcando,et mandendo herbas.
- Pantschàla , pater uxoris filiorum
Pandu .
- Pantschàngam, res composita ex
5. membris vel partibus . Ca-
lendarium .
- Pantschàkshara , 5. literae seu
syllabae, scilicet *namashivà-
ya*, adoratio (deo) *Shivae* ;
quas vario modo mutant, et
explicant poenitentes *yòghì*,
huic deo praecipuè addicti .
- Pangni, gossypium *vulgò* .
- Parabhrama, Deus .
- Paradàra , uxor aliena .
- Paradèsha , terra aliena, regio
peregrina .
- Paradèshi, h. extraneus , pere-
grinus .
- Paradrevyiam , aes alienum .
- Paradhina , h. sui impotens, in-
firmus .
- Para , param , res excellens ; res
ad occasum Solis existens ; su-
perior ; posterior .
- Param , *adv.* supra , plus , magis .
- Paralòga, alter mundus , caelum .
- Paramandhalam , caelum mate-
riale .
- Paramam , res insignis , excel-
lens , suprema .
- Paramarasa , lac acidulum .
- Paramàtmà , deus *Shiva* , quia
est *anima suprema* omnium
viventium .
- Paramàna , caelum .
- Paramàrtha , veritas , sinceritas .
- Paramàrthi , h. verax , sincerus .
- Paramèshvara , supremus Domi-
nus ; dicitur de deo *Shiva* ;
item deus .
- Parampara , generatio .
- Paramparòpadèsha , secretum ,
quod iis tantum commune
est , qui ejusdem sunt fami-
liae .
- Parasparam , *adv.* reciprocè , in-
vicem .
- Paravasha , h. sui impos , alienae
potestati subjectus .
- Parastrì , meretrix .
- Parashubha , felicitas extranea,
bonum alienum .
- Parashubhadvèshi , h. invidus .
- Parashacti , dea *Natura* , suprema
vis , quam colunt Indi,
Tibetani , Sinenses .
- Parahesyam , res publica , ma-
nifesta .
- Paràdjeya , ruptura phalangis in
bello .
- Paradjita , victus , debellatus .
- Paràyana , extensio ; comprehen-
sio .
- Paràparam , res sublimis , excel-
lentissima .
- Paràsu , mortuus , defunctus .
- Paràsana , occisio .

- Parèdhica**, servus, famulus.
Parèta, defunctus.
Pari, *praepositio* significat *propè*; *circum*; *omnimode*.
Paribarha, satellitium.
Paribhavam, contumelia, item sensus acceptae offensae, vel injuriae.
Paribhàszanam, verba contumeliae in aliquem jacta.
Paribhutam, res victa, item contempta.
Paribhramam, perturbatio.
Paritscheya, experientia, praxis, consuetudo, exercitium.
Paritscha, signum manus in apocha scripta, veritatis ergo adjectum, atque a subscriptione proprii nominis diversum.
Paritschara, circulator, explorator, ardelio.
Paritschà, scutum.
Paritscharam, obsequium; circulatio; blanditiae; assentatio.
Paritschàraca, nuncius; servus; item assentator, circulator.
Paritschitam, res aequa, competens, et quae characteri, officioque uniuscujusque convenit.
Paritschèdam, judicium, determinatio, definitio.
Paritschèdyam, res definibilis, explicabilis.
Paridànam, permutatio;
Paricarmà, ornatio.
- Paricrama**, circuitus.
Pariccha, fossa.
Parigatam, res nota; item obtenta.
Parigreham, mulier nupta; item receptio; item patria.
Parihàram, cura morbi; item rapina, seu dirreptio; item efficientia.
Parihàsa, risus, jocus.
Parihàsanìyam, res ridicula.
Paridjenam, satellitium, comitiva.
Parimala, odor suavis.
Parimàna, mensura in genere; item mutatio.
Parimitam, res abbreviata, in compendium redacta.
Parimeyam, res in compendium reducibilis.
Parinatam, res vetus, antiqua.
Parinàha, amplitudo, latitudo; item ligatio.
Parinèta, sponsus.
Paripanam, capitale aes, summa, sors, quae contractui exponitur.
Paripanthi, inimicus.
Paripàcam, maturitas, concoctio, digestio.
Paripàlam, gubernium.
Paripàla, gubernator, praefectus.
Paripàlanam, protectio, gubernatio, conservatio.
Paripùrnam, paripùrnatà, paripùrti, satiety, plena refectio, satisfactio, plenitudo.

- Parirambha**, amplexus, ample-
xatio.
Paritàbam, maximus dolor, gran-
dis afflictio.
Paritjagam, dispersio, ejectio,
dimissio, repudium.
Parivàda, verba contumeliae.
Parivàdi, h. inficetus, qui talia
verba profert; zoilus, rabula.
Parishrama, labor, conatus.
Pariszcàram, ornatus.
Pariszvanga, amplexus.
Paritam, res cincta, circumdata.
Parìkshica, h. sapiens, experien-
tia doctus, et probatus.
Parìkshà, experimentum.
Parìkshitam, res experimento
probata.
Paruca, satisfactio damni illati.
Parulà, dea *Pàrvati*.
Parutti, planta, quae fert gos-
sypium.
Parjadana, gressus, ambulatio.
Parjantam, terminus, finis; item
adv. usque. (*)
Parjanca, lectus, sponda.
Parjayam, res confusa, et sine or-
dine; item confusio, *disordine*.
Parjam, ordo; mora; otium.
Parjàpti, satietas, abundantia.
Pardjenja, nubes pluens.
Parnam, folium.
Parnashàlà, tuguriolum, domus
poenitentium, *Muni* nuncu-
patorum; cella coenobitica.
Parva, certa poesis; versus 14.
syllabas habentes, quibus ge-
sta filiorum *Pandu* canuntur;
item genu.
Parvata, mons; unde *Pàrvati*,
domina montium, *Shivae* dei
uxor, graeca *Diana*.
Pareya, vilissima hominum classis.
Pataga, avis. (**)
Patam, mollities, teneritudo;
item temperatura ferri.
Pataca, pars pinguior femoris,
femen.
Patavi, folliculi oryzae; frumen-
tum; item locus quietis, vel
poenae.
Patàcà, vexillum.
Patàkini, exercitus.
Patàkì, vexillifer.
Pati, cum *z.* litera leni, maritus,
dominus; item insidiae, fovea.

(*) Diligenter notandum est, literam *y* in his, aliisque omnibus nominibus semper consonantem esse, ac ut Graecorum *ἵψα Jota* ubique, et cum omnibus vocalibus sicut *jota* pronunciari debere, ut v.g. *Jacchus*, *jaculator*, *jocus*, *Julius*, *jubar*, *jecur*, *jejunium*. Tollere oportuit ambiguum hujus literae *j.* sonum per literam *y.*; quia *j.* apud Lusitanos, Anglos, et Gallos liquescit, ac proinde vocalibus affixa, latinae consonantis *j.* sonum et potestatem amittit.

(**) Quotiescumque litera *z.* inter duas vocales collocata reperitur, eadem semper leniter, et quasi ut latinum *d.* pronuncianda est. Idem de litera *k* dicendum est.

K k

Patita, h. lapsus in terram.
Pativrtà, mulier honesta, viri amans.
Patir, acera oryzae, cortex sine substantia.
Pattatiri, classis una *Brahmanum*; sunt autem 5. eorum classes: *Nambutiri*, *akitiri*, *pattatiri*, *mèmatiri*, *tirum-umba*.
Patni, uxor, mulier nupta.
Patana, urbs.
Patti, exercitus peditum; item progressio, profectio.
Patram, folium; *ola* palmea ad scribendum; ala avis.
Patraca, signa gentilium ex pulvere *santali* in fronte depicta.
Patrì, avis; item sagitta.
Pathica, h. ambulans, viator.
Pavam, puritas, mundities, nitor.
Pavamàna, ventus.
Pavanam, purificatio, purgatio; item culina.
Pavitraca, rete.
Pavitram, res munda.
Pashu, vacca, propriè *animal*.
Pashupàlyam, officium pastoris animalium.
Pashvatàbam, dolor de praeteritis.
Pashvimà, occidens (sol).
Pà, *vulgò* storea, item velum navis.
Pàtschicà, aleae ad ludendum.
Pàtschaca, coquus.
Pàda, pes hominis, columnae &c.

Pàdagrehanam, prostratio ad pedes; propriè actio tangendi pedes idoli, magistri, Brahmanis; adoratio.
Pàdanipìdhana, actio se se prostrandì ad pedes alicujus more supplicantis et dolentis.
Pàdakshàlana, lotio pedum; humanitatis, urbanitatis, et charitatis officium inter Orientales Indos, quod praecipuè peregrinis praestant.
Pàdareksha, calcei, crepidae, et similia.
Pàducà, idem.
Pàdya, aqua ad se lavandum.
Pàdam, *vulgò* campus, ager.
Pàttam, *vulgò* redditus, census, qui persolvi debent.
Pàdta, lectio quae alicuj datur.
Pàdtaca, lector, praeceptor, item discipulus, auditor.
Pàcam, coctio; temperatura; maturitas.
Pàcasthàn, culina, focus.
Pàlaca, gubernator, *pàla* idem; item pastor, unde *Pantschappàla*, pastor, gubernator segetis universae; veterum regum pastorum titulus.
Pàlana, gubernatio.
Pàlam, *vulgò* pons.
Pàlà, sunt 4. arbores medicinales, nempe *arayal*, *pèràl*, *tavitàl*, *atti* seu *itti*.
Pàli, rex, praefectus.
Pàlica, gubernator, princeps

- urbis; h. obsequio et publico honore dignus.
- Pályam, res gubernanda, curanda, servanda.
- Pàlu, *adj.* res silvestris; unde *vulgò pàlushàcchi* arbor silvestris.
- Panca, modus; remedium; donum; ordo; pars.
- Pàmsu, pulvis.
- Pànam, potus.
- Pànà, canticum in deos; item olla magna fictilis.
- Pànamatta, h. ebrius.
- Pànìyan, res bibenda; aqua.
- Pàni, vola manùs.
- Pànìpìdhana, matrimonium.
- Pànan, sartor, *pàtti*, sartrix.
- Pànìgreha, sponsus, quia sponsae manui suae manùs volam imposuit.
- Pàndi, regnum *Madure* in australi Indiae regione.
- Pàndipèrumal, vetus rex australis Indiae.
- Pàndhava, filius regis *Pàndhu*, celebris in historia Indica; item albedo; item morbus jecoris.
- Pàndhuram, res alba.
- Pàpa, cum penultima *leni*, peccatum.
- Pàpacrta, peccator; item diabolus.
- Pàpasankirtana, confessio peccatorum.
- Pàpi, peccator; item h. infelix;
- infelicitatem enim soli peccato adscribunt.
- Pàpàn, cornix, avis garrula; item *vulgò* Brahman.
- Pàrada, argentum vivum.
- Pàram, littus, *apàram* littus oppositum.
- Pàraca, h. doctus, doctor.
- Pàrambarya, successio familiae.
- Pàrasparya, opposito, contrarietas.
- Pàràjana, studium scientiae legis *Vèda* dictae; item contemplatio, inclinatio.
- Pàrapàshvica, satelles, comes, socius a latere.
- Pàrihàrya, armilla manùs.
- Pàruszya, verbum asperum, vituperium.
- Pàrtha, filius regis *Pàndhu*, natus ex uxore *Prthu* seu *Brthu*.
- Pàrthiva, rex terrae.
- Pàrthivam, res terrestres.
- Pàrvata, mons.
- Pàrvati, dea uxor *Shivae*; Diana.
- Pàrshva, latus; unde *Pàrshvavàrtti*, socius a latere, comes, satelles.
- Pàtaca, peccatum.
- Pàtakaharam, res quae tollit peccatum; unde *Pàtakahàri*, deus *Shiva* tollens peccata.
- Pàta, conservator, servator.
- Pàtam, casus, destructio.
- Pàtalam, limbus, mundus subterraneus.
- Pàtita, h. qui cecidit.

- Pàtra**, subjectum ; vas , receptaculum ; unde *pànapàtra* cyathus , calix ad bibendum ; *garbhapàtra* matrix in muliere .
- Pāvaca** , ignis ; item quod ventum purificat .
- Pāvalilā** , ludus puporum ligneorum scenalium . *Giucò di burattini* .
- Pāvanam** , puritas ; *pāvana* h. purus ; *pāvani* mul. pura , munda .
- Pāvā** , pupus ligneus scenalis .
- Pāsha** , funis .
- Pāshvimā** , finis .
- Pāsàna** , lapis ; *vulgò* arsenicum .
- Pāsàndha** , atheus .
- Paulastya** , gigas *Ravana* , hostis *Rāmae* .
- Paura** , civis .
- Pauruszam** , res virilis ; opus humanum ; valor , robur masculinum ; fastus ; splendor .
- Pautra** , nepos .
- Peitram** , res patria , res patris . Hinc *peitra greham* patria domus , *peitra dēsham* , patrium solum .
- Pè** , *vulgò* diabolus ; item verba stulta .
- Pèna** , dii *Penates* . Vocabulum latino simillimum .
- Pènam** , custodia , ex quo *pèna* , dii *penates* , quasi custodes domus .
- Pèni** , unguis bovis , equi , &c.
- Pèndhàti** , mulier quæ servit in palatio .
- Pèr** , *vulgò* nomen ; persona ; unda gravis .
- Pèrimà** , magnitudo .
- Pèrumāl** , nomen veterum Imperatorum Indiae , qui fuere *Tsahèramperumāl* regni Malabar ; *Tschòramperumāl* regni Coromandel ; *Pàndiperumāl* rex regni Pàndi ; *Ilamperumal* rex insulae *Lanca* seu *Ceylan* . *Pèrumal* sonat grandis persona , grandis dominus .
- Pètana** , stipendium diei .
- Pèszana** , reductio in pulverem , contritio alicujus rei .
- Pitschandha** , venter .
- Pitaca** , furunculus , apostema .
- Pica** , merula avis .
- Pinam** , cadaver , corpus emortuum .
- Pina** , res corporis defuncti .
- Pindham** , bolus ; caput elephantis ; ferrum ; corpus .
- Pindhī** , bolus oryzae coctae manu adstrictus , et ori injiciendus .
- Pindhicà** , semen .
- Pignānam** , *vulgò* orbiculus siensis , *porcelana* .
- Pipàsà** , sitis .
- Pipilicà** , formica .
- Pipali** , piper bengalinum .
- Pitr** , pità , pater .
- Pitrka** , *vulgò* majores , antecessores .

- Pitrtva , paternitas .
 Pishitam , caro .
 Pishuna , h. invidus .
 Pizstam , res pista .
 Pizstaca , lignum .
 Pidtam , scamnum , sedes .
 Pidhana , afflictio , dolor .
 Pidhà , dolor , tristitia , afflictio
 animi .
 Pidhàcara , res dolorem , tri-
 stitiam afferens .
 Pidhita , h. tristis , afflicto .
 Pili , pavo mas ; item penna pa-
 vonis .
 Pitam , res potu hausta ; item
 color flavus .
 Pitàmbaram , vestis indica fla-
 va , gilva , coloris aurei .
 Pitàmbara , h. qui talem gerit
 vestem .
 Piti , potus , potatio .
 Pinam , res crassa , ampla .
 Pinàmsa , humerus amplus , cras-
 sus .
 Plavanam , saltus ; unde *plavan-*
ga , simia saltans ; item *pla-*
va , rana , quia saltitat .
 Plihà , hydrops .
 Pnàtti , mulier socia uxoris ali-
 cujus Brahmanis .
 Prschà , interrogatio , quae-
 stio .
 Prthivì , Mundus .
 Prthuròmàshi , ichtyophagus .
 Prthvì , terra , Mundus .
 Prthìsha , dominus terrae , rex .
 Prsztam , dorsum .
 Podtà , *vulgò* hermaphrodita .
 Pòcana , columba silvestris .
 Ponànì , oppidum regis *Samuri* ,
 olim in Malabaria celebre .
 Pòta , animal parvum .
 Pra , *praepositio* subinde ampli-
 ficat significatum ; alias infert
 significationem contrariam .
 Prabela , h. illustris , generosus ,
 strenuus .
 Prabendham , historia .
 Prabarha , excellentia .
 Prabòdha , expergiscentia a som-
 no , evigilatio .
 Prabòdhanam , unctio .
 Prabudha , h. acer , vigil , atten-
 tus , expergefactus .
 Prabudhi , vigilantia , attentio .
 Prabhava , majestas ; nativitas ;
 origo , fons .
 Prabhà , splendor .
 Prabhàcara , Sol .
 Prabhàta , aurora , lux prima .
 Prabhàva , majestas , fastus , do-
 minium .
 Prabhèda , constrictio , adstri-
 ctio ; item separatio .
 Prabhrti , principium .
 Prabhu , princeps , dominus .
 Prabhutà , dominium .
 Prabhutam , *adv.* multum .
 Pratschandha , h. fastui et pom-
 pae deditus .
 Pratschàram , occupatio , opus .
 Pratschetassa , ignis ; item deus
Varuna .
 Prada , praedam , dans .

- Pradekshanam, circuitus, processio.
 Pradàjì, fem. dans. pradàjini, idem.
 Pradanam, datio, donatio.
 Pradèsha, situs loci; locus contiguus.
 Pradèshanam, donum, item donatio.
 Pradisztam, res concinna, ordinata.
 Pradìpa, candela, lucerna pensilis.
 Pradìptam, res splendida, illuminata.
 Pradòsza, vesper; item peccatum.
 Pradjumna, *Cupido* deus.
 Pradhana, lucta; pugna; rixa.
 Pradhànam, excellentia.
 Pradhàni, h. excellens, h. ex primariis.
 Pracadana, declaratio; claritas.
 Pracara, multitudo, turma.
 Pracarana, continuatio praxis, studii, &c.
 Pracàsham, splendor.
 Prakìrtana, laus, celebratio nominis, &c.
 Pracòba, praedominatio.
 Pracrama, principium, initium.
 Praksheya, domus.
 Prakshàlanam, lavatorium, lotio.
 Pragàdham, res difficilis; item copiosa.
 Pragreha, ligatio, devinctio.
 Praharana, ejaculatio, explosio.
 Prahasana, risus.
 Prahrszta, h. stupefactus, commotus.
 Prahvàna, veneratio.
 Prayata, h. mundus.
 Prayetna, diligentia.
 Prayàsa, difficultas; labor.
 Prajògam, usus, praxis.
 Prajòdjana, utilitas.
 Prajuctam, res juncta; item in usum deducta, usurpata.
 Pradjenam, partus.
 Pradjà, filius; item populus.
 Pradjàgara, attentio, vigilantia, cura.
 Pradjàti, partus.
 Pradjna, h. sapiens, acer.
 Pradjnà, intelligentia, intellectus.
 Pralaya, destructio, diluvium.
 Pramada, gustus; exultatio animi.
 Pramà, sapientia.
 Pramàna, regula; determinatio quantitatis; praeceptum.
 Pramàda, periculum.
 Pramàtha, occisio.
 Pramìlana, mors. *Pramilà*, pigritia.
 Pramòda, laetitia, gaudium.
 Pramuccha, excellentia; initium.
 Pramudita, h. hilaris.
 Pramòszanam, emissio v.g. splendoris, lucis, gratiae, pulchritudinis ex seipso.
 Pranaya, amor.
 Pranava, laus.

Praneya, h. dexter, capax, aptus.
Pranàma, adoratio:
Pranidhàna, positio, collocatio.
Pranipàta, adoratio:
Prapadàni, tapes, stragula.
Prapantscha, mutatio, permutatio; pugna; copia; opulentia.
Prapàtam, praecipitium.
Prapitàmaha, abavus.
Prasahana, jactura, damnum.
Prasanga, connexio, et
Prasacti, idem.
Prasanam, res clara; item gaudium.
Prasava, partus, fructus.
Pràsa, prasàdana, voluptas, gaudium.
Prasàdhana, ornatus.
Prasidham, res notoria, celebris, manifesta.
Prasidhi, fama, celebritas.
Prasthàna, progressio, profectio.
Prastutam, res explicata, celebrata, laudata.
Prastha, mensura 4. sextarios oryzae continens, vulgò *dangaya*.
Prasravana, decursus, fluxus aquae &c.
Prasràpa, urina, fluxus urinae.
Prasù, mater.
Prasùti, partus.
Prasùna, flos.
Pratala, extensio unius manùs.
Pratarana, dolus, fraus.
Pratàna, extensio.
Pratàba, nitor, majestas, lux.

Pratàraca, deceptor.
Pratàrita, h. deceptus, fraude captus.
Prati, *praepositio* subinde significat similitudinem, v. g. *pratisharàram* imago, figura; alias amorem explicat, v. g. *màmprati* mei amore; subinde contrarietatem indicat, ut *pratiyògui*, h. adversator, adversarius, hostis; iterum alias continuationem operis, vel temporis notat, v. g. *dinamprati*, de die in diem.
Pratibandha, detentio, repetitio, retractio.
Pratibela, vis aequalis.
Pratibhayam, res terribilis; terroculum.
Pratibha, lux, splendor.
Pratibhàna, apparentia.
Pratitschàya, quod refrigerat; item similitudo.
Pratidhvani, echo, vox repercussa.
Praticarma, ornatus.
Praticulam, res contraria.
Pratikshèdha, contemptus, aspernatio.
Praticchyàti, fama.
Pratihàra, porta.
Pratiyànam, succursus, juvenem.
Pratimata, opinio contraria.
Pratimà, similitudo, simulacrum.
Pratipatti, fiducia.
Pratipada, primus dies Lunae.

- Pratipàdana, datio, donatio.
 Pratiròdha, furtum; aspernatio.
 Pratiròdhi, fur.
 Pratisara, tributum, vectigal quod regi persolvitur; item frons exercitus, prima acies.
 Prativerszam, de anno in annum.
 Prativàda, responsio, responsum.
 Prativàdi, adversator, qui contradicit.
 Prativàkya, responsum.
 Pratisreja, asylius; locus consilii; aedes senatoriae.
 Pratishrava, consensus, assensus.
 Pratishruta, echo.
 Pratiszàdha, resistentia; detentio alicujus citra voluntatem, coactio, impedimentum. *Arresto*.
 Pratiszidha, h. detentus, impeditus.
 Pratiszta, collocatio, positio; firmitas.
 Praticì, occidens.
 Pratindriyam, res sensus superans, seu illa quam sensibus assequi non possumus. Res invisibilis.
 Pratikshana, spes.
 Pratjagram, res nova.
 Pratyeksham, miraculum; res sensus et mentis aciem fugiens.
 Pratjaja, certitudo; fiducia; mutatio.
 Pratjaham, *adv.* continuò.
 Pratjarpitam, res restituta.
 Pratjagamana, regressus, reditus, *ritorno*.
 Pratjadèsha; resistentia, obstaculum.
 Pratjahàram, acceptio, arreptio.
 Pratyècam, *adv.* praecipuè, imprimis.
 Pratjucti, responsum; contradictio.
 Prathama, primus; item primus casus; primus dies Lunae.
 Prathimà, crassities.
 Prathita, h. famosus.
 Pravatschana, explicatio.
 Pravatschaniyam, res quae explicari debet.
 Pravactaviyam, res illustranda, explicanda.
 Pravana, h. devotus.
 Pravara, h. excellens, insignis.
 Pravartana, occupatio; servitus.
 Pravakr, h. insignis; facundus; magister.
 Pravàham, velocitas torrentis, aquae decurrentis.
 Pravàlam, corallium.
 Pravàsa, egressus, exitus.
 Pravàsana, occisio.
 Pravèdana, consideratio.
 Pravèga, h. insignis.
 Pravèsha, introitus.
 Praviszta, qui ingressus est, qui intravit.
 Pravina, h. habilis, dexter.
 Pravrta, qui se occupavit, laboravit.

- Pravrtam**, res facta, perfecta.
Pravrti, occupatio, opus, labor.
Prashamanam, res tranquilla, domita, mansueta.
Prashastam, res insignis, praeclara, laude digna.
Prashamsà, laus, exaggeratio.
Prashasya, h. laude dignus.
Prashirnam, res sicca.
Prashna, quaestio, interrogatio.
Prashreya, continentia, moderatio.
Prashrita, h. continens, moderatus.
Pràbalya, majestas, splendidus nitor.
Pràtschì, oriens.
Pràtschyam, res orientalis.
Pradèshana, datio, donatio.
Pradurbhàva, manifestatio, apparitio.
Pràcàra, murus.
Pràcàshyam, res declaranda, manifestanda in publico.
Pràcrta, h. malus.
Pràyam, *vulgò* aetas.
Pràdjna, h. sapiens, doctus, acer.
Pràdjnà, mulier sapiens.
Pràmànyam, res sancienda, decernenda, praecipienda.
Prànaca, vivus.
Pràna, anima, spiritus vitalis.
Prànanam, vita.
Prànì, vivens; item verbum contemptus, et aspernationis, *bestia, animal, insectum*, homo stolidus.
- Pràpana**, postulata assequi facere, consecutio, impetratio.
Pràpyam, res impetrabilis, assequibilis.
Pràpti, assecutio, obtentio.
Pràrdditam, res petita, postulata.
Pràrthanà, petitio, oratio, preces.
Pràtal, *vulgò* jentaculum.
Praudha, h. praeclarus, illustris.
Pràta, h. mortuus.
Prètàh, manes.
Prèmà, amor.
Prèrana, conductio, actio ducendi, manuctio.
Prèritam, res ducta, adducta, conducta.
Prèszana, missio, actio mittendi.
Prèszya, missus, legatus.
Priyam, res chara, dilecta; amor, gratia.
Priya, maritus; item amans.
Priyà, uxor.
Priyàla, myrrha.
Prinana, actio dandi rem gratam, oblectandi, oblectatio.
Prìta, h. contentus, jucundus ex voluptate percepta.
Prìti, amor, gustus, oblectatio.
Pròctam, res dicta.
Putscham, cauda *vulgò*.
Pumàn, mas, masculus.
Punya, mundities; sanctitas; pulchritudo; bonitas.
Punyagelam, aqua sancta, aqua benedicta.

- Punyavàn**, h. sanctus.
Punyavati, m. sancta.
Punyàham, sanctificatio, purificatio templi per sacrificium ignis, *hòma* dictum,
Pundarìca, nymphaea; item tigris.
Pundaricàksha, *Vishnu*, qui nymphaeae similes oculos habet.
Puntschà, oryza quae nascitur, et adolescit per irrigationem.
Pur, pura, urbs; oppidum; domus.
Purassara, antecedens.
Purà, historia vetus; item *antiquitùs*.
Puràda, quaedam stella.
Purànam, res antiqua; historia vetus.
Puràpara, historia vetus et nova.
Puravrtam, historia regum veterum.
Purì, palatium, urbs.
Purica, supercilium.
Purìsza, excrementum, stercus.
Puròga, purògama, qui antecedit, praecedit.
Purusza, deus *Brahma*; item persona; item vir.
Puruszì, mulier.
Puruszàra, turba virorum.
Puruszàntara, tempus vitae humanae; numus, qui regi solvitur, dum moritur paterfamilias.
Puruszòttama, *Vishnu* deus, quasi virorum optimus.
Putraca, filiolus.
Putra, filius.
Putrì, filia.
Putrasantàna, descendentia, successio in familia.
Putrapautràh, filii et nepotes; descendentes.
Putratva, filiatio.
Putrārtha, divitiae, aes filiorum.
Pustam, res scripta; res uncta; res picta; item calx, *calcina*.
Pustaca, liber; *grantha*, idem.
Pusztam, res plena, satietate repleta.
Pusztam, idem quod supra.
Pusztà, satur; dives, expletus.
Pusztì, opes, copia, abundantia.
Puszcàla, copia oryzae, auri, hordei, &c.
Puszcàla, h. venerandus, valde laudabilis.
Puszcàra, nymphaea; item aer.
Puszpam, flos; item menstrua mulieris.
Puszpaca, florilegus, florum concinnator.
Puszpavati, m. menstruo laborans.
Puszpavanam, viridarium florem, hortus floribus consitus.
Puszya, stella, quae dicitur *Pàyam*.
Pùga, arbor *arrecà*.
Pùyam, stella quaedam in cancro.
Pùdjà, cultus, veneratio, sacrificium.

Pūdjita, h. cultu dignus, cultu et veneratione affectus.
Pūncāva, *vulgè* hortus, nemus.
Pūnā, felis.
Pūram, expletio; impletio; festum delubri ethnici; stella *cor Leonis*; centipeda.
Pūraca, impletor, expletor.
Pūrana, impletio.
Pūrātā, stella in pede *Sagittarii*.
Pūricā, genus tubae, buccina.
Pūritam, res expleta, impleta, plena.
Puradvāra, porta civitatis.
Pūrnām, res plena.
Pūrnātā, repletio, satietas.
Pūrnatschandra, Luna plena.
Pūrnāmāsi, idem.
Pūrnāpātram, vas plenum.
Pūr̄ti, satietas, repletio.
Pūrvam, res antiqua; item principium.
Pūrvaca, qui praecedit, antecessor.
Pūrvadja, frater major natu.
Pūrvacāh, majores, antecessores.
Pūrvāpara, principium et finis.
Pūtām, res munda, nitida.
Pūtighendhi, malus odor, mephitis.

▯. R.

Ratschanā, fictio; harmonia; actio nova producendi.

Ratshitam, res concinnata; facta; ficta.
Radana, dens.
Ractam, res rubra; sanguis.
Ractapā, sanguisuga.
Rahasicathana, locutio secreta, colloquium secretum.
Rakshana, gubernium, providentia, conservatio.
Rakshaca, gubernator, servator.
Rakshasa, filii deae *Nirundi*, deorum hostes.
Rekshā, gubernatio, conservatio.
Rekshī, inspector, director.
Rekshyam, res servanda, protegenda, liberanda.
Rehassa, locus secretus.
Rahitam, res quae dicitur, narratur.
Rehasicathana, locutio, narratio secreta.
Rehasyam, res arcana; mysterium; arcanum, sacramentum.
Radjassa, pulvis.
Radjata, argentum; filum margaritis refertum.
Radjanā, nox.
Ramanam, voluptas; oblectatio; laetitia. *Ramanā* idem.
Ramana, Cupido deus.
Ramaniyam, res concupiscibilis.
Ramā, uxor dei *Vishnu*.
Ramyam, res voluptati, libidini idonea, et opportuna.
Ranga, theatrum; circus; ambitus.
Randhra, foramen in terra.

- Ranna, pugna, conflictus.
 Rantschaca, pulvisculus.
 Radjanà, unio, constrictio.
 Rasanà, lingua.
 Rasanam, gustatio, delibatio.
 Rasa, gustus; affectus cordis et voluntatis; item sapor; item argentum vivum.
 Rasadjna, lingua.
 Rasàlam, salsamentum.
 Rata, inclinatus.
 Rati, ratam, copula maritalis.
 Retna, gemma, lapis pretiosus; item res optima in suo genere.
 Retnagarbhà, terra.
 Retnàcara, mare.
 Retnànga, corallium.
 Retha, essedum, cisium.
 Rava, vox, sonus; *ravana*, idem.
 Ravana, asinus, camelus.
 Ravi, Sol.
 Ravigrava, crystallum.
 Reshmi, radius Solis.
 Ràca, lima.
 Ràcà, Luna plena.
 Ràkshasa, larvae nocturnae.
 Ràga, amor venereus; desiderium; color ruber.
 Ràcchava, *Ràma*; nempe ex *Ragghu* regis stirpe natus.
 Ràma, deus *Ràma*.
 Ràmèshvaram, templum celebre dei *Ràmae* in littore *coramandel*.
 Ràmam, res formosa.
 Ràdja, rex, vide supra sect. de *statu regio*.
 Ràdjahamsa, quaedam avis magna.
 Ràgi, multitudo; item rixa.
 Ràdjila, serpens quidam veneno carens.
 Ràdjitam, res aucta; item nitida.
 Ràdjiva, nymphaea.
 Ràsa, strepitus, tumultus.
 Ràmà, femina jocosa, lusui addicta.
 Ràsambha, asinus.
 Ràtri, nox.
 Ràtritschara, noctu errans; larva nocturna.
 Ràtridja, stella, astrum nocte lucens.
 Ràtrindivam, nocte et die.
 Ravana, rex celebris insulae *Ceylan*.
 Ràshi, signum zodiaci.
 Ràsztram, regnum centum oppidorum; unde *Mahàrasztram*, terra, regnum *Maràsztarum*, florentissima Indiae portio.
 Rètschana, inexistencia; distinctio.
 Rètschitam, res distincta; itema deficiens.
 Rècchà, radius, virga, linea.
 Rèpa, h. vilis, abjectus.
 Rètassa, semen humanum.
 Rètascchalana, pollutio, fluxus seminis.
 Rèva, amnis celebris.

Rèszitam, latratus vulpis.
Riktacam, res deficiens; distincta.
Rikti, privatio; deficientia; distinctio.
Ripu, hostis.
Riszta, protectio.
Rìdhà, irrisio, contemptus.
Rìti, faex auri, &c.; item indoles, *il naturale*.
Ròtschi, splendor, nitor.
Ròtschacam, res grata, gustum, et voluptatem afferens.
Ròtschana, radiatio, vibratio lucis; voluptatis perceptio; apparentia; manifestatio splendoris.
Ròtschitam, res splendens, lucida, clara.
Ròdana, lachrymae; item planctus, fletus.
Ròdham, repressio, detentio. *Arresto*.
Rocam, foramen.
Ròga, rògam, morbus.
Rògui, h. morbo affectus.
Ròhini, stella, ex qua natus *Ràma*.
Ròhitam, color ruber, res rubra; commotio in iram, libidinem, ex qua oritur facies rubicunda.
Ròma, pili corporis.
Ròmadvàra, pori corporis. *Ròmàcùpa*, idem.
Ròmahrzam, *Ròmantscha*, correctio crinium ex horrore.

Ròpa, sagitta.
Ròszam, ira, rabies, *Ròszanam*, idem.
Ròszana, h. iracundus; in iram concitatus.
Rutschacam, res sapida, gulae irritamentum.
Rutschi, nitor, splendor; amor; gustus; desiderium.
Rutschitam, res gustui apta, res gustum irritans.
Rutschiram, res desiderabilis. *Rutschyam*, idem.
Rutschiszyam, res gulam irritans, gusti idonea.
Ruditam, ploratus, planctus.
Rudham, res detenta, retenta, correpta, arrepta.
Rudra, deus *Shiva*; ita dictus, quod rerum destructione, cui praeest, homines in fletum et lachrymas cogat.
Rudravìnà, species citharae.
Rudràni, dea *Pàrvatì*, uxor *Rudrae*.
Rudràksha, corona precatoria, deo *Rudrae* sacra, quam *Jògui* ex collo gerunt, aut recitant.
Rudhira, sanguis.
Rudricah, sex Brahmanes, qui ut praecipui sacrificuli, conficiunt sacrificium *jàga*.
Rudhiramandhali, coluber, qui morsu suo sanguinem elicit per vomitum, nares, poros, et alvum.

Rumà, salina, fossa salinaria.
 Ruru, species cervi.
 Rurubàhu, vesperilio.
 Ruszà, ira.
 Ruszita, h. ira commotus.
 Rudham, res nota; res obtenta.
 Rupam, color; figura; naturalis indoles; forma; venustas.
 Rupavàn, h. formosus.
 N.B. In omnibus his vocabulis litera *p.* leniter est pronuntianda.
 Rùpì, h. pulcher, eximiae formae.
 Rùpya, argentum; item species numi, qui valet quinque *julios* romanos.
 Rùpata, formalitas, forma singularis; item dioecesis Episcopi.
 Ruksham, odium; ira acerba; res terribilis; res aspera et dura.
 Rumi, turca.
 Rumimahàràdja, Imperator Turcarum.

म. S.

Praepositiones म, सा, म्।
sam, significant unionem, seu *simul*, et nominibus semper praeponuntur, numquam autem postponi possunt, ut fit in *prati*.
 Sabha, congregatio, senatus;

item locus in quo graves viri congregantur.
 Sabhya, vir gravis, senum coetu dignus.
 Satschiva, socius; vir a consiliis; primus regni administer.
 Sadana, debilitas, imbecillitas.
 Sadà, semper.
 Sadatschàra, consuetudo, mos; item urbanitas.
 Sadadànàm, elemosyna quotidiana.
 Sadèsha, res vicina, propinqua.
 Sadyà, cibus quotidianus.
 Sadrsham, res aequalis.
 Sacalam, totum, res universae.
 Sakti, compago, unio, nexus.
 Sakhi, amicus.
 Sakhya, amicitia.
 Sagarbhya, frater.
 Sagarbhya, soror.
 Sagòtra, h. ejusdem prosapiae.
 Sagdhi, comestio communis pluvium in una mensa. Convivium.
 Sahadja, frater.
 Sahadjà, soror.
 Sahadèva, frater minor inter filios *Pandhu*.
 Saha, qui tolerat, qui patitur.
 Sahanam, passio, tolerantia mali.
 Sahana, h. patiens.
 Sahasra, mille.
 Sahitam, res conjuncta; res quae passa est.
 Sahòdara, frater.
 Sahyam, res tolerabilis, res quae

- animo aequo sufferri potest .
- Salcàram , donum , strenae , xenium .
- Salma , domus .
- Salàpa , dialogus .
- Salilam , aqua .
- Sadjena , h. probus , praestans , sapiens .
- Samam , res aequalis ; item territorium in quod conveniunt *Patteri* Brahmanes , mercaturae dediti . Vide *Pattasiri* , et *Patter* .
- Sama , h. aequalis .
- Samadhicam , *adv.* et reliquum , et reliqua ; quod superest ; quod plus est .
- Samaya , juramentum ; item tempus opportunum ; item tempus ; item tempus congruum .
- Samanasa , angelus .
- Samantam , *adv.* ubique , in omni parte .
- Samanti , officialis , qui privilegio utitur laborandi in singulis et omnibus territorii partibus .
- Samaksham , *adv.* in praesentia plurium ; in omnium oculis ; *samaksham paràdjita purusza* , in omnium oculis victus vir , in multorum praesentia victus .
- Samakshanà , cura , attentio accurata de aliqua re . Circumspectio .
- Samara , conflictus , pugna .
- Samaryadam , res solita , consuetas , usu ipso firmata .
- Samarpana , perfectio , dum quis rem ad perfectionis culmen perducit ; item extraditio , traditio , *la consegna* ; item oblatio , donum .
- Samartha , h. acer , h. dexterimus .
- Samastam , totum , res universa ; *samasta lògapàla* , totius mundi gubernator , Deus .
- Sammatam , consensus , assensus ; bona opinio ; approbatio ; licentia .
- Samadam , res luxurians , in venerem concita .
- Samasana , abbreviatio , compendiatio .
- Samadhàna , pax , tranquillitas .
- Samàdhi , maturitas , perfectio iudicii seu intellectus ; item contemplatio .
- Samahàram , accumulatio , congeries , auctio .
- Samànam , donum , munus ; res honorem afferens ; item res aequalis .
- Samàpana , absolutio , complementum rei , perfectio , finis ; item praestatio rei desideratae , exhibitio .
- Samàptam , res finita , perfecta , absoluta .
- Samàpti , finis ; absolutio , per-

- fectio operis, scripturae, libri, &c. (*)
- Samaròba, impositio, v. g. criminis, actionis falsae.
- Samàsa, compendium, synopsis.
- Samasàdyam, res obtinenda.
- Samàshreyam, perfugium, asylius.
- Samètam, res juncta, juncta; adjuncta.
- Samèta, h. adjunctus, junctus.
- Samìti, locus, in quo multi conveniunt; concio; concilium; item conflictus, pugna.
- Samithuna, copula maritalis.
- Samìpam, locus, situs contiguus, proximus.
- Samìpastam, res contigua, vicina, propinqua.
- Samìpasta, h. vicinus, propinquus.
- Samrdhi, opulentia, opes; niter.
- Samrdha, h. dives, locuples.
- Samutschitam, res digna.
- Samutschita, h. dignus.
- Samutschraja, altitudo.
- Samudatam, res accepta, recepta.
- Samudàya, communitas, coetus; item *Brahman* procurator templi.
- Samudhata, h. impatiens; a passionibus et animi affectibus abreptus.
- Samudra, mare.
- Samuccham, res praesens, oculis exposita.
- Samunati, altitudo.
- Samunadhama, praesumptio, audacia.
- Samunadha, h. praesumptioni deditus, audax, de se praesumens.
- Samùham, congregatio, concio.
- Samùhana, actio congregandi multos.
- Sambhendha, connexio, amicitia.
- Sambhendhi, connexus, devinctus.
- Sambàdhà, fletus, planctus, tristitia, luctus.
- Sambhava, nativitas, genesis, origo.
- Sambhàva, suspicio.
- Sambhàvanà, suspicio, consideratio.
- Sambhàszà, sambhàszana, colloquium, conferentia.
- Sambhàram, reclusae, quas quis secum portat.

(*) Indici codices, etiam in *òlis* seu palmarum foliis exarati, dum integri sunt, dictione *samàpti* clauduntur, eaque indicat codicem esse absolutum. Jam vero inter Indicos codices, manu exaratos, aliquos reperiri, qui antiquitate gaudeant, praesertim si in *òlis* arte et industria attemperatis scripti sunt, Deo favente contra *Trombellium* alibi ostendam. Vide pag. 74. in opere inscripto: *La Diplomatica ossia l'Arte di conoscere l'Età, ed Autenticità de' Codici Latini e Italiani*. Napoli 1780.

- Sambhèdam**, mixtura .
Sambhògam, copula, actus turpis .
Sambhrama, turbatio, commotio ex metu .
Sambhrànta, h. ex metu perturbatus, commotus .
Sandèsha, decretum, sanctio .
Sandèham, dubium, suspicio .
Sandhà, definitio, determinatio, assensus .
Sandhàvàn, h. consentiens .
Sanhdi, pax; item unio .
Sandhjà, vesper; item oratio vespertina Brahmanum; *sandhjàmani* hora vespertina sole occiduo; initium noctis .
Sancalpa, intentio, intentum, determinatio voluntatis; *sancalpavicalpa*, determinatio et indeterminatio voluntatis .
Sancaram, permutatio; item res adjuncta .
Sampetaca, bursa, marsupium, arcula .
Sampana, h. dives .
Sampatti, divitiae .
Sampàca, mollities, lenitas, teneritudo .
Samprati, *adv.* nunc, modò .
Sampradhàrana, deliberatio .
Samprashna, minae, reprehensio, amica expositio .
- Samprèshana**, disputatio, contentio, lis .
Sankètam, coitus .
Sankèti, praeses copulae, nempe deus *Càma* .
Sankirnam, miscellanea ex variis rebus; item res consensu firmata .
Sankirtana, laudatio, confessio :
Sankshèpa, synopsis, compendium .
Sancrama, transitus ex loco in locum .
Sancrànti, transitus unius mensis in alterum .
Sanccham, pugna, conflictus .
Sankhyam, numerus . (*)
Sanccjhà vel **Sankhjà**, consideratio, deliberatio; philosophiae species *Sancchyà* dicta .
Sancchyava, h. prudens, attentus, circumspectus . *Sankhjavan*, idem .
Sanga, unio; congregatio; coitus; *Salsanga*, unio cum viris optimis, societas bona . Item *connexio* .
Sangama, occursum inter se duorum hominum, animalium &c .
Sangamana, simultanea profectio; concursus; passus aequales, gressus simultanei .

(*) Hinc illud distichon
Mama pàpasja sankhjatscha bhàratscha
Mama hrdajasja santata durgati .
 Meorum peccatorum numerus et pondus,
 (est) meae conscientiae perpetuus Infernus .

- Sangara , certitudo ; item pugna , rixa .
 Sanguita , musica .
 Sangreham , compendium ; item depositum .
 Sangrehi , h. qui accipit , recipit . Depositarius .
 Samhàram , destructio ; rapina ; internecio .
 Sanhàrì , destructio , devastatio universalis .
 Sankhàta , mors violenta .
 Samjòdjana , unio , adjunctio , conjunctio ; item nexus .
 Samjuga , pugna , rixa , lucta .
 Samjutam , res adjuncta , annexa .
 Sammadam , luxuria .
 Sammatam , consensus , assensus , approbatio , annutus . *Samati* , idem .
 Samarsha , dubium ; suspicio .
 Samànam , honor ; item *vulgò* xenium , munus , donum honorificum .
 Samànana , honoratio ; decoris , obsequii exhibitio ; donatio .
 Samilana , mixtio , mixtura .
 Samrsztam , res munda , nitida .
 Samrszti , nitor , mundities .
 Sanadha , h. expeditus , promotus , praeparatus .
 Sanadhavjam , res praeparanda , expedienda .
 Sanahana , praeparatio , apparatus . *Sanàham* , idem .
 Sani , aer .
 Sanibha , h. aequalis .
 Sanibham , aequalitas .
 Sanidhàna , proximitas ; item objectum sensuum . *Sanidhi* , idem .
 Sanicsztam , res vicina , proxima .
 Sanivèszam , forma ; figura ; species .
 Sanivisztam , scientia .
 Sanivartana , reditus , regressus .
 Sanivrta , h. qui redivit , vel redit .
 Sampàca , maturitas , mollities , maturata concoctio .
 Samsarana , series , continuatio viventium ; item via regia , via trita .
 Samsargga , conjunctio , adjunctio , annexio , copula .
 Samsal , vulgò *samsatta* , consessus ; locus consilii .
 Samsàra , pertractatio rei , vel negotii alicujus cum altero .
 Samsidhi , essentia , substantia .
 Samscàra , perfectio , concinnitas rerum ; sententia , iudicium sapientum .
 Sanscrta , *samscrta* , *samscrtam* , lingua sapientum . Mendosè scribitur *samscret* , *sanscrit* ; nam litera *e* vel *i* literae *cr* adjecta vulgarem pronuntiationem ex corruptis dialectis descendente denotat. ETN *San* , vel *sam simul* , unionem , perfectionis vim , & concinnita-

tem indicat, v. g. *jutam*, res juncta, *samjutam*, res conjuncta, *simul* adjuncta; eodem modo *san* vel *sam*, et cum annexa completoria litera *s*, *sans*, vel *sams*, perfectionem et concinnitatem inducit: cui si addatur *crtā*, vel *crtam*, opus factum, perfectum, absolutum, res concinnata, digesta; fiet *sanscrtā*, i. e. lingua perfecta, concinna, numeris omnibus absoluta. *Cara*, manus, *crtā*, vel *crtam*, opus, fit *caracrtā* scriptura, opus manuum perfectum et absolutum. Quare superfluae sunt, et a corruptis regionum dialectis dimanant additae illae supradictae literae *e*, vel *ī*, in voce *sanscrtā*, quae unice eo fine adjectae fuisse videntur, ut durio rem vocabuli pronuntiationem attemperarent, et sonum eidem redderent faciliorem. *Sanscrtā* significat etiam rem bene conditam, concinnatam, *cousa bem concertada*, ait P. Hanxleden; et in utroque hoc sen-

su dictio isthaec affertur ab *Amarasinha* cap. *Sankirnavargga*, et *nanarthavargga*.
 Sansthā, mos, consuetudo; firmitas; mors.
 Sanshita, h. mortuus; h. collocatus.
 Santatam, res, aeterna, perpetua; item *adv.* semper.
 Santati, familia; successio in familia. (*)
 Santamasa, obscuritas, tenebrae universales, caligo.
 Santapta, h. adustus; h. dolore oppressus.
 Santāna, familia; generatio; descendentes, ut nepotes, pronepotes.
 Santāpa, calor; ardor; dolor.
 Santōszam, gaudium, hilaritas.
 Santuszta, h. hilaris, gaudens, sua sorte contentus. (**)
 Santu, membrum.
 Samvatsara, annus.
 Samvardhitam, res aucta, audaucta.
 Sanvartta, destructio universalis.
 Sanvāsa, cohabitatio; item habitatio constans; domicilium; contubernium; *sanvāsi*, contubernalis.

(*) *Castē genmā, cā tava santati, cadi tē putrah bhavanti.*
 Quae tibi origo (nativitas)? Quae tua familia (descendentia) propapia? Quot tibi sunt filii?

(**) *Santuszta djegatām nātham tusztāva.*
 Hilaris (exultante, laeto animo) Mandi Domium laudavit? In *Judhishiravidjā*.

- Sanvèda**, tristitia, dolor.
Sanvèga, celeritas eundi ex metu, festinatio.
Sanvèsham, somnus.
Sanvidha, mandatum; decretum.
Sanvil, et vulgò *sanvitta*, intellectus; item certitudo.
Sanviszta, dormiens.
Sansheya, dubium, *samsheya-na*, idem.
Samshreya, asylius, perfugii locus: refugium ipsum.
Samshrava, consensus; licentia; annutus; approbatio.
Samshrutam, res permissa, consensu firmata, approbata.
Sanshlèsza, amplexus, unio.
Sanshliszta, res adjuncta; res ita occlusa, ut se invicem tangat. *Sanshliszta grantha*, liber clausus.
Sanàbhi, h. ejusdem familiae; item venustas.
Sanàtanam, res aeterna.
Sanàtana, Deus aeternus.
Sani, veneratio, obsequium; item invitatio eorum, qui digni sunt.
Sanisztam, res dimissa, relictæ.
Sanyàsi religiosus, monachus, qui omnia reliquit, omnibus se abdicavit.
Sanyàsam, relictio, abdicatio omnium bonorum.
Santschara, santscharana, ambulatio, circuito, circulatio, profectio.
Santschàrica, nuncius, famulus, explorator, circulator.
Santschitam, res adjuncta.
Sandjea, victor, victoriosus.
Sandjàtam, quod simul natum est; quod ortum est eadem hora et momento in quo aliud; res cœeva, contemporanea.
Sadjivi; antidotum.
Sadjnà, attentio, praesentia sui; item intellectus; item nomen.
Sapatna, inimicus.
Sapatnica, h. matrimonio junctus, maritus.
Sapta, septem.
Septamì, septimus dies Lunae; casus septimus in nominibus.
Sapterszi, vel *saptariszi*, septemstellæ.
Sapti, equus.
Saraca, qui incedit, it, movetur.
Sarada, h. affabilis, h. idoneus.
Sarana, profectio, peregrinatio, ambulatio.
Saranì, via, semita.
Sarasam, cum gustu, sapidè.
Sarasvati, dea eloquentiæ.
Sarasiruham, nymphæa.
Saril, vulgò *saritta*, amnis.
Sarilpati, mare, quasi rex, vel dominus amantium.
Sarodja, nymphæa.
Sarupa, h. equalis; ejusdem speciei.
Sargga, indoles naturæ, natu-

- ra; certitudo; educatio.
- Sarggaca, factor, creator, educator.
- Sarpa, serpens.
- Sarpana, serpendi actio, reptatus; item profectio, progressio. Dictio, qua lingua latina caret, ut pluribus aliis, quibus lingua *samscrita* abundat.
- Sarpi, oleum.
- Sarva omnis, *sarvam* omne, universum.
- Sarvadjna, omniscius.
- Sarvadjnàna, omniscientia.
- Sarvamsahà, terra.
- Sarvadà, omnibus et singulis vicibus.
- Sarvatra, ubique, in omni loco.
- Sarvavyàpi, immensus. Dicitur de Deo.
- Sarvavyàpti, immensitas.
- Sarvanga, totum corpus.
- Sarvangatschalana, tremor totius corporis.
- Sarvèshvara, dominus universi; sarvèsha, idem.
- Sasyam, fructus; semen; oryza quae seritur.
- Sasyacam, coco, nux *coco*.
- Satatam, *adv.* semper, perpetuò.
- Sati, mulier honesta, et proba.
- Sal, *vulgò* satta, h. probus, virtutis amans; hinc oritur *salpurusza*, vir probus; *salguna*, bona qualitas; *salsanga*, unio, amicitia cum bonis &c. *sancta societas*.
- Sattà, existentia, substantia.
- Satya, veritas; item jusjurandum.
- Satyavatschassa, h. verax; veridicus.
- Satyavàdi, qui veritatem loquitur, veridicus.
- Satram, datio cibi quotidiana; donum quotidianum, dum nempe reges vel templa quotidianum Brahmanibus praestant cibum. Item astus, dolus, versutia; item sacrificium *yàga*.
- Satriti, qui peregit sacrificium *yàga*; sacrificulus.
- Satva, esse; certitudo; valor; vita; animal; cumulus bonorum; ens.
- Satvara, res levis; item *adv.* velociter.
- Savita, sol.
- Savya, latus sinistrum.
- Sàcalya, totalitas; universitas.
- Sàda, debilitas, imbecillitas.
- Sàdaram, *adv.* cum veneratione, cum respectu ad dignitatem personae.
- Sàdara, h. qui respectu, veneratione gaudet; item h. urbanus, affabilis.
- Sàdrshya, similitudo; figura, forma.
- Sàdhaca, qui efficit, perficit.
- Sàdhana, materia; effectio; pecunia; medium; instrumentum; occisio; epistola viri gravis.

Sàdhàranam , res communis ,
universa .

Sàdhitam , res domita , subju-
gata , victa , obtenta .

Sàdhita , h. domitus , subjugatus .

Sàdhinam , res quae est in no-
stra potestate ; res conformis
nostro beneplacito .

Sàdhu , *adv.* praeclarè .

Sàdhyam , res efficienda ; res
possibilis ; assequibilis ; res
obtentu non impossibilis .

Hinc *asàdhyam* , res impos-
sibilis , non assequibilis .

Sàdhvì , mulier nobilis , venu-
sta , praeclara ; Sàdhu , h. no-
bilis , insignis , sapiens .

Sàyaca , sagitta .

Sàjanta , sàjantana , vesperti-
num tempus .

Sàma , affabilitas , lenitas , co-
mitas . (*)

Sàjudjiam , unio , conjunctio ;
item unio cum Deo , gradus
beatitudinis .

Sàmarnya , capacitas , dexteri-
tas , potentia ,abilitas , ala-
critas .

Sàlòkyam , visio de facie in fa-
ciem .

Sàmànyam , res communis , res
trita .

Sàmipyam , aproximatio , quasi
contactus . Esse vicinum ,
proximum alicui ; item unio
cum Deo , alter gradus bea-
titudinis , dum nempe Deo
quasi compaginamur .

Sàmudra , mare .

Sàmudraca , sal maris .

Sàntva , verbum amoris ; affabi-
litas , obsequium , annutus ,
blanditiae .

Sàndrsztica , fructus qui statim
cernitur ; fructus primus vi-
sibilis .

Sàndram , res pinguis , crassa ,
oleosa .

Sàmya , similitudo , forma si-
milis .

Sàmvalsaram , res anni , ad an-
num spectans .

Sàpahlyam , res fructifera , utilis .

Sàra , sàram , medulla ; substan-
tia ; justitia ; vis , virtus ; res
pretiosa .

Sàrameya , canis ; ita dictus ab
acri odoratu .

Sàranga , avis quaedam duplici
rostru ; item cervus .

Sàràsa , nymphea .

Sàrasyam , res appetitui , gustui
idonea : res appetitum exci-
tans .

(*) Hinc *Sàmavèda* , lex lenitatis inter Indos celebris , *de non oc-
cidendo* ; quae prohibet non solum occisionem hominis , sed etiam ne-
cem animalium ; et praecipit lenitatem erga omnes , sensuum et animi
pàssionum coercionem , sui victoriam . Haec est Indicae Philosophiae
summa , hic apex .

Sàrupyam, participatio formae; alter gradus beatitudinis in Theologia Brahmanica, cum nempe homo beatus particeps fit formae divinae.

Sàrtha, grex animalium.

Sàhasam, passio, toleratio mali, morbi, vexationis &c.

Sàhasra, dux, qui mille militibus imperat.

Sàkshàl, adv. evidenter, propriè, integrè.

Sàkshi, testis, compositum ab *akshi* oculus, et *sa*, simul, quasi oculatus testis.

Sàsztàngam, prostratio in terram: adoratio cum prostratione: item reverentia cum inclinatione corporis.

Sautschica, sartor.

Saudha, argentum; palatium.

Saucaryam, res facilis.

Saukhya, voluptas: quies dulcis: animus sua sorte contentus.

Saamyam, res venusta.

Saumya, h. venustus, pulcher.

Saunya, libramentum, *il livello*, item perpendiculum.

Saundaya, formositas, venustas.

Saurabhyam, odor suavis.

Sauhrdam, amicitia, confidentia.

Sauszaryam, res vana.

Seindhava, sal catharticum, sal armusiacum, *sal d'ormus*.

Seinica, miles.

Seinyam, exercitus.

Seinyaprsztam, *cosa di riserva* Supplementum.

Sètschana, irrigatio per aquam.

Sènà, exercitus.

Sèni, sènànì, dux, imperator militum, item dux militiae caelestis, nempe *Subramanya* seu *Scanda*.

Sèngam, pedites, equites, currus, et elephantes.

Sèvaca, servus.

Sèvanà, sèvanam, servitus, obsequium.

Sènapati, dux militiae.

Sèvā, servitus, cultus, obsequium.

Sèvita, h. cultus, h. cui exhibetur servitus, obsequium.

Sidham, res facta, res obtenta.

Sidhàntam, intentum, obstinatio, contumacia. *Dèvavirudhasidhànti*, incredulus, qui Deo resistit, atheus, Deo renitens.

Sidhi, obtentio, aquisitio, consecutio.

Sidhma, gestamen, vestis, pannus sive albus, sive niger tegendo corpori idoneus.

Sicatà, arena, *Sicatamayam*, res arenosa.

Sikthaca, cera.

Sitam, res alba.

Silham, thus.

Sindùram, pulvis chymicus.

Sindhu, amnis vulgò *Indus*; item mare.

Sindhusthàn, India a flumine *Sindhu* sic dicta, qui eam aluit, et dividit. Corrupta sunt, et ex Persica et Arabica lingua dimanantia *Hindustàn*, *Hendostàn*, *Indostan*, et similia, quibus plerique Anglici scriptores inculte utuntur. (*)

Sinha, leo.

Sinhanàda, vox, rugitus leonis, item clamor bellicus, classicum.

Sinhàsana, thronus, sedes aureo renidens.

Sinhiçà, mulier quaedam, quae simium *Hanumàn*, mare transilientem, deglutire voluit.

Sirà, vena, arteria.

Sida, h. tristis, dolens.

Simantini, mulier, item quaedam heroina.

Simà, terra, terminus, limes.

Sità, uxor *Ràmae*, item terra, item sulcus aratri, item praedium rusticum, fructiferum.

Sisam, plumbum. *Sisacam*, idem.

Sirti, saltus, saltatio prae gaudio, exultatio.

Srka, srszta, creator.

Srnica, humor, saliva oris.

Srti, via, item ambulatio, perfectio.

Srszti, res creata, creatura, item res certa.

Soma, Lunus seu Luna.

Sòma, *sòmam*, nectar.

Sòmapàna, potus succi herbarum in sacrificio *sòmayàga*.

Somalam, res oleo attemperata.

Sòdara, frater.

Su, est praepositio laudis, v.g. *tscharitram*, gesta, vita, *suscharitram* insignia, laude digna gesta, vita, operatio.

Sudershana, vultur, aquila, et quidquid aliud, quod acuto visu gaudet.

Sudàya, dos mulieris.

Sudukham, magna tristitia.

Sudùram, adv. valde longè.

Sudhà, ambrosia, item satietas.

Sudhì, h. acris intellectus, sapiens, prudens.

Sucaram, res facilis.

Sucrta, virtus, opus bonum.

Sucrù, h. beatus, fortunatus.

Succha, voluptas, gaudium, quies.

Succhòdeyam, occasio ad gaudia, &c.

Sugandha, odor bonus.

Sugandhi, qui bene olet.

Suhrl, amicus.

Subrèya, cor bonum, animus bonus.

Sulàbham, res obtentu facilis.

Sumèru, mons gloriae, in quo dii.

Sumuccham, res venusta, pulchra.

(*) *Sthàn*, locus, regio, dignitas; *sthànica* loci superintendens; *Sindhusthàn* locus, regio ad fluvium *Sindhu*.

Samucchì . fem. pulchra .
 Sunrta , verbum veritatis , et
 sinceritatis .
 Sundara , h. formae eximiae .
 Sundarì , m. pulchra .
 Sunderam , res formosa .
 Supantha , bona via , recta via .
 Supràtica , h. corporis pulchri .
 Supralàpa , dulcia verba , dulce
 colloquium .
 Sura , unus ex diis .
 Surà , vinum indicum ex palmis
 expressum , potus *surae* .
 Surapànam , potatio *surae* .
 Surùpam , imago pulchra , item
 res pulchra .
 Sustara , storea , stragula , ta-
 pes , lectus .
 Suta , filius .
 Suvarna , aurum , color pulcher .
 Suvàsani , ancilla .
 Suvrta , h. probus .
 Suszi , foramen .
 Suszamam , res excellens , desi-
 derabilis .
 Susziram , res foramine instructa ,
 perterebrata .
 Sùtschaca , explorator , h. cu-
 riosus , indagator .
 Sùtschà , acus , spina , *sutschì* idem .
 Sùtschàgra , cuspis acùs , spinae .
 Sùda , coquus oryzae .
 Sùkshma , tenuitas .
 Sùnu , filius .
 Sùra , sùrya , Sol .
 Sùta , auriga , item faber car-
 pentarius .

Sùti , partus .
 Sùticà , quae parit .
 Sùtra , filum ; *gelasàtra* , arti-
 ficium , *colliquiae* aquae sa-
 lientis .
 Scandha , humerus ; item pes
 arboris .
 Scalena , casus , lapsus .
 Scalita , h. calvus , glaber .
 Syandana , miles equestris , eques .
 Smitam , risus , subrisio .
 Smarena , memoria .
 Smàrta , h. bene memor ; tena-
 cis memoriae vir .
 Snàtaca , Brahman domus cu-
 ram gerens .
 Smrti , theologia moralis , prae-
 cepta morum . Vide *Manu-
 smrti* .
 Snàna , lavatorium , lustratio ,
 purificatio .
 Snàta , h. lotus .
 Snigdha , h. dilectus ; item pin-
 guis .
 Snèha , amor .
 Snuszà , uxor filii .
 Spatica , crystallum .
 Sperszam , tactus .
 Sperdhà , aemulatio .
 Sperdhryam , res emulatione di-
 gna .
 Spershanà , actio tangendi .
 Spersztam , res clara .
 Sprszti , tactio , tactus .
 Sperhaniyam , res desiderabilis .
 Sperhà , desiderium .
 Sprsztam , res tacta , contacta .

N n

- Spahà, cucullus serpentis.
 Spàram, *adv.* multum.
 Sphòda, ruptura, fissio, rima.
 Sphudana, fissio, divisio.
 Sphurita, h. insignis.
 Sphulinga, scintilla.
 Sransa, qui involvit, miscet.
 Sramsitam, res involuta, mixta,
 turbata, confusa.
 Sravana, fluxus.
 Sruvà, vas ligneum pro sacrifici-
 cio, vel libamine.
 Srotassa, velocitas currentis.
 Stana, pectus muliebre.
 Stanana, tonitru.
 Stanyam, lac mammae.
 Stabdam, res erecta, exaltata.
 Stabda, h. erectus, superbus,
 arrogans.
 Stamba, nemus.
 Stambha, apathia, debilitas sen-
 suum, inertia.
 Starena, lodix, pannus, linteum
 ad tegendum, velamen, te-
 gumentum, lectuaria sindon.
 Steinyam, furtum.
 Stèna, fur.
 Stìrnàm, res tecta, velata, item
 extensa.
 Stècam, *adj.* paucus, a, um.
 Stòma, laus, turba.
 Stòtavyam, res laudabilis, lau-
 danda. (*)
 Stòtra, laus, *stuti* idem.
 Stutam, res laudata, celebrata.
- Stutyam, res laudabilis, lau-
 danda.
 Streinam, res muliebris.
 Strì, mulier.
 Strilinga, genus femininum.
 Strijagàram, septum feminarum,
Serraglio delle donne; item
 conservatorium puellarum.
 Strìpunsalekshana, in quo uter-
 que sexus comparet, *herma-
 phrodita*.
 Strìpuszpam, menstrua mulieris.
 Strìcusuma, idem.
 Stagana, conlectio, velatio.
 Staguitam, res tecta, operta,
 velata.
 Sthalam, locus, situs.
 Sthandhila, locus in quo de-
 gunt poenitentes philosophi,
 coenobium.
 Sthapati, faber lignarius.
 Sthapur, locus aditu difficilis,
 locus altus.
 Sthajì, stans, item miles custos
 praesidii, muncipii, vigil, ex-
 cubiarum unus.
 Sthàla, vas aureum, *sthàli*, olla.
 Sthàn, sthàna, locus, dignitas,
 habitatio, jus, praetensio.
 Sthànica, praeses, inspector,
 director loci.
 Sthànìya, aula regis, palatium.
 Sthàpati, summus rei vestiariae
 praefectus, item aerarii custos.
 Sthàpanà, sthàpanam, colloca-

(*) Hoc ita construes: *asja dusztasja nàma na stòtavjam*, hujus
 nebulonis nomen non laudandum, vel non est laudabile.

- tio, positio, erectio .
- Sthâtavyam, res quae stare vel erigi debet .
- Sthâvaram, res immobilis .
- Sthâvaradjengamam, res mobilis et immobilis .
- Sthâvir, h. virilis aetatis, senior .
- Sthâvira, senectus, gravior aetas .
- Stheiryâ, firmitas .
- Sthêma, firmitas, fortitudo, robur, generositas, magnanimitas .
- Sthêsztam, res firmissima .
- Sthijuca, gubernator, praefectus populi, tribunus .
- Sthiram, res firma . (*)
- Sthiradzansztra, sus, item serpens .
- Sthirà, terra .
- Sthiràmsam, substantia, medulla alicujus rei .
- Sthiti, existentia .
- Sthitam, res existens, item stans, item statio, actio standi .
- Sthùlam, res crassa, stolidâ .
- Sthùla, h. iners, hebes, item crassus, pinguis .
- Sthùlaleksha, h. liberalis .
- Sthùlanâsam, sus, porcus .
- Sthùnâ, columna .
- Svabhû, per se existens, dicitur de *divis* .
- Sva, svan, h. cognitus, h. ejusdem familiae, agnatus, cognatus. Σύννομος .
- Svabhâva, natura, indoles naturalis, genius, inclinatio naturalis, essentia .
- Svatscham, res lucida, res valde clara, et limpida, v. g. aqua .
- Svatschanda, h. liber, dominus sui .
- Svatschâvrti, libertas sui, liberum arbitrium omnia facienda ex sua voluntate, item h. liber, suae voluntati obsequens .
- Svadjena, h. ejusdem familiae .
- Svadherma, libertas, item res legitima, unde *svadhermaputrâh*, filii liberi et legitimi .
- Svadjenena, sua nativitas, sua generatio, sua prosapia .
- Svadana, comestio, cibus delicatus; laetae epulae, item gustus, item delibatio .
- Svadjâ, suus filius .
- Svacam, res propria .
- Svajabhû, qui per se existit. Dicitur hoc de deo *Brahma*, item aer .
- Svalpam, res exigua, pauca .
- Svamma, divitiae .
- Svana, sonus, vox, strepitus .
- Svanitam, resonatio, strepitus, vociferatio .
- Svapana, somnus .

(*) *Parêszu puruszêszu sthira tshitta tvam asi* .
 Inter alios viros (in aliis viris) firma voluntate (animo forti) tu es . *Sthira nirbhaja mana*, firmus et intrepidus animus .

- Svapna**, somnium, item somnus.
Svapnadershenam, somnium, visio in somnio. *Svapna-drshti*, idem.
Svapnashila, dormituriens, somnolentus, h. ad dormiendum proclivis.
Svatantra, h. liber, sui dominus.
Svara, vox.
Svarasa, dies, item domus.
Svarita, h. beatus, qui caelestem gloriam adeptus est.
Svarupa, naturalis indoles, item dignitas regia.
Svargga, caelum Ethnicorum.
Svarggastri, nympha, concubina.
Svarna, aurum.
Svarnacàr, aurifer.
Svarnamayam, res coloris aurei, item color aureus.
Svarnadi, *Ganges* caelestis, ajunt enim *Gangem* e caelo dimanare, et quidem ex capite dei *Shivae*. Quare *Shiva* deus *Gangadhara*, i.e. *Gangis bajulus* nuncupatur.
Svavasha, h. liber, nulli subiectus.
Svavashà, m. libera, domina nulli serviens.
Svavasana, officina.
Svaser, *svasà*, soror.
Svascandha, libertus.
Svascandhà, liberta.
Svasti, adv. feliciter, prosperè bene, cum profectu. Apprecatio est, quae fit homini sternutanti, aut prosperitatem aliquam assequenti. Vide syntaxim pag. 133. Idem notat *ave*, *salus*, *salve*.
Svastica, palatium regis.
Svastimàn, h. felix.
Svastimati, m. felix.
Svasta, h. bene valens, h. integer, sanus.
Svastara, valetudo, sanitas.
Svasriya, filius sororis.
Svadi, bonum principium, prosperum rerum initium.
Svadi, chamaelion.
Svadu, dulcedo, gustus, delicia.
Svadubhakshana, comestio, cibus delicatus, exquisitus, dulces epulae.
Svadhyaàja, recitatio legis *Veda*; item *Veda*, seu lex ipsa.
Svadhvi, uva.
Svamì, dominus, item frater mariti.
Svamibhacti, devotio, respectus, veneratio debita regi, domino, Deo. (*).
Svànà, sonus, vox.
Svapatèya, opulentia, divitiae.

(*) *Svàmìdròhi*, h. regi rebellis, *svàmìdròham* rebellio in regem, vel dominum.

Svārtha , significatio genuina .
 Svātāntriya , libertas , liberum
 arbitrium .
 Svāsthya , valetudo .
 Sveiram , otium , voluptas , li-
 ber usus suae voluntatis .
 Sveira , h. otiosus , liber , vo-
 luptati^o deditus .
 Sveirinī , m. salax , libera , vo-
 luptaria .
 Svēda , sudor .
 Svēdana , sudoris emmotio , su-
 doris excitatio , item vas olei
 sudans .
 Svijam , res propria .
 Svōdara , suus venter , suus u-
 terus .
 Svōderapūraca , hēfluo , catillo
 gulosus , abdominis manci-
 pium .
 Svōdaja , suae felicitatis , for-
 tuinae principium , fausta ini-
 tia ; quasi *ortus* et *nativitas*
 suae fortunae , et prosperi-
 tatis .
 Svodadja , sua domus , domus
 in qua quis natus est .
 Svolpati , sua genesis , sua pro-
 sapia , nativitas , item suae
 nativitatis stella .
 Svolpadana , sua conceptio .
 Svopēkshā , sui negligentia , nul-
 la sui cura .

ॐ. T.

Tadā , tunc .
 Tadātva , tempus quod tunc est ,

vel fuit .
 Talava , auctor , dux , primus
 administer , primus inter suos .
 Tamanti , mulier , quam depe-
 riit deus *Dēvendra* , quam ob-
 rem lites et contentiones in-
 ter divos in caelo .
 Tantram , artificium , dolus , pe-
 dica , jocus festivus .
 Tantri , jocasta , h. vaser , de-
 ceptor .
 Tanyam , res mala , reprobā .
 Tapa , tapassa , poenitentia , me-
 ditatio sancta .
 Tapasi , poenitens , meditans mo-
 nachus , vel philosophus gen-
 tilis . *Tapōdhana* , idem , *ta-
 podhani* , m. poenitens , reli-
 giosa , monialis .
 Taraca , *vulgò* mediator in em-
 tionibus et venditionibus ,
proxeneta .
 Tara , taram , classis , qualitas
 rerum .
 Tarani , cymba .
 Tarkam , contentio , disputatio ,
 argumentum .
 Tarkashāstra , Logica .
 Tarpana , speculum , rectius *dar-
 pana* .
 Tascara , fur .
 Tatyā , *vulgò* comoedia .
 Tatram , *adv.* citò , velociter .
 Tarva , dictio generica explicans
 potentias , partes , et condi-
 tiones compositi physici vi-
 ventis sive in corpore , sive

- in anima. Item, quod *est*,
item veritas.
- Tatvavàdi, h. veridicus, item
h. sectae cujusdam philoso-
phicae, quae veritatem do-
cere se jactat.
- Tapi, cochlear extrahendo oleo
et butyro idoneum.
- Tavilà, *vulgò* rana.
- Tàdhana, flagellum, item ca-
stigatio, correctio, percussio.
- Tàta, pater, item *yògui* gymno-
sophista sectae *Vishnuviticae*.
- Tàla, discus ex aere cratere
amplo.
- Tàli, *vulgò* gemma maritalis,
quam nuptae ex collo pen-
dulam gestant. Non annulo,
sed hac gemma sponsus sibi
sponsam despondet.
- Tàlam, discus ex aere, manu
tactus, resonans, instrumen-
tum musices.
- Tàmara, nymphaea.
- Tàpa, dolor.
- Tàra, tàram, stella.
- Tàrà, buccina.
- Tedjassa, splendor.
- Tirà, cortina.
- Tripura, mons, quem evertit
deus *Shiva*.
- Tiruvati, majestas. (*)
- Tira, littus.
- Tyàga, repudium, abdicatio,
- item donum.
- Trimùrti, Trinitas indica.
- Tritva, Trinitas.
- Tulàm, pondus, quod appen-
dit centum *palam*.
- Tula, libra, signum *librae* in
zodiaco.
- Tulyam, aequalitas. •
- Tulya, aequalis, e.
- Tumbi, vel *vanda*, scarabeus.
- Tvam, *tu*, item indoles, ener-
gia. Dum nominibus adjun-
gitur infert significationem
abstractam.
- Tvagr, pellis, item sensus tactus.

2. U.

- Utschitam, convenientia, pro-
portio, reciprocatio dati et
accepti, scilicet dum tantum
pro tanto redditur. Item poe-
na talionis, retributio talis
pro tali.
- Utschi, zenith, *utschà* meridies.
- Utschraya, altitudo.
- Udara, venter, uterus.
- Udaya, ortus, nativitas solis,
lunae, astri, hinc *Tschandrò-
daya*, nativitas lunae, *Tavò-
daya*; nativitas tua, *Mitrò-
daya* ortus solis, &c.
- Udajamàna, nativitas, ortus so-

(*) *Juszma Tirupadju sacala succhatscha shubha kirtitscha edhja-
tàm muhur muhur*. Vestrae Majestati omnes voluptates, et boni nomi-
nis fama accrescat iterum, iterumque.

- lis. *Udimàna*, idem .
 Uduca, *vulgò*, scala, climacter
 e marmore .
 Udjàna, hortus recreationis,
 nemus .
 Udjòga, intentum, apparatus .
 Udjòcta, h. promptus, praepa-
 ratus .
 Udhàra, erectio, actio aliquid
 attollendi, erigendi . Exal-
 tatio .
 Udà, *vulgò* bracchae, quas ge-
 runt comici, et saltatores .
 Udè, *vulgò* dominus, proprie-
 tarius rei, vel domus, unde
udetàna, vel *udeyatàna*, pos-
 sessio, dominium, *udeya-
 svàmi*, dominus omnium .
 Ugra, ardor solis, piperis &c.
 item asperitas, acrimonia .
 Ugra, ira, acerbitas .
 Ugràna, superbia, fastus, ani-
 mus inflatus, arrogantia .
 Uyara, *vulgò* altitudo .
 Ulà, *vulgò* fornax, item follis
 fabri ferrariï .
 Ulbhava, conceptio, generatio .
 Umà, domina, item dea *Pàrvatì* .
 Umàda, stultitia, superbia .
 Undicà, percussio monetae,
conio, est dictio vulgaris .
 Upadhàna, lectus, item pul-
 vinar .
 Upadèsham, doctrina, ars, ar-
 tificium .
 Upadèshi, magister doctrinae,
 item deceptor .
 Upamà, comparatio, assimilatio,
anupamà discrepantia, dissi-
 militudo .
 Upastha, membrum virile .
 Upadrava, molestia, persecutio .
 Upavàsam, abstinentia .
 Upavàsi, h. abstinens .
 Upavita, resticulae, seu funicu-
 li, quos Brahmanes ab humeris
 gestant, sacerdotii indicium .
 Upacrama, principium, incoe-
 ptum .
 Upatschàram, urbanitas; donum
 gratuitum; gratiarum actio .
 Upàsana, applicatio mentis, con-
 templatio .
 Upeyam, negotium; item lu-
 crum ex negotiatione .
 Uttamam, res optima, excel-
 lens, nobilis . *Uttamastri*,
 mulier nobilis, et proba .
 Uttaram, responsum; item sep-
 tentrio .
 Uttaràyana, cursus solis versus
 Boream .
 Uttara, uttaram, stella, *cauda
 leonis* .
 Uttaràti seu *uttaravirutàti*, stel-
 la in piscibus .
 Uthitam, res exaltata, erecta .
 Uszacàla, aurora; tempus ma-
 tutinum oriente sole .
 Usznam, calor; hinc *mahòsznam*,
 magnus calor .
 Usznòdaca, aqua calida; com-
 ponitur ex *uszna* calor, et
udaca, aqua .

Ulamà, *vulgò*, aratio, labor
agrestis.

V.

Vatschana, verbum, dictio.

Vada, vāda, idem.

Vaditam, res dicta.

Vadhà, occisio; *vadha* mors.

Vadaca, et non *badaga*, *vulgò*
Septentrio; unde *vadacara*,
vadacare nomen propr. ur-
bis, id est, borealis urbs,
terra borealis. *Vadacan* h. bo-
realis, septentrionalis.

Vacà, *vulgò* pars; latus; mo-
dus; classis; bona temporalia.

Vahana, vehiculum, item ad-
vectio.

Valamà, melius *dikshà*, luctus,
parentalia post obitum regis.

Valia, *vulgò* res magna, unde
valiapatan, *valiapatana*, no-
men propr. urbis.

Vatsaca, h. parvus, albus.

Vatsalam, res amabilis.

Vèlusam, mendacium, res men-
dax.

Valliyàr, amnis quidam.

Vellùra, piscis siccus lacustris,
item malva.

Valli, vimen, virga.

Vamsha, vamsham, prosapia,
generatio, stirps.

Vana, vanam, vanantara, ere-
mus, desertum, *vanavàsam*
habitatio, domus in eremo,
eremitorium.

Vanavàsi, eremita, poenitens ex
secta *vanaprastì* dicta.

Vandanà, vananà, adoratio,
veneratio.

Panca, *vulgò* foramen muris,
gliris, serpentis, columbae.

Vancàlam, *Vencàla*, regnum
vulgò Bengàla nuncupatum.

Vanki, species quaedam pu-
gionis.

Vanda, *vulgò* scarabeus.

Vantschacam, falsitas, illusio,
vantschanàdi, idem.

Vantscha, illusor, deceptor.

Vantschamuni, *Ravana* gigas,
rex insulae *Lanca*.

Vantschi, mantschi, *vulgò* cym-
ba, navicula.

Varaca, milium coloris atrii.

Varaca, nomen prop. viri.

Vara, varam, donum; xenium;
sors; gratia. (*)

Varamba, *vulgò* agger, vallum.

Varà, virgula, ruga, linea, ra-
dius, virga etiam in scriptu-
ris ad expungendos errores
ducta. *Varipa* expunctio, de-

(*) Hinc descendit *Deivavara* donum Dei, benedictio; *Guruvaram*, benedictio aut donum Magistri; *vipra rādjanam varam brute*, Brahman regi sortem, auspiciam dicit. *Deiva varam mudhita mana dhrījatām*, Dei gratiam hilari voluntate suscipe.

- letio ducta virgâ .
- Vari, linea in scribendo, linea in libris, cuspis, series lapidum in pariete, absolutè *series, ordo* .
- Vrsza, vrszam, pluvia, *hyems*, quam a pluvia metiuntur; annus, quem pariter non a quatuor anni temporibus, sed a solo pluviae seu hyemis tempore nuncupant .
- Vrszti, pluvia. *Vrszacàla* tempus pluviae, *hyems* .
- Varuna, deus pluviae, praeses aquarum .
- Vardhana, incrementum, augmentum, auctio, incrementum etiam in plantis, *diaeta*, norma victus .
- Vargga, classis, v. g. animalium, avium; genus v. g. *castèvargga*, quod tibi genus?
- Vardja, vardjam, vardjena, repudium, reprobatio, abjectio, distinctio boni a malo, abdicatio .
- Vardjacàla, tempus malum, quo Ethnici operari nefas ducunt. Tempus reprobum, infaustum.
- Varma, *vulgè* arteria, locus tactu difficilis et plenus periculi, via difficilis et aspera .
- Varna, color, classis, tribus, item vernix, *la vernice* .
- Varnakili, rectius *varnashacuni*, avis varicolor .
- Varnana, varnipa, descriptio, delineatio, pictura :
- Vartaca, mercator .
- Vartamànam, novalia, novellae, nuncium, rumor, res nova, quae actu currit, item negotium, gesta praesentia. Hinc *cau vartà*? quid novi, quis rumor, quaenam sunt hominum verba?
- Vasantarucr, pestis .
- Vasiszta, *muni* quidam, philosophus celebris, *Ràmae* praecceptor .
- Vastra, vestis in genere, *girnavastra*, vestis detrita, laciniae, *rectavastra* vestis rubra, sindon rubicunda .
- Vastrabhòdjana, sustentatio per victum et vestitum, victus et vestiarium .
- Vastu, res, *Paramavastu*, Deus, prima res .
- Vastuta, res vera, realis .
- Vasùri, *vulgè* variolae, morbus .
- Vasti, clysterium, *vastigrehana*, receptio clysterii .
- Vattva, bursa, marsupium, arcula .
- Vasha, vasham, potentia; robur; vis; habilitas; capacitas. *Vashahinam* impotentia &c.; *sarvavasham*, omnipotentia .
- Vàschaca, vatschacam, stylus, elocutio in epistola, libro; forma verborum et dictionis; praeceptum; edictum; ver-

- sus; prosa.
- Vàtschacamòsza, error in scriptura, libro, edicto, elocutione. *Vàtschacòparàdha*, idem.
- Vàda, vadam, dictio, locutio; argumentum; hinc *satyavàdi* veridicus; *vedavàdi* legislator; *parivàda*, ironia, vituperium; *nirvada* idem; *nirvadi* h. taciturnus; *vadi*, dictator; *mànavadi* regis *Manu* praecepta moralia.
- Vàdyam, tympanum, sed non militare.
- Vàdaca, equus locatitius.
- Vàdà, vallum, agger circa urbem; moenia; item agger in bello; item ventus septentrionalis. Hinc *vàdacara*, terra alta, strues ex terra, lignis, et stramine.
- Vàta, epilepsia, morbus comitialis; item ventus.
- Vàdji, equus.
- Vàjana, vajanam, lectio, *granthavàjana*, lectio librorum.
- Vàju, ventus, aer.
- Vàjubhagavàn, deus aeris.
- Vàjuctam, res controversa, controversia.
- Vàjuctamàrgga, lex controversiarum. vocabulum quo *Brahmanes* insignant legem Christianam, quod ipsa alias religiones a salute aeterna excludat.
- Vàli, Bàli, celebris simius, comes et satelles dei *Ràmae*.
- Vàl, *vulgò* ensis.
- Vàmana, nanus, pigmaeus.
- Vànam, caelum, aer.
- Vànara, simia.
- Vànàm, sagitta ignis artificialis ex pulvere pyrio composita, et in aerem jacta.
- Vànibha, vànija, merces, mercimonium; *vànibhan* mercator; ex hoc vocabulo ineptissimè deducta fuit dictio *Banian*, qua aliqui *Europaei* Brahmanes insignant. Sunt autem *vànibha*, seu corruptè *vànian* certa Indorum tribus, mercaturae addicta.
- Vàkyam, verba, dictio, proloquium.
- Vàra, varam, decimae; item pars bonorum agrestium, quae laboris causa redditur agricolae; item portio reddituum, quam accipit agri dominus.
- Vàraca, numi, vel obsonia, quae dantur militibus, ut fideliter serviant. Non est stipendium.
- Vàri, litus, ripa; item costa corporis; item torrens; rivulus.
- Vàsa, habitatio, domus; *vàsi* habitator.
- Vàsanà, odor; mos vestiendi.
- Vàsara, dies.

- Vàsta**, *vàstam*, res valida.
- Vàshi**, obstinatio; pretium vi-
lius; lucrum ex contractu;
qualitas rei; aequalitas. Post-
ponitur aliis nominibus qui-
buscum construitur, v. g.
àrvàshi qualitas terrae, qua-
litas plebis.
- Vàva**, dies Lunæ plenæ, vel novæ.
- Vàvi**, *vulgò* fons, lacus.
- Vàlà**, ficus indica.
- Vèda**, lex salutis aeternae ob-
tinendae statuta. Indi nu-
merant 3. leges. *V. supra.*
- Vèdavàraca**, theologus.
- Vèdasàkshi**, martyr.
- Vèdavàdi**, legislator.
- Vèdànta**, scientia legis; docu-
mentum; explicatio legis.
- Vèdàrtha**, sensus, significatio
legis.
- Vèdàrthadja**, interpres legis,
expositor legis sensus.
- Vèdanga**, membra, partes legis.
- Vèdamuni**, doctor legis anti-
quus, inter Indos celebris.
- Vèdànti**, Brahman sciens legem.
- Vèdhana**, dolor, afflictio.
- Vèli**, septum; item fluxus et
refluxus maris.
- Vèlà**, terrenum seminationi a-
ptum.
- Vènel**, *vulgò* aestas.
- Vèstà**, certitudo.
- Vèshi**, *vèsha*, *vèshyà*, *vesha-*
strì, meretrix.
- Veishyàpara**, ganeo, scortator.
- Vèszam**, figura; forma vestiendi.
- Vaidya**, medicina, ars medendi.
- Vaidyan**, medicus.
- Veiram**, *vairam*, diamas; item
odium, inimicitia.
- Veiri**, inimicus, hostis.
- Veirashudhi**, vindicta.
- Veirava**, idolum quoddam, cu-
jus vector est canis.
- Vibhuszana**, gigas, frater *Ra-*
vanae.
- Vibhuti**, cinis, quo frontem
perliniunt gentiles.
- Vibhrama**, perturbatio.
- Vitshari**, ventilabrum *vulgò*.
- Vitschàram**, et *vishàram*, con-
siliium; consultatio; conside-
ratio; cogitatio; cura. *Vishà-*
rahinam, defectus consilii,
considerationis, curae, at-
tentionis.
- Vitschitram**, pictura; ornatus,
incisio, opus phrygianum.
- Vitschita**, bardus, hebes.
- Vidjà**, scientia, ars, habili-
tas. (*)
- Vidyàbhjàsa**, exercitium, stu-

(*) *Nàri rupèna patiivrtam, dānashīlèna sthūlalaksha, kshama ru-*
peṇa sadjena, vidja rupèna vèdavàraca djānīte. Ab externa mulieris for-
ma conjugalī honestas, a dandi proclivitate homo liberalis, a patienti-
ae forma bonus vir, a scientiae forma theologus dignoscitur. Haec etiam
cum *geniivo* construi possunt.

- dium, progressus in scientiis.
Vidjadànam, donum scientiae.
Vidjapàraca, doctor, vir literatus.
Vidu, semen.
Vidham, portio, pars, modus.
Vidherma, excessus, confusio in aliqua re.
Vidhi, ordo, praeceptum, fatum.
Vidhivasham, fatum, sors.
Vidhibelam, vis fati.
Vidhivatschana, praeceptum.
Vità, *vulgò* seminatio, consitio.
Vicalpa, debilitas, infirmitas.
Vicszta, malitia, superbia.
Vicrama, excessus, confusio, immoderatio.
Vigreha, statua, imago vultus, item corpus.
Viknam, obstaculum, impedimentum.
Vihàr, vihàra, ecclesia, delubrum.
Vijaja, impletio, expletio, explementum.
Vidjea, victoria.
Vidjnànam, scientia, vidjnàni, h. sciens.
Vilà, *vulgò* pretium.
Vilàmayam, pretium exiguum.
Vilànidhànam, pretium commune, mediocre.
Vilàsam, spacium largum, item jocus, ludus, facetiae.
Villa, *vulgò* arcus, rectius *dhanu*.
Vimàna, rheda deorum, qua aerem permeant, rectius *vijàmayàna*.
Vimòtschana, remissio, absolutio, destructio peccati, &c.
Vinàyaca, deus *Gannèsha*, quasi absque domino, quia sine opera domini seu *Shivae* a *Pàrvati* conceptus fuit. Item, magnus dominus, *vi* enim praepositio nunc negationem infert, aliàs amplificat.
Vinàsha, destructio magna, ruina totalis, exitium.
Vineyam, continentia, humilitas, moderatio. *Vinìtam*, idem, castitas.
Vinìta, h. continens, castus.
Viniyògam, repartitio.
Vinòdam, mimesis, ludus, jocus, harmonia.
Vinòdi, mimus, lusor, saltator.
Vipaksha, factio, opinio adversa.
Vireta, divisio, desiderium.
Virata, gigas horrendus, qui in eremo conturbavit monachos, seu *munis* poenitentes.
Viracti, castitas.
Viracta, h. castus. *Virata*, idem.
Viràken, numus aureus, qui valet circiter XX. julios romanos; item pondus aequilibre drachmae.
Viriya, serpens quidam potentissimi veneni.
Viròdham, obstaculum, contrarietas, inimicitia, impedimentum.

- Viruta, *vulgò* insigniã familiae, item armilla manûs, qua cinguntur Indi, dum se ad duellum provocant.
- Virudha, contrarietas, item res adversa, contraria.
- Viruna, *vulgò* convivium.
- Virûpa, deformitas, turpis figura, indecens forma.
- Vismaya, admiratio, stupor.
- Vistàra, vistàram, extensio, amplificatio, sphaera sensuum, longanimitas. *Vistàrana*, idem.
- Vivasha, extasis, impotentia, imbecillitas; deliquium animi. *Paravasham*, impotentia.
- Vivàda, contentio, disputatio.
- Vivàham, matrimonium, nuptiae.
- Vivècam, prudentia, discretio.
- Vivèki, h. vel m. prudens.
- Vividha, diversitas, varietas.
- Vivictam, arcanum, locus occultus.
- Vivictadèsha, solitudo, eremus, locus secretus.
- Vishnacara, regnum *vulgò* *Bisnager* nuncupatum.
- Viszèszam, novalia, fabula, res singularis, peculiaris, praecipua.
- Viszèszaca, narrator, fabulator, item evangelista.
- Vishèszanam, praedicatum, differentia.
- Vishisztam, res distincta, delecta, praecipua.
- Vishruta, fama, rumor.
- Vishrama, diligentia adversa, conatus contrarius.
- Vishvacarma, faber maximus inter Divos.
- Vishvam, universum.
- Vishvasta, amicus; vir fiduciae.
- Vishvamitra, rex celebris, nepos *Brahmae* dei.
- Vishvarûpam, transfiguratio, transformatio in omnes formas.
- Viszaja, objectum.
- Visza, *vulgò* venenum.
- Viszagelam, humor corporis.
- Viszàdam, admiratio, obstupescencia.
- Vishnu, secundus inter deos Indicos.
- Vîrya, vîryam, punctum honoris; vis, virtus; robur; arrogantia; strenuitas.
- Vyacti, individuum; indivisibilitas.
- Vyactam, res individua, indivisibilis.
- Vyaksharam, mendum in scriptura.
- Vyartham, res vana, inutilis, hinc *vyarthacatha*, fabula, narratio vana, inutilis.
- Vyàdhi, morbus.
- Vyàkhra, tigris animarum.
- Vyakhyàna, commentarius, commentum, explicatio; item accusatio.
- Vyàdjam, dolus, astutia.

Vyàpi, h. qui obtinet, aquirit, consequitur.

Vyàpti, consecutio, obtentio, aquisitio.

Vyàsza, *Jupiter* planeta, *vulgò*.

Vrtam, institutum, regula bene vivendi; item votum. Hinc *patiurtam* honesta vivendi ratio, probis mulieribus peculiaris; *canyàurtam*, virginitas &c.

Vrdham, senectus. *Vrdha*, senex.

Vrdhi, incrementum, augmentum.

Vrksha, arbor.

Vrnda, grex, turma.

Vrnam, *vulgò* ulcus.

Vrttam, actio; opus; votum; item quaedam species carminis.

Vrttānda, materia de qua agitur; historia; actio; gesta; opus.

Vrshvicam, scorpio; unde *vrshvicamāsam*, mensis November.

Vrszti, pluvia.

Vrszam, hyems, annus, *vide* paullò supra.

Sh.

Shabda, vox; tonus.

Shabdsvara, intonatio.

Shabdapàràdham, error in pronuntiatione; item detonatio.

Shabdashàstra, scientia recte pronuntiandi.

Shatru, inimicus; shatrubhàva, inimicitia.

Shacati, lutum, argilla.

Shacata, *vulgò* carpentum.

Shacana, *vulgò* augurium.

Shacti, vis; potentia; robur; item dea *Shacti*, mater indiae Trinitatis; *Natura*.

Shactipùdjà, sacrificium obscœnum, quod fit deae *Shacti* seu *Naturae*, matri rerum omnium.

Shactinàn, h. potens, robustus.

Shactitreyam, tres conditiones, quibus affici debent Reges; *prabhushacti*, dominium in multos; *utsàhashacti*, animus dexter et constans; *mandrashacti*, consilium, virtus consilii.

Shactisprsham, tactus seu contactus per unionem animae cum corpore, prout distinguitur a contactu divisibili duarum partium.

Sharcara, medulla arundinis sacchariferae, saccharum ipsum.

Shacram, rectius *tshacram*, rota, circulus, sceptrum dei *Vishnu*, quo per motum, seu generationem et corruptionem non intermissam, omnia conservat.

Shacravàla, rotunditas.

Shayana, lectus, item cubitus in lecto.

Shalàpa, rectius *Salàpa*, piscatio margaritarum.

Shalyam, cuspidis sagittae, lanceae. *Shalimuccham*, idem.

Shallada, quaedam caligarum species.

Shlipada, pes crassus et gravis; item h. simili pede deformis.

Shamana, febris intermissio, convalescentia, melior conditio morbi; item refroenatio, v. g. *indriashamana*, refroenatio sensuum.

Shama, mollities, clementia, continentia, moderatio.

Shangha, *vulgò* cor.

Shancha, buccinum, insigne dei *Vishnu*.

Shara, sagitta.

Sharana, protectio, auxilium, reverentia, aliquando *spes*.

Shari, aequalitas.

Sharira, corpus, *shariri* corporeus.

Sharddi, *sharddigunma*, vomitus.

Shastam, *prashastam*, res prospera; prosperitas, felicitas.

Shastra, *shastram*, ferrum acutum, sagitta, cultellus ad incidendam venam, unde *Shastravidya*, chirurgia.

Shaccham, *vulgò* cadaver.

Shàdrshyam, res similis, item similitudo.

Shàdrshyavàrta, adagium, verba comparationis, proverbium.

Shàya, rectius *tschàya*, color, vernix, color ex herbis et plantis extractus ad tingendos pannos sive linteos, sive gossypinos.

Shàyacàr, tinctor, dictio vulgaris est.

Shàlaca, *shàlacapurà*, fenestra.

Shàlà, cubiculum, domus, museum.

Shàli, *shàlava*, *vulgò* shal, amiculum sericeum, tegendo corpori idoneum. (*)

Shàlicà, marsupium numis recondendis, quod corpori accingitur.

Shàliyam, color ruber ad scribendum, item vernix rubra.

Shàmam, fluxus et refluxus maris tempore lunae novae, et plenae.

Shàmana, forceps aurificis.

Shàmà, species milii minimi.

Shàn, *vulgò* palmus.

Shambuva, simia quaedam, dux celebris simii, *sugriva* nuncupati.

Shànta, *shàntata*, clementia,

(*) Haec amacula in lingua vulgari Indostana vocantur *xàl*, id est, *sciàl* italico ore prolatum; conficiuntur ex lanis caprarum *Tibeti*, et veniunt in Indiae urbe *Cashimir*.

- mollities, moderatio .
 Shànti, h. clemens, moderatus.
 Shànàn, olitor, palmarum cultor .
 Shàpa, maledictio .
 Shàrita, vox canentis .
 Shàsana, providentia; auxilium; decretum; doctrina; minae; correctio .
 Shàsta, corrector, qui providet, et castigat; hinc *shàstamuni* Mercurius, censor, corrector, virga instructus .
 Shàstra, shàstram, sciencia .
 Shàstri, vir litteratus, litteris excultus .
 Shaucà, species *baldachini*, peripetasma quadrilaterum apertum .
 Shauriyam, vis, robur, generositas, strenuitas .
 Shèszam, quod superest; unde *shèszàrtham*, micae, reliquiae, reclusae .
 Shì, praepositio indicat *multum* .
 Shirà, gryllus .
 Shicara, pinaculum .
 Shikshà, emendatio, correctio, castigatio; item concinnitas, perfectio .
 Shicchà, cirrus; nodus capillorum; antia .
 Shicchamani, gemma, lapis pretiosus in capite, in crinibus :
 Shilàcà, *vulgò* filum ferreum, aereum .
 Shìlpam, venustas; item opus artificis; item perfectio, concinnitas .
 Shìlpapurusa, vir perfecti corporis, et optimae staturae .
 Shìlpashàstra, ars mechanica .
 Shìlpi, qui mechanicam exercet .
 Shìlpàcyam, quaedam species carminis .
 Shincàri, h. fuco illitus . Rectius *shrangàri* .
 Shira, shirassa, caput .
 Shiva, id est, *Bonus*, *tertius* *indicae Trinitatis* deus; *Rudra*, *maheshvara*, *ishvara*, idem . *Shivam*, bonitas .
 Shivadiksha, secta philosophica, *Shiva* deum super omnia exaltans .
 Shivàleyam, templum *Shivae* .
 Shivàra, repetitio nominis *Shiva*, cui annexa est peccatorum remissio .
 Shishna, membrum virile .
 Shishu, pupus, pupa; res parva, animal pusillum .
 Shishtam, superfluum, reliquum, reliquiae .
 Shiszta, h. excellens .
 Shisztaparipàla, remunerator .
 Shiszya, discipulus .
 Shìtam, res frigida, gelida, humida; item frigus; *shitalam*, idem .
 Shìtaca, h. frigidus, iners, hebes .
 Shìtòsznam, calor humidus .
 Shicara, gutta, stilla .
 Shicram, *adv.* citò .

- Shilam**, conditio; indoles; habitus.
Shil, innotatio cantici.
Shirà, ensis; subucula; armilla militaris.
Shival, panni, vel lintei laxitas in textura.
Shòbhà, shòbhanam, splendor; radiatio lucis.
Shòbhana, h. splendens, lucidus; illustris.
Shòdhana, tentatio; item nitor, mundities.
Shòdhi, lux, splendor; quaedam stella.
Shòdhanamayam, res splendens.
Shòdhyam, res purificanda, emundanda; hinc *tscharama shòdhyam*, iudicium universale, in quo peccatorum disquisitio.
Shòtarava, *vulgò* divinatio.
Shòcam, tristitia.
Shòca, facies tristis, pallida; tumida ex morbo.
Shòca, shòki, simius, simia.
Shòlam, milium.
Shòszam, macies corporis.
Shrama, diligentia; conatus; labor.
Shravana, auditio, obedientia.
Shravana, shravani, h. diligens, mulier laboriosa.
Shravana, idolum quoddam.
Shrava, originale, prima scriptura, quae deinde describenda est. Archetypum.
Shreya, shreyassa; excellentia, magnitudo.
Shrèsztam, res eminentior.
Shrèszta, h. eminentior; superior; tribunus, &c.
Shrimàn, h. celebris, fortunatus.
Shranga, cornu.
Shripàda, pes.
Shri, fama; fortuna; item dea *Lekshmi*. Hinc *Shriràma*, famosus, vel fortunatus *Ràma*.
Shròta, auditus; aures.
Shrancàram, ornatus, fucus seu color quo quis faciem imbit; item bellè, ornatè.
Shruta, shruti, fama; rumor; sonus, hinc *manishrutì* sonus campanae, *genashrutì* rumor populi, &c.
Srszti, creatio, rectius *srszti*, creatio ex nihilo.
Shvàsa, shvàsam, respirium, respiratio, hinc *shvàsarudham*, impedimentum respirationis, respiratio impedita. *Aashvasata*, respirium, consolatio.
Shvà, canis, *vulgò* shvàva.
Shjàma, shjàmala, nigredo, hinc *Shjàmalì*, Mercurius seu Buddha niger, fuscus, facie fuliginosus, vide *Mali*.
Shjàmalam, res nigra, atra, fusca.
Shjàmavarnam, color niger.
Shudha, shudhi, nitor, puritas, mundities.
Shudhàmànàm, res pura, nitida, sancta.

- Shudhabhòdjana**, cibi mundi, abstinentia a carne et piscibus, victus ex herbis et lacticiis .
Shudha, shudhicàr, h. mundus, purus, nitidus .
Shudhicaram, purificatorium, purificatio .
Shudhicarasthalam, purgatorium, locus purificationis . *Uttara-sthalam*, purgatorium, seu locus, in quo quis pro culpa respondet, culpae satisfacit .
Shudhòcta, h. mundus, purus .
Shuclam, cataracta; item albedo; item semen virile .
Shuclapaksha, tempus medium inter lunam novam et plenam .
Shukàya, vulgò clavus, navis gubernaculum; rectius *tschucàjam* .
Shucra, shukren, stella Venere, nempe Lucifer, Phosphorus, Vesperus; vulgò *venmìn*, piscis albus; vel *perumìn*, piscis magnus .
Shukriva, vel sukriva, simius quidam *Ràmae* dei famulus .
Shuni, canis femina .
Shlòca, shlòga, versus; poema, sententia sapientis, *ἑπὶφθύμα*; fama .
Shrònitam, semen femineum .
Shushrùszà, famulatus; obedientia; servitus; blanditiae . Dicitur praecipuè de attenda et accurata servitute Dei, Regis, praecellentis viri .
Shùla, shùlam, tridens; hinc *shùlì* tridentifer; *trishùlì* tridentifer deus *Shiva* .
Shùlà, palumbus coloris viridis .
Shunja, shunjam, malitia; invidia . *Parashubhadvèshi*, h. invidus .
Shunyam, dies infaustus ob aliquod malum augurium; item dies unus ex *nefastis* in mense .
Shrùram, robur, strenuitas .
Shrùra, h. strenuus; *shrùri*, virago, fem. fortis, strenua .
Shùrnàm, melius *tschùrnàm* pulvis medicus; pulvis, res contrita, trita .

- perfecta ; argutiae .
Dictio *Vrttam*, carmen , versus ;
 gesta ; historia vitae ,
 seu *biographia* .
Varnam , color ; Tribus ;
 laus ; radii Solis .
Sàram , vis , valor ; ju-
 stitia ; essentia , sub-
 stantia .
Hari , deus *Vishnu* ; e-
 quus ; Luna ; Sol ; leo .
Màtràn parva mensura ;
 definitio ; forma mate-
 ria .
Patram , vas ; dignitas ;
 capacitas .
Shàstra , liber ; codex ;
 scientia ; mandatum seu
 decretum . (*)
Tschacra , circulus ; rota ;
 regnum .
Antaram , haereditas ; va-
 riatio ; terminus ; mu-
 tatio .
Bela , firmitas ; robur ,
 vis ; exercitus .
Hamsa , Sol ; dulcedo ;
 deus ; avis quaedam .
Joga , meditatio , contem-
 platio ; occasio ; acu-
 men , argutia .
Sargga , natura ; certitu-
 do ; creatio ; copula .
Dictio *Bhaga* , desiderium tur-
 pe ; fama ; energia ; ma-
 guanimitas ; laus . *V.*
infra .
Nimitam , causa ; augu-
 rium , pulchritudo .
Gràmani , Brahman ; prin-
 ceptus , primas territorii .
Varam , excellentia ; be-
 nevolentia , donum di-
 vinum , gratia , sors .
Tantri , somnus , pigritia .
Tantra , artificium , ver-
 sutiae , dolus , dece-
 ptio ; facetiae , joci fe-
 stivi .
Tantram , excellentia ; in-
 tentum ; judicium , de-
 finitio ; versutia . (**)
Tantri , h. callidus , ver-
 surus , illusor ; item chor-
 da citharae .
Patra , avis ; vehiculum ;
 folium ; ala avis .
Shastram , ferrum acutum ;
 sagitta .
Gaur , Sol ; res alba ; res
 flava .
Shivà , dea *Pàrvati* ; bo-
 na mulier ; alba mulier .
Purusza , anima ; vir ; deus

(*) Hoc ita exprimit Amarasinha :

Nidèsha granthajè shàstram ; shastramajudha ldhajè . i. e.
 pro praecepto , mandato , libro (summitur) *shàstra* ; *shastra* (cum pri-
 ma a vocali brevi) pro sagitta , et ferro (acuto) .

(**) *Tantram pradhàne sidhàntè sùtra pàpè paritschètè .*

Bramha ; persona .
 Dictio *Arka* , Sol ; crystallum .
Juga , jugum ; unum par ;
 duo .
Hasta , manus ; stella quae-
 dam .
Pradjà , filius ; familia ;
 plebs .
Suta , filius ; rex .
Linga , genus ; signum ;
 sexus ; phallus .
Sugrueta , *Mercurius* ; item
 celer viator ; item pul-
 chrè incedens .
Vrndàraca , apex , cul-
 men ; *metaph.* h. prae-
 cipuus , superior ; ut
Muni-vrndàraca , apex,
 caput , superior poeni-
 tentium ; item pulchri-
 tudinis apex .
Shòszpadam , cultus per
 servitutem et honorem ;
 unde *Shòszpada* , h. cul-
 tu, obsequio, honore in-
 signis ; item moderatus .
Vidhù , uxor filii ; mulier
absolutè . (*)
Madhu , *madjè* , *puszpa-*
resè , *kshaudrè* , i.e. *ma-*
dhu summitur pro *sura*
 dulci liquore palmeo ;

succo florum ; mele .
 Dictio *Àtmà* , diligentia ; intel-
 lectus ; mens , anima ;
 natura seu indoles , in-
 genium ; deus *Brahma* .
Brahmam vèdastarvanta-
bò Brahma , *Brahmà vi-*
pra pradàpatì . i. e.
Brahmam summitur pro
 scientia legis *Vèda* ; pro
 Ente vero Supremo ,
Tatva nuncupato ; pro
 poenitentia et contem-
 platione ; *Brahmà* au-
 tem cum ultima voca-
 li *a* longa , pro viro
 Brahmane ; pro deo
Brahmà generationum
 praeside .
Prèta , mortuus ; Manes .
Drsztì , facies ; oculi , scien-
 tia ; aspectus ; visio .
Dhàtu , verbum ; semen
 humanum , matrix .
Gana , computus ; nume-
 rus ; principalitas .
Dhermaràdja , *Mercurius* ;
 item deus mortis *Jàma* .
Mùrti , corpus ; idolum ;
 durities .
Sindhu , India ; amnis *In-*
dus ; mare . (**)

(*) In codice ms. P. Hanxleden legitur *vidhu* cum *u* brevi , sed debet esse *vidhù* cum *u* longa , ut habet codex *chart.* F. Texeirae , et *Jadhishiravidjèa* . *Vidhu* est Luna , alias *tschandramasi* dicta .

(**) *Dèshè nadavishèszè-bdhau Sindhu* , i.e. *Sindhu* summitur pro regione (India) ; pro flumine peculiari et proprio ; pro *abdhi* seu mari .

Dictio *Samscritam*, lingua sapientum; res perfecta, concinna.

Calatram, uxor; semen femineum.

Vrshvica, scorpio; scoria, recrementum. Summitur pro recremento nucis *areca*, vel ipso *gummi Lacca*, ex quo Indi conficiunt ceram sigillatoriam, vulgò dictam *Hispanicam*.

Bhaga, fama; celebritas; magnanimitas; potentia; diligentia; efficacia; splendor; libido, item pennis *muli*. Hinc dimanat *Bhagavàn* sanctus, celebris, potens; et per Anthonomasiam *Budhamuni*, i. e. *Hermes* Mercurius; *Shiva* deus; et *Vishnu* Deus; qui omnes attributo *Bhagavàn* gloriantur. Hinc etiam procedit

Septingenta triginta tria vocabula affert in suo Dictionario *Amarasinha*, quae binam, ternam, aut quaternam significationem sibi affixam habent. Ne tempus, nec vires suppetunt, ut ea lucubratione nostra illustremus.

Bhagavati, i. e. sancta, potens, et per *anton.* dea *Pàrvati*, uxor *Shivae*, quam Europaei ineptè *Pagodi* appellant. Praedicti vocabuli *bhaga* multiplicem significationem *Amarasinha* exprimit hoc versu:

Bhaga shri càma mahàtmja virja jatnorka kirtiszu: quae divisa sonant, *Bhaga*, *shri*, *càma*, *mahàtmja*, *virja*, *jatna*, *kirti*; quae vide suis locis.

Dhermà: *punja jama njàja svabhàvàtschàra sòmapà*. i. e.

Dhermà summitur pro sanctitate; justitia; naturali indole seu natura; pro more, reverentia; pro viro, qui bibit sacrum herbarum succum in sacrificio *Sòma jàga*.

A D J E C T I V A .

Omnia nomina adjectiva in nominativo numeri singularis in genere *neutro* comparent, quod quidem genus cum semper desinat in literam *m*, ut fere apud Latinos, necesse est, ut haec

litera *m* à nomine resecta abjiciatur, dum aliquis masculino, vel feminino genere in nominibus adjectivis uti desiderat; v. g. *shāshvatam*, perpes, perpetuum, res perpetua, abjice literam *m*, erit *shāshvata* perpetuus, *shāshvata durggati* perpetuus infernus; *dirrecham* longum, *dirccha jātana* longum tormentum. Adjectiva, participia praeteriti, et gerundia quamplurima ego supra in Dictionario descripsi, et semper in genere neutro collocavi dicendo: v. g. *sāndram*, res crassa, pinguis, oleosa; *sthātavjam*, res erigenda, quae stare debet; *sthitam* res stans, res collocata. Haec ergo nomina omnia ex genere neutro in masculinum, vel femininum transibunt, si ex eis literam *m* finalem abjeceris; v. g. *sāndra varāha*, pinguis aper silvestris; *sthātavja sthūna*, columna, quae stare debet, columna erigenda; *sthita puruṣa* persona stans, &c.

Adjectiva, Participia, et Gerundia.

- Ablatus, a, m. *vésztitam*, *valajtiam*, *sanvitam*.
 Altus, a, m. *utscham*, *prāmsu*, *unadam*, *udagram*, *utschitam*.
 Alter, a, m. *anjataram*, *anjam*, *itaram*. Haec in masculino desinunt in *a* breve; in feminino in *ā* longum; in neutro in *m*. Vide supra pag. 24., et pag. 65.
 Ammotus, sublatus, a, m. *nuttam*, *nunam*, *astam*, *nisztjūtam*, *vidham*, *kshiptam*, *iritam*.
 Absumptus, nempe esu consumptus, a, m. *bhakshitam*, *tscharvatam*, *liptam*.
 Aequalis, e. *tulyam*. inaequalis, *atulyam*, *anupamam*.
 Asper, vide *rigidus*.
 Auctus, a, m. *pravrdham*, *prādham*, *ēdhitam*.
 Comestibilis, e. *ubadansham*, *bhakshanam*.
 Connexus, a, m. *drdham*, *samjuctam*, *sanhatam*, *sanhitam*, *sangamam*.
 Conjunctus, a, m. *juctam*, *sanjuctam*, *samjōgitam*, *ubāhitam*.
 Consequibilis, e. *prāpjam*, *gamjam*, *samasādhjam*.
 Consecratus, a, m. *arrschitam*.
 Curvus, inflexus, a, m. *arālam*, *pragīnam*, *gipmam*, *cuntschitam*, *natam*, *āvidham*, *cudilam*, *bhughnam*, *vallicam*. Ger-

- manis inflectere est *biegen*, *einbiegen*, unde inflexus, *gebogen*; et inflexio *bug*; quae non longè distant a samscrdamico *bhugana* inflexio, *bhugana* inflexus, curvus. *Bhugana dhanu*, arcus inflexus, curvus, Germanis *Bogen*, jaculandi instrumentum, arcus. Confer *annot.* p. 179., et p. 246. in grammatica.
- Damno, corruptioni, perniciei proximus, a, m. *vinàshòmuc-cham*, *pakvam*.
- Dexter, a, m. oppositum sinistro; *abavasjam*, *dakshinam*, id est, ad latus dexterum, ad dextram.
- Dictus, a, m. uctam, *bhàszitam*, uditam, *djalpitam*.
- Diversus, a, m. *bhèdam*, *utschàvalam*, *nejcam*.
- Durus, a, m. *carcasham*, *crùram*, *cadòram*, *cadinam*.
- Extensus, a, m. *vistratam*, *vistrdam*, *tatam*, *stìrnam*.
- Fortis, e. id est, *firmus*, *sthàsnu*, *sthirataram*, *sthèyam*, *sthà-varam*.
- Fortis, robustus, a, m. *dheiram*, *subelam*, *vìryatamam*, *cadinam*, *cadòram*, *drdham*.
- Firmus, vide *fortis* supra.
- Ferox, *nisztùram*, *carcasham*, *crùram*, *ugramam*, *vikramam*.
- Hilaris, e. *pramuditam*, *prìtam*, *hrsztam*, *muttam*, *trptam*.
- Indivisibilis, e. *spasztam*, *asphùdam*, *pravjactam*, *akhandham*, *ulbanam*.
- Individuus, a, m. *acchandham*, *asphùdam*.
- Invisibilis, e. *atìndriàm*, *adershyam*, *apratjèksham*.
- Intellectu, mente perceptus, a, m. *budham*, *budhitam*, *maninitam*, *viditam*, *pratìpanam*, *avasitam*.
- Inconstans, *lòlam*, *tschalanam*, *tschantschalam*, *taralam*, *gencam*.
- Infirmus, debilis, e. *abelam*, *asthirataram*. Vide in *Dictionario*.
- Immutabilis, e. *sadàtanam*, *shàshvatam*; *càlavjàpi*, *cùdasta* in solo genere masculino usurpantur.
- Longus, a, m. *dircham*, *àjatam*.
- Liberatus, a, m. *redemptus*, *trànàm*, *tràtam*, *rekshitam*, *avitam*, *guptam*.
- Laudatus, a, m. *shastam*, *prashastam*, *idhitam*, *vanàjitam*, *vanitam*.
- Malus, a, m. *tanjam*, *duszcrtam*. V. in *Dictionario*.
- Mobilis, e. *tschalanam*, *gengamamtscharam*, *gengam*, *lòlam*,

- tscharàtscharam, tschantschalam, cambanam, taralam.
 Mansuetus, mrdu, sucumàram, mrdulam, shàntam.
 Mitis, còmalam, mrdu, sàdhu, shàntam.
 Modestus, a, m. dântam, shàmité, vinitam.
 Multus, a, m. prabhutam, behulam, pratschuram, pràdjam;
 behu, adabhram, puradjam, bhujà, bhuri, sphàram, bhujisztam.
 Mundus, nitidus, a, m. pùtam, pavitram, shudham, mèdjam.
 Nimius, a, m. atirictam, samadhicam.
 Novus, a, m. navam, navinam, pratjam, abhinavam, nutanam.
 Numeratus, a, m. gannitam, sancchàtè.
 Obliteratus, a, m.)
 Oblitus, a, m.) quod e memoria excidit, antargatam, vismrtam.
 Omnis, e. sarvam, samam, vishvam, samastam, nicchilam,
 ashèszam.
 Occultus, absconditus, a, m. gudham, guptam.
 Obtentus, a, m. pràptam, pranihitam.
 Obtenibilis, impetrabilis. V. supra *consequibilis*.
 Parvus, a, m. statura, vàmànam, njacr, nitscha, gharva, hrsvam.
 Parvus quantitate; modicus, exiguus; alpam, alpisztam, alpijam,
 atjalpam, stòcam, kshulacam, shlacshnam, màtrà, sùkshnam,
 lavam, lèsham.
 Paucus, a, m. idem.
 Plenus, a, m. pùrnam, pùritam, sampùrnam.
 Positus, collocatus, a, m. njastam, nistrstam.
 Primus, a, m. quod antecedit, *quod incipit*, àdi, pùrvam, prat-
 hamam, àdyam, paurastjam.
 Primus, i. e. *praecipuus*, pradhànam, pramuccham, pravècam,
 uttamam, mucchjam, agrijam, parjam, parènjam, prabarha,
 paràdjam.
 Pristinus, a, m. purànam, pùrvam.
 Perpetuus, a, m. shàshvatam, nitjam, sadàtanam, dhruvam.
 Profundus, imus, a, m. ànaçam, namram, bandhuram.
 Remotus, distans, davjam, davisztam, dùram, sudùram.
 Rigidus, asper, a, m. cadòram, cadinam, carcaszam, drdham,
 Sanctus, a, m. punjam, shudhamànam.
 Sanctus, venerabilis, venerandus, a, m. artschjam, artschitam,
 artschiasisztam, vanàjitam.

- Sacer**, consecratus, a, m. arhitè, artschitam, namassitam, abaschàbitam.
- Scissus**, fissus, fractus, a, m. tshinam, tschlatam, lùnam, krtam, tschinitam, vrknam.
- Secretus**, arcanus, a, m. gudham, guptam, rahasi, ràhassjam.
- Sinister**, laevus, a, m. vàmam, sharirevasjam.
- Solus**, a, m. èga, ègaga, ècàgui.
- Stabilis**, e. sthàvaram, sthèyam, sthirataram, gengametaram.
- Similis**, e. samam, tuljam, sadersham, samanam, sadrksham.
- Unicus**, a, m. eca, egaga.
- Ultimus**, a, m. antam, tscharamam, antjam, pàshvimam, gekhanjam.
- Varius**, a, m. sankìrnam, sanculam, akirnam.
- Verecundus**, a, m. hrìnam, hrìtam, ledjitam.
- Vicinus**, a, m. nèdisztam, anticatamam, upam.
- Venustus**, pulcher, Vid. in *Dictionario*.
- Visibilis**, e, eindriacam, pratjeksham, drszjam.

VIRORUM QUALITATES.

- Vir dives**, pushta, samrdha, adhicardhi.
- **Celebris**, prasidha, pratitè, prathita, khjàta, vitta, vidjnàta, vishruta.
- Vir Princeps**, adhiba, pati, svàmì, ishvara, ishita, adhibha, nàjaca, nèta.
- **grata exhibens**, ishtaprada, parada, samardhaca.
- **liberalis**, behùprada, vadànja, sthùlaleksha, dànashaundha.
- **doctus**, shàstravil, shàstradjna, antarvànani.
- **modestus**, vinìta, dànta, nibhrta, prashrita.
- **gulosus**, bhakshaca, khasmara, admara.
- **imprudens**, avivèghi, djànma, asamikshjacàri.
- **laboriosus**, carmakshama, alamcarmina.
- **malus**, durgena, vivarna, vàmara, nitscha, pràtuta.
- **felix**, bhàggjavàn, sucrti, punjavàn, dhanja.
- **Vilis**, rèpa, niszczszta, praticrszta, arvà, avama, adhama, cutsita, khèda.
- **excellens**, insignis, shrèszta, sattama, uttama, puszcala, ati-shòbhana.

- piger, et stupidus, adjnè, mùdhda, mùrrkva, bálissha, ja-
thadjàta.
- taciturnus, tusznimshila, tusznica.
- loquax, vada, vadàvada, vacta.
- tardus, lentus, iners, dirkasùtra, tschirakria.
- infirmus, imbecillis, paravasha, paratandra, paradhina, paravàn.
- luxuriosus, cupidus, camashila, camità, camukè, anuca,
camra.
- dolosus, vafer, dhùrtta, akshadèvi, kitava.
- pauper,)
— miser) nisva, òina, durvidha, daridra, durggati.
- misericors, dajàlu, crbàlu, carunica, sùrata.
- mutus, avàtschi, mùka.
- flagro verberandus, cashja, cashàrhè.

N. B. Haec omnia sunt masculini generis.

V E R B A .

ഭവതി *bhavati*, existit, est.

വസതി *vasati*, degit, moratur.

രക്ഷതി *rakshati*, protegit, ser-
vat, liberat, providet.

നജതി *najati*, ducit, condu-
cit, adducit.

പചതി *patschati*, coquit, di-
gerit.

നന്ദതി *nandati*, laetatur, gau-
det.

വ്യജതി *vajati*, perit, deper-
ditur.

നഹതി *nahjati*, ligat, jungit.

തുടതി *tudati*, pungit, vexat,
affligit.

ദിവ്യതി *divjati*, ludit; vin-
cit; loquitur; corripit, re-
prehendit; laudat; it.

മുന്ദതി *muntschati*, separat.

ചൈരജതി *tschorajati*, fu-
ratur, surripit.

പാലജതി *pàlajati*, guber-
nat, regit.

അർച്ചതി *artschajati*, colit,
veneratur.

ലുന്ദതി *lùnàti*, scindit, fin-
dit, secat.

ഗ.ശ്ചി *gatschati*, pergit, it,
 ambulat, proficiscitur.
 ശംശി *shamsati*, laudat, ce-
 lebrat.
 ഭരതി *bharati*, portat, fert, ba-
 julat.
 വഹതി *vahati*, vehit.
 സ്നതി *snati*, lavat, abluir.
 അനുശസ്തി *anushasti*, castigat,
 emendat, imperat, corrigit,
 providet.
 പ്രശ്ചി *pratschati*, interro-
 gat, quaerit.
 ഹരതി *harati*, eripit, aufert,
 spoliat, destruit.
 വദതി *wadati*, dicit, loquitur.
 ജപതി *gepati*, orat, recitat
 preces.
 ധ്യാനതി *dhjanati*, considerat,
 meditat.
 തിഷ്ഠതി *tisztati*, collocat, po-
 nit; *pratisztati*, idem.
 ധവതി *dhavati*, currit.
 അനുവസതി *anuvasati*, acco-
 lit; proxime, prope habitat,
 cohabitat.
 സ്രഹ്യാതി *sprhajati*, deside-

rat, concupiscit, inhiat.
 ഉപവസതി *upavasati*, ac-
 colit, assidet, prope habitat,
 prope sedet.
 स्मरതി *smarati*, meminit, re-
 cordatur.
 റഷ്ടി *irszjati*, irascitur,
 ദദതി *dadati*, dat.
 അസൃജതി *asujati*, detrahit,
 invidet.
 ഹസതി *hasati*, ridet.
 അഭി *atti*, edit, comedit,
 manducat.
 റുണാദി *runnadh*, inpugnat,
 aggreditur, vi detinet, co-
 git.
 ജുനക്തി *junacti*, jungit.
 സൂര്യദതി *sunoti*, facit, exe-
 quitur certam caeremoniam.
 തിര്യദതി *tschinoti*, auget,
 accumulatur.
 തര്യദതി *tanoti*, facit, ope-
 ratur; extendit.
 കര്യദതി *caroti*, facit, creat,
 perficit, operatur.
 ബ്രവീതി *braviti*, loquitur, di-
 cit.

സംസ്കാരത്തിന്നു *sansscaràti*, ornat, adornat.

വികാസത്തിന്നു *vitanòti*, perficit, facit.

ക്രിയയ്ക്കു *crinnàti*, emit.

ഗ്രഹണത്തിന്നു *grehnnàti*, accipit, capit, arripit,prehendit, recipit.

ദാനത്തിന്നു *dadhàti*, excipit.

ജ്ഞാനത്തിന്നു *djuhòti*, vel *giùhòti*, dat et accipit: v.g. in permutatione *doni*, *pecuniae*, *tritici*.

ഘോഷത്തിന്നു *èdhatè*, auget, accumulatur.

പചനത്തിന്നു *patschatè*, coquit.

സൃഷ്ടിയ്ക്കു *sùjatè*, parit.

പ്രതിപത്തിന്നു *vjajate*, deficit, perit.

മൃത്യുയ്ക്കു *mrijate*, moritur, obit.

മുക്തിയ്ക്കു *muntschatè*, separat, rescindit.

ചോരയ്ക്കു *tschorajate*, furatur, surripit.

പാലയ്ക്കു *pàlajate*, regit, gubernat, pascit.

അർച്ചനയ്ക്കു *artschajate*, colit, veneratur, obsequium praestat.

ധ്വംസത്തിന്നു *dhvansate*, it, pergit:

ബന്ധത്തിന്നു *nahjate*, ligat, vincit.

ജിഹ്വയ്ക്കു *gihite*, it, pergit.

പ്രതിഷ്ഠയ്ക്കു *vrnnite*, eligit, deligit.

ഗ്രഹണത്തിന്നു *grehnite*, accipit, capit, apprehendit.

ഭുജനത്തിന്നു *bhunctè*, vorat, edit, manducatur; item gubernatur.

ഞയ്ക്കു *juncte*, jungit.

ധാരണത്തിന്നു *dhate*, accipit, capit, prendit.

സമരത്തിന്നു *rundhe*, cogit, impugnat, vi detinet, aggreditur.

ശയ്ക്കു *shete*, jacet, cubatur.

കണിയ്ക്കു *manute*, existimat.

കർമ്മത്തിന്നു *curute*, facit, fit.

വൃന്ദത്തിന്നു *tschinute*, auget, accrescit.

ബ്രഹ്മണത്തിന്നു *brute*, dicit, dicitur, loquitur.

അനുഭവിക്കുക *anubhujate, habetur*.
 കൂടുക *edhijate, augetur*.
 പഴയ്ക്കുക *patschjate, coquitur*.
 നന്ദിക്കുക *nandjate, exultatur*.
 ലയിക്കുക *vijate, dissolvitur*.
 ബന്ധിക്കുക *nahjate, ligatur*.
 ദുഃഖിക്കുക *tudjate, dolor infertur*.
 കളിക്കുക *divjate, luditur*.
 പിരിയുക *mutschjate, separatur*.
 ചെടയ്ക്കുക *tschorjate, surripitur*.
 പടയ്ക്കുക *paljate, gubernatur*.
 അർപ്പിക്കുക *artschjate, colitur, veneratio exhibetur*.
 ഭക്ഷിക്കുക *adjate, comeditur*.
 ഭക്ഷിക്കുക *bhudjate, voratur*.
 ഞ്ചിന്തിക്കുക *rudhjate, cogitur, impellitur, impugnatur, vexatur*.
 കൂട്ടിക്കുക *judjate, jungitur*.
 നിക്ഷേപിക്കുക *nitschjate, accummulatur, augetur*.

കയ്യാളുക *sanjate, vel tajate, fit, extenditur*.
 ഉച്ചരിക്കുക *utschjate, dicitur*.
 ക്രിയപ്പെടുക *crijate, creatur, fit*.
 വിക്രിയപ്പെടുക *vicrijate, emitur*.
 ഗ്രഹിക്കുക *grehjate, accipitur*.
 വിധിക്കുക *widhjate, prenditur*.
 ഹയ്ക്കുക *hujate, datur et accipitur*.
 പ്രധവംസ്യപ്പെടുക *pradhvamsjate, destruitur, perit*.
 പ്രസവിക്കുക *prasujate, paritur*.
 മരണപ്പെടുക *mrijate, mors obitur*.
 ഹടയ്ക്കുക *hajate, itur, pergitur*.
 പ്രിയപ്പെടുക *vrijate, eligitur*.
 അതിശയപ്പെടുക *atishajjate, incubatur, incumbitur*.
 മനസ്സിലാക്കുക *manjate, existimatur*.
 അശ്വസ്തപ്പെടുക *ashjate, obtinetur*.
 ഹന്തിക്കുക *hanti, occidit, interficit*.
 തിരികെ *eti, it, pergit*.

അസ്തി *asti*, est.

ഹന്ത്രികെ *hanjate*, occiditur.

ഈരകെ *ijate*, itur.

അധിജ്ഞകെ *adhijate*, igno-
satur, non intelligitur, men-
te non percipitur.

ബുദ്ധിഷ്ഠികെ *bubhuszati*, vult es-
se, amat esse.

പിപക്ഷികെ *pipakshati*, vult;
amat coquere.

പിപക്ഷകെ *pipakshate*, vult
coqui.

ജുജുക്ഷികെ *jujukshati*, vult
jungere.

ജുജുക്ഷകെ *jujukshate*, vult
jungi.

ബുദ്ധിഷ്ഠികെ *bubhukshati*, vult
vorare.

ബുദ്ധിഷ്ഠികെ *bubhukshate*, vult
vorari.

വിപക്ഷികെ *vivakshati*, vult
dicere.

വിപക്ഷകെ *vivakshate*, vult
dici.

ബഹുജ്ഞകെ *bobhujate*, ite-
rum est, multum est, in co-
pia est.

പദപശ്യകെ *padpatschjate*, di-
citur, redicatur, repetitur.

പദപശ്യജകെ *padpatschjate*,
iterum, iterumque coquitur.

ബഹുജ്ഞകെ *bobhudjate*,
iterumque voratur.

ഭവജ്ഞകെ *bhavajati*, facit, ju-
bet, ut sit, existat.

പദപശ്യകെ *padpatschajati*, jubet,
ut coquat; facit ut coquat.

പദപശ്യകെ *padpatschajati*, jubet,
facit ut dicat, ut loquatur.

കേവലജ്ഞകെ *kanajati*, facit, ut
fiat; ut extendatur.

ധൃഷ്ടജ്ഞകെ *dhvamsajati*, fa-
cit, ut eat, ut pergat.

പദലജ്ഞകെ *palajati*, facit, ut
gubernat, jubet gubernare.

അർച്ചജ്ഞകെ *artschajati*, facit,
ut colat, ut veneretur.

ജോജ്ഞകെ *jodjajati*, facit,
ut jungat.

മനജ്ഞകെ *manajati*, facit, ut
existimet.

കേവലജ്ഞകെ *carajati*, facit fie-
ri, jubet ut fiat,

ദേവജ്ഞകെ *devajati*, facit, ut

ludat , jubet ludere .
 ജൂടന്റീ കെ *djànìte* , dignosci-
 tur , cognoscitur .
 ജൂടസജകി *djasajati* , occidit ,
 interficit .
 നീപ്രഹന്തി *nìprahanti* , occidit ,
 sagitta interfecit .
 പിഷ്ടികി *piszjati* , conterit , ob-
 ruit , opprimit , interficit . *Pi-
 pèsze* interfecit , contusit , op-
 pressit .
 റെടചകെ *ròtschate* , placet ,
 arridet , ejus gustu gaudet .
 സ്വദകെ *svadate* , sapit , pla-
 cet , sapore et gustu delectatur .
 ശൂടലകെ *shlàkate* , blandi-
 tur , adblanditur .
Nihmute , diffidit .
 ശപകെ *shapate* , imprecatur ,
 maledicit , excommunicat .
 ക്രൂച്യുകി *crudhjati* , irascitur ,
 furit .
Druhjati , nocet , offendit .
 ടെടഡി *dogti* , mulget .
 ജടചകെ *jàtschate* , rogat ,
 petit , supplicat , postulat .
 ഭിക്ഷകെ *bhikshate* , elemosy-
 nam petit , mendicat .

അനുശസ്തി *anushàsti* , impe-
 rat , castigat , corripit , prae-
 cipit , docet .
 അപഹിന്ദേടകി *apatschinò-
 ti* , spoliat , privat , rescindit ,
 detrahit .
 ഗമജകി *gamajati* , facit ire ,
 mittit , jubet , cogit ire .
 അപഗമജകി *avagamajati* ,
 instruit , potentem , idoneum
 reddit , habilitat , facit ut ob-
 tineat , ut proficiat .
 സ്വപജകി *svàpajati* , jubet
 dormire , facit dormire .
 സ്വപികി *svapiti* , dormit .
 സ്ഥപജകി *sthàpajati* , si-
 stit , collocat , ponit , stare
 facit .
 അധിശൈകെ , insidet , incu-
 bat , super incumbit , jacet
 supra .
 അച്യുടൈക്യ *adhjàste* , insi-
 det , sedet , insistit .
 ഹരകി , harati , eripit , abripit ,
 auffert .
 ഹടജകി *hàrajati* , est effe-
 ctivum verbi *harati* .
 ത്വിച്യകെ *tschidjate* , scinditur ,

spoliatur, rescinditur.
 പലിയിക്കുക *wardhate*, accrescit,
 accumulatur, increscit, au-
 getur.
 യാത്ര *jāti*, pergit, it, am-
 bulat.
 അവതരിക്കുക *avatarati*, descen-
 dit.
 ധരിക്കുക *dharati*, accipit, capit,
 prehendit, aufert.
 വിരമിക്കുക *viramati*, abhorret,
 desistit, discedit, removet se
 v. g. a mendacio.
 ഖിടകി *bibhēti*, timet.
 ത്രാജയ്ക്കുക *trājate*, liberat, pro-
 tegit, defendit, servat.
 ക്രീഡിക്കുക *crīdhati*, ludit, jocatur.
 അഗമിക്കുക *āgatschati*, advenit,
 venit, accedit.
 ചരിക്കുക *tscharati*, circumit, cir-
 cumvolat, circulat.
 ഭജയ്ക്കുക *bhadjate*, colit, sequi-
 tur, obsequitur.
 ജന്മയ്ക്കുക *djājate*, nascitur,
 oritur.
 പ്രഭവിക്കുക *prabhavati*, germinat,
 oritur, crescit, nascitur.

ദയയ്ക്കുക *dajate*, compatitur,
 miseretur, miserescit.
 ജ്ഞാസയ്ക്കുക *djāsajati*, occidit,
 interficit.
 ഭോജയ്ക്കുക *bhodjajati*, nutrit,
 alit, facit comedere.
 ശുശ്രൂഷയ്ക്കുക *shushruve*, servit,
 famulatur, obsequitur.
 പശ്യിക്കുക *pashjati*, videt, cernit.
 ദർശിക്കുക *darshati*, aspicit, con-
 spicit, videt.
 ശ്രവണയ്ക്കുക *shrunōti*, audit.
 പുജിക്കുക *pūdjati*, honorat; sa-
 crificat; veneratur, colit.
 ആരംഭിക്കുക *ārabhase*, incipit,
 inchoat.
 ലാലയ്ക്കുക *lālajati*, honorat,
 blanditur, assentatur.
 പ്രാപിക്കുക *prapīdhati*, dolet,
 tristatur.
 ശাসിക്കുക *shāsati*, castigat, cor-
 ripit.
 Dhrijate, accipitur, prehendi-
 tur, capitur, suscipitur.
 ഭാഷിക്കുക *bhaszati*, loquitur, di-
 cit, inquit.

R r

രൊടുകി *ròdasi*, flet; റുരൊ

ടുകി *ruròda*, flevit.

സ്സ്പർശുകി *spershati*, tangit, palpat;

പസ്സ്പർശുകി *paspersha*, tetigit,

palpavit.

പ്രദർശുകി *pradershjati*, monstrat.

ബുദ്ധുകി *bùdhati*, intelligit,

percipit.

Terminationes verborum in tertia persona numeri singularis, a qua reliquae ducuntur, et quae Brahmanibus *prima* dicitur, indicant qualitatem *verbi*, et *conjugationem*, per quam inflecti debet: v. g. terminatio verbi *activi* in praedicta persona et numero in prima conjugatione desinit in *ati*, ut *bhavati*; ergo verbum *vasati*, *habitat*, est verbum *activum*, et inflecti debet per primam *activorum* conjugationem, quae est *bhavati*. E contra verba *communia* et *deponentia* exeunt in prima sua conjugatione in *ate*; ergo verbum *patschate*, *coquit*, est commune, et inflecti debet per primam conjugationem *communium* et *deponentium*, quae est *èdhate*. Iterum, terminatio verbi *passivi* est *jate*; ergo verbum *crijate*, *fit*, est *passivum*, et consequenter inflecti debet per *passiva*.

Terminatio *activorum* in *prima* Brahmanica persona,

nobis *tertia*, in prima conjugatione est in _____ *ati*.

Secundae conjugationis in _____ *atti*, *adhi*, *eti*.

Tertiae conjugationis activorum in — *nòti*, *ròti*, *viti*.

Quartae conjugationis activorum in _____ *àti*.

Quintae conjugationis activorum in _____ *àti*, *òti*.

Deponentium et Communium

Primae conjugationis in _____ *ate*, *jate*.

Secundae conjugationis in _____ *ite*.

Tertiae conjugationis in _____ *cte*, *tte*, *te*, *dhe*.

Quartae conjugationis in _____ *ute*.

Passivorum

Unius et solius conjugationis in _____ *jate*.

Anomala terminationis activae

Conjugationis primae in _____ *nti*.

Conjugationis secundae in _____ *ti*.

Conjugationis tertiae in _____ *sti*.

Anomala terminationis passivae exeunt in —ate, ite!
Volitiva exeunt in —szati, kshati, sati, tsati.
Verba copiae et quantitatis exeunt in —jate.
Verba effectiva exeunt in —jati.
 Confer verborum conjugationes in hac grammatica a pag. 74.;
 usque ad pag. 125.

ORATIO DOMINICA.

1.		2.	
പരമേശ്വരൈ	സ്ഥിതിഃ	അസ്മദ്	പിതഃ
Paramandhale,	sthitah,	asmà,	pitah
<i>In caelo,</i>	<i>stans (existens)</i>	<i>noster,</i>	<i>Pater</i>
	3.	4.	
തവ നാമധേയം	അർച്ചിതം	ഭവതു	
Tava nàmadhejam,	artschitam,	bhavatu	
<i>Tuum nomen,</i>	<i>sanctificatum sit</i>		
	5.		
തവ രാജ്യം	അഗച്ഛതു		
tava ràdjam	agatschatu		
<i>Tuum regnum</i>	<i>adveniat</i>		
	6.	7.	
തവ ഇഷ്ടം	അർത്ഥലോകൈ	യഥാ	ക്രിയതേ
Tava tschittam	arthalòke	jathà	crijate
<i>Tua voluntas</i>	<i>in caelo</i>	<i>sicut</i>	<i>fit</i>
	8.	9.	
തഥാപി ഭൂലോകൈ	ക്രിയതേ		
tatàpi	bhulòke	crijatàm	
<i>ita etiam</i>	<i>in Terra</i>	<i>fiat</i>	
		10.	
അന്ദിനം അസ്മതു	ഭോജനം	അസ്മകം	അത്രഃ
anudinam	asmatu bhòdjanam	asmàcam	adja dèhi
<i>quotidianum nostrum</i>	<i>cibum</i>	<i>nobis</i>	<i>hodie da</i>

11. 12.

അസ്മാ ദാതാമിദമസം പയം യഥാ ക്ഷമിതവന്
 asma dattamirunam vajam jathà kshaminàha
 nostri dati debitum nos sicut dimitimus

13. 14.

അസ്മാതുഭൂതനമപി കഥം കഥ ക്ഷന്തവ്യം.
 asmatudhàrampi tatha tava kshantavjam.
 nostra etiam debita ita a Te dimitenda

15.

അസ്മാദർശം ശുദ്ധാനന്ദം അപേദം ഭദ്രം യഥാ
 asmàn shòdhanàja avèsham mà khatasva
 nos in tentationem ingredi nè facita

16.

കഥമൈശ്വരൈ ദുർഗ്ഗതാസ്മാ നക്ഷ
 tathatschèto durggatal asmàn raksha.
 sed ab iniquitate nos libera.

(ക്രി) യതം.

crijatàm.

fiat.

- 1 *Paramandhalè*, in caelo; est casus septimus Brahmanicus.
- 2 *Asma*, noster; est contractio pronominis *asmàcam* in 6to casu, quod significat *nobis*, *nostrum*, *nostrorum*, item *noster*. Rectè substitui potest *na*, quod idem denotat.
- 3 *Artschitam*, res cultu, honore, sacra veneratione insignis. Substitui potest *pùdjam* venerandum, *namantam* adorandum, *pranamantam* valde adorandum.
- 4 *Bhavatu*, sit; est Imperativus verbi *bhàvati*.
- 5 *Agatschatu*, adveniat; est Imperativus verbi *gatschati* seu *agatschati* advenit.
- 6 *Antham*, materia, gloria caelestis, negotium, excellentia in lingua *Samscrita*; ac proinde *arthalògam* est caelum seu *mundus gloriae caelestis*.

- 7 *Crijate*, fit; est passivum verbi *caròti*, facit :
- 8 *Bhu*, terra, *lògam* mundus, *bhulòka* in mundo terrestri :
- 9 *Crijatàm*, fiat; est Imperativus verbi *crijate* .
- 10 *Dèhi*, da; est Imperativus verbi *dadati* dat; potest substitui *dattal*, et melius absolute in 2da persona *dattam* da, des; nam *dèhi* est in tertia persona, et propriè sonat *det*; quod Indi honoris causa apponunt .
- 11 *Runam*, vel *udhàram* debitum, *dattam* res data; unde *dattamirunam* dati debitum .
- 13 *Udhàram*, debitum, idem quod *runam* .
- 14 *Kshantavjam*, res diinitenda, remitenda, toleranda . Est Gerundium in *dum* apud Latinos, ut *mama*, vel *mè cartavjam*, mihi faciendum, res mihi peragenda . In sermone Samscrdamico eleganter construitur .
- 15 *Avèsham*, ingressus, introitus in accusativo; *shòdhanàja tavèsham* ingressum in tentationem, *asmàn* nos, *mà* vel *na khatasva* ne facito . *Avèshati* ingreditur, intrat, *avèshajati* inducit, ingredi facit, *avèshjasva* ne inducas; sed eum simplici nomine *avèsham* elegantius construitur . *Na pravèshja* non ingrediendum; quod in oratione Dominica sermone *Devanagarico* et *Samscrutamico* a Beniamino Schultzio anno 1748. typis edita, legitur, S. Scripturae sensum non exprimit, quin immo eidem obest: nam latine redditum sonat, *nos in tentationem non ingrediendum*, asmanu shodhanàjam na pravesia . Vide pag. 83. in libro inscripto: *Orientalisch und Occidentalisher Sprachmeister*, Leipzig 1748. Similibus erroribus etiam aliae ejus versiones ibi adductae scatent .
- 16 *Durggat* a peccato, ab iniquitate, a mala via . Praeplacet haec versio illis, quae in Schultzio reperiuntur, *ashubha* enim quod in nonnullis versionibus legitur, est privatio boni, *shubham* bonum, *felicitas*, *ashubham* non bonum, infelicitas; quod non satis orationis sensum explicat . *Durggati* infernus, miseria, pariter parum idoneum esse videtur: nam antecedenter de *tentatione* est quaestio, quae non infelicitatis, miseriae, vel inferni malum apprehendit, sed malum peccati, quod etiam ex Indorum sententia in-

felicitatis, miseriae, et inferni principium et causa est.

17 *Raksha*, libera, praeserva, imperativus est verbi *rakshati* liberat, servat, protegit. *Rakshatu* liberet, *raksha*, vel *rakshatàl* libera, praeserva.

നിത്യം സ്വപരമത്വം സർവ്വകാലം നമോഭ്യേകേ സതഃ

പുഷ്പനദയ മദന്ദ്രവ്യം പ്രസവതേ നിരന്തരം ദിവ്യം

Regi saeculorum immortalis, invisibili, soli Deo honor et gloria in saecula saeculorum. Amen. I. *Thim.* cap. I. v. 17.

Nitja sthàvaradershja sacala càla Ràdjnèca Sarvèshvaràja mènjantscha pranavantscha nirantaram bhavatu.

മക വെദം ജന മക സുക മക നിജൈഗം തവ മദന

സെ സംഗ്രഹദൈ മക പുത്ര

Mama vèdam sinara mama suta, mama nijògam tava mènase sangrahàna mama putra.

Fili mi, ne obliviscaris legis meae, et praecepta mea cor tuum custodiat fili mi. Prov. c. 3. v. 1.

മിദൈകതു സുഖിദൈ സപ്തം ദിവൈശ്വ മയം ജ്യാഗർ

ഉപദേശം ശുഭ പദപ്ര്യ നന്ന മകദ്രവ്യദൈവ ദീഃ

Tschittetu sukhite sarvam bhavelt su khamajam djeguel upànal gùdha pàdasja nanu tschermàstrteivam bhu.

Tschite in animo; *tu* est litera seu syllaba completoria; *sukhite* in homine de se ipso contento, seu secum ipso contento; *sarvam* totus, nempe *djeguel* Mundus; *bhavel sukha majam* existit coloris quieti, placidi, tranquillii; id est, totus Mundus apparet placidus et gaudens; *sukhamajam*, res habens colorem seu apparentiam quietis et voluptatis.

Upanal calceis, *gudha* homini calceato; *pàdasja* gradienti, ambulanti, *nanu* certe, *tschermà* pelle; *strta èvam* cooperta ita, *bhu* terra, solum. Id est: sicut homini calceos gerenti et ambulanti terra videtur esse pelle contacta.

Sensus itaque totius hujus *shlòga*, seu sententiae gymnosophisticae, est: *Quemadmodum homini calceos induto gradienti*

terra, quam terit, pelle contacta (mollis et blanda) esse videtur: ita homini secum ipso pacem et bonam conscientiam habenti totus Mundus apparet placidus, et bonus.

Tschittè est noster ablativus *quietis*, et casus septimus Brahmanicus; *sukita* homo animo quietus, animi quiete gaudens, *sukhite* in tali homine secum ipso contento; *sarvam djeguel* totus Mundus; *bhavel*, Imperativi II. persona tertia ex verbo *bhawati*, est, existit. Complectitur hic Imperativus causam, benedictionem, augurium; quare *bhavel sit*, heic indicat potius bonum augurium et non imperium; augurium nempe quod totus Mundus placidus, et hilaris sit, quemadmodum ille vir, qui animi quiete gaudet; *pàdasja* est dativus nominis *pàdam* pes, qui heic pro homine gradiente ponitur, nempe pars pro toto. *Tscharma* pelle, ultimum *a* coalescit cum sequenti initiali litera *a* in *astrta*, et ex duabus brevibus fit una longa, nempe *tschermàstrta*. *Tscherma* seu *tscherman* declinatur per neutra desinentia in *n*. *Upànal* calceus seu *upànad* in casu recto, declina ut *anadhvan* taurus; *èvam* ita, simili modo, quod ob concursum vocalis *a* finalis in *astrta*, et è vocalis initialis in *èvam*, mutatur in *ei*, unde fit *eivam*, *astrteivam*, *bhu* terra.

ടെച്ചെൽ *tschèlu*, ivit, perexit. പ്രദീപിതം *pradijatam*, detur,

ദാദാർശാ *dadarsha*, vidit. donetur.

വിവേശം *vivèsha*, intravit. അശപി *ashapi*, maledictus

ജന്തി *janti*, pergunt. ശപ്തം *shaptam*, res maledicta.

ജ്ഞാപി *ajati*, venit. ഞാപി *na agamal*, non

പ്രദൂർഭൂതം *pràdurabhul*, exivit, apparuit, manifesta-
vit se. ഇദം കൃതം *idam crtè*, hoc
dum fieret.

പ്രജായം *prajajau*, discessit. അവസം *avasal*, habitavit.

അപാദം *apadal*, locutus est. കടന്നുപോകുന്നു *കടന്നുപോകുന്നു* ഉപദേശം

cārjam wìkshja ìtschei, negotio, re cognita dixit.

തവ സത്യം *tava satja gui*, tuum verum verbum.

ജനയ്ക്കു ഒരു *genajante*, generant, faciunt.

അത്യർജ്ജു *atjãgi*, derelictus, abjectus.

പരിപീഡ്യ *paripìdhja*, postquam doluisset, tristatus fuisset.

പദം തീരുക *varà mrshal*, tetigit, attigit.

പ്രതിപദ്യ *psadipàdja*, restituito, dato, donato.

സസമ്മു *sasardja*, usus est, utebatur.

തന്നു തവ *അദം ന യെ*

tal tava ada na jògjam, ideo tibi hoc non convenit, non est te dignum.

നരകം *അമിനാദു* ന യെ *നരകം*
naracam atschiral nèja inferno dignus, damnandus.

ഉദാഹരണ *udàhàri* dictum est (ab illo).

ഞാഹത്യ *àhatja*, occiso illo.

പ്രിയകടം *dhrijatam*, accipe, recipe.

പലനം *ഞാകർണ്യ* *vatschianam acarnja*, verbis auditis.

കമ്പ *matva*, perpensis, expensis, censideratis.

പ്രവക്തൃ *pravakshjãmi*, eloquar, dicam.

പ്രദർശനം *സമേ* ഉ

പദം *khjàta Ràmam samètja svàtscha*, cum celebri Ràmam occurstu factu dixit; i. e. postquam Ràmam cursu suo, passibus suis assecutus fuisset, dixit.

ഉച്ചരിക്കുന്നു *utschjantàm*, dicantur.

സം *തു* *സ്വയം* *കർ* *അ*

ദി *അ* *sa tu svajam mantram adishal*, ille ipse, ipsemet orationem docuit.

ദൈവം *ദൈവ* *Devam bhadjèta*, Deum colat, adoret, veneretur.

bhadja, adora, cole, venerare.

അക *യാ* *അ* *ata jàta rasthau*, inde discedens stetit.

അ *കൃ* *amutschal*, sparsit, fudit, v. g. lucem, splendo-

rem, aquam, sudorem ex se
ദൂരം *dadarsè*, visus est.

ഇഹ ജൂലനം ഗൈ ക്വരം അ
ഗ്രൈഹ്വേ ഹിക്വേ ക്വേഹിം
ജഗസ്യദി *iha heic, judha-
ranguè* in pugnae solo, in
campo pugnae, *svàm* te,
astrei sagittis, *hatva* interfe-
cto, *trptim* satietatem, *jàsjà-
mì* assequar; nempe vindictae
satietatem te interfecto con-
sequar. In *Judhishtiravigea*.

ന പ്രസേദു non resplendue-
runt, *na prasèdu*.

കം കൃഷ്ടിദ അഭിനാമ *ram
musztjà abhinal*, ipsum ma-
nu sua trajecit, interfecit.

കൃഷ്ണ ചരിതം കലി കന്ദഷ
ഘ്നം *krshna tscharitam cali
sanmaszakhnam*, *krshnae* dei
gesta, vita (lectio gestorum)
perturbationis, infirmitatis et
peccati destructio. In libro
Bhagavata stropha 14:

തുഷ്ടി ദവ *tusztàva*, laudavit.

കൃതികമനഃ കൈ ദേഹി *mu-
dita manab mè dèhi*, hilari
corde, voluntate, mihi det.

നാഥ തെ നഭഃ *nàtha tè na-*

má, Domine tibi adoratio.

അത്ര ന പശ്യഃ *adja na van-
dhja*, nunc non inutile, non
incongruum.

സ്വയി പ്രസന്ന അശ്ലി *svajè
prasana asmi*, in te hilaris
ego sum.

സ്ഥിര വിരക്തഃ ദവ സന്തു

രൈകം കൃഷ്ണ *sthira tschit-
tà bhava, sarva shòcam tjadja*,
firma voluntate, animo forti
esto, omnem tristitiam abji-
ce, relinque.

അജി മമ ബാല ന ദിവ്യ
aji mama bàla na divja, heus
tu, o mi puer ne lude.

അദഃ കിം ഇതി ജഗദി ന ക്ഷ്യ
ada kim iti jasha rakshjam,
hoc ideo, quia hoc modo,
quia sic fama liberanda, sal-
vanda est.

ജതസ്ര *jatasva*, diligentiam
adhibe, conatum exere. Con-
struitur cum dativo *cui rei*.
Plures construendi formas, et
exempla *granthamicis* literis
descripta vide in mea *gram-
matica Samscrdamica* Romae
typis edita 1790. a pag. 160.,
usque ad pag. 167.

ത്രജ്ഞഃ ബോധിനിഃ പരമഃ പുരുഷഃ ക്വചിത് നന്വ

Trajà, bòdhita, parama, pumàn, tvamasi, nanu .

Tres (leges), intelligens, excellens, vir, tu es, certe.

vel. Tres leges intelligens excellens vir tu numquid es? In *Judhisztiravidjea*.

വധുഷു അച്ഛിതാ ദൈവമാതാ മമാ രക്ഷാസ്തു

Vadhùzu, artschità, dèva màta, mama, rakshàstu .

In mulieribus, maxime culta, Dei Mater, mea, protectio sit.

Vadhùszu casus septimus in plurali, proveniens a *vadhu*, mulier, in nominativo num. singularis. *Artschità* culta, honorata, venerata, est particip. verbi *artschatì*, colit, veneratur. *Mama* meus, vel mihi. *Rakshà* conservatio, protectio. *Astu* sit, ab *asti* est. Quia vero concurrunt ultimum *a* in *rakshà*, et primum *a* in *astu*, ideo eliduntur duo *a* in unum *a* longum, et fit quasi una dictio *rakschàstu*.

Judhisztira sect. iv. versu 85.

ഉദയപതികഃ പ്രപ്തവരം അമൃതം നിന്ദിഷ്യം സുഖൈശ്ച

ജന്മം ഞ്ചപതികഃ

സന്ദർശനം സഃ സഃ പരശ്ചൈവം കൈന സഹ ഞ്ചകീദനം

പ്രതിവൈദം

Umà patita pràptavaram amum niniszu surèndra yantà àpatita

Sanàcàsham sà sà Pàndhava tènà saha àgàsham prativède .

Umà patita, a Deae *Pàrvadi* marito: *pràptavaram*, obtento favore (conspicuus): *amum* istum (nempe Deum *Shiva* *Pàrvadi* deae maritum), *niniszu* ut veheret: *Surèndra yantà*, Solis auriga: *àpatita* potestatem obtinuit: *Sanàcàshamsa*, coeli cupidus: *Sa Pàndhava*, ille *Pàndhava* (rex): *tènasaha*, cum ipso ipso cum: *àgàsham* coelum, *prativèdè* obtinuit (*Pàndhava*).

Prativèdè est Praeterit. perfectum II., ലിപ്തം *lib* nempe verbi *Padlu gatau*, intentum assequi, obtinere .

Loquitur versus de assumptione in coelum regis *Pandhu* in societate cum solis auriga .

Versu 88. *Gèhè àsìnam pitaram snèhàl nanàma.*

Gèhè in domo, *àsìnam* sedentem, *pitaram* patrem, *snèhàl* ex amore, prae amore, *nanàma* adoravit; nempe *Arginna* celebris dux. *Nanàma*, adoravit, *lil*, seu Praet. perf. II. ex verbo *namati*, adorat.

Dèvabhya àdya tava darshanèna samasta durita kshayam pradjan.

Dèvabhya àdya inter deos (in diis) primus: *tava darshanèna*, tuo aspectu, tuis oculis: *Samasta durita kshayam*, omnium peccatorum (malorum) extinctionem, destructionem: *pradjan* faciens, gignens.

മനുഃ ദൈവേ ദക്ഷയൻ കൃഗർകൃതം ദൃശ്യം വെദ ദക്ഷം

പപരേ

Mana dèvè damayan, *gegatàm nàtham*, *vèdamayam* *vandè*.

Mana dèvè damayan, voluntarem in Deo firmans, Deo subjiciens, mundi dominum (*gegatàm nàtham*), legis formam adoravit (*vèdamayam vandè*).

Mama guru mà m m àdhiyà. Mi magister me ne verbera.

Dèvam smara, *àgàmi gòtschara syà*. Deum recogita, Dei memento, futura, ventura prospiciens sis.

Tatra, tamasi, yugaval, yuyudhàte. Tatra, tam, kitschacam, pramamàtha; Ragghu nàtha, dashànanam, yatha.

Ibi, in tenebris, semel, pugnarunt. Ibi, illum, *Kitschacam*, occidit; *Ragghu* dominus (*Ràma* ex stirpe *Ragghu*), decem vulxuum gigantem *Ràwanam*, sicut. In *Judhisztira*.

Anavadhàya, àtmavadhàya, nishi, ghèham, àpa.

Incautus, animae neci, noctu, domum, ingressus est, vel domum obtinuit.

Hè Harè, Harè, satatam, namòstu, tè.

O Hari (Vishnu), semper, adoratio sit, tibi.

Oratio est gentilica.

Hum, Gannapatàya, namà.

Hum, coetuum domino (nempe deo *Gannessa*), adoratio. Particula *Om*, vel *Hum* eminenter deum *Brahma*, *Vishnu* et *Shiva* indicat, et hi tres dii per eam in compendio exprimuntur; quod

patet ex ejus etymologia in sect. *avyè nànerthà vargga* in ultimo versu allata . Haec est ratio , quod ea omnibus scripturis praeponatur .

സർ ധൂർത്തർ നരകേ ശൈതേ . *Sa dhùrta narakè shète .*

Ille deceptor in inferno jacet .

ദ്വദശ സമം പ്രതിത്യ നരകേശ്വരം പരികിം സർ
പ്രപശം .

Dvādasha samà , duodecim annis ; vyatitya finitis , nàghèshà-nàm vasatim coelicularum habitaculum , sa pràval , ille adeptus est , obtinuit .

ശാസിച്ചു *shāsītum , ad castigandum , castigatum .*

ലാളിച്ചു *lālayanti , blandiuntur , honorant .*

ദേഹി *dēhi , det , donet .*

ന ആരംഭിച്ചു *na ārabhasè , non incipit .*

ഖടിച്ചു *khadasva , fac .*

ഹനിച്ചു *haniszyanti , occidunt .*

ആഹാടിച്ചു *āhata , verberatus .*

ലബ്ധിച്ചു *labdhvā , obtento , acquisito .*

പ്രതിത്യ *vyatitya , finito , finitis .*

പ്രാപിച്ചു *āpa , obtinuit .*

കൃത്യം *kriyatam , fiat .*

Tvayè ka sidhi dhriyatè , a te quae fama suscipitur ?

നയനായം ന ദധതി *nā dja-nayam na dadhati , regiam justitiam non recipit .*

സം യുദ്ധിച്ചു *svam yudhyasva , tu bellas , pugnas .*

അയം തെ മോഹം *ayam tē mōham , hoc tibi desiderium .*

സം പ്രസന്നം *svay-prasanna asmi , in te hilaris ego sum .*

സ്മര്യം *smaryam , memoranda , recogitanda .*

പ്രഗ്രഹിച്ചു *pragrahya , accepto , percepto .*

കാര്യം *kāryam avasham , faciendi impotentia .*

കൃത്യം *kriyatam , fiat .*

ശിരഃഃ ദവ *sthira bhava*, for-
tis esto .

തന്മാഹേ *tanumahè*, facimus,
operamur .

പശ്യമി യദി *pashyàmiyadi*,
video si .

പ്രതിഹത *pratihata* , fractus,
disruptus .

രജ്ജ *rèdjè*, splenduit, luxit .

വച്ഛ *vadhya*, occidendus .

വിവ്രധ *vivyàdha* , verbera-
vit .

അക്ഷയ *abhakshayat*, co-
medit .

അപത *apatal* , cecidit .

അഗ്രസി *agràsi* , devoratus
est .

നൃപത *nyapatal* , cecidit .

ഗ്രഹണ *grahàna* , accipe ,
prehende .

ത കർമ്മ *tal karma*
djagàda , illam actionem nar-
ravit .

വിചര *vitschàrya* , consi-
deratis rebus .

രൂഢ *ruròda* , flevit .

പശ്യ *pashyata* , videte .

അന്ത *anta* , *tama* , *atyadjal* , mea-
tis tenebras sustulit .

അന *àn na vlvu-*
du , illum non noverunt .

പസ്പ *pasparsha* , tetigit , pal-
pavit .

അസ്ത *àsta* , stetit .

സ്മര *smaradi* , te in corde recogit-
tat , tui recordatur .

അവി *na vlvèda* , non sci-
vit , nescivit .

അഗതി *àgati pratikshàmàsè* , adven-
tus expectatus est .

അസ *amasam*

അസ *amasam*
astamayàya tè sadà namà .
Ignorantiarum, ignorantiae te-
nebrarum destructori tibi sem-
per adoratio .

ഉത്ഥ *uthita* stans, *supta* dormiens,
abhava extitit, i. e. , stans
dormivit .

ദൃശ *drszdtum* , ad videndum,
visum .

விவதஸ vibabhau, luxit, re-
splenduit.

ந ப்ரஸரரி na pràsàri, non
circuibant.

அக்ஷரப eschucòba, iratus
est.

நடிரம் சம்ப்ரஸ்ய அநந்தி
rudhiram sampràshya anandi,
sanguine potato exultavit.

ஸஃ ஸ்ரவஸம் சை உக்ரு
sa àvèsham khè tschakru, ille
introitum, aditum in coelo
fecit.

Litterae completoriae aliquibus nominibus affixae ad com-
plendum carmen, aut syllabam, sunt haec து tu,
ஹி hi, உ escha, ஸ் sma, ஸ h, வை vey.

NUMERALIA

unum, duo,	3	4	5	6
Ecām, dvayam, trayam, tschatvār, pantschamam, szasztam,				
7	8	9	10	11 12
saptamam, asztamam, navamam, dashamam, ècadasham, dvà-				
	13	14	15	16
dasham, trèyodasham, tschaturdasham, pantschadasham, szòdha-				
	17	18	19	20
sham, saptadasham, asztadasham, ècònavimshal, vimshati,				
30	40	50	60	70 80
trimshati, tschatvārimshal, pantschāshal, szashti, saptati, asztà-				
	90	100	1000	

shiri, navati, shatam, sahasram. = Prathamà primus, dvitià se-
cundus, tritià tertius, tschaturthi quartus, pantschamì quintus,
szashti sextus, saptamì septimus, asztamì octavus, navamì no-
nus, dashamì decimus, ècadashi undecimus, dvàdashi duodeci-
mus, trèyòdashi decimustertius &c. v. g. ècanàsa unus nasus,
pantsha radana 5. dentes, dashama purusza decimus vir, sapta-
mà stri septima femina &c.

ஸஷ்டம் ஸேதரூதஸ

விருஸம்ஹம் 3ம் து ஹக்மஸ்யஸநவஹ்ஹம்

COROLLARIUM.

I. **S**cribunt Orientales Indi in *òlis* seu palmarum foliis , quae Samscrdamicè പത്ര *patra* vel അലക്ഷ്യം *alèkhjam* nuncupantur . *òlae* seu folia ex palma പന്ത *panà* vel കരിമ്പന്ത *carimpanà* dicta desummuntur , cultello attemperantur , perpoliuntur , et in medio finduntur ; nam semper bina folia in uno caudice coalescunt , ita ut findi debeant , si ea complicare , atque litterarum apices iis iniicere velis . Fissa quatuor dorsa exhibent , quae graphio seu stylo ferreo aut chalybeo exarantur , remanente in medio exiguo spacio , quod parvo foramini locum dat , ut per illud funiculus traici , et folia invicem adstricta et ligata continere valeat . Haec folia palmae , *Carimpana* dictae , compactae et consistentis texturae sunt , atque nervorum vi aliis quibuscumque palmarum foliis praestant . Dum scriptura per plura secula conservari , et *òla* inter patria aut domestica monumenta collocari debet , *òla* stagnanti et pingui aquae per mensem immergitur , ex qua extracta lento fumo exponitur , ut indurescat . Vidi *òlas* , quae ccc. annos numerabant . Haec scribendi ratio , et monumenta asservandi modus perantiquus est apud Indos , meminit illius Q. Curtius de rebus Alexandri M. in India gestis scribens , qui lib. 8. , cap. 17. de Indis ait : *Terra lini (rectius bambacis) ferax : inde plerisque sunt vestes . Libri arborum teneri , haud secus quam Cerae litterarum notas capiunt .* Et Plinius lib. 13. , c. 11. *Palmarum foliis* , inquit , (non malvarum , ut dementer legunt aliqui) *primo scriptitatum : deinde quarundam arborum libris : postea publica monumenta plumbeis voluminibus , mox et privata linteis confici caepta , aut ceris .* His Plinii verbis fere tota Indica bibliographia absolvitur , quod statim lucidius patebit .

II. Altera scripturas asservandi ratio erat usus sindonum bambacinarum , quarum meminit *Nearchus* , Alexandri M. in India navium Praefectus , qui de Indis disserens apud *Strab.*

lib. 15. ait: *Indos epistolas in sindonibus scribere perelegantes, cum alii negent ullis eos uti litteris*. Hoc negavit *Megasthenes*, Seleuci Nicatoris ad Indicum regem *Sandracottum* (i. e. *Tschandracotta*) Legatus. Sed hic regem in castris convenit, ubi Indici milites non scripto, sed viva voce et memoriter omnia administrabant, templa autem Indica, in quibus Gentis monumenta asservantur, non adivit. Sane exquisitorum Indiae colorum jam meminit Job Patriarcha; neque video cur Indi non scriberent, qui jam tunc eleganter pingebant. Major semper fuit necessitas animi sui sensa absentibus prodendi et annunciaudi, quam sive se, sive alios picta tabula aut linteo ostendendi. *Parthi*, Indis proximi, teste Plinio *hist. nat.* lib. 13., cap. 11. *Vestibus litteras intexebant*; et numquid heic barbatulus quispiam censor assurget, qui Indos litteras colore et penicillo exprimere novisse neget?

III. Sindonibus successere vela serica; et tale est diploma *Bza-ha-rar-bhoba* M. Tibetani Lamae, quod ille PP. Cappuccinis in Tibeto verbi Dei praeconibus anno Christi 1724. tradiderat, et quod ego anno 1797. in bibliotheca S. Congr. de Propaganda Fide meis oculis conspexeram. Tale etiam est diploma *Sinico-Tataricum*, quod anno 1798. in bibliotheca Caesarea Vindobonensi, annuente praeclaro viro Michaelae Denis, bibliothecae Praefecto, vidi.

Huc pertinet linteum Sacrum Tibetanum Musei Borgiani *litteris Tibetanis* insigne, quod cyclum humanarum transmigrationum, et cruciatus ac poenas peccatorum exhibet, et quod nos produximus in *Systemate Brahmanico* ad pag. 177. tab. xxiii, a Pictore Tibetano *Jon-de-la-hu-ri* ex archetypo sacro in *Lhapranga* Lhassensi asservato coloribus expressum (*). Quinimo asservatur in eodem Museo in velo serico flavi coloris Regis *Mi-Vang* diploma, quo confirmat privilegia PP. Cappuccinis jam concessa, raturumque habet diploma Lhamae Maximi, a nobis supra laudatum. Taceo heic de libris Indicis a *Samtan-Poutra*, reli-

(*) Alterum linteum Tibetanum, sed litteris destitutum, ex Museo Borgiano exhibetur fig. 1. in Dissertatione Academica de *Paradiso Indiano*, Praeside viro doctissimo D. Matth. Norberg, et Respondente Joh. Sam. Hofverberg *Londini Gothorum* a. 1797. in lucem edita.

gionis Tibetanae institutore ex *Sindhustan* seu India in *Tibet* regna perlatis circa annum Christi Lx., quo India non exigua librorum copia affuebat, cum teste S. Epiphanio lib. 3. *contra haereses*, tom. 2. pag. 485. edit. Bas., *Septuaginta duae injucundae philosophiae species in Indorum sodalitia haberentur*. Adde his astronomos, astrologos, grammaticos, et poetas, qui utique non arenae, sed *olis* seu palmarum foliis suos versus et carmina inscribebant.

IV. Chartae bambacinae in scribendo usus apud Indos aëram Christianam superat; quod vario argumentorum genere ostendi potest. Nam in inscriptione *Monguirensi*, tom. 1. pag. 123. in libro *Asiatick Researches* inscripto, relata, pag. 127. dicitur: quod *Botti Bishuavarata Misra* Brahman adeptus fuerit omnem librorum intelligentiam. Jam vero hi libri aut ex *olis*, aut ex *charta bambacina* confecti fuerint est necesse, quomodo enim libri dici potuissent, nisi in materia quadam Literarum apices ostendissent? Refertur inscriptio *Monguirensis* ad annum xxiii. ante Chr. natum, et haec eadem in lamina cuprea exarata est, quam ex sermone *samscredamico* interpretatus est praeclarus vir Carolus Wilkins. Exstabat ergo jam illo aevo apud Indos et laminarum cuprearum usus, et certa ratio libros conficiendi, et mos lingua *samscredamica* publica monumenta describendi. Aliud argumentum subministrat Dictionarium *Amarasinha*, nam hoc anno Lvii. ante aëram nostram vulgarem sub rege *Vikramaditja* ab *Amarasinha*, hujus regis amanuensi compositum fuit. Jam autem hoc ipsum vel in *olis*, vel in charta bambacina exaratum et asservatum fuerit est necesse, nam opus tantae molis, et quod multorum manibus teri debuit, in alias et alias cupreas laminas et tabulas referri et transcribi vix potuit. Idem dicendum de dulcissimis versibus *Càlidàsae*, Poetae et Philosophi Indici celeberrimi, qui *Amarasinham* aetate praecessit, et cujus operum aliqua fragmenta affert D. Jones tom. 1. §. vi. in libro *Asiatick Researches* (*). Charta bambacina Indis est *Bambu*, Persis *امون*

(*) Circumfertur hodie dum poema epicum in India *Cumara-Sambhava* inscriptum, i. e. *Genesis* dei *Cumara*, cujus auctor una omnium Indorum voc. esse perhibetur *Càlidàsa*. Vide *cod. ms.* num. 11. in catalogo anglicano inscripto: *A Catalogue of Sanscrita Manuscripts pre-*

Bambah, Graecis Βάμβαξ, Romanis *Bombyx*; et ex hac ipsa nomenclatura arguitur, eam esse originis Indicae. Conficitur ex recrementis sindonum, quae dum contusa et glutine oryzae coctae adstricta et perpolita sunt, efficiunt nitidam illam, stabilem et rigidam chartam, quae magnam fert vetustatem et nostram europaeam papyrum longe superat. *Le papier de l'Inde est fait de linge de coton, et enduit de colle de ris*, ait Anquetil du Perron. De hac erudite disserit Bayerus in Museo Sini-co, tom. 1. pag. 76. et seq. edit. *Petropol.*, atque ex ibi dictis, et a nobis heic relatis erroris revincitur *Montefalconius*, et *Marchio Maffeus*, qui contendunt, chartam *bambacinam* non nisi seculo IX. in extremo Oriente primitus confici coepisse, atque seculo X. Constantinopolim advectam, et inde in Italiam perlatam fuisse. Utique origo ejus aut Indica, aut Sinica est, neque ejus vetustas, et antiquus usus apud Orientales impugnari potest ex eo, quod apud nos tardius innotuerit. Quenam enim inter nos et Indos ab Augusti Octaviani aevo usque ad seculum x. tam pacifica communicatio intercessit, quisnam certus hinc inde transitus fuit, ut artes Orientales, et praecipue chartae bambacinae usus ad nos perferretur? Vide de hoc argumento opusculum inscriptum: *Notice sur Jules-François-Paul Tauris Saint-Vincens*, à Aix, An. viii. pag. 22—23—24—25., ubi de usu *Sacchari*, aliarumque rerum ex Oriente ad nos advectarum docte disseritur, sed advectarum aevo jam senescente, id est, post bella vulgo dicta *Cruciata*, et aperto inter Massillienses nautas et Orientis mercatores pacifico commercio. Confer *Trombelli*, *La Diplomatica*, Napoli 1780. pag. 56—57.

In genere chartae bambacinae praecipuum locum obtinet crassior illa Peguana charta coloris atrii miro textu et compage tam insignis, ut maximam vetustatem ferat. Ex ea libri plicatiles conficiuntur, et folia plumbeo haematite exarantur. Exstat hujus chartae specimen in Museo Borgiano in codice Peguano *Prabaik* inscripto, qui iv. arga hujus chartae folia numerat. Huc pertinent permulti codices chartacei bambacini bibliothecae re-

sented to the Royal Society by Sir William and Lady Jones, by Charles Wilkins, Esq. F. R. S. — From the Philosophical Transactions.

giae Parisiensis, qualis est, ni fallor, inter Indicos *codd. mss.* num. 79. *Givàtma Paramàtma Sanvèdam*, una cum *Givaprabòdica*, et inter Anglicanos, qui regiae Societati oblatae fuere a D. Jones, *cod. chart.* num. 41. *Sidhànta Caumudi* inscriptus. Inter *codd. mss.* Musei Borgiani num. III. Compendium Legis Barmanorum a Philosopho Peguano *Mahatabassi Dhermaràgia Guru* compositum codicibus bambacinis accensetur. Sed splendore et majestate omnes a nobis recensitos codices vincit liber Peguanus *Kammuva* inscriptus, qui regulas continet *Talapoinorum* ad institutum suum spectantes. Scriptus est in *òlis* inauratis caractere quadrato Peguano nigro ex tenacissima vernice confecto, quo omnes eorum sacri codices exarantur. Ex hoc codice ego multa excerpti num. VI. pag. 85. in meo opusculo inscripto: *Musei Borgiani Velitris Codices Manuscripti Avenses, Peguani, Siamici, Malabarici, Indostani*, Romae 1793.

V. Laminarum usus in scribendo apud Indos non infrequens neque novus. Laminam cupream *Monguirensis* inscriptione Samscrdamica insignem jam supra indicavimus. Ea exarata fuit sub rege *Dèvapàla*, qui in *Monguiri* ad Gangem regnavit anno XXIII. ante Christ. Nat., quod luculenter liquet ex Catalogo Regum *Bengalae* ab academicis Anglis Calcuttensibus producto. Eadem lamina secumfert aeram regis *Vicramàditja*, qui obiit anno 57. ante Christ. Natum; quod pariter patet ex Catalogo regum Indiae a *Tedzkerat Assalatin* prolato. Ab obitu hujus regis *Vikramàditja* nova Indorum aera incoepit, quae fere in omnibus Brahmanicis monumentis reperitur. De ea Nibuhr, D. Jones, *Tedzkerat Assalatin*, P. Marcus a Tumba, Anquetil du Peron, et alii omnes, qui Indicas res attigerunt, agunt. Nequit ergo haec aera in dubium vocari, nam ita certa est, ut certa et indubia est Augusti Octaviani Caesaris mors et natiuitas. Ante aeram *Vicramàditjae*, Regis *Udjen*, Indi aera regis ஆய் ஸ்ரீராம *Judhishtira* utebantur, quae in obitu regis *Vikramàditjae* 3044. annorum circulo definitur. Erat *Judhishtira* praecipuus *Pandavarum* dux, qui iterata pugna *Durjòdhanam* vicit et compressit. De quo bello exstat elegantissimum poema Epicum Samscrdamicum, quod ego saepe in hac Grammatica

citavi . Porro ut Lector etiam characterum specimen cognoscat, qui in India anno 23. ante Christ. Natum sub rege *Dèvapàla* in publicis monumentis locum obtinebant , promo hic ipsius inscriptionis initium .

की दे वपा तद वरु [वृषि नसि भ्रत वमरे :

Aliam laminam argenteam inscriptione in lingua *Maga* insignem producunt iidem Academici Angli Calcuttenses in libro jam citato , quae inscriptio refertur ad annum 904. regis *Vikramādityae*, Christi 848. Laminas cupreas regis *Perumparapil*, vulgo regis *Coccinensis*, inscriptionibus in lingua *Malajam-Tamusze*, seu Malabarico-Tamulica praeclaras, quae Regis Chirographa continent, ipse ego plures vidi, sed praecipue illam, qua palmetum *Tattàracèri* PP. Carmelitis Discalceatis in oppido *Varàpule* in perpetuum addicitur et venditur . (a) More veterum Indiae regum habuit rex Travancoridis *Ràma Varmer* scribam virum nobilem, qui nativitates suae gentis et familiae, ac praecipuos regni eventus in laminis cupreis exarabat . Sunt ergo Indi scientia bibliographica instructissimi, et qui nulli alteri genti hac in re palmam cedant . Teste *Mandelstoe* viginti quatuor millia codicum *mss.* in sua bibliotheca numerabat اکبر *Akbar* Imperator Mugolitanus, tot nempe, quot nulla alia sive vetus sive nova Orbis bibliotheca .

Jam vero aequis critices regulis opus est in tot et tantis codicibus examinandis, discernendis, et dijudicandis . Regulas aliquas ego jam attuli in meo opusculo inscripto : *Examen Historico-Criticum Codicum Indicorum Bibliothecae S. Congregationis de Propaganda Fide*, Romae 1792; §. III. pag. 23. et seqq. Prima bona veteris, genuini, sinceri Indici Codicis nota est, si totus quantus sit lingua literali Samscrdamica conscriptus .

(a) Exstant duae *dlae* in Museo Borgiano caractere et lingua *Malajam-Tamusze* descriptae .

II. Si nullam in textu habeat admixtionem alicujus dialecti .
 III. Si ejus doctrina statuis, templis, moribus et ritibus Indicis est conformis . IV. Si ex aliquo templo aut ab aliquo Brahmanne fuit abstractus aut receptus . V. Si in exordio salutatione in deum *Ganèsba*, *Ràma*, aut *Vishnu* utatur . VI. Si versibus, et non prosa est compositus . VII. Si aera regis *Judhishtirae* aut regis *Vikramàditjæ* utatur . VIII. Si per *Cândhas* seu sectiones, et *Shlògas* seu versus est divisus . IX. Si nihil in eo de Tataris, Turcis, aut Mussulmanis occurit . X. Si bella Indica per currus, elephantés, pedites et equites describit, nulla pulveris pyrii facta mentione . XI. Si elementis utitur inscriptioni *Monguivensi* similibus, vel modice tantum abludentibus . XII. Si res christianas, aut Mussulmanicas ignorat . XIII. Si auctoris nomen ad calcem operis exhibet . XIV. Si ejus dictio est conformis vocabulis ab *Amarasinha* relatis, et non nova, aut ex dialectis et Samscrdamico sermone commixta . Haec et alia expendenda sunt in discernendis et dijudicandis codicibus Indicis; quibus huic corollario coronidem imponimus, et acrioris ingenii viris proponimus, ut defectui nostro consulant, et si quae minus recta sunt, corrigant, castigent, et emendent .

F I N I S .

IMPRIMATUR.

Si videbitur Rñno P. Mag. S. Palat. Apostolici .

Benedictus Fenaja Archiep. Philip. Vicesg.

IMPRIMATUR.

Fr. Thomas Vincentius Pani Ord. Praed. Sac. Palatii
Apostolici Magister .

